

ŽIVÉ SLOVO

Ľubomír STANČEK

Lubomír S T A N Č E K

ŽIVÉ SLOVO

Vydala
Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojaššáka
Spišská Kapitula – Spišské Podhradie
2004

NIHIL OBSTAT

Spišská Kapitula 11.10.2004
ThDr. Štefan Vitko, PhD.

IMPRIMI POTES

Bratislava 15.10.2004
Č. 213/2004
ThLic. Stanislav Zonták
provinciálny superior

IMPRIMATUR

Spišská Kapitula 15.10.2004
Č. 21/2004
Mons. prof. ThDr. František Tondra
sídelný biskup spišský

© P. prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., CM
Jazyková úprava: Mgr. Agnesa Buriková

ISBN 80-89170-11-0
EAN 9788089170111

Predhovor

Na počiatku bolo Slovo,
ktoré dychom, vôľou všetko tvorí.
Jemu Jedinému sa klania um i srdce,
vesmír i slnce, mesiac, všetky tvory.

Proste a dostanete
v plnosti, akú len Slovo dáva.
Radost' srdca,
jediná opravdivá sláva.

V hĺbinách Slova večnosť zvoní –
pri prameni živej vody
spoznáte pravdu.

Pravda vás vyslobodí. (Svetoslav Veigl)

SLOVO. Slovo je základom pri tvorení viet, súvetí, reči. S hláskou, slabikou, s krikom na perách prichádza na svet dieťa, ale tiež so šepkajúcim slovom sa človek so životom lúči. Slovo je dar, ktorý dostal iba človek. Posilou je každé ľudské slovo, ktoré je láskavé, povzbudivé, úprimné a pravdivé. Takéto slovo si vieme oceniť, hlboko sa v nás zakorení. Ak otvoríme hocijakú knihu, či už rozprávkovú, encyklopédiu, román, vidíme množstvo slov, ktoré tvoria základ a význam textu, prostredníctvom ktorého nadobúdame nové vedomosti pre náš ďalší život a rozhl'ad. Nad všetkými knihami stojí ale Kniha kníh – Sväté písmo. Aj to keď otvoríme, vidíme množstvo slov. Nad všetkými kraľuje živé Slovo – Boh, ktorý je základom pre náš duchovný život. Už sv. Ján apoštol hovorí o tomto základe Slova. „Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. V ňom bol život a život bol svetlom“ (Jn 1,1-4). Všetci sme Božie deti. Boh nás nekonečne miluje. Žijeme vo veľmi náročnej dobe, mnohokrát v časovej tiesni. Z našej reči sa vytrácajú slová vd'aky, odpustenia. Napriek tomu hľadáme to, čo nás spája, nie to, čo nás rozdeľuje. Boha prijímame v slove, vo sviatostiach, v príkaze lásky k blížnemu a vytvárame s ním spoločenstvo presahujúce ľudské poznanie a cítenie. Láskavé slová nás nabádajú ku konaniu dobra, k hľadaniu Boha, ktorý je Láska. „Nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou“ (1 Jn 3,18). Láska k blížnemu je cestou k Bohu, lebo Boh je Láska. O tom, aký veľký dosah má jedno úprimné slovo a pokora, môžeme sa predsvedčiť každý jeden z nás pri svätej omši pred prijatím Eucharistie, keď vyznávame: „Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba s l o v o a duša mi ozdravie.“

Pohladením duše sú slová Svätého písma. Pohladením duše môžu byť aj slová autora knihy, ktorý píše o živom Slove. Pri jej čítaní otvoríme si srdcia a nechajme pôsobiť na nás živé Slovo. Slovo, ktoré je Láska. Slovo, ktoré je Cesta, Pravda a Život. Slovo, ktoré má večný život...Hovoria o tom aj slová žalmistu (Žalm 145): Pán je vo všetkých svojich slovách pravdivý a svätý vo všetkých svojich skutkoch. Pán podporia všetkých, čo klesajú, a dvíha všetkých sklúčených. Oči všetkých sa s dôverou upierajú na teba a ty im dávaš pokrm v pravý čas. Mgr. Buriková Agnesa

OBSAH

Prvá adventná nedeľa „B“ <i>Bdiť znamená prínos</i>	Mk 13,33-37
Druhá adventná nedeľa „B“ <i>Boh hovorí v tichu</i>	Mk 1,1-8
Tretia adventná nedeľa „B“ <i>Boh nás volá žiť radosť</i>	Jn 1,6-8.19-28
Štvrtá adventná nedeľa „B“ <i>Boh oslovuje</i>	Lk 1,26-38
Narodenie Pána: svätá omša v svätej noci <i>Boh sa nám narodil z lásky a pre lásku</i>	Lk 2,1-14
Narodenie Pána: svätá omša na úsvite <i>Chváľme dnes Boha, že jeho narodenie je pre nás obohatením</i>	Lk 2,15-20
Sviatok sv. Štefana, prvého mučeníka <i>Má nám dnes čo povedať sv. Štefan?</i>	Mt 10,17-22
Nedeľa Sv. rodiny Ježiša, Márie a Jozefa „B“ <i>Má čo povedať Svätá rodina našim rodinám?</i>	Lk 2,22-40
31. decembra (7. deň oktávy Narodenia Pána) <i>Mať pre Boha, dušu, svojich drahých čas, pokiaľ je čas</i>	Jn 1,1-18
1. januára, Slávnosť P. Márie Bohorodičky <i>Mária chce nás priviesť k Ježišovi</i>	Lk 2,16-2
Druhá nedeľa po Narodení Pána <i>Moja viera</i>	Jn 1,1-18
6. januára: Zjavenie Pána „B“ <i>Zjavenia a postoj Cirkvi k nim</i>	Mt 2,1-12
Krst Pána Ježiša „B“ <i>Čo vieme o krste?</i>	Jn 5,1-9
2. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Kde býva Ježiš?</i>	Jn 1,35-42
3. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>K ekumenizmu patrí odprosienie</i>	Mk 1,14-20
4. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Kristus má moc aj nad diablom</i>	Mk 1,21-28
5. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Staroba a choroba – aké ste a čo mi prinášate?</i>	Mk 1,29-39
6. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Hriech – malomocenstvo</i>	Mk 1,40-45
7. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Kresťan pozná hodnotu duše</i>	Mk 2,1-12
8. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Pôst s Ježišom</i>	Mk 2,18-22
1. pôstna nedeľa „B“ <i>Pôstne zastavenie</i>	Mk 1,12-15
2. pôstna nedeľa „B“ <i>Pôst a premena</i>	Mk 9,2-10
3. pôstna nedeľa „B“	Jn 2,13-25

Pravé pokánie

4. pôstna nedeľa „B“

Jn 3,14-21

Sme milovaní

5. pôstna nedeľa „B“

Jn 12,20-33

Tvár – obraz duše

Sviatok sv. Jozefa

Mt 1,16. 18-21.24a

Svätý Jozef

Kvetná nedeľa „B“

Mk 14,1-15,47

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami

Zelený štvrtok

Jn 13,1-15

Udalosti Poslednej večere

Veľký piatok

Jn 18,1-19,42

Kríž, znamenie našej spásy

Veľkonočná nedeľa, vigília

Mk 16,1-8

Kristovo zmŕtvychvstanie je naše víťazstvo

Veľkonočná nedeľa

Jn 20,1-9

Kristus vstal z mŕtvych

2. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 20,19-31

Viera

3. veľkonočná nedeľa „B“

Lk 24,35-48

Pokoj vám

4. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 10,11-18

Kristus - Dobrý pastier. Kňaz - dobrý pastier.

5. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 10,11-18

Byť kresťanom

6. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 15,9-17

Priateľ

Nanebovstúpenie Pána „B“

Mk 16,15-20

Ježiš odchádza

7. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 17,11-19

Jednota

Turíce - Zoslanie Ducha Svätého „B“

Jn 15,26-27;16,12-15

Spolupráca s Duchom Svätým

Slávnosť Najsvätejšej Trojice „B“

Mt 28,16-20

Závazok k Najsvätejšej Trojici

Slávnosť Najsv. Kristovho tela a krvi „B“

Mk 14,12-16.22-26

Eucharistia, záruka večného života

12. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 4,35-41

Naše búrky a Ježiš

Najsvätejšieho Srdca Ježišovho „B“

Jn 19,31-37

Srdce Ježišovo kopijou prerazené

Slávnosť sv. Petra a Pavla

Mt 16,13-19

Odpoveď na Ježišove otázky

13. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 5,21-43

Nádej, dôvera v Boha

14. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 6,1-6

Prorok dnes

15. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Každý kresťan je poslaný ohlasovať Krista</i>	Mk 6,7-13
16. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Oddych v tichu modlitby</i>	Mk 6,30-34
Slávnosť sv. Cyrila a Metoda <i>Poslanie kresťana</i>	Mk 28,16-20
Navštívenie Panny Márie <i>V pomoci bližným nachádzame radosť</i>	Lk 1,39-56
17. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Ježiš chlieb života</i>	Jn 6,1-15
Slávnosť Premenenia Pána „B“ <i>Kristovo premenenie pripravuje apoštolov pre Božie veci</i>	Mk 9,2-10
18. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Eucharistia, živý chlieb</i>	Jn 6,24-35
19. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Eucharistia ako dar večného života</i>	Jn 6,41-51
20. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Sila Eucharistie</i>	Jn 6,51-58
21. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Sloboda</i>	Jn 6,60-69
22. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Božie prikázania, či ľudské obyčaje?</i>	Mk 7,1-8.14-15.21-23
23. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Prosme o uzdravenie z duchovnej hluchoty a nemoty</i>	Mk 7,31-37
24. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Prečo kríž v živote?</i>	Mk 8,27-35
25. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Poznávajme Božiu vôľu</i>	Mk 9,30-37
26. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Pokušenie</i>	Mk 9,38-43.45.47-48
27. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Manželstvo</i>	Mk 10,2-16
28. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Zasvätený život</i>	Mk 10,17-30
29. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Misie ako výzva</i>	Mk 10,35-45
30. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Chráňme si zrak viery</i>	Mk 10,46-52
31. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Milovať Boha, bližného i seba ...</i>	Mk 12,28-34
Všetkých svätých, 1. novembra <i>Zmysel svätosti</i>	Mt 5,1-12
32. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Pohľad na Krista učí správne postoj k sláve, moci i mamone</i>	Mk 12,38-44
33. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Memento</i>	Mk 13,24-32
34. nedeľa v Cezročnom období „B“ <i>Máme večného Kráľa</i>	Jn 18,33-37

Prvá adventná nedeľa „B“

Mk 13,33-37

Bdiť znamená prínos

Prežiť nový cirkevný rok tak, ako sa na kresťanov patrí.

Ocitli ste sa niekedy doma či v zahraničí na letisku, vlakovej, autobusovej či inej stanici a zaznel oznam: Pozor, pozor! Attenzióne, attenti! Achtung! Attention! Uwaga! Čo vo vás vyvolal? Stali ste sa ostražitejšími, spozorneli ste, začali ste si všímať okolie, alebo ste opustili miesto, pretože vám hrozilo nebezpečie. S určitými výzvami sa nežartuje.

Dnes na prvú nedeľu adventnú zaznieva pre nás veriacich podobný oznam.

Evanjelista sv. Marek píše: Ježiš povedal svojim učeníkom: „**A čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte**“ (Mk 13,37)!

„**Majte sa na pozore, bdejte**“ (Mk 13,33) sú kľúčovými slovami nielen začínajúceho adventu, obdobia prípravy na najkrajšie sviatky roka, ale sú výzvou do celého cirkevného roka, ktorý dnes začíname.

Aj týmito slovami nám Ježiš prejavuje svoju lásku. Nebezpečenstiev hrozí veľa. Všetci traja synoptici píšu, aby nás vystríhali. Evanjelista sv. Matúš slovami „**Bdejte teda, lebo neviete, v ktorý deň príde váš Pán**“ (Mt 24, 42) pripomína, že nik z nás nevie, či práve začínajúci cirkevný rok nebude náš posledný, a preto je správne, aby sme ho žili v priateľstve, v spojení s Kristom. V hodine smrti by sa nám ťažko počúvala výčitka Pána Ježiša: „**To ste nemohli... bdiť so mnou**“ (Mt 26,40)? Preto dnes radšej prijmime Ježišove slová: „**Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia**“ (Mt 26,41; Mk 14,38). Apoštol sv. Peter taktiež pripomína: „**Bud'te triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu, pevní vo viere**“ (1 Pt 5,8-9).

Advent a nastávajúci rok prežitý v týchto intenciách Krista bude obohatením a nádejou, aby sme mohli mať účasť v Božom kráľovstve.

„Bdiť“ znamená «nezaspať». „**Aby vás nenašiel spať, keď príde nečakane**“ (Mk 13,36).

„Bdiť“ znamená aj «starat’ sa. Boh nám v evanjeliu zveril svoj dom, dal moc, určil každému prácu a prikázal bdiť (porov. Mk 13,34).

„Bdiť“ znamená aj «očakávať». Nerozhoduje, „**kedy príde pán domu: či večer, či o polnoci, či za spevu kohúta, alebo ráno**“ (Mk 13,35).

Boh je ten istý, včera, dnes i naveky. V spojení s adventom o bdení dá sa hovoriť o trojakom advente:

«historickom advente» keď cez prorokov Boh vyzýval vyvolený národ bdieť, aby očakávali prisľúbeného Mesiáša, Vykupiteľa. Boh v Ježišovi prišiel na svet v plnosti času. Ako a kto ho prijal, kto bdel pri narodení Ježiša, hovoria evanjeliá.

«Advent nášho života» znamená, že celý život máme bdieť, pretože nevieme dňa a ani hodiny, kedy nás Boh odvolá z tohto sveta a budeme musieť vydať svedectvo zo svojho života.

«Liturgický advent» rok čo rok pripomína svojou liturgiou krásu, veľkosť, význam bdenia pre našu spásu.

Boh i napriek aktuálnosti výzvy „bdieť“ nám ponecháva slobodu rozhodovania. Je to dar, ktorým Boh obdarúva len človeka. Jeho využitie oprávňuje človeka mať nádej, že bude Bohom odmenený. Advent je čas prebudiť sa zo sna, aby sme napravili, ak sme neboli ako nerozumné panny či boháč, ktorému sa urodila bohatá úroda a on sa staral len o hodnoty prirodzené, dočasné. Boh na nikoho nezabúda. Preto v žiadnom veku nemožno žiť vypočítavo proti Bohu. Príslovie pripomína, že starý musí a mladý môže zomrieť. Bdieť, žiť v priateľstve s Bohom je povinnosťou každého človeka. Muž múdry, ktorý stavia dom na skale, bdie a nedá sa pomýliť pomalým napredovaním, keď kladie dôraz na základ domu do skaly. Povinnosti kresťana sa môžu zdať nepotrebné, možno ich odložiť na neskoršie pod vplyvom zdania, že je ešte čas plniť vôľu Božiu, že je zdravý, mladý, má svoje plány, ale toto je obyčajné pokušenie. Preto kto pochopil výzvu bdieť, verne plní povinnosť dať cisárovi cisárovo a Bohu Božie. Uvedomuje si: „**Bdejte a modlite sa, aby ste nepřišli do pokušení**“ (Mt 26,41; Mk 14,38).

„Bdieť“ je aj «radosť». Učia nás o tom spomínané alternatívy adventu. Advent nám pripomína radosť Panny Márie, ktorá očakávala a prijala Božieho Syna. Rovnako sv. Ján Krstiteľ či sv. Jozef. Advent nám pripomína pripraviť sa na najkrajšie sviatky roka. Kto ich chce s úžitkom prežiť, musí prežiť primerane aj prípravu na tieto sviatky. Kto zažil radosť zo spojenia s Kristom, z priateľstva a stretnutia s ním vo sviatostiach, svätej omši, skutkoch milosrdenstva, tomu nerobí ťažkosť znova vstať ako márnokratný syn, keď sa prehrešil proti láske otca. Radosť je prínos, obohatenie, nádej, hoci neraz rukolapne platí: „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma**“ (Mk 8,34). S Ježišom je každý kríž ľahký a každé bremeno príjemné a najmä verný prístup k nim spôsobuje veľkú radosť.

Preto „bdieť“ znamená aj «vyjsť» zo seba, aj z kostola a byť kresťanom všade, kde nás posielala Ježiš. Hora blahoslavenstiev so svojimi výzvami ohľadom chudobných, smútiacich, tichých, lačných, smädných, milosrdných, čistých, šíriacich pokoj, prenasledovaných, hanobených, sú potrebným echom „bdenia“. Boh hovorí skrze nich ku nám. V nich Boh čaká na našu službu. K Bohu sa ide

mnohými cestami, ktoré majú jedno spoločné: plnia príkaz lásky. Môže chýbať na konci takejto cesty života pravá radosť? Nie! Pretože Boh je spravodlivý. Je pravdou, že počas liturgického adventu vynechávame Glória. To preto, aby počas sviatkov Narodenia Pána sme Glória viac, hlbšie a radostnejšie prežili. Bdiť znamená «tvoriť».

Obchodník s nehnuteľnosťami sa márne usiloval predať dom, ktorý stál mimo dediny na samote. Raz sa však objavil záujemca, a tak sa hneď išli na túto nehnuteľnosť pozrieť. Obchodníka však čakalo neprijemné prekvapenie. Vandali zničili dvere, rozbili sklo na oknách a ani interiér domu nenechali nedotknutým. Okamžite si uvedomil, že s cenou bude musieť ísť podstatne dole, čo by znamenalo, že na tomto obchode poriadne prerobí. Pokúsil sa ešte zachrániť situáciu tým, že prisľúbil zabezpečenie opravy poškodených častí domu. Záujemca však iba mávol rukou: „S tým sa netrápte. Mňa dom nezaujíma. Chcem ho zbúrať a postaviť tu niečo iné. Mne ide o pozemok.“

Aj my sa pýtajme: O čo nám ide v advente a novom cirkevnom roku? Boh nám dáva nové milosti. My nechceme budovať na hriechu, ktorý všetko zničí, robí bezcenným. Keď je to potrebné, chceme staré, ktoré je zlé, odstrániť a začať kvalitne od začiatku, naplno, zodpovedne. Nám ide o našu spásu, o dušu a večný život.

Bohu záleží na nás. Možno, že sme dovolili hriechu, aby náš život zdevastoval svojím pustošivým pôsobením a usilovne rozmýšľame, ako „poopravovať“ tieto škody. Ak je však návrat do Otcovho domu naším úprimným rozhodnutím, veľmi rýchlo pochopíme, že Boh chce v našom živote vybudovať niečo úplne nové. Všetko, čo chce, je náš súhlas a ochotnú spoluprácu. **„Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové“** (2 Kor 5, 17). Ježišovo „**bdejte**“ (Mk 13,37) ostáva.

Každoročným slávením adventnej liturgie Cirkev aktualizuje očakávanie Mesiáša. Preto nám dáva Cirkev v adventnej dobe znovu čítať a prežívať udalosti dejín spásy, ku ktorým patrí aj výzva „bdiť“. V Ježišovi je Božie kráľovstvo veľmi blízko. On výzvou „bdiť“ volá k obráteniu a ku viere, ale taktiež k bdelosti. V modlitbe bdieme a očakávame toho, ktorý je a ktorý prichádza.

Čítania prvej nedele nás oslovujú, aby sme vzali vážne druhý príchod Krista. On skutočne príde, príde nepozorovateľne, a preto je treba „bdiť“, čiže žiť vo svetle. Tento príchod je blízko, pretože noc sa končí a pomaly začína svať.

Je adventným zvykom, aspoň jeden večer v týždni spoločne v rodine sa stretnúť pri modlitbe ruženca. Apoštolský list pripomína, aby sa rodina spolu modlila a zostávala spolu (RVM 41). Advent je vhodnou príležitosťou na takéto

stretávanie sa pri modlitbe, konštatujú biskupi v pastierskom liste k adventu. Vieme, že slovo advent pochádza z latinského „adventus“ a znamená príchod. Preto nech symbol adventného obdobia, ktoré trvá štyri týždne, je adventný veniec so štyrmi sviečkami, ktoré postupne zapalujeme počas štyroch adventných nediel' a takto pripravujeme si srdcia, rodiny i farnosť na sviatky Narodenia Pána.

Čo na tom, že história adventného venca siaha do začiatku 19. storočia, kedy evanjelický pastor vyrobil drevený veniec s 23 sviečkami, symbolizujúcimi jednotlivé adventné dni. Takýmto spôsobom sa rozhodol dať odpoveď na zvedavé otázky detí v ním spravovanom útulku, ktoré sa ustavične pýtali, koľko dní zostáva do Vianoc.

Pre nás je veniec pomôcka, ako hlbšie, opravdivejšie prežiť advent, bdieť, prežiť prípravu nielen na sviatky pokoja a lásky, ale prežiť celý rok, celý život s Bohom.

Celý náš život je možné prirovnať k letiskovej hale, vlakovému nástupišťu či autobusovej zástavke. Musíme „bdieť“, aby sme nezmeškali. A my nechceme zmeškať ani v duchovnom živote. Pretože sa nevráti nielen rok, ale ani deň a ani sekunda. Preto sa modlíme:

Pane, našou úlohou je bedliť: vidieť jasnejšie skutočnosť, v ktorej žijeme, a skutočnosť, ku ktorej spejeme. Tou skutočnosťou si ty, Pane, už teraz pre nás prítomný v slove, sviatostiach, ale i v bratoch a sestrách.

Amen.

Druhá adventná nedeľa „B“

Mk 1,1-8

Boh hovorí v tichu

Prežime advent ponorení do ticha a mlčania, ak chceme hlbšie prežiť narodenie Pána Ježiša.

Mladý muž kráčal so slepcom, ktorý bol známy svojou múdrosťou. Vedľa chodníka stál ovocný strom, ktorého konár prečnieval cez chodník. Slepce sklonil hlavu pred konárom a vyhol sa mu. Mladík sa spýtal: „Viem, že ste slepý. Ako ste vedeli, že tu nad chodník prečnieva konár?“ Slepce odpovedal: „Počul som vietor, pohybujúce sa lístie na konári.“ Zastavil sa a pokračoval: „Všimol si si lúčneho koníka na svojej nohe?“ Mladík sa pozrel na svoju nohu a čudoval sa: „Ako je možné, že máte taký bystrý sluch?“

Slepec odpovedal: „Mal by si byť vnímavý na svet okolo seba, vedieť sa stíšiť a započúvať.“¹

Na druhú nedeľu adventnú nám Cirkev pripomína, aby sme našli si čas v tichu nielen na spytovanie svedomia pred vianočnou spovedňou, ale aj preto, aby sme svoje vnútro pripravili na prijatie Boha, na jeho hlas v tichu noci Božieho narodenia, v tichu adorácie pred jasličkami, v tichu vianočných piesní...

Stíšiť sa je náročné, ale potrebné.

Prorok Izaiáš opisuje storočia pred narodením Jána Krstiteľa ako potrebu stíšiť sa. A o Jánovi píše evanjelista sv. Marek:

„Hlas volajúceho na púšti: *„Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajete mu chodníky“*“ (Iz 40,3; Mk 1,3).

Aktuálne, časové slová. Výzva, ktorá po dvoch tisícročiach je potrebná pre všetkých, čo sa chcú čo najlepšie pripraviť na sviatky Narodenia Pána Ježiša. Najväčší prorok Starého zákona pozýva vrátiť sa k čomusi, čo je viac ako ranná hygiena, a všetko čo pokladáme za potrebné, aby sme v novom dni pôsobili, vyzerali pekne. Jednoducho, ide viac ako o imidž. Ján Krstiteľ vyzýva v zmysle duchovnom, vrátiť sa k Bohu, uvedomiť si a prijať znova za svoje, že Boh nás miluje, že Bohu máme opätovať jeho lásku, že nesmieme premárniť svoj život, vrátiť sa k zodpovednosti za spásu duše. To potrebuje znova sa započúvať do hlasu **„volajúceho na púšti: *„Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajete mu chodníky“*“** (Iz 40,3; Mk 1,3). Púšť, pustatina je miesto, kde sa zomiera, keď niet vody. Je to i miesto, kde sa znova rodí život, v nádeji, keď sa prichádza do oázy, kde je voda. Voda je život. Vo vode sme sa pri krste znovuzrodili. Kristus je náš život, oáza, nádej.

Púšť z evanjelia je duchovná, nenájdeme ju na žiadnej mape sveta. Púšť, z ktorej k nám zaznieva hlas: **„Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajete mu chodníky“** (Iz 40,3; Mk 1,3), je Cirkev v tejto adventnej dobe. Na tejto púšti sa nezomiera pre večnosť, ale rodí pre večnosť. Táto púšť nás učí nádeji, radosti, chce v našich srdciach upevniť pokoj a radosť.

Skutočne prežitý advent, ako ho žiada Boh od nás skrze hlas Jána Krstiteľa, sa realizuje v odpustení hriechov. Zanechať hriech! Zástupy z celej Judey i všetci Jeruzalemčania prichádzali na púšť, aby v Jánovom krste pokánia splnili vôľu očakávaného Mesiáša. Ján im to pripomínal nielen svojím odevom stravou, štýlom života, ale aj slovami: **„Po mne prichádza mocnejší... Ja nie som hoden... On vás bude krstiť Duchom Svätým“** (Mk 1,6-8).

¹ Porov.: JURKO, J.: *Slza*. Poprad. 1998, s. 50.

Veríme, že život nie je možný bez Božej milosti. Ona je bytím človeka. Ak človek nežije v milosti, ak jeho život nie je životom podľa vôle Božej, vtedy žije skutočne na púšti smrti.

Začína horúčka nákupov darčiekov. Je však najvyšší čas zaobstarať sebe i drahým najväčší darček: Boha! Boh chce prísť do našich srdc, rodín, so svojim darčekom. Boh sám chce byť darom: darom najcennejším. Darom nie iba na pár dní. Darom na celú večnosť. Darom, ktorý nezovšednie, nepokazí sa, neurazí... Aj dnes môže odznieť i v našej rodine pozvanie k modlitbe pri adventnom venci. Otec, odlož noviny a pod' sa s nami na chvíľu modliť. Mama, pomôžeme ti, nechaj umývanie riadu, pod' na chvíľu modliť sa s nami. Syn, dcéra, odlož svoje knihy, skriptá, zábavu, zostaň s nami chvíľu, chceme sa s vami spolu modliť. Starí rodičia, zažnite i každý večer adventný veniec a prežite s deťmi, vnúčatami a hoci aj sami chvíľu adventnej modlitby. Adventný veniec môže byť pozvanie na púšť, do ticha, kde sa pripravuje cesta pre skutočne „naj“ sviatky. Zažili ste už sviatky so skromnejšími darčekom, ale srdcom plným Ježiša? Ak áno, zaiste by ste ich nevymenili za pominuteľné hodnoty. A čo nám bráni vstúpiť na púšť? Pripraviť cestu Pánovi? Vyrovnáť mu svoje chodníky? Zrieknime sa hriechu! Voľme si Boha, ktorého si chceme pripomenúť v Dieťati, ktorý sa chce narodiť i v našich srdciach.

Pozvanie na púšť môžeme zrealizovať účasťou na svätých omšiach adventu. Tam sa skôr dostane do srdc volanie o vyrovnaní chodníkov. Pri prijatí sviatosti zmierenia bez odkladania na poslednú chvíľu spoznáme, aké je to byť obohatený Bohom ešte skôr, ako príde vianočný čas. Ján Krstiteľ neklame, keď hovorí: „**Po mne prichádza mocnejší, ako som ja**“ (Mk 1,7). Ježiš nesklame našu dôveru. Už dnes si pripomeňme, že Dieťa Ježiš počas Vianoc, je ten istý Boh, ktorý zomrel na kríži a ktorý v hodine našej smrti bude naším Sudcom. Či práve preto sa neoplatí počúvať „**hlas volajúceho na púšti**“ (Mk 1,3)?

Stretli sa spolužiaci po rokoch. Jeden druhému hovorí, koľko má povinností. Ako učiteľ musí veľa rozprávať v škole, doma, v spoločnosti... A vtedy mu položil priateľ otázku: „A kedy mlčíš?“ Táto veta mocne zapôsobila na učiteľa. Uvedomil si jej hodnotu a často on sám dnes kladie túto otázku tým, ku ktorým sa prihovára.

Stíchnuť... Vedieť vypnúť snád' rádio, televíziu, odložiť noviny. Stíchnuť. Započúvať sa do svojho vnútra. Nechať prehovoriť Boha vo svedomí cez okolie, najdrahších... Koľko požehnaní možno zažiť, prijať počas jedného úprímného stíšenia pred Bohom, sami či s okolím...

Kto vstúpil do vlastnej púšte duše, kto zažil ticho, sústredenosť a mlčanie, iste našiel a nachádza po blúdení, námahách cestu k Bohu.

Ernest Psichari na púšti v Afrike, zapadnutom kúte sveta, ako vojak, ateista, ale v tichu stretol sa s Bohom. Odkryl mu svoje bôle. Tam volal: „Bože! Ty jediný svedok mojich vzlykov, sĺz, hľadania!“ A spomína: Hlboko v púšti, počas neznesiteľnej páľavy som v skaliskách hľadal tieň. Vtedy som uvidel košatý ker. Mal som pocit, že ma volá: „Pod, čakám na teba, aby si si odpočinul!“ Vtedy som padol na kolená. Bolo to v mojom živote snáď prvý raz, no toto pre mňa také nové gesto bolo mi zďaleka prikázané a každý odpor by bol zbytočný. Pod krom som sa zrazu cítil nevýslovne šťastný, že sa môžem skloniť pred silou, ktorá mi zohla kolená a že jej môžem celkom úprimne predložiť potreby svojho srdca. A bol som si celkom istý, že sa mi všetky potreby splnia a všetky prosby vyslyšia. Bol som si istý, že sa raz stanem katolíkom a pociťoval som akúsi túžbu po šťastí, ktoré na mňa čakalo.“ A dodajme. Dočkal sa. Poznáme ho ako významného katolíka.²

Advent je čas, kedy Boh sa dáva spoznať, zažiť... Ticho adventu je úžasnejšie ako pozeráť počas adventných večerov na hviezdnatú oblohu. A kto raz sa zadíval na takú hviezdnatú oblohu, vie, čo cítil. Kto zažil blízkosť Boha, nikdy by nevymenil zážitok za pohľad na hviezdnatú oblohu.

Aj zdravé oči nemusia všetko vidieť. Zdravá duša umožňuje to, čo pre hriech nikdy nedokážeme vidieť.

Jedného dňa sedel pustovníkov žiak v tichu pri brehu jazera a pozeral na jeho pokojnú hladinu. Po chvíli mu zaznel v duši hlas: „Keď bude tvoj duch silný a myseľ pokojná ako hladina stojacej vody, ťažkosti, ktoré prídu, ti neublížia. Budú ako tieň na hladine, ale tie ju nedokážu rozvlniť.“³

Aby sviatky boli skutočne požehnané, modlitba má svoje opodstatnenie už dnes.
Amen.

Tretia adventná nedeľa „B“

Jn 1,6-8.19-28

Boh nás volá žiť radosť

Prežiť advent ako radostné obdobie.

Videli ste už žiariace očká dieťaťa, keď zapáľuje adventnú sviecu? Je to hotový obrad. Dieťa sa na večer teší. Často sa pýta: „Kedy bude večer?“ Rodičia dieťa radostne pripravujú na sviatky Narodenia Pána.

² Porov.: GUSIČ, J.: *S Máriou vždy vyššie*. (bez údajov) 1985, s. 137.

³ Porov.: SCHESINGER, M.: *Začni už žiť*. Trnava : Dobrá kniha, 1997, s. 75.

Nájdite si čas pri nákupoch a všimajte si tváre kupujúcich. Z tváří sa dá veľa vyčítať. Napríklad to, ako už pri nakupovaní prežívajú radosť s tými, ktorých chcú obdarovať.

Radosť môžeme vidieť aj na tvári človeka po sviatosti zmierenia.

Či adventné piesne, ich melódia, text a atmosféra adventu vôbec, nevyvoláva u nás veriacich radosť?

Radosť je najlepšou vizitkou kresťana. Nič tak neveriaceho nezneistí ako radosť. A naopak, tí veriaci, ktorí strašia okolie smutnou tvárou, vyvolávajú dojem, že kresťanstvo je náboženstvom amputácie a vysychania ľudskosti.

Sv. Ján evanjelista o najväčšom prorokovi Starého zákona píše: **„Prišiel ako svedok vydat' svedectvo o svetle, aby skrze neho všetci uverili. On sám nebol svetlo, prišiel iba vydat' svedectvo o svetle“** (Jn 1,7-8).

Boh povolal Jána. Aj keď pohľad na Jána mohol vyvolať predstavu drsného muža, pri plnení svojho poslania, predchodcu Pána Ježiša, je šťastný. Šťastný s tým, čo ohlasuje, ako to robí, prečo to robí. Nebojí sa vyhlásiť: **„Ja nie som Mesiáš“** (Jn 1,20). Povie: **„Nie som“** (Jn 1,21) ani prorok, ale povie: **„Ja som hlas volajúceho na púšti: ‚Vyrovnajte cestu Pánovi‘“** (Iz 40,3; Jn 1,23). Ján pripomína známe slová tým, ktorí očakávajú Mesiáša. Prorok Izaiáš pripomínal už pred 700 rokmi Židom, že Mesiáš príde, že majú sa tešiť. Na príchod Mesiáša sa má každý pripraviť. Keď očakávajú čosi krásne, veľké, a takým Mesiáš je, národ má sa tešiť. A tešia sa Židia? Áno, mnohí a medzi nimi aj vojaci, hriešnici z Jeruzalema a Galiley. Farizeji, zákonníci, učitelia tí skôr upodozrievajú Jána, že ohrozuje ich postavenie. Ján oznamuje príchod Mesiáša: **„Medzi vami stojí ten, ktorého nepoznáte. On prichádza po mne a ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi“** (Jn 1,27). Jánova radosť vyviera z opravdivej pokornej viery v Mesiáša. Ján sa neobzerá, kto ho počúva. Ján hovorí pravdu, i keď neskôr príde o hlavu v Herodesovom paláci. Ján však plní a splní to, čo od neho žiada Mesiáš. A preto sa teší, že pripravuje cestu pre Mesiáša.

Čo na tom, že úryvok evanjelia, ktorý o tom rozpráva, končí slovami: **„To sa stalo v Betánii za Jordánom, kde Ján krstil“** (Jn 1,28). Ježiš sa už predsa narodil. Vieme o všetkom podstatnom pre našu spásu. A preto liturgický advent má svoje opodstatnenie ako čas radosti, čas, kedy sa máme pripravovať, tešiť na sviatky Narodenia Pána Ježiša.

Pred časom som na cintoríne stretol muža. Pri rozhovore som sa dozvedel, že prišiel sa pomodliť na hrob otca, ktorý v ten deň oslavoval narodeniny. Syn nezabudol na narodeniny otca, hoci je už roky v zemi a on sám je už dedko. Viera tomuto mužovi dáva nádej, že sa stretne s otcom v nebi u Nebeského Otca.

V advente radosť nám umocňuje viera, že Ježiš nám umožňuje žiť život s Bohom v radosťnom očakávaní. Veriaci kresťan vo viere prežíva svoj život ako advent, pretože verí v Krista ako odmenu za všetko, čo žije. Kresťan preto s pokojom prijíma všetko, čím ho skúša Boh. Nereptá pri chorobe, v skúškach, nezúfa v ťažkostiach, ale i pri slzách bolesti má radosť, že s Bohom sa vyplatí žiť.

Časy Jána Krstiteľa neboli pre ľudí lepšie ako časy za proroka Izaiáša. Túžili po Mesiášovi a cítili útlak, tyranu Rimanov. Sú naše časy lepšie, ako keď prišiel na svet Mesiáš? Čo očakávame od našich časov? Vtedy, dnes i zajtra bude človek túžiť po láske, pravde, spravodlivosti. Jedine Boh môže tieto túžby zrealizovať. Boh na to potrebuje nás: celých a všetkých. Ako Ježiš prišiel na svet pre všetkých a za všetkých zomrel, aby všetkých vykúpil a spasil, tak aj Kristovo zmŕtvychvstanie je nádejou pre všetkých. Aj na toto myslíme v liturgickom advente a tešme sa. Tešme sa z toho, že môžeme plniť vôľu Božiu.

Tretia adventná nedeľa je nedeľou radosti. Nielen liturgické rúcho kňaza, ale je dovolené hrať aj na iných hudobných nástrojoch pri svätej omši. Najmä v našich srdciach mali by sme mať radosť z priateľstva s Bohom.

Aspoň takú radosť, o akej hovorí kazateľ Tauler, žiak nemeckého mystika Eckarta.

Tauler rozpráva o učencovi, ktorý prosil Boha, aby mu ukázal cestu pravdy. Raz počul hlas: „Choď na schodište kostola a nájdeš tam človeka, ktorý ti ukáže cestu pravdy a radosti.“

Keď ta prišiel, našiel tam žobráka, ktorý bol bosý a nohy mal pokryté ranami. Oblečený bol do handier. Učenec ho oslovil: „Daj, Bože, dobrý deň!“ Žobrák odpovedal: „Nepamätám sa, kedy som mal zlý deň.“ „Nech ťa Boh urobí šťastným,“ dodal učenec. „Nikdy som nebol nešťastný,“ odpovedal žobrák. „Buď taký láskavý a hovor trochu jasnejšie. Nevieš, čo si mám o твоjich odpovediach myslieť.“

„Želal ste mi dobrý deň. Nuž odpovedal som vám, že som nemal nikdy zlý. Lebo keď mám hlad, chválim Boha. Keď sa mi dostane opovrhnutia, chválim Boha. Keď sneží alebo padajú krúpy a je mi zima, chválim Boha. A tak nikdy nemám zlý deň. Čokoľvek sa mi príhodi, prijímam to z Božích rúk, ako aj to, čím ma počastujú ľudia: priazňou alebo uponížením, dobrým slovom alebo tvrdým. Všetko pokladám za dar a prijímam to z ruky Božej. A tak som nikdy nebol nešťastný.“

„A čo by si povedal,“ nadhodil učenec, „keby ťa Boh zhodil na dno priepasti?“

„Keby si to želal, tak mocne by som sa k nemu privinul, že by museli ísť obaja. Dal by som radšej prednosť pekle s ním ako nebu bez neho.“

„Odkiaľ prichádzaš?“ „Od Boha,“ odvetil žobrák. „Kde si ho našiel?“ „Tam, kde som sa zriekol všetkého okrem Stvoriteľa.“ „A kde prebýva Stvoriteľ?“ pýta sa učenec. „V

čistých srdciach a v ľuďoch dobrej vôle.“ „A kto si ty?“ „Som kráľ.“ „A kde je tvoje kráľovstvo?“ „V mojej duši.“

Učenec pochopil, že obdivuhodná vyrovnanosť žobráka nie je plodom nejakej stoickej apatie, ani odsúdeniahodného kvietizmu, ani dajakého orientálneho fatalizmu, ale zrelým ovocím dokonalej oddanosti do Božej vôle a že je preto bohatší ako králi a šťastnejší ako ostatní ľudia.⁴

Iné memento na zamyslenie:

Pred desiatimi rokmi na otázku ankety: Kedy ste mali naposledy radosť? odpovedalo viac ako 60 % ľudí: dnes. Koľko by to bolo % dnes? Lekári a psychológovia hovoria, že tí, ktorí sa nevedia z ničoho radowať, majú nesprávny postoj k životu.

Viera počas adventu nás robí opravdivo radostnejšími. Kto má viac Boha v sebe, čím viac s ním komunikuje, tým väčšiu radosť prežíva. Ján preto vystupuje nebojácne ako ohlasovateľ, herold Mesiáša, pretože uveril, veril a žil podľa toho.

Kedy prežijeme pravú radosť počas Vianoc? Vtedy, keď už dnes urobíme všetko, čo od nás chce Boh. Preto budeme šťastní pri štedrej večeri, hoci skromnejšej. Budeme mať radosť z darčiekov, hoci lacnejších. Tešiť nás bude prítomnosť čo najviac členov rodiny doma, ale keď budeme vedieť, že si vykonali dobrú vianočnú sviatosť zmierenia.

Boh chce skutočne málo od každého z nás. A pre každého z nás má pripravený poklad. Stačí trochu počítať: koľko času v advente strávime pri televízore a koľko pri adventom venci, rozhovore o duchovných veciach? Koľko času strávime pri nakupovaní darčiekov a koľko, aby sme sa vyznali zo svojich hriechov? Čo nám viac spraví radosť: darček, ktorý zovšednie, či pokoj duše, nádej na celú večnosť s Bohom? Rozhodnúť sa musíme každý sám. Môžeme byť však dobrým príkladom a vhodným slovom, povzbudením aj iným pomôcť zvíťaziť nad svojou ľahostajnosťou voči Bohu, duši a prežiť radostnejšie tohtoročné vianočné sviatky.

Amen.

⁴ Porov.: HLINKA, A.: *Ozvena Slova* 3. Bratislava : Vydavateľstvo Alfa, 1992, s. 11.

Štvrtá adventná nedeľa „B“

Lk 1,26-38

(rovnaké čítanie aj na Slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie)

Boh oslovuje

Otvorme sa Dieťaťu Ježiš skôr, ako si pripomenieme jeho narodenie, skrze jeho matku, Pannu Máriu.

I

Rok čo rok prežívame tieto predvianočné chvíle. Čím nás oslovujú? Patrí k nim zaobstaranie darčiekov, stromčeka, príprava vianočného stolovania, ale aj sviatosť zmierenia. Uvedomili sme si, že Boh hovorí k nám? Boh ani po hriechu prarodičov a ani po našich hriechoch, nech boli akokoľvek veľké, ťažké a nech ich bolo koľkokoľvek, nás neprestal milovať, mať rád. Keď sa Boh rozhodol prísť na svet, aby nás v prirodzenosti človeka spasil, potreboval na to matku.

Evanjelista sv. Lukáš opisuje udalosť zvestovania, keď anjel Gabriel oslovuje Pannu Máriu: „**Zdravas, milosti plná, Pán s tebou**“ (Lk 1,28).

Štvrtá nedeľa adventná je poslednou. V časti evanjelia, ktorú nazývame zvestovaním, Boh skrze anjela Gabriela oslovuje ženu a zároveň Pannu Máriu.

Od dávnych čias pre toto oslovenie Boha skrze anjela Gabriela a odpovedi Panny Márie si ju uctieваме ako Hviezdu rannú. Cirkev jej dáva tento prívlastok kvôli odpovedi: „**Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova**“ (Lk 1,38). Bohom poverená oznamuje východ božského Slnka.

Tomuto hlboko teologickému významu sa žiada na vysvetlenie poznamenať, že v Ríme v tomto čase sa slávil zimný slnovrat. Slnko začalo znova naberať na intenzite svetla a tepla, čo bolo príčinou radosti Rimanov. Tento pohanský sviatok prví kresťania v Ríme ponechali, ale dali mu nový obsah. Obsah kresťanský. Nevieme kedy a v ktorom mesiaci sa narodil Pán Ježiš. Narodenie Pána Ježiša prví kresťania podľa slov „**Ja som svetlo sveta**“ (Jn 8,12) začali sláviť na konci tohto zimného slnovratu.

V adventnej liturgii sa slávila svätá omša len ráno na svitaní, a to skôr, ako vyšlo slnko. S narodením dieťaťa je úzko spojená matka, ktorá ho nosí pod srdcom. Aj Panna Mária pred narodením Pána Ježiša je symbolom cesty, je Hviezdou, ktorá ukazuje svetu svetlo, svojho Syna.

V Starom zákone viacerí proroci predpovedali príchod Mesiáša na zem a jeho príchod spájali aj s hviezdou. V proroctve Bálama sa hovorí o hviezde, čo vychádza z Jakuba a oznamuje požehnanie národom (porov. Nm 24,17). Už predtým v Protoevanjeliu Boh dáva prísľub záchrany prarodičom v žene a zároveň odsudzuje zvodcu, diabla: „**Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi твоjím potomstvom a jej potomstvom, ono ti rozšliape hlavu a ty**

*mu zraníš päťu“ (Gn 3,15). Veľký význam má proroctvo Izaiáša pred júdsnym kráľom Achazom: „**Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel**“ (Iz 7,14)! Postavu Mesiáša v Starom zákone sprevádza postava jeho matky už oveľa skôr, ako nadišiel čas.*

Keď nadišiel ich čas, Panna Mária koná predpovedanú úlohu. Oslovenie Boha prijíma a realizuje ho. Panna Mária vedome a dobrovoľne plní vôľu Božiu. Skrze Pannu Máriu nám bol darovaný Ježiš Kristus, ktorý sa narodil ako Dieťa. Panna Mária počúvala Boha a vždy plnila vôľu Božiu: pred zvestovaním i po zvestovaní.

Bezprostredné chvíle pred sviatkami Narodenia Pána Ježiša nám Cirkev pripomína vzor, príklad Panny Márie. Boh aj každého z nás oslovuje. Nemôžeme žiadať od Boha zvláštne milosti, zjavenia anjela či iné mimoprirodzené javy, ale máme mať otvorenú myseľ, srdce, vôľu, aby sme v náš prospech využili všetko, čo sa nám ponúka k plne hodnotnému prežitiu vianočných sviatkov. Panna Mária je pre veriacich i neveriacich znamením nádeje. Panna Mária ako Ranná hviezda oznamujúca nový deň je posilou vo viere. Úcta k Panne Márii je preto nielen stará, ale stále aktuálna a časová. Kto z ľudí sa už nepresvedčil o pravdivosti jej slov: „Nebolo počuť, že by ten, kto sa pod moju ochranu utiekal a mňa o pomoc prosil, nebol vypočutý!“

Keď poznáme seba, okolnosti života, v ktorých žijeme, keď poznáme svoju hriešnosť a veľkú Božiu lásku, najmä cez sviatosť zmierenia, nepochybujeme o veľkej pomoci Panny Márie. Áno, my sa Panne Márii neklaníme, ale si ju uctievať i v predvianočnom čase ako tú, ktorá nezacláňa pohľad na Pána Ježiša, svojho Syna, ale nám zvlášť naň ukazuje.

Pri sviatosti zmierenia nám boli hriechy odpustené. Stav duše po dobrej sviatosti zmierenia, ktorý voláme aj priateľstvom s Ježišom Kristom, musíme upevniť. Vieme, aký sme slabí, hriešni, ako veľmi rýchlo zabúdame, čo sme vo sviatosti zmierenia sľúbili a na čo sme sa odhodlali. Preto často pozerajme na Pannu Máriu, ktorá ukazuje cestu za svojím Synom, naším bratom.

Ruženec, Loretánske litánie, Akatist a iné Cirkvou schválené mariánske modlitby, nemali by sme sa modliť len niekoľkokrát v roku, na púti, počas mariánskych sviatkov, či keď sa ocitneme v núdzi. Hviezda, ktorá ráno dáva na známosť, že začína deň, splní tým svoje poslanie. Záleží od každého človeka, ako deň prežije. Panny Mária počúvala Boha a splnila jeho vôľu. Od nás záleží, či a ako počúvame Boha. Panna Mária nám však chce pri počúvaní Boha a plnení jeho vôle pomáhať.

Náboženský spisovateľ Tomáš Merton v poviedke rozpráva o človeku, ktorý chcel utiecť pred svojím tieňom. Tieň mal však vždy vedľa seba.

Nepomohlo mu ani to, že zvyšoval tempo. Ako tento človek dopadol? Vysilený klesol na zem.

Kto z nás nemá tieň, tiene svojich hriechov. Kto z nás je bez hriechu? Boh nám dal Pannu Máriu za pomocníčku. Ona hriech vo svojom živote nepoznala. Práve preto ju máme nasledovať vo svojom živote. Utiekať sa pod jej ochranu, prosieť ju o pomoc, k nej sa s dôverou približovať, modliť. Ak chceme s úspechom nielen ukončiť advent, ale i Vianoce, a vôbec celý svoj život na zemi, nezabudnime na Pannu Máriu, Hviezdu rannú. Oná nás učí počúvať Boha. Ona je vzorom plnenia vôle Božej.

Uvažovali sme už nad tým, čo nám Boh chce povedať pred sviatkami narodenia svojho Syna? Môžeme to vyjadriť aj slovami: vianočné sviatky nerobí množstvo darčiekov, štedrejší stôl, stretnutie rodín, ale stav duše.

Stav duše. Vianoce by sme mali prežiť bez hriechu, v čistom svedomí, konaní dobrých skutkov, aby sme sa povzbudili, posilnili do ďalšieho života.

Často už teraz počujeme slová: radostné, pokojné, šťastné... Keď dobre počúvame Boha, vieme, že tieto a iné slová majú zmysel a význam len vtedy, keď nasledujeme Pannu Máriu. Radosť človeka vyplýva len z čistého svedomia. Také svedomie sa podobá raju. Prečo si tak veľmi prajeme, aby Vianoce boli dlhšie a častejšie?

Počul som o zametačovi ulíc, ktorý bol známy tým, že si svoju prácu vykonával svedomito a s radosťou. Ľudia, ktorí ho poznali, sledovali jeho pokoj, systematickosť a precíznosť. Po rokoch si nový spolupracovník od neho pýtal radu. Dostalo sa mu jej. Keď mám pred sebou veľmi dlhú ulicu a cítim pokušenie, že ju nikdy nezametiem, vtedy si poviem: „Nie je možné ulicu pozametať naraz. Musím ísť krok za krokom. Snažím sa pravidelne nadýchnuť a keď ide niekto známy okolo, pozdravím ho či odzdravím, a pokračujem vo svojej práci. To mi prináša radosť. Tak ani nezbadám a som na konci čistej, zametenej ulice.

Uvedomujeme si, že sme prežili s Božou pomocou advent. Sme tu všetci tí, čo sa snažili zachovať si pokoj, ale i tí, čo sa zháňali... Snád' nie sú tú len tí, čo nemajú čas, ponáhľajú sa... Tak prejdú i sviatky, ktoré sú pred nami. A raz všetci budeme na konci života. Budú však medzi nami rozdiely. Bude to v hodine našej smrti. Ako sa postavíme pred Boha? Preto sa chceme posilniť a povzbudiť a to nielen dnes na príhovor Panny Márie, aby sme ju vedeli počúvať a raz mohli od Boha počuť spravodlivú, ale radostnú odmenu. Pozvanie do jeho kráľovstva.

V advente nás liturgia oslovovala, aby sme radostne počúvali hlas prorokov a pripravovali sa na príchod Pána. Dnes poďakujeme za tieto povzbudenie. Sľúbme Panne Márii, že pod jej ochranou chceme vylepšiť, čo sme podcenili, zanedbali a chceme prežiť s ňou pri jasliach pokojné a radostné Vianoce.

Amen.

Narodenie Pána: svätá omša v svätej noci Lk 2,1-14

Boh sa nám narodil z lásky a pre lásku

Vianoce nás zaväzujú opätovaniu lásky Bohu, blíždym i k sebe samým.

Len raz v roku sa stretávame v kostoloch o polnoci. Ak by sme mali túto noc charakterizovať čím je výnimočná v dejinách ľudstva, čo nám dnes „ľuďom dobrej vôle“ pripomína, všetci by sme povedali: „Táto noc je nocou «Lásky»“. Všetci túžime po láske. Milovať, byť milovaný. Čo dokáže láska, nedokáže nič iné. Láska k najbližším nás priviedla domov na niekoľko dní. Štedrovečerný stôl, obdarovanie najdrahších je prejav lásky. Priania, žičenia, pozdravy, podania rúk sú prejavom našej lásky. Máme až pocit, že svet je iný a túžime, aby sa zastavil čas.

Nič z toho čo prežívame, čo nás priviedlo aj sem v polnočnú hodinu, by nebolo, keby sa nebol narodil Kristus Pán. V plnosti čias, keď Boh sám sa rozhodol prísť na svet. Boh, ktorý je Láska, sa narodil v Betleheme z Márie Panny.

V túto noc si pripomínáme slová z evanjelia sv. Lukáša o znamení lásky, zmysle nášho života, nádeji a koreni viery. Anjelove slová sú nám známe: **„Nájdete dieťaťatko zavinuté do plienok a uložené v jasliach“** (Lk 2,12).

Táto noc nám pripomína, že sa naplnili proroctvá o Mesiášovi. Storočia pred narodením Dieťaťa Ježiš v Betleheme proroci pripravovali ľudí na chvíľu, kedy sa naplní prísľub Boha daný prarodičom, že Dieťa sa narodí z Panny, a ono vykúpi spod hriechu všetkých ľudí. Boh príde osobne v prirodzenosti človeka medzi svoje deti, ktoré stvoril, aby im prejavil svoju lásku. Spravodlivý Boh musí trestať za hriech svoje vrcholné dielo stvorené na svoj obraz, svoju podobu – človeka. Boh nie je len spravodlivý, ale náš Boh je aj Láska. Sv. Pavol v liste Koríntanom v závere hymnu na lásku hovorí o láske: **„A teraz ostáva viera, nádej a láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska“** (1 Kor 13,13). V túto noc si

pripomíname Boha, ktorý je Láska. Boh Otec dal súhlas svojmu jednorodenému Synovi, aby svet presvedčil o láske, ktorá nemá v dejinách obdoby. O tejto láske Boha k nám sa môžeme stále presviedčať, keď skrze Ducha Svätého sme povzbudzovaní, vedení, usmerňovaní aj my, že sa máme navzájom medzi sebou milovať. Život bez lásky je možný, ale taký život je peklom, pretože jedine diabol nemôže a nechce milovať.

Táto noc narodenia Božieho Syna Ježiša Krista, ktorú si rok čo rok pripomíname, má zmysel jedine v spojení s láskou. Nestačí len veriť v Boha, ale musíme ho aj milovať. Diabol tiež verí, vie, že Boh existuje, ale nie je schopný milovať. Aspoň počas tejto noci utíchnu, mali by utíchnuť zbrane. Boh prišiel na svet, aby si človek našiel cestu k Bohu. Boh stvoril človeka pre seba. Sv. Augustín má pravdu, keď volá: „Nespokojné je moje srdce, Bože, kým nespočinie v tebe.“

Božie narodenie nám pripomína vrátiť sa k pravej láske.

Jedine z Boha sa dá načerpať láska, ktorá je trpezlivá, dobrotivá, ktorá nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuluje sa, nemyslí na zlé.

Jedine z Boha sa dá načerpať láska, ktorá sa neteší z nepravosti, ale raduje sa z pravdy, ktorá všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží.

V túto noc si pripomíname narodenie Božieho Syna, ktorý je večný. Ktorý bol skôr, ako sa narodil. Ježiš Kristus, Boží Syn, je od večnosti u Otca s Duchom Svätým. Ježiš nám dal prísľub, že ide nám pripraviť miesto. Všetkých chce mať po celú večnosť pri svojom a našom Otcovi.

Táto noc nám pripomína, že Boh, ktorý je Láska, nikdy nezanikne. „Proroctvá prestanú, jazyky zaniknú, poznanie pominie, ale nie Boh, ktorého narodenie si v túto noc pripomíname. Aj v túto noc poznávame pravú Lásku Boha len čiastočne. Sme ako deti, ale máme sa raz stať dospelými. Boh si praje, aby sme si v túto noc uvedomili, čo spôsobuje hriech, zanechali každý hriech a osvojili si život lásky.

Prosme o pravú lásku. Vyprosujeme si všetci bez rozdielu od Dieťaťa Ježiša lásku. Kto cíti, že mu chýba láska, nech si pýta, prosí od Ježiša ešte viac a nech sa nebojí rozdávať viac lásky. Boh tým, ktorí sú štedrý, praje láske, požehnáva a dáva mieru natrasenú, pretekajúcu.

Svet od nás právom čaká lásku. Neopätovať lásku je veľký nevďak. Keď prišiel Boh na svet, ľudia nemali pre neho miesta. Preto Mária porodila Božieho Syna v maštaľke a uložila do jasiel'. Myslíme si, že máme dostatok lásky k Bohu, k blíznym, k sebe?

Na železničnej stanici na Božie narodenie našli železničiari mŕtveho chlapčeka. Až vtedy si uvedomilo okolie, čo asi v srdci chlapec prežíval. Pred necelým rokom mu zomrela matka. Otca nepoznal, pretože skôr ako sa narodil, opustil ich: jeho i mamu. Krstní rodičia si uvedomili, že nestačilo len to, čo bolo nutné, viac ich srdce zamestnávalo to, čo zdedili a patrilo ich krstnému, ako im. Železničiar si spomenul, že v noci sa ho chlapec pýtal, kedy ide vlak do neba a on mu odvrhol, aby dal pokoj, pretože musel túto noc ísť do služby. Len podľa stôp sa domnievajú, že v tú noc bol ešte chlapec na cintoríne pri hrobe matky. Len fantázia niektorých rozšírila posledné slová, ktoré mal povedať: „Mamička, bez teba mi je veľmi smutno, zober si ma k sebe do neba, k Ježiškovi.“ Jedno je isté, že keď ho ráno odvážala sanitka do nemocnice, chlapec bol podchladený. Neprebral sa.

Ježiš tejto noci si praje, aby sme si navzájom prejavili lásku. A nielen v túto noc, počas týchto sviatkov, ale už odteraz stále a často. Dieťa Ježiš nás miluje. Všetci prijímame jeho lásku. A všetci chceme plniť jeho príkaz lásky.

Prajem a vyprosujem vám v túto svätú noc Božieho narodenia pravú lásku, veľa lásky navzájom, silu vytrvať v láske, mať nádej, že v láske dokážeme všetko. Zvlášť v láske myslíme na neprítomných, chorých, vzdialených ďaleko od nás a najmä deti.

Amen.

Narodenie Pána: svätá omša na úsvite

Lk 2,15-20

Chváľme dnes Boha, že jeho narodenie je pre nás obohatením

Vianoce nech sú časom, kedy si uvedomujeme, čo od nás očakáva Boh.

Pred troma týždňami náš denník (Nový čas 4. 12. 02) priniesol článok: Čo sú to Vianoce? Takmer štyridsať percent nemeckých detí (v Mníchove) vo veku od šesť do dvanásť rokov nevie, čo sa vlastne oslavuje na Vianoce. Prieskum ukázal, že na západe krajiny nevedelo na túto otázku odpovedať 36 percent opýtaných, na území niekdajšej Nemeckej demokratickej republiky to bolo až 54 percent opýtaných detí.

A čo naše deti? Čo pre nás dospelých znamenajú Vianoce?

Evanjelium o pastieroch poznamenáva: „*Pastieri sa potom vrátili a oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané*“ (Lk 2,20).

Už niekoľko týždňov všadeprítomná reklama pôsobila na naše zmysly. Koledy, stromčeky, ale i rôzne stretnutia nie sú len charakteristikou Vianoc. Zakladať si na pominuteľných, inak pre zmysly dôležitých veciach, je nerozumné.

Opis udalosti evanjelistu sv. Lukáša o tom, ako sa pastieri po oznámení anjelov ponáhľajú do Betlehema, „čo sa tam stalo, ako im oznámil Pán“ a následne opis toho, čo tam našli, videli, zažili, ako „vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati“, už dnes neoslovuje mnohých ľudí.

Dnešné Vianoce, ako ich predstavuje svet menežmentu, nemá nič s tým, čo Boh nám chce pripomenúť. Svet dnes podlieha veľkému pokušeniu. Často to, čo sa deje okolo Vianoc, je ďaleko od pravdy, ktorú Boh pripomína svetu. Mnohí dnes pristupujú k narodeniu Pána Ježiša komerčne. Obchod naháňa zisk, ľudia kupujú hlúposti, často nepotrebné veci, len aby si niečo dokázali.

Čo nám môžu napovedať slová evanjelia: „*Pod'me teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo*“ (Lk 2,15)? Ale už vopred vynechajme nasledujúce slová: „*Ako nám oznámil Pán*“ (Lk 2,15).

Mnohí dnes nevedia, že názov Betlehem, kde sa narodil Ježiš Kristus, znamená «dom chleba». Dve slová, ktoré majú niečo znamenať len pre hladného. Koľko je počas týchto dní telesne hladných ľudí? Štedré stoly a snád' aj množstvo odpadkov, pokazených, drahých vecí. Ale nie sú dnes mnohí hladní, aj keď si to neuvedomujú, hladní v duši? A predsa, človek nežije len z chleba. Máme aj duše. Či duša je niečo druhoradé?

Slovo «dom» už mnohým znie cudzo. Väčšinu času žijeme mimo domova, kde žijú najdrahší pokrvní. Domov sa začal chápať ako miesto prespávania. Ráno za tmy musíme odísť, za tmy neskoro sa vraciame. Poznamenávame: to je doba, musíme, to sú povinnosti. Pýtajme sa: toto je a má byť zmyslom života? Prečo sa viac stávame cudzími, prečo sa odsudzujeme, prečo sa viac vyslovujú slová nevera, rozvod, potrat...

Sedemnásťročný dospievajúci muž hovorí: „S otcom som sa naposledy rozprával pred viac ako dvoma mesiacmi a pritom bývame pod jednou strechou, a nemáme prečo sa obchádzať. Mám ho rád a, myslím, že aj on. Ale... On má tiež svoje záujmy. Otec si potrebuje odpočinúť. Nechýbajú mu peniaze, má predsa dostatok na kreditnej karte. Rodičia mu veria. On nie je darebák. Ale...

Kedysi sa hovorilo: „Všade dobre, doma najlepšie.“ Ľudia sa ponáhľali domov. Doma bol čas, aby si každý s každým pohovoril. Bol čas aj na spoločnú modlitbu. Vieme si dnes ešte predstaviť, čo je to spoločná modlitba? Kedy sme sa v našom dome spoločne pomodlili? Prepáňte, včera, pred Štedrou večerou Otčenáš a snáď aj Zdravas?

Dnes sa už mnohí ani neponáhľajú domov k drahým na tieto sviatky. Majú predplatené rekreácie s priateľmi, chcú sa zabaviť, oddýchnuť si, zalyžovať... Domov (!) poslali predsa krásny drahý vianočný pozdrav s niekoľkými slovami, ktoré hoci hovoria o pokoji, láske, šťastí, sú v skutočnosti veľmi vzdialené od ich srdca, čo dokazujú ich skutky.

Domov sa stal spomienkou. O domove básnici píšu ódy, historici naň spomínajú, maliari kreslia zákutia domova, spevák zanôti clivú vianočnú pieseň a snáď spomenie aj domov.

Betlehem je mementom, aby domov bol miestom, kde dieťa rastie, dozrieva, kde sa vždy nachádza to, čo inde nie je, kde človek prežije jeseň života a v pokoji sa rozlúči so svojimi drahými. Je správne, že dieťa sa dnes rodí v nemocnici, ale je správne, že zomiera človek sám, v nejakom zariadení za bielou plachtou?

Dom symbolizuje rodičov. Či možno nazvať miesto bývania domovom, keď sa v ňom už vystriedali dvaja, traja otcovia, dve alebo tri matky?

V evanjeliu čítame o pastieroch v Betleheme keď: „**sa poponáhľali, našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach**“ (Lk 2,16). Dnes je čas modliť sa, aby v tomto duchu žili naše rodiny. Modlime sa, aby boli úplné, deti mali rodičov a rodičia deti. Neúplných rodín bez otca alebo bez matky, alebo bez detí je viac než dosť.

Druhé slovo, nad ktorým sa dnes môžeme zamyslieť, je slovo «chlieb». Denne sa modlime: „Chlieb náš každodenný daj nám dnes...“ Ale ako často si uvedomujeme chlieb živý, Ježiša Krista, v Eucharistii? Stalo sa zvykom či tradíciou počas sviatkov prijímať tento chlieb života, eucharistického Ježiša. Pýtajme sa, prečo? Niekedy sa zdá, akoby takého naše prijímanie bolo volaním ku Kristovi: pozri, sme tu, buď spokojný. Pýtajme sa: kto je hosť, my alebo Ježiš? Prečo? Ježiš potrebuje, aby sme ho prijímali, alebo my potrebujeme Krista? Prečo sa potom správame voči Kristovi ako jeho páni?

Vianoce sa stali časom, kedy sa obzvlášť pácha hriech pýchy. Krása, okázalosť, nadradenosť, povýšenectvo...

V rodine nesmú mať každý rok rovnakej farby stromček. Predvlani bol zlatej, vlani modrej, toho roku striebornej a už o rok sa chystajú zaobstarať si stromček červenej farby.

V čom je podstata sviatkov, ktoré prežívame? Čo robí vianočné sviatky pravými, požehnanými, pokojnými, milostiplnými...?

Áno, prijatie Ježiša Krista za svojho Boha a Pána. Ježiš Kristus sa narodil, aby sme mali večný život. Ten prirodzený je potrebné využiť na získanie zásluh, aby sme boli v hodine smrti prijatí do večných Božích príbytkov. Ježiš ako Dieťa v jasliach má prebudiť v nás cit, poznanie a zážitok viery, nádeje a lásky. Osvojiť si a pripomenúť zvláštnym spôsobom, že sme všetci deti jedného Boha. Boha, ktorý je večný, všadeprítomný, nekonečný, bez začiatku a konca, čiže Alfa a Omega. Prišiel na svet, aby nám osobne, prijímajúc prirodzenosť človeka oznámil, čo je naším poslaním na zemi. Ukázal, čo máme urobiť pre dosiahnutie tohto cieľa, aké prostriedky sú nám ponúknuté, aby sme splnili vôľu Božiu.

Vianoce sú časom, aby sme pocítili blízkosť Boha, ktorý nás miluje.

Prečo občas počujeme: Konečne po sviatkoch?! Pretože pre nich sú sviatky len veci hmotné, pomimutélné, dočasné.

Mladá žena si povzdychla: „Už niekoľko mesiacov mi manžel nepovedal: Mám ťa rád. Mám všetko, a predsa mi to podstatné chýba. Moje manželstvo sa uspokojí z jeho strany len s prirodzenými hodnotami. A ja som čakala od manželstva viac, alebo niečo iné. Syn mi povedal, že chce pod stromček, aby si otec na neho našiel čas, pohral sa s ním s darčekom, ktoré dostal vlani pod stromček. A po chvíli žena poznamená: Zarástol mu chodník do kostola. A vlastná matka ho v tom podporuje. Čo na tom, že ona chodí každú nedeľu do kostola a syna ospravedlňuje...“

Vianoce sú časom, kedy môžeme na niekoľko dní vypnúť z kolotoča zhonu, povinností, odlúčenosti v rodine, ale spolu i s Kristom, naším Pánom a Bohom. Vianoce sú teda aj dňami intenzívnejšieho prežitia lásky k Bohu, blížnemu i k sebe samým. A priznajme si, potrebujeme na to tak veľa? Čoho všetkého by sme vedeli, chceli, a dokonca s radosťou zriekli, len aby sme to prežili!

Evanjelista o správaní Panny Márie poznamenáva: „**Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich**“ (Lk 2,19).

Uvedomujeme si, že sú to slová výzvy pre každého z nás. Vianoce sú čas vedieť sa poďakovať najdrahším, vedieť im prejať svoju nehu, lásku, ale i spolu stretnúť sa s Ježišom, ktorý tak isto vyrastal v rodine ako my. Zastaviť sa pri jasliach, pokľaknúť a zotrvať v tichej adorácii, poklone, v modlitbe za seba

i svojich najdrahších. Uvedomujeme si, že sme všetci deti Božie, že Boh nás miluje.

Nevidíme sa aj my v slovách dievčatka, ktoré sa pýta: „Prečo nie sú Vianoce každý týždeň?“ A nešlo jej o darčeky. Aj keď nemôžeme byť ako rodina stále spolu, predsa urobme to, čo je v našich silách, možnostiach, aby sme boli viac šťastní, spokojní, aby sme boli aj Bohu na radosť. To môže byť ovocie týchto dní, ktoré skutočne predĺži Vianoce.

Čo sú to Vianoce? Nie je len otázka novinára, ankety, ale aj oslovením pre nás, aby sme prežili čosi krásne. Nastáva chvíľa, keď bude pokračovať svätá omša obetovaním, aby sme niečo obetovali zo seba. A pri spoločných modlitbách pripojili aj svoje prosby... A eucharistický Ježiš naplní naše srdcia svojím požehnaním.

Amen.

Sviatok sv. Štefana, prvého mučeníka

Mt 10,17-22

Má nám dnes čo povedať sv. Štefan?

K Vianociam patrí nielen narodenie Pána Ježiša, ale aj smrť sv. Štefana, diakona.

Snád každý z nás sa zamyslel nad tým, prečo počas Vianoc si pripomíname Narodenie Pána Ježiša a hneď na druhý deň smrť sv. Štefana, diakona, prvého mučeníka.

Istý výtvarník povedal, že na začiatku jeho umeleckej dráhy bola pochvala učiteľky na hodine výtvarnej výchovy. Novokňaz vyznal, že prvým impulzom k uvažovaniu o kňazstve bol pre neho príklad starého kňaza, ktorý pôsobil v jeho dedine. Väčšina detí zo siedmeho ročníka sa chcela stať hercami po besede so známym divadelným umelcom.

Ak by sme pátrali, kde je koreň nášho povolania či záľub, možno by sme sa podobne zastavili pri nejakom človekovi, od ktorého na nás „preskočila iskra“ záujmu o niečo, čomu sme sa potom venovali s úplnou vážnosťou.

Takto každé stretnutie človeka s človekom je veľmi inšpirujúce a, odvážim sa povedať, je aj súčasťou Božieho plánu.

Ježiš pripravoval svojich súčasníkov, ale i nás, i tých čo v neho uveria až do konca čias na vydávanie svedectva o vzťahu k nemu. Varoval: „***Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom...***“ Predpovedal: „***Brat vydá na smrť brata, a otec dieťa...***“ A dodáva: „***Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno***“ (Mt 10, 17,21,22).

V druhý vianočný deň Cirkev pozýva k stretnutiu s prvým mučeníkom Cirkvi - so sv. Štefanom. Je pravdou, že sviatok sv. Štefana sa slávil od začiatku. Po jeho smrti si kresťania v tento deň pripomínali vernosť sv. Štefana Ježišovi. Sviatok Narodenia Pána Ježiša začína Cirkev sláviť pri udelení slobody. Narodenie Pána Ježiša a smrť sv. Štefana pre nás znamenajú veľa a patria k sebe. Cirkev si veľmi múdro počína, keď po zvestovaní „veľkej radosti“ narodenia nášho Spasiteľa obracia našu pozornosť na mučenícku smrť mladého diakona. Slová Pána Ježiša o vydávaní svedectva o ňom sa začali rýchlo naplňať. Skutky apoštolov predstavujú sv. Štefana ako „***muža plného viery a Svätého Ducha***“ (Sk 6,5), muža, ktorý „***plný milosti a sily robil veľké divy a znamenania medzi ľuďmi***“ (Sk 6,8). Patril do prvej generácie tých, čo uverili v Ježiša Krista v Jeruzaleme. Kristova smrť, zmŕtvychvstanie a zoslanie Ducha Svätého stali sa pre mnohých zmenou života. Okrem apoštolov sa na ohlasovaní a učení o Ježišovi podieľal i diakon Štefan. Slovom, ale najmä životom ohlasoval Krista. Je samozrejmé, že toto Štefanovo počínanie prekážalo mnohým. Musel prísť rýchlo čas, aby sa tí, čo mali podiel na smrti Ježiša postarali odstrániť aj neprijemného vyznávača Krista, Štefana. Farizeji a zákonníci štvli svojich. Vtedy „***vstali niektorí z takzvanej synagógy Libertíncov, Cyrénčanov a Alexandrijčanov a z tých, čo boli z Cilície a Ázie, a hádali sa so Štefanom. Ale neboli schopní čeliť múdrosti a Duchu, ktorým hovoril***“ (Sk 6,9). Títo zaiste nepoznali slová predpovede Pána Ježiša, ktoré dal všetkým, čo budú musieť trpieť pre neho: „***Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať***“ (Mt 10,19). Preto keď Štefan hovoril, vysvetľoval, dával dôkazy, poučal ich, „***pukali srdcia od zlosti a zubami škripali proti nemu***“ (Sk 6,10). Ich zaslepenosť nemohla zničiť to, čo Ježiš zasial. A Štefan poznal slová Pána Ježiša: „***Ale kto vytrvá do konca, bude spasený***“ (Mt 17,22).

Spomienka na sv. Štefana nám hovorí, že tajomstvo Vianoc je možné vniesť do života, že je možné žiť podľa nauky nášho Spasiteľa, že toto nádherne formuje ľudský život.

Dnešný sviatok sv. Štefana sa môže pre nás stať inšpiráciou do života. Je len na nás, či sme pripravení na to „preskočenie iskry“, ktorá zapaluje čosi nové v ľudskom živote.

Kňaz si spomína na zážitok, keď sa bol pomodliť v Stropkove v kláštore otcov redemptoristov pri hrobe blahoslaveného P. Metoda Dominika Trčku,

redemptoristu, kňaza a mučeníka. Vtedy do chrámu vstúpila staršia žena s malým chlapčekom, zrejme vnukom. Sadli si do poslednej lavice. Po krátkej modlitbe žena začala chlapčekomu čosi hovoriť a striedavo ukazovala na ikonu a na relikviár s ostatkami sv. Metoda. Kňaz poznamenáva: Keď som okolo nich prechádzal, začul som iba jednu vetu: „On veľmi miloval Ježiška...“ Celý tento jednoduchý výjav mi pripomenul rozprávanie, ako prví kresťania sa v rímskych katakombách schádzali pri hrobách mučeníkov. Aké inšpirujúce to muselo byť pre každého jedného z nich. A aké inšpirujúce to muselo byť pre toho malého chlapčeka v stropkovej cerkvi (kostole).

Dnešný sviatok je pre nás výzvou, aby sme boli otvorení pre inšpiráciu, ktorá vychádza zo života sv. Štefana a kiež by sme dokázali priviesť k podobnému inšpirujúcemu stretnutiu aj tých, ktorí sú okolo nás. Počas Vianoc častejšie chodíme do kostola. Kiež by sme sa otvorili Bohu, prijímali jeho slová, vnuknutia a podľa nich upravili svoje budúce konanie, život. V opačnom prípade nás môže inšpirovať niečo iné, čo ovplyvní náš život úplne inak, než stretnutie s tými, čo svoj život prežili naplno v Bohu.

Sv. Štefan bol otvorený Bohu. Spolupracoval s tým, čo počul o Ježišovi. A sám v modlitbách rozvíjal toto dedičstvo. Vianoce majú pre nás dôležitý duchovný význam. Určitá tradícia, symbolika nech nás prebudí k zamýšľaniu nad sebou, hodnotenie toho v čo sme uverili, doteraz žili a do budúcnosti si veci ujasnili či upresnili.

Napríklad aj symbolický význam betlehemskej hviezdy môže obohatiť. Keď ju zasadíme do jej pôvodného rámca, tak hviezda, ktorú pozorujeme nad jasličkami, sa prihovára duchu i srdcu človeka tretieho tisícročia. Prihovára sa sekularizovanému človeku tým, že v ňom vzbudzuje túžbu jeho života ako pútnika na ceste hľadania pravdy a absolútna. Kto by netúžil po «hviezde», ktorá by ho viedla na jeho cestách po tejto zemi? Túto potrebu pociťujú jednotlivci ako aj celé národy. Ježiš je touto Hviezdou, a tak sa predstavuje národom bez rozdielu rasy alebo kultúry. Takto sa zrodila Cirkev, ktorá sa skladá z mužov a žien, ktorí spolu zjednotení v Kristovi sú vedení Svätým Duchom na svojej ceste do kráľovstva Otca.

Prijali sme posolstvo spásy, ktoré sa predkladá všetkým ľuďom. Toto je základ misijného povolania každého kresťana.

Človek sám od seba nemôže spoznať, aký je Boh v skutočnosti. Preto má veľa nesprávnych predstáv, na ktoré potrebuje vysvetlenie. Keď sa nám Boh dáva poznávať ako sv. Štefanovi, sme povinní pomôcť iným poznať Boha, aj keď nás to bude stáť možno i život.

Snád' nijaké slovo sa nezneužívalo tak, ako slovo Boh. Na americkom dolári je napísané: „Dôverujme Bohu.“ Na opasku nemeckých vojakov bol nápis: „Boh s nami.“

Ktoré slovo bolo tak pošpinené ako slovo Boh? Ľudia preň zabíjali, ale zaňho aj zomierali. Ľudia vytvorili ohyzdné karikatúry a napísali pod ne „Boh“. Vraždia a hovoria: „V mene Božom.“ Sú ľudia, ktorí robia dojem, že sa vyznajú v Bohu, ako keby mali s ním horúcu linku.

Aj keď sv. Jozefa znázorňujeme, podotýkam nesprávne, ako staršieho muža, nesmieme znázorňovať Boha ako starčeka s bradou, hoci milého, ako tróni nad oblakmi. Ani nebo nie je nad oblakmi, ale všade, ak chceme presnejšie, a sme v milosti Božej, tak nebo je v našom srdci. Aj keď sú Vianoce krátke, potrebujeme si uvedomiť, že Boh nie je viazaný na nejaký priestor a čas. Mýlia sa tí, ktorí hovoria, že Boh ich musí vždy vypočuť a hneď. Boh nie je nejaký automat, ktorý reaguje na mince. Boh má právo povedať aj „nie“. Boh nie je ani policajt, aby nás hneď trestal za každú maličkosť. Boh je však spravodlivý. Boh nie je zodpovedný za chyby ľudí. Každý človek má rozum a slobodnú vôľu. Aj ekológia je dielo ľudské. Zmeny počasia prinášajú pohromy, a nie sú len trest od Boha, ale následok, ktorý ľudia spôsobili, vyvolali v prírode. Boha nesmieme hľadať v prírodných silách, ale za nimi, ako ich poslednú príčinu.

Dievča stratilo pri autonehode milovaného chlapca. Pýtala sa strýka, či sa Boh zaujíma o jej lásku. Strýko jej povedal, že Boh má iné starosti, ako starosť o ich lásku. Dievča na to reagovalo slovami: „Keď Boh nemá záujem o mňa, ani ja nemám záujem o neho.“

Vieme, že takýto názor je nesprávny. Boh je vo vnútri každého človeka. V Bohu žijeme, hýbeme sa a sme. Boh je najhlbšou pohnútkou našich otázok a prostredníctvom viery sa nám zjavuje ako náš Otec, naša posila, Láska. „**Boh je Láska**“ (1 Jn 4,8).

Sviatok sv. Štefana je počas Vianoc na mieste. Viera nie je len niečo citové, ľahké, bez záväzkov, detské... Viera si vyžaduje zaujať zodpovedný prístup primerane veku, poslaniu, postaveniu. Vianoce sú čas, aby sme sa poučili, mali správnu predstavu o Bohu, cieľi, zmysle života...

Vianoce a v nich Narodenie Pána a smrť sv. Štefana predstavujú pravú a správnu realitu života na zemi, ktorý smrťou nekončí, ale pokračuje vo večnom živote.

Je správne, že dnes nielen pri jasličkách, ale ako učí Cirkev aj na príhovor sv. Štefana si môžeme a máme vyprosiť potrebné milosti.

Amen.

Nedeľa Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa „B“

Lk 2,22-40

Má čo povedať Svätá rodina našim rodinám?

Vráťme sa k úcte Svätej rodiny.

Predstavme si naše byty. Čo všetko zdobí steny bytov? Prečo? Má ešte miesto obraz Svätej rodiny v našich bytoch?

Predstavme si obraz Svätej rodiny: Jozefa, ktorý pracuje ako stolár. Máriu ako domácu pani a dieťa Ježiša, ktorý ich sleduje, napodobňuje, ktorý je zároveň stredom rodiny, ktorý jej dáva zmysel, cieľ, hodnotu.

Je obraz Svätej rodiny gýčom? Má dnešnej modernej rodine čo povedať Svätá rodina?

Áno, časy sa menia. Čo všetko sa zmenilo len v našej rodine! Pripomeňme si, čo nás v rodine trápi, znepokojuje, ale spomeňme si aj na to, po čom túžime, čo by sme našej rodine želali, čím by sme ju chceli obdarovať...

O Jozefovi a Márii, rodičoch Ježiša Krista, evanjelista poznamenáva: ***„Jeho otec a matka divili sa tomu, čo sa o ňom hovorilo“*** (Lk 2,33).

Je pravdou, že Svätá rodina, to nie je vzor selanky, idylky. Rodina Jozefa, Márie a Ježiša to nemala na ružiach ustlané.

Aj keď o Jozefovi vieme, že bol “hlava slávnej rodiny“, muž viery, bol vystavený skúškam. Snúbenica mu oznámila, že počala dieťa. Správa sa však ako milujúci a veriaci muž, o čom hovorí evanjelium, že premýšľa, ako pomôcť Márii, a preto jej nechce prekaziť splniť slovo, ktoré dala anjelovi. Uspokojí sa s vysvetlením anjela vo sne. Stáva sa pred svetom manželom Márie a otcom Ježiša, v skutočnosti je pestúnom Božieho Syna. Vykoná s Máriou dlhú cestu do Ain Karim k príbuznej Alžbete. Hľadá prístrešie, miesto v Betleheme pre Boha, ktorý sa rozhodol ľudstvo spasiť, vykúpiť. V evanjeliách nenájdeme jediné slovo, ktoré povedať Jozef. A predsa z opisov udalostí, najmä z evanjelia sv. Lukáša vieme, že Jozef bol muž spravodlivý, čistý, múdry, poslušný i verný... Zomiera ticho. Splnil svoje poslanie, ktoré od neho očakával Boh. Vieme o úteku do Egypta pred Herodesom, či o strate dvanásťročného Ježiša, keď sa stratil v chráme, čiže život Jozefa bol ťažký, náročný, nebezpečný, ale svoju úlohu pred Bohom zvládol.

Aj Mária musela konať, byť ženou činu, odvahy, vernosti i statočnosti. Anjelove slová, ktorými ju oslovil pri zvestovaní, si svojím životom zaslúžila. Nesklamala Boha, žila pre Boha, s Bohom, medzi ženami, ale i v národe i v cudzine tridsať rokov po boku Ježiša a Jozefa, nesklátila sa, keď sa stretla so synom, keď niesol kríž. Verne vytrvala pod krížom a s dôverou prijala do náručia mŕtve telo svojho syna.

Kto chce hľadať niečo, o čom nehovoria evanjeliá, stráca čas. Ježiš podobne ako jeho matka a Jozef ničím mimoriadnym sa nelíšili od žien, mužov a ich synov, s ktorými žili v Nazarete, zúčastňovali sa spolu ako veriaci modlitieb v Jeruzaleme. A predsa.

Nazaretská rodina až do konca čias je znamením, ktorému mnohí, mnohé rodiny odporujú. Nazaretská rodina je vzorom pre rodiny a jej členov v plnení vôle Božej. Každému človeku, každej rodine určil Boh poslanie. Všetkým však Boh ponecháva slobodu rozhodovania, rozum ku konaniu. Boh však vo svojej láske k nám dáva nazaretskú rodinu ako vzor, posilu pri plnení vôle Božej.

Vieme, že aj najkrajšia hviezda na oblohe prestane svietiť. Aj najkrajší kvet raz zvädne. Aj poslanie každého muža a ženy musí ukončiť smrť. Keď pred Bohom má svoje poslanie každá hviezda či kvet, mali by po nás, našich rodinách zostať len kríže na hrobách či spomienky? Bolo by to málo. Bolo by to nespravodlivé. Keď Boh sa rozhodol žiť v rodine, mať matku a otca, chce, aby sme po splnení vôle Božej všetci získali odmenu. Preto Boží Syn žil v rodine, aby naše rodiny po smrti žili večne. Ježiš od každého z nás, od každej rodiny právom žiada, aby sme plnili a splnili vôľu Božiu a aby nás Boh raz mohol odmeniť.

Kedy to rodina mala ľahšie a ťažšie? Ktorá rodina to má dnes ľahšie, ťažšie? Staré príslovie hovorí, že nie je rodiny bez komína. Aj keď dnes už na mnohých domoch nie sú komíny, príslovie chce povedať, že v každej rodine na zemi má miesto radosť i bolesť, každá rodina a jednotliví jej členovia musia prejsť skúškami. Bohu je milé, že sa ho bojíme uraziť hriechom, že sa snažíme konať podľa jeho vôle.

Sme ľudia. Každú rodinu tvoria obyčajní ľudia. Aj keď sa manželstvá uzatvárajú z lásky, uzatvárajú ich len ľudia. O čom to hovorí?

Prvýkrát sa pohádali, keď sa rozhodovali, kto prvý podpíše sobášnu zápisnicu. Kto spočíta rozčarovania? On zabudol na sobášnu kyticu. Koľkokrát zodvihol hlas, keď mu ponúkla studený obed? Kto spočíta výmeny názorov, zvýšený hlas pre maličkosti, že nechcel ísť s ňou na prechádzku, že so susedkou sa dlhšie zdržala, že čítal noviny a ona od neho niečo chcela. Zovšedneli si, už si nehládia do očí, pekné slová už vystriedali úsečné povely, žiadosti, príkazy. To však nesmie ničiť ich lásku. Naopak. Ona vie, že manžel je aj unavený, vie si ho zastáť. On vie, že žiadna iná žena by mu tak netolerovala jeho chyby. Aj on vie vstať, keď dieťa v noci zaplače. Aj ona povie prepáš, odpusť, aby oheň napätia neprerástol a nezničil ich lásku, rodinnú pohodu, šťastie. On nenechá výchovu len na manželku, ale deti vedia, že otec vždy stojí za príkazmi matky. Deti od začiatku poznajú príkaz lásky: „Cti svojho otca a svoju matku“, pretože ich otec a mama majú radi ich deduška a babičku.

Dieť a vie, že príkaz sa má splniť nie na druhé či tretie požiadanie. Že všetci v rodine majú práva a povinnosti, ktoré sa musia rešpektovať a zachovávať. Nehanbia sa poprosiť, poďakovať, ale i odprosiť. Slušnosť, rešpekt vychádzajú zo vzájomnej lásky. Uskromniť sa, rozdeliť sa, mať čas na druhého. Majú rásť vekom, uvedomujúc si, že aj niekto iný žije vedľa nich. Vedieť medzi sebou viesť dialóg. Nebáť sa druhého, vedieť sa priznať, vedieť počúvať, mať čas pre druhých, vedieť sa zdôveriť a vedieť aj kritizovať. Vedieť sa zriecť včas a bez dlhých rečí svojich plánov, keď ide o vec spoločnú. Primerane navzájom si pomôcť.

Keď príde búrka, nezhoda, neporozumenie, keď sa začne dvíhať hlasová výš, keď argumenty budú znieť ako blesky a následne hrmavica otrasie rodinným pokojom, treba vedieť, že po búrke zas vychádza slniečko a po zime prichádza jar. Len aby následky neboli bolestné.

Materiálne veci sú často príčinou napätia. Skromnosť by nemala chýbať v žiadnej rodine. Nesmie platiť, že len ja chcem, ale že aj tí ostatní chcú a snád potrebujú viac.

Ľudské telá nemožno podceňovať. Nielen starnú a chorľavejú, ale i sex sa nesmie podceňovať. Umŕtvenosť, sebadisciplína, kontrolovanie sa, predchádzanie, poučovanie sa majú poznať skôr, ako by mohli nastať škody na charaktere, dobrom mene, cti.

To platí aj o alkohole, drogách či počítačových hrách. Zaujímať sa jeden o druhého. Prevencia lásky je požehnaním pre rodinu i jednotlivca.

I napriek tomu, že jednotlivec či väčšina urobí všetko, čo je v ich možnostiach a sile, a jeden či viacerí sa stanú čiernou ovcou, príčinou smútku, slz, bolestí, Boh žiada znova a znova pomáhať, zabúdať, zachraňovať.

Novomanželom kňaz pri oltári povedal: „Verím, že jeden spoločný Otčenáš dokáže pre vaše šťastie viac, ako všetko iné na svete. Od prvého večera sa ho modlia. Koľkokrát si už uvedomili slová „posväť sa“, najmä keď morálny zákon chceli obísť. Koľkokrát sa pozreli na seba pri slovách „odpušť nám naše viny“. Koľkokrát vložili svoju vieru, keď sa ohlásila choroba, smrť blízkych, neúspechy... do slov „bud' vôľa tvoja“. Roky plynú a oni sa stále modlia, hoci ich už volajú starý ocko, stará mama. A oni sa modlia spolu každý deň svoj „Otčenáš“.

Ťažko si predstaviť spoločnosť bez rodiny. Aj keď počuť hlasy o registrácii iných druhov manželstiev, ako medzi mužom a ženou. Je potrebné venovať úctu, pozornosť tým, čo cítia niečo iné vo svojom živote. Nesmieme však zabudnúť, že Boh stvoril muža pre ženu a naopak.

Rovnako je potrebné neriešiť unáhlene veci rozvodovým konaním. Cirkev hovorí aj o rozluke od stola či lôžka. Nevera je hriech. Koľko hriechov nám Boh odpúšťa. Je potrebné poznať svoju vinu. Nesúdiť a neodsudzovať hneď druhého.

Pri slove potrat predstavme si, že by boli v našom prípade povedali otec či matka: nechceme, aby žil. A dnes by sme neboli. Boli by sme skončili v odpadkovom koši. Dnes by sme nevedeli, čo je to láska, radosť, ale aj čo znamená vedieť nieť kríž, čo znamená odpúšťať, kto je to Boh.

Svätá rodina má čo povedať aj dnes. Vedieť, chcieť počúvať. Snáď zodpovednejšie pristupovať k telesným, ale aj duchovným povinnostiam. Všetko je dočasu. Aj mladosť, aj krása, aj zdravie, aj úspechy, aj sláva, aj... Ale keď vieme, že Boh je večný a chce nás obdarovať večnosťou, je pre rozumom a slobodnou vôľou obdarovaného človeka povinnosť plniť vôľu Božiu.

Svätá rodina nás neučí plakať. Tomu nás učí svet a hriech. Svätá rodina nás učí dúfať, milovať, veriť. Svet a hriech zoberú človeku všetko. Dokonca i tých, čo milujeme. Boh sľubuje, že smrťou sa život nekončí.

Je rozdiel v pohrebe a „v pohrebe“. Vždy je pri ňom bolesť, smútok... Kto však verí...! Svätého Jozefa máme ako patróna smrti. Podľa tradície zomrel v náručí Ježiša a Márie. Aj preto je dnes Svätá rodina obohatením.

Zastavme sa dnes pri obraze Svätej rodiny, a aj keď obraz nemá veľkú hodnotu, nie je umelecké dielo, ale má veľkú morálnu hodnotu. Zadávejme sa na jednotlivé postavy obrazu a vžime sa do svojej úlohy v rodine. Vtedy i teraz nechajme prehovoriť srdcia naplnené vierou, nádejou a láskou. Modlime sa za seba, drahých, svoju rodinu... Prosme, ďakujme, odprosujme Svätú rodinu Ježiša, Máriu a Jozefa.

Amen.⁵

⁵ Poznámka: Píše sa rok 2003. Ale poznámka ostane stále aktuálnou, inšpirujúcou... Pápežská rada pre rodinu a Manilská arcidiecéza organizujú IV. svetové stretnutie rodín, ktoré sa bude konať v Manile v januári 2003. Súčasťou stretnutia bude Medzinárodný teologicko-pastoračný kongres a dve vrcholné podujatia: slávnostné stretnutie rodín z celého sveta so svedectvami a slávnostná svätá omša. Tému stretnutia Kresťanská rodina: radostná zvesť pre tretie tisícročie vybral Sv. Otec Ján Pavol II. "Téma je veľmi aktuálna, keďže úloha a poslanie rôznych členov rodiny čelia vzrastajúcim ťažkostiam a niekedy aj zmätkom kvôli náhlým sociálnym zmenám a novým tlakom a hrozbám. V skutočnosti rodina nie je iba predmetom evanjelizačného úsilia Cirkvi, ale sama by sa mala chápať ako jeden zo živých činiteľov evanjelizácie. Je to najmä vďaka rodine, že naša civilizácia môže pravdivo stelesniť hodnoty a pravdy evanjelia", hovorí vo svojom pozývacom liste kardinál Sinn, arcibiskup Manily. Prvé svetové stretnutie rodín sa konalo v Ríme v Roku rodiny (1994), druhé v Rio de Janeiro (1997) a tretie opäť v Ríme - Jubileum rodín v roku 2000. Svetové stretnutie rodín sú príležitosťou svedčiť o veľkom význame inštitúcie rodiny, o ktorej Sv. Otec zdôrazňuje "budúci osud ľudského rodu závisí od rodiny" (Familiaris consortio 86). Na IV. svetovom stretnutí rodín, ktoré sa bude konať 22. - 26. januára v Manile, budú Slovensko zastupovať z poverenia Konferencie biskupov Slovenska Mons. Štefan Sečka, pomocný biskup Spišskej diecézy a manželka Mária a Pavol Hricovci. Symbolom stretnutia je logo. Modrá postava predstavuje otca, fialová matku a tri postavičky v rôznych odtieňoch zelenej sú deti. Základom kresťanskej predstavy o rodine je, že je to láskyplný, trvalý, životodarný a navzájom sa dopĺňajúci vzťah medzi mužom a ženou a zmluva

31. decembra (Siedmy deň oktávy Narodenia Pána)

Jn 1,1-18

Mat' pre Boha, dušu, svojich drahých čas, pokiaľ je čas.

Pripomenúť si, že sme si strojami šťastia, že nemáme premárniť čas.

Všetci dnes myslíme, že je posledný deň občianskeho roka. A tešíme sa, že je Silvestra. Zvykli sme sa veseliť. Ale tu v kostole je príležitosť vážne sa zamyslieť. Nad čím? Ako žijeme. Nad prioritami života. Nad tým, ako využívame čas, ktorý sme dostali ako dar od Boha.

Na starých slnečných hodinách je nápis: „Boh dal človeku čas, ale o náhlení nepovedal nič.“

Tak sebe i vám kladiem otázku: Načo to náhlenie? Prečo toľko ospravedlňovania, že nemáme čas, prečo si nepovedať: Som svojím pánom, pánom svojho času. Mám v rukách svoj čas, svoju spásu i svoje šťastie na zemi. A práve v posledný deň roka si treba niečo uvedomiť.

Ján apoštol v tento posledný deň roka nám pripomína, že z Ježišovej lásky ***„sme my všetci dostali milosť za milosťou“*** (Jn 1,16).

Slovo „milosť“ si mnohí spájajú len so znížením trestu, spojené s amnestiou. Slovo milosť v oblasti viery znamená zadarmo daný dar. Dar, ktorý sme dostali bez toho, aby sme si naň robili nárok. Boh Otec nám poslal svojho Syna, ako píše sv. Ján apoštol v úvodnom hymne, prológu, aby sa stal pre nás svetlom. Dejiny sveta, človeka po prvom hriechu sú, obrazne povedané, ponorené do tmy. Nikdy by sme nepoznali to, čo Boh pripravil pre človeka, keby vo svojej láske nám to sám Boh skrze prorokov, svätopiscov neoznámil. Najmä skrze svojho Syna, Ježiša Krista sme sa dozvedeli pravdu, čo znamená hriech, čo večný život, čo zmysel života. A toto je ten dar, milosť, ktorú nám už dvetisíc rokov pripomínajú evanjeliá, ohlasuje Cirkev a čo si i v posledný deň

medzi nimi. Biele slnko v strede ukazuje kresťanské rodiny ako svetlo pre ľudí vo svete. Oni jasne žiaria ako svedectvo kultúry života, takže sú pre tretie tisícročie skutočne dobrou zvesťou (porov. Evangelium vitae). Žlté záblesky symbolizujú živú a dynamickú vieru rodiny, ktorá nikdy neprestane "vrhať na zem oheň", aby všetci, ktorí s ním prídu do styku, dokázali zapáľovať ostatných (porov. Lk 12,49). Celá figurálna zostava rodiny akoby "veje" tam, kde chce Duch, aby sa vo svete rozšíril pokoj, ktorý pochádza od Ježiša, ktorý je cesta, pravda a život (Jn 14,6). Holubica na logu je namaľovaná ohnivou červeno-oranžovou farbou, aby vyjadrovala energiu, nadšenie a zápal pri ohlasovaní, že ľudstvo napreduje len vďaka rodine (porov. Familiaris consortio). Pápežská rada pre rodinu pripravila pastoračnú pomôcku meditácií a rozhovorov slúžiacu ako príprava na IV. svetové stretnutie rodín pre tých, ktorí sa pripravujú na cestu do Manily i pre tých, ktorí sa v duchu pripoja vo svojich farnostiach. Kardinál Sinn, manilský arcibiskup, nás pozýva: "Pripojme sa v modlitbách za úspech tohto podujatia. Nech je svedectvom pred svetom o láske a jednote, ktorá v nás prebýva, lebo sme jedným kresťanským spoločenstvom rodín."

roka máme pripomenúť. Boh nám dáva svoje dary, „milosti“, aby sme mali nádej vo večný život.

Čo tak si pripomenúť staré príslovie: „Dobrymi predsavzatiami je vydláždená cesta do pekla!“ Áno, nechceme si pokaziť náladu v tento deň. Je však čas vážne sa zamyslieť nad tým, čo bolo, čo sme prežili a, najmä, s akým úsilím, úspechom. Poznáme sa. Predsavzatia a slová nestačia.

Na Silvestra mladý muž pravidelne vyhadzuje z okna zapalovač i cigarety so slovami. „Teraz už definitívne s fajčením končím.“

Čo myslíte? Koľko vydrží nefajčiť? Do Troch kráľov. Týždeň. Možno príslovie o predsavzatiach, ceste do pekla je tvrdé. Netýka sa to len alkoholikov, s prejedaním sa pred spaním, čiernych jázd či klamaní rodičov.

Spomeňme si na svoj duchovný život. Pravidelná modlitba má byť posilou pre život a my sme z nej urobili matériu pre spoveď. Piatkový pôst má nám pomôcť na cvičenie sa v sebaovládaní, umŕtvenosti, práci na sebe a zmenili sme ho na vtipy, podpichovanie sa, vyhováranie, podceňovanie.

Boh nám dal príkaz, aby sme mali v úcte jeho meno. A čo keď nemáme v úcte nič? Hrubo rozprávajú nielen chlapi ožrani, ale i otcovia, ba dokonca ich deti, synovia, dcéry.

Boh nám dal siedmy deň, aby sme odpočívali. Pri krste sme sa v Cirkvi zaviazali, že tento deň zasvätime. Prečo potom nezasväcujeme a nejdeme do kostola v nedeľu a prikázaný sviatok, a keď ideme, ideme neskoro, ideme len po bránu alebo len do predsiene kostola.

Keby nás niekto surovo odmietol pri svadobnom stole alebo inom stolovaní, ako by sme sa zachovali? Stali sme sa apatickí, povrchní k Eucharistii, Sviatosti oltárnej a pritom chceme, aby nás Boh žehnal v dobrom zdraví, úspechoch, láske...

Vynakladáme slušné sumy na drogériu, venujeme pozornosť vôni nášho tela. A zabúdame, že aj naša duša potrebuje pravidelnú očistu. Žiada Boh tak mnoho? Za svoje sa vieme biť. Dovoľávame sa pravdy. Vynakladáme prostriedky, nešetříme čas, aby naše „ja“ bolo uspokojené. Ale to naše ja raz skončí, všetko zanechá druhým a odnesie si len to, čo uloží v duši, čo má cenu pri súde, čo je zárukou večnosti.

Milosti sú dar. Boží dar. Kto darom opovrhne, ten si nezaslúži iný, druhý dar. Kto vyššie postaveným Darcom či jeho darom opovrhne, ten si nezaslúži dar od nižšie postavených. Kto Bohom a jeho láskou pohŕda, ten má právo dovoľávať sa lásky, úcty od ľudí? Príkaz „cti otca svojho a matku svoju“ rovnako zaväzuje otca a matku k deťom. Slová hýbu, ale príklady priťahujú.

Kto nemá úctu k nenarodenému životu, ktorý sa nevie a nemôže brániť, bude mať úctu k svojmu životu?

Kto si nectí česť, dobré meno druhých, môže sa dovolávať, aby iní si ctili jeho?

Kto si privlastňuje to, čo mu nepatrí, má právo volať po treste pre iných?

Kolegyňa sa sťažuje, že dospievajúca dcéra jej často odvrkne: Bla, bla, bla... A dostalo sa jej odpovede: Čo hovoríš, keď ti vedúci niečo prikazuje?

Chceme byť ľuďom na smiech? Tak prestaňme robiť chyby končiaceho roka. Už nerozdávajme sľuby. Uvedomme si, že sme slabí. Boh sám nám chce pomôcť. Naučme sa spolupracovať s jeho milosťami. Prestaňme v pýche dvíhať hlavu, že to či ono dokážeme, prisahať sa, sľubovať... Skôr s pokorou povedzme, že s Božom pomocou chceme a spolupracujme s prostriedkami, ktoré nám pomôžu. Spravodlivý sedemkrát vstane... Nepodceňujme Božie milosti. Nedávajme viac unáhlené, povrchné sľuby, predsavzatia...

O blahoslavenom Maťovi Talbotovi, ktorý bol notorický alkoholik, hoci nemal dvadsať rokov, je známe, že po zážitku, keď ním opovrhli dokonca priatelia alkoholici, rozhodol sa urobiť koniec života. Predtým však ešte vošiel do kostola. Tam ho čakala milosť. Kňaz ho vyzval spolupracovať s Bohom: aspoň týždeň nepiť. Po týždni skúsili mesiac. Potom dva. Napokon rok. A ten Maťo, ktorý ako alkoholik neváhal slepcovi ukradnúť husle, nástroj, s ktorým si zarábala na obživu, aby mal na alkohol, po roku dáva slúžiť omše za slepého muzikanta, ktorý medzitým zomrel. Maťo sa zachránil preto, že začal spolupracovať s Božou milosťou. Nedával „chlapské“ slová, predsavzatia, ale prosil Boha o pomoc, posilu vytrvať, prekonať sám seba, zvíťaziť nad sebou... A dnes máme budúceho svätca.

Podobne zmenil život sv. Augustín, sv. Margita Kortonská, sv. Pavol a snáď skoro každý svätý musel prejsť konverziou a začať spolupracovať s Božou milosťou.

Máme posledný deň starého roka. Poďakujme za milosti, ktoré sme využili, zúžitkovali pre svoju spásu. Odprosme za to, čo sa nepodarilo. A s Božou pomocou začnime nie zajtra, nie o polnoci, ale teraz nový život.

Postavme sa v tichu, skromne pred Boha, hoci pred jasle, v tichu kostola, či pod kríž, ale so srdcom otvoreným pre Božie milosti a poprosme v modlitbe: Bože, s pomocou tvojou... Bože, chcem...

Amen.

1. januára, Slávnosť Panny Márie Bohorodičky

Lk 2,16-21

Mária chce nás priviesť k Ježišovi.

Rozhodnime sa v prvý deň roka: dať sa Bohorodičkou viesť k Ježišovi.

Silvestrovska noc bola pre mnohých z nás krátka. Nesnívame. Čo sme si prišli vyprosiť v prvý deň nového roka? Vieme, že Cirkev nám dnes pripomína, že všetci máme jednu Matku. O čo ju chceme poprosiť?

Každý, kto chce v živote vykonať niečo veľké, potrebuje živý vzor, ideál, ktorý by sa snažil zo všetkých síl napodobňovať a nasledovať. To platí predovšetkým v mravnej dokonalosti.

A práve preto v prvý deň roka, na Slávnosť Panny Márie Bohorodičky pripomeňme si, ako sa Panna Mária správala, čo prežívala, keď stála pri jasliach svojho Syna a počúvala pastierov, ktorí prišli sa pokloniť svojmu Bohu, o ktorom ich informovali anjeli.

Evanjelista sv. Lukáš píše: „***Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich***“ (Lk 2,19).

Panna Mária akoby chcela pošepkať alebo aj zvolať do našich srdiec, aby sme nepremárnili čas už prvého dňa roka a začali konať, žiť tak ako Ježiš od nás očakáva. Meno Ježiša a Márie sú výzvou a nádejou do nového roka.

Sv. Pavol po osobnej skúsenosti so stretnutia s Ježišom pri Damasku radí, že na meno Ježiš sa má zohnúť „***každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí***“ (Flp 2, 10). Toto meno má rovnakú silu v každej dobe. Premieňa ľudské srdcia k najvyšším činom ducha a lásky. Dáva silu prenasledovaným, trpiacim a väzneným. S menom Ježiš sa žije i umiera. Sv. Anzelm, arcibiskup Canterbury v Anglicku, biskup a učiteľ Cirkvi, sa počas celého života snažil o kresťanskú dokonalosť a veľa meditoval. Je jedným z najväčších vychovávateľov ľudstva. Každodenne sa takto modlil:

„Ježišu, buď mi silou v každom utrpení, v každom správaní, v každom pokušení, v každej slabosti, v každom nebezpečenstve. Daj mi až do tej hodiny, keď stanem pred tvojou tvárou, žiť vo viere, nádeji a láske, a prived' ma do večnej radosti.“ S takýmto odhodlaním je vstup do nového roka istejší.

Akými nás chce mať Boh v novom roku?

LÁSKAVÝCH – „***Buďte k sebe navzájom láskaví a milosrdní, navzájom si odpúšťajte, ako aj vám odpustil Boh v Kristovi***“ (Ef 4,32)!

AKTÍVNYCH – „***A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba***“ (Jak 1,22).

MILOSRDNÝCH – „***Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec***“ (Lk 6,36)!

VDÁVAJÚCICH SVEDECTVO – „*Uctieajte sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás*“ (1 Pt 3,15).

SILNÝCH – „*Napokon upevňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci*“ (Ef 6,10).

PRINÁŠAJÚCICH OVOCIE – „*Aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Pána, a páčili sa mu vo všetkom, tým, že budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha*“ (Kol 1,10).

OBNOVENÝCH – „*A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé*“ (Rim 12,2).

PRÍKLADNÝCH – „*Ale buď vzorom veriacim v slove, v správaní, v láske, vo viere, v čistote*“ (1 Tim 4,12).

SVÄTÝCH – „*Buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní*“ (1 Pt 1,15).

HORLIVÝCH – „*Buďte pevní, neochvejní, stále horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je daromná v Pánovi*“ (1 Kor 15,58).

BDELÝCH – „*Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej neviete*“ (Mt 24,44).

Tieto návrhy nikomu nemôžu uškodiť. Naopak. Nový rok s Ježišom a Máriou je nová nádej pre každého človeka. Môžeme začať písať nový list života, ktorý prinesie úspech.

Ježiš Kristus, ktorý prišiel spasit' všetkých ľudí, je naším príkladom vo všetkom. Len on mohol povedať: „Učte sa odo mňa...“ (Mt 11, 29).

Popri Ježišovi skvie sa Panna Mária ako Kráľovná všetkých čností. Učí nás, ako máme prakticky plniť zákon bratskej lásky, ktorý nám dal Ježiš Kristus. „Táto Panna bola vo svojom živote vzorom tej materinskej lásky, ktorou sa majú preniknúť všetci, čo spolupracujú pri prepodzovaní ľudí...“ (Lumen gentium, 65). Zo všetkých tých čností si treba všimnúť jej materinskú lásku. Veď len spomeňme, s akou úzkosťou a láskou hľadala celé tri dni strateného 12-ročného Ježiša. Aká to bola radosť, keď ho našla (porov. Lk 2,41-52). A aká je jej láska k nám, keďže je našou duchovnou Matkou.

Trónu zbaveného Napoleona opustili bratia i sestry, králi, opustili ho najvernejší generáli, žena i národy – len matka ho neopustila. Matkino srdce sa vznášalo k nemu i nad oceánom. „Stále som tam pri tebe, ak ma hľadáš,“ písala synovi.

„Keby na poslednom súde súdili matky, domnievam sa,“ hovorí L. Perlaky, „peklo by ostalo prázdne...“

Sv. Anton o jednom hriešnikovi hovorí: „Kedysi mal sen. Zdalo sa mu, že stojí pred súdnou Božou stolicou a zlý duch vypisoval všetky jeho hriechy. Aby dodal svojim slovám vážnosť, položil jeho napísané hriechy na váhu Božej spravodlivosti. Miska hlboko klesla a prevážila dobré skutky. Zdalo sa, že je stratený. V tú chvíľu pristúpila Božia Matka a položila svoju ochrannú ruku na druhú misku a stlačila dole. Vtom sa hriešnik prebudil. Pochopil napomenutie, ktoré mu dal tento sen. Začal úprimné pokánie.“

V prvý deň nového roka si môžeme byť istí, že príhovor Božej Matky má dosť sily, aby zadržala trestajúcu ruku spravodlivého Sudcu a vyprosila nám odpustenie. „Panna Mária sa zjednotila s Kristom v bolesti i vo vôli. Tak si zaslúžila stať sa rozdávatelkou dobrodení, ktoré nám získal Ježiš svojou krvou (Sv. Pius X.).

Preto práve dnes začnime alebo pokračujme v úcte nebeskej Matky. Veríme, že uctiť si našu Matku je jedným z charakteristických znakov kresťana a podstatným znakom našej zbožnosti. Preto neprestajne sa k nej obracajú v modlitbách tí, ktorí potrebujú jej pomoc, útechu a upevnenie v nádeji.

„Matka nekonečnej lásky, raduj sa a spas v teba dúfajúcich.“

„Celá krásna si, Mária, v tebe škvrny nijakej niet...“ Slová tejto známej mariánskej piesne, ktoré sú prevzaté zo starozákonnej knihy Veľpieseň, sa veľmi často ozývajú v našich chrámoch na oslavu našej nebeskej Matky.

A naozaj, z jej krásy dosiaľ nič neubudlo. Naopak, pokračujeme v jej oslave, spievame o nej piesne vďačnosti Bohu za to, že vložil do Panny Márie taký pekný ideál cností. „Je to nové nebo a Boží trón, vzor čistoty, čo zvestuje radosť celému svetu, ochrankyňa nášho života...“ (Z veľkej večierne sviatku Narodenia presvätej Bohorodičky).

V jednej rodine prezerajú deti rodinný album. Posudzujú a hľadajú chybu na každom. Strýko nemá vlasy, babička má staromódny čepiec, otec je prísny... Potom chvíľu pozerajú nový obraz – obraz matky. Naraz všetci zvolajú: Naša mamička je zlatá! Pri pohľade na matku umlkol detský rozum. Tu nehľadali chybu. Prebudilo sa detské srdce lásky a prehovorilo.

Tento obraz zo všedného života nám veľa hovorí a môžeme ho aplikovať aj na našu nebeskú Matku. Hovorí o jej kráse, čistote a добрote, na ktorej naozaj niet nijakej škvrny.

Sv. Bernardeta, vizionárka z Lúrd, mala šťastie vidieť Preblahoslavenú Pannu častejšie. V súvislosti s tým raz povedala: „Keď ju človek raz videl, nemôže už nič milovať na tejto zemi. Rád by umrel, aby ju mohol znovu vidieť.“

Sväté písmo o Panne Márii hovorí veľmi málo. Evanjeliá sú príležitostné správy. Hovoria mnoho, ale vôbec nám podrobne neopisujú Kristov život, ani jeho Matky. Napriek tomu vieme dosť a naša obrazotvornosť nám pritom pomáha, aby sme dokázali predstaviť si to podstatné o živote Panny Márie, aby sme ju mohli pozorovať v celej jej svätosti, duševnej kráse a veľkosti. „Prečo sa aj uctieva ako najvynikajúcejší, celkom jedinečný úd Cirkvi, ako jej predobraz a najosvedčenejší vzor vo viere a láske, a Cirkev poučená Svätým Duchom jej preukazuje detinskú oddanosť a lásku ako milovanej matke“ (LG 53).

Panna Mária sa takto pre nás stala ideálom čistoty. Vystúpila do mravnej výšky, priblížila sa k Božiemu prestolu ako Matka nášho Boha. Je naozaj tou „ľaliou“, tým „nevädúcim kvetom ľúbeznej vône“, ktorým ožiaruje kresťanský svet.

Americký básnik a prozaik H. W. Longfellow d'akoval Bohu za Pannu Máriu takto: „Keby nám naše náboženstvo nebolo dalo nič iného ako teba, vzor materstva a ženskosti, vznešené srdce, teba dobrú a mocnú, nekonečne trpezlivú a pokojnú, vernú, láskavú a čistú, stačilo by to a bol by to pre nás dôkaz, že naša viera je pravá a správna...“

Milovať Pannu Máriu znamená milovať a nasledovať jej čnosti. V jej živote je stále niečo, v čom ju môžeme nasledovať a učiť sa. Predovšetkým, aby nás naučila opovrhovať hriechom a byť cnostní podľa jej vznešeného príkladu.

„Celá krásna si bez škvrny – dedičného hriechu, viny – pros u Syna za nás v smútku, - keď v nás znie hlas zlého skutku.“ Pretože je tisíc ráz potvrdená skutočnosť, že ľudia, malí i veľkí, nevzdelaní i vedci, ľudia studenej rozvahy i ľudia horúcich citov, našli a nachádzajú ešte stále cestu k Bohu skrze Pannu Máriu.

Je na každom z nás, či vykročíme do nového roka včas, správne a s istotou. Záleží len na nás. Ježiš a Mária nás majú radi a čakajú na naše: Áno!
Amen.

Druhá nedeľa po Narodení Pána

Jn 1,1-18

Moja viera

Častejšie venujme pozornosť svojej viere.

V čase Vianoc je viac času. Je to aj vaša vec, že nebaví človeka sedieť len pred televízorom. Nemôžeme len jesť. Počul som aj štipľavú poznámku: Cez Vianoce sa chodí len z kostola do kostola. Cez rok by sme mali chodiť z krčmy

do krčmy. Zamysleli ste sa nad svojou vierou? Nad vierou rodiny, okolia, národa?

Nedávno som sa stretol s človekom, ktorý je pre mnohých vzorom života spoločenského, ale i duchovného a zložil mi svoje bremeno, ktoré začal slovami: „Prestávam veriť! Mám viac a väčšie ťažkosti žiť ako kresťan, modliť sa, ísť do kostola, zachovať to či iné prikázanie...“

Pred Vianocami mohli sme čítať rôzne štatistiky. Napríklad, že v katolíckom Španielsku sa hlási 82% za katolíkov a len 4,4% za ateistov, ale 46% už nechodí do kostola.⁶ A v tom istom štáte rastie počet ľudí, ktorí chodia do kostola každý deň, prípadne viackrát počas týždňa.

Tá istá Tlačová kancelária (KBS) uvádza o náraste pravoslávnych veriacich v Rusku. Od roku 1988 sa Ruská pravoslávna cirkev rýchlo rozrastá. V súčasnosti sa o 13 907 farností v Rusku stará 13 048 kňazov a 1905 diakonov. Počet farností na celom území bývalého ZSSR - kánonickom teritóriu Moskovského patriarchátu - je 22 000. V roku 1988 ich bolo iba 6800. Ruská pravoslávna cirkev má 569 kláštorov (v r. 1988 - 17) a 121 duchovných vzdelávacích zariadení rôznej úrovne (v r. 1988 - 5). V 130 biskupstvách pôsobí 156 biskupov. Počet veriacich sa odhaduje od 50 do 80 miliónov.

Iná správa hovorí o vplyve Santa Clausa na deti v mnohých krajinách. Nevedia, kto je Ježiš. A napríklad poukazujú na rozdiel medzi Santa Clausom a Ježiškom:

JEŽIŠKO: -je všade medzi nami - je stále prítomný, aby pomohol, ponúka zdravie, pomoc a nádej - pozná naše meno skôr, ako sme sa narodili, pozná našu minulosť aj budúcnosť - môžeme si oddýchnuť v jeho náruči - stojí pred dverami a klope, vstúpi, až keď ho pozveme - stal sa naším darom a zomrel na drevenom kríži.

SANTA CLAUS: - žije na severnom póle, prichádza len raz do roka - môže ponúknuť svoje "hou, hou, hou" - nevie, ako sa voláme a iba sa dokáže spýtať malého dievčatka alebo chlapca, aké majú meno - môžeme si mu sadnúť na kolená - prichádza cez komín bez pozvania - dáva darčeky pod stromček.

A snád' ešte jedna správa z 19. 12. 2002:

BRUSEL (ČTK) - Európska komisia včera potvrdila, že orgány únie nemajú nijaký vplyv na to, či v jednotlivých členských krajinách bude voľno v nedeľu alebo v nejaký iný deň. Otázka sa vynorila v súvislosti so špekuláciami talianskej tlače, že Európska únia "zrušila nedeľu".

⁶ Porov.: Internet KBS 20022092. Cituje CIS - španielske Centrum pre sociálny prieskum.

Nechcem vás v kostole unavovať správami. Zamyslíme sa nad slovami dvetisíc rokov starými: „***Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali...***“ (Jn 1,1-4).

Tieto slová napísal jeden z Dvanástich, ktorého Ježiš pozval za apoštola. Píše tieto slová ako posledný žijúci apoštol, stavec. S Ježišom prežil tri roky. Bol pri Ježišovom kríži, pri prázdnom hrobe, pri nanebovstúpení Ježiša i zostúpení Ducha Svätého na apoštolov i mnohých v Jeruzaleme. Ohlasoval evanjelium viac ako päťdesiat rokov. Mnoho si vytrpel pre Ježiša... Napísal evanjelium, ktoré aj dnes mnohých privádza k životným otázkam. Napísal tri listy, ktoré sú tak krátke, že nemajú ani jeden list a voláme ich knihami. Je autorom poslednej knihy Nového zákona, Kniha Zjavenie alebo Apokalypsa, nad ktorou si aj dnes teológovia lámu hlavy, ktorá však mnohých mylí a mnohé sekty si ju osobujú ako základ svojho učenia. Ján nazval Krista Ježiša, Božieho Syna Logos – Slovo. Ján bol filozof, znalý vtedajšej gréckej lyriky. Ján bol pravoverný Žid. Ján uveril v božstvo Ježiša z Nazareta. Prijal Ježiša ako očakávaného a predpovedaného Mesiáša. Bol svedkom Ježišových kázni, zázrakov, znamení. Ján jediný nezomrel mučeníckou smrťou i keď mnoho trpel pre Ježiša. Ján sa znázorňuje orlom. Vtákom, ktorý z výšky má rozhľad. Vidí viac ako tí dole. Má ostrý pohľad, vie rozlíšiť, zhodnotiť, vie zaujať postoj. Kedy sme naposledy čítali knihy Svätého písma, ktoré Ján napísal?

Viera. Čo je to viera? Kto verí a kto neverí? Ako prísť k viere a ako vieru stratiť? Dá sa viera spájať s vedou? Celý život žil ako neveriaci, ale pochovaný chce byť ako veriaci. Vyhlasuje o sebe, že neverí, ale keď príde choroba, volá: Bože, pomôž, Bože! Iný človek plní si povinnosti, snaží sa, vidí však svoje pády, chyby, omyly života a pýta sa, či je veriaci.

Novinár pred Vianocami píše:

Minulú nedeľu som bol po dlhšom čase v kostole na svätej omši a dosť ma prekvapilo, koľko tam bolo mladých ľudí. Sympatickí, podaktorí aj s malými detičkami. Bol to doslova kultúrny zážitok, lebo aj pán farár mladistvého vzhľadu pekne rečnil a zazneli aj pekné pesničky. Mal som pocit, že v tom chráme Božom nachádzajú mladí ľudia povzbudenie do ďalšieho neľahkého života - okrem toho, samozrejme, že ich zbližuje láska k Bohu. Ale to už je osobná záležitosť každého človeka, či je veriaci, alebo neznaboh. Podstatné je, že si tam našli cestu, aby tak naplnili zmysel svojho života a nevydali sa po všelijakých krivolakých chodníčkoch. Lenže - opačná situácia.

Prídem podvečer pod viechu – všetky stoly obsadené mladými ľuďmi, niektoré dievčence ešte ani nie pätnásťročné. V jednej ruke pohár vína, v druhej cigareta. Pochopiteľne, nie najlacnejšia, veď by bola hanba fajčiť nejaké smiešne marsky. Ale, kde na to berú mladí ľudia peniaze?

Keď som sa o tom bavil s mojim známym, ktorý je šéfom istej reštaurácie, názorne mi to vysvetlil. Bola svadba, nuž ponúkol mladému chlapcovi kuchárovi, ktorý práve nemal službu, či by sa za 250 korún "neobetoval" a nakrmil svadobčanov. Odpoveď? No dovoľte, šéfe, ale mne "foter" kedykoľvek dá päťstovku, len aby sa ma zbavil. Za 250 korún robiť nebudem!

Aj tu je odpoveď na otázku, kto vlastne kazí našu mládež. Žiaľ, aj samotní rodičia. Prirodzene, solventní, ako sa vraví, novodobí zbohatlíci - a takých je na našom malom Slovensku požehnane. Len jedno mi nejde do hlavy: čo vlastne tým chcú solventní rodičia docieľiť? Takáto mládež má byť (hviezdoslavovsky povedané) držiteľkou rána? Mládež, čo s láskavým dovolením svojich rodičov denne vysedáva v krčme a o poctivej robote sa jej ani nesníva? Nepochybujem o tom, že tí mladí ľudia, ktorých som zazrel v kostole, nepochádzajú zo zbohatlických rodín, akiste sa snažia zarobiť si nejakú tú korunu na živobytie a je v nich záruka, že sa sami pričinia o to, aby sa v živote nemali zle. Ale svojím umom, zručnosťou. A práve takýchto ľudí treba podporovať, ak má byť náš národ vzdelaný, zdravý a najedený.⁷

Nepatrí sa, aby sme niekoho odsudzovali, že nevenuje dostatok či primeraný čas viere. Vieme, že súd patrí Bohu. Boh je milosrdný. Je našou povinnosťou, aby sme sa starali a upevňovali sa vo svojej viere. Máme aj povinnosť voči bratom a sestrám, a nesmie nám byť ľahostajné, ako žijú, v čo veria, aká je ich viera.

Sú Vianoce. Je to čas nielen zvykových, folklórnych skutkov viery. Je to čas, aby sme sa zjednotili v tom, čo hlásal Ježiš, čo dnes neomylné vo veciach viery a mravov učí Učiteľský úrad Cirkvi. Áno, je čas urobiť aj rozhodnutia. Nie unáhlené, nie pod vplyvom emócií sviatkov, nie zo strachu, ale pod vplyvom Ducha Svätého, jeho milosti... Snáď začať s jedným pravidelným Otčenášom. Rozhodnutím nevynechať nedeľnú svätú omšu. Zrieknutím niečoho konkrétneho, čo môžeme, čo je v našich silách, možnostiach...

Kto to má ľahšie? Veriaci či neveriaci? Nájdime si čo najskôr čas a zamyslíme sa. Vžime sa do situácie stavu veriaceho a neveriaceho. Zanalyzujeme plusy a mínusy, za i proti veriaceho a neveriaceho. Čo prináša viera a čo dáva nevera. A prehodnoťme svoj život viery. Svoju vieru v praxi

⁷ Porov.: MUCHA, F.: *Ó, mládež*. Rubrika: Retrospektívy. Nový deň. In.: <http://www.tkkbs.sk/>. 19.12. 2002.

v konkrétnych situáciách, postojoch, názoroch, náš príklad, ale aj naše pohoršenia...

Sú predsa Vianoce. Cesta do kostola a čas strávený v ňom nesmie byť zbytočný. Sme predsa ľudia obdarovaní rozumom a slobodnou vôľou. Máme zodpovednosť za seba i iných. Čítajme, počúvajte, uvažujte, študujte, pýtajte sa... Nesmieme sa správať: kam vietor, tam plášť. Už prešiel čas obracania plášťov...

Sú Vianoce - čas zastaviť sa a vidieť cieľ, zmysel, poslanie, náplň nášho života na zemi.

Amen.

6. januára: Zjavenie Pána „B“

Mt 2,1-12

Zjavenia a postoj Cirkvi k nim

Čo by mal kresťan katolík vedieť o zjaveniach.

Viete, čo je to zjavenie? Viete, kde a komu sa naposledy zjavila Panna Mária? Že nie nám? Údajne na Slovensku to nie je len Turzovka, Litmanová, ale aj Tvrdomestice, Dechtice a inde. Ktosi bez toho, aby chcel uraziť Pannu Máriu a sv. Jozefa, povedal, že sv. Jozef sa chce rozviesť s Pannou Máriou. Prečo? Pretože je stále menej a menej doma, pretože sa stále niekde zjavuje. Najmä po zjaveniach Panny Márie v Lurdoch sv. Bernardete, v Paríži na ulici Ru di Bac sv. Kataríny Labouré a Fatime Lucii a blahoslaveným Ferkovia a Hyacinte, alebo Faustíne v Krakove, ktorej sa zjavil Pán Ježiš, sa akoby roztrhlo vreco s údajnými zjaveniami, ktorých je viac ako sto.

Aby Cirkev uznala a vyhlásila či súhlasila s niečím, čo spadá pod zjavenie, či ide o Pána Ježiša, Pannu Máriu, anjela či niektorého svätého, musí prejsť šetrením, ktoré je dlhé a náročné.

Slávnosť Zjavenia Pána môže poslúžiť k tomu, čo učí Cirkev o zjaveniach a ako k nim pristupuje.

Najprv si pripomeňme, že o klaňaní mudrcov, kráľov či mágov píše iba evanjelista sv. Matúš (2,1-12), v časti evanjelia, ktoré sa číta na dnešný sviatok. Vo východnej tradícii je dokonca 84 epizód o klaňaní sa mudrcov Ježišovi v Betleheme. Matúš neuvádza ich počet. V tradícii sa odvodzuje od darov, o ktorých píše Matúš, že „potom otvorili svoje pokladnice a dali mu (Ježišovi)

dary: zlato, kadidlo a myrhu“ (Mt 2,11). V katakombách máme znázornených štyroch s odvolávaním sa na 72. žalm. Ariánska legenda zo 6. storočia hovorí až o dvanástich.

Hviezda, ktorej sa venuje pozornosť, od 4. storočia sa spája aj podobou anjela. Odkiaľ prišli mudrci, sa odvodzuje od gréckych slov, ktoré využívajú plurál „od východu“ (apo anatolón), čo by mohlo znamenať nielen prosté určenie svetovej strany, ale aj konkrétne poukázať na krajinu, odkiaľ prišli, čiže Anatóliu, ktorá bola súčasťou Parthskej ríše. Na stredovekých maľbách je vidieť charakteristické oblečenie mágov. Mágov kráľmi nazval Adversus Jud. Tertulián (asi 160-230) a to s poukázaním na text Žalmu 72, 10 „králi Taršišu a ostrovov prinesú mu dary...“ Proroctvo Izaiáša: „Národy prichádzajú k tvojmu svetlu a králi k žiare, čo ti vzišla“ (Iz 60,3). Dnešný sviatok sa začal sláviť v 3. storočí v Egypte a mená kráľov sa objavujú okolo roku 500 v Zlatej legende a hebrejsky sa volali Appellius, Amerius a Damascus, v gréčtine Galgalat, Malgalat a Sarathin a v latinčine Caspar, Balthasar a Melchior. Podľa Bédi Ctihodného (asi 673-735) význam darov: zlato – Kristovu kráľovskú dôstojnosť, kadidlo – jeho božstvo a myrha – utrpenie. Okolo dnešného sviatku je mnoho iných legend.

Prečo slávime dnešný sviatok? Čo je jeho podstatou? Boh sa zjavuje svetu. Nie je podstatné, ako sa volali králi, ich počet, čo znamenajú dary, odkiaľ boli, okolnosti ohľadom hviezd... Boh sa dáva poznať svetu. Boha máme prijať. Žiť podľa príkazov.

To platí aj o zjaveniach, videniach, zázračných uzdraveniach, posolstvách... Cirkev ich neodmieta, sú možné. Dôležitá je ich pravosť a ich nadprirodzený charakter. Cirkev si uvedomuje tajomnú a nedozernú silu ľudského podvedomia a nedozernú silu masovej sugescie. Preto to Cirkev pozorne skúma, pretože odlíšiť ilúziu od skutočného zjavenia je ťažké.

Napríklad Kongregácia obradov hovorí, že zjavenia v Lurdoch, La Salette Apoštolská stolica ani neschválila, ani neodsúdila, ale iba dovolila veriacim, že môžu nábožne veriť.

Kresťan katolík má vedieť, že súkromné zjavenie nepatrí k pokladu viery. Úlohou súkromných zjavení nie je niečo zlepšovať či dopĺňať, pretože Kristovo definitívne zjavenie sa skončilo smrťou posledného apoštola. Cirkev nemôže prijať zjavenia, ktoré si robia nárok na prekonanie alebo opravu Božieho zjavenia, ako je to v niektorých nekresťanských náboženstvách či novodobých sektách, ktoré sa o také novo zjavenia opierajú.

Keď Cirkev niektoré zjavenia schváli, neukladá povinnosť veriť obsahu súkromných zjavení. Cirkev zjavenia odobruje preto, aby sa vyhlo poverám a iným nerozumnostiam.

Keď Cirkev dovolí, súhlasí s nejakým súkromným zjavením, nebolo by správne, aby ho veriaci povýšenecky odmietali.

Veľký počet zjavení Panny Márie môže vyvolať skôr pochybnosti ako dôveru, lebo ich je ťažko zosúladiť s Božou transcendenciou a skrytosťou, ktorú učí Písmo, Tradícia a teológia.

Pri skúmaní pravdivosti predpokladaného zjavenia sa berú do úvahy rôzne okolnosti, ako vlastnosti osoby, ktorá tvrdí, že mala zjavenie, jej psychická rovnováha, mravný život, úprimnosť, poslušnosť voči cirkevnej autorite a iné.

Cirkev skúma obsah prípadných zjavení, či sú v zhode s učením Cirkvi, ako aj ovocie zjavenia, ktoré má prinášať: milosť obrátenia, duch modlitby, svedectvá lásky a iné.

Cirkev sa správa podľa zásady, že pri súkromných zjaveniach nemožno nadprirodzené pôsobenie predpokladať, ale treba ho dokazovať. Skúmanie si vyžaduje primeraný čas. Uznanie zjavení sa nedeje hneď. Trvá to aj roky. Cirkev musí mať aj dôkazy na schválenie zjavenia.

Zjavenia môžu len vyzývať na vieru v Krista a na nápravu života. Jednotlivec a ani skupina ľudí nemôže niečo nazvať zjavením, pretože jedine Učiteľský úrad Cirkvi je na toto vyhlásenie kompetentný.

Sila zážitku sama osebe nie je plne spoľahlivým kritériom pravosti. To sa jedná aj o zázraku.

Nezvyčajný jav, ktorý môže mať známky zjavenia, má kresťan katolík trpezlivo očakávať, pokiaľ ho Cirkev neschváli.

Súkromné zjavenia netvoria podstatný prvok viery, bez ktorého by nebol možný riadny náboženský život.

Verejné Božie zjavenie je vo Svätom písme a v Tradícii a autenticky ho vysvetľuje Cirkev. Cirkev je jediná záväzná moc.

Nie je dobré, chvályhodné, keď sa zaujímame len o súkromné zjavenia a nevenujeme pozornosť Cirkvou schváleným, doporučovaným veciam, pobožnostiam, miestam a podobne.

Pokiaľ Cirkev skúma zjavenia, kresťan má zachovať rezervovaný postoj a čakať na jej rozhodnutie. Boh si želá, aby Cirkev svojím slovom dala súhlas. Vždy treba dať pred osobným názorom prednosť smerniciam diecézneho biskupa. Ježiš Kristus založil Cirkev na apoštoloch, ktorých poveril vyučovať vo svojom mene. A nástupcami apoštolov sú biskupi. Veriaci majú počúvať biskupa vo veciach viery a mravov.

Pri mariánskej úcte je potrebné vyhýbať sa prehnaným prejavom zbožnosti, čo by ekumenizmu mohlo uškodiť. Aj inoveriaci a neveriaci si nesmú pokaziť správnu predstavu Cirkvi.

Pri zjavení môže ísť aj o výzvy na pokánie, modlitby za obrátenie hriešnikov, väčšiu lásku k Bohu, zachovávanie prikázaní, čiže na to, čo máme v evanjeliách a ďalších knihách Nového zákona.

Máme si osvojiť vzájomnú toleranciu, pochopenie, aby sme sa nedôstojne nedelili na zástancov a protivníkov súkromných zjavení. Je správne, že trpezlivo čakáme na rozhodnutie cirkevnej autority, ktorá jediná je kompetentná v tejto otázke s konečnou platnosťou rozhodnúť.

Slávnosť Zjavenia Pána je čas, kedy máme si uvedomiť autentický vzťah k Cirkvi a skrze ňu ku Kristovi.⁸

Na Slovensku máme mnoho mariánskych miest, kde sa Panna Mária nezjavila, a predsa na tie miesta putujeme a môžeme obsiahnuť milosti. Záleží od našej disponovanosti. Byť v milosti Božej, spolupracovať s milosťou a verne si plniť povinnosti kresťana katolíka. K tomu patrí aj príkladný spoločenský život kresťana.

O sv. Kataríne Labouré celý čas, roky, spolusestry v kláštore nevedeli, že sa jej Panna Mária zjavila. Vedel to dlhý čas len jej spovedník. A vieme, že Katarína ako novicka túžila vidieť Pannu Máriu. A videla i anjela. Panna Mária sama sa postarala, aby jej „zázračná“ medaila sa začala raziť a plniť poslanie, ktoré oznámila rehoľnej sestre.

Ťažkosti mala aj sv. Faustína, ktorú si Pán Ježiš vybral za tlmočníčku Božieho milosrdenstva. Ježiš sa sám postaral, aby sa skrze ňu svet dozvedel, že dnešný svet potrebuje, aby si zvlášť uvedomil Božie milosrdenstvo.

Tak je to všade ohľadom súkromných zjavení. Boh keď dáva poslanie, postará sa aj o milosť. Len pokorné, čisté, tiché, verné duše sú nástrojom Božej lásky.

Zjavenie. Jedno slovo, a predsa treba mnoho, aby sme ho poznali, primerane pochopili a aby poslúžilo k spásu duší. Využime dnešný deň, aby sme rástli vo viere, ktorá pramení zo Svätého písma, Tradície a ktorá je verná Cirkvi.

Amen.

⁸ Porov.: KRUPA, J.: *Postoj Cirkvi k súkromným zjaveniam*. In : Katolícke noviny, 6. júna 1999, s.11.

Krst Pána Ježiša „B“

Jn 5,1-9

Čo vieme o krste?

Pripomenúť si význam krstu pre život na zemi a pre večnosť.

Krst. Jedno slovo, ktorým sa vyjadrujú hodnoty, poklad pre život prirodzený, nadprirodzený i život po smrti. Čo nám pripomína? Udalosť, na ktorú sa nepamätáme, pretože sme boli pokrstení ako deti. Rodičov, krstných rodičov, ktorí sú možno už aj mŕtvi. Povinnosti, práva, zodpovednosť... čo vieme z katechizmu. Alebo, snád' vďaka, že sme deti Božie, priatelia, bratia Ježiša. Dar, ktorým nás obdaroval sám Boh skrze Cirkev, kňaza, rodičov...

Ján Krstiteľ po krste Ježiša „videl otvorené nebo a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho. A z neba zaznel hlas: **„Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie“** (Mk 1,10-11).

Liturgia na prvú nedeľu cirkevného roka v Období cez rok pripomína krst Pána Ježiša. Zároveň je to chvíľa pripomenúť si význam, potrebu, dôležitosť krstu pre spásu.

Ježiš nepotreboval krst, bol Boží Syn a prijal život z Panny Márie, nemal žiadny hriech. Prijal od Jána Krstiteľa krst pokánia preto, že chcel splniť vôľu Boha Otca: berie na seba všetky hriechy sveta. Keď stál medzi hriešnikmi v rieke Jordán, cez toto uponíženie rozhodol sa k našej spáse. Po krste Pán Ježiš začal svoju verejnú činnosť, aby všetkých ľudí vykúpil a spasil, čiže zmieril nás s Otcou.

My veriaci hovoríme, že sme sa narodili dva razy. Prirodzený život začal pôrodom a duchovný udalosťou, keď kňaz nás pokrstil. Potrebné pri krste je liať čistú, pramenistú vodu na pokožku človeka, najlepšie čelo a povedať: „(meno krstenca), ja ťa krstím v meno Otca i Syna i Ducha Svätého.“ Teda bez „Amen“. Neplatným by bol krst, keby voda netiekla, ale bol by človek len pokropený vodou a prípadne voda by tiekla len po vlasoch, alebo po šatách. Voda sa nesmie zameniť za čaj či inú tekutinu. Pri krste nemusí sa použiť svätená voda.

Preto rozoznávame krst slávnostný, ktorý sa koná v kostole a krstí kňaz po náležitej príprave, ako stanovuje Cirkev a krst pri nebezpečenstve smrti, ku ktorému prichádza vo výnimočných prípadoch, ohrození života a krstí sa všade, a to preto, že krst je pre veriacich prostriedkom ku spáse.

Krst odstraňuje z duše človeka dedičný hriech a hriechy pred krstom spáchané. Krstom sa stávame deťmi Božími. A pretože krst je prvá sviatosť, pred krstom nemôžeme prijať inú sviatosť. Krstom sa otvára nádejná budúcnosť človeka.

Preto krst sa vysluhuje deťom pri zabezpečení ich rastu vo viere, aby po prijatí krstu mali účasť na dare milosti od začiatku života.

Krst začleňuje človeka do spoločenstva tých, čo uverili v Boha a veria v Ježiša Krista ako Vykupiteľa a Spasiteľa, a Ducha Svätého ako Lásku medzi Otcom a Synom. Krst je začiatok života, ktorý smrťou nekončí.

Krst nie sú len práva, ale aj povinnosti. To, že krstom sme sa stali kresťanmi, zaväzuje žiť podľa Božích slov, prikázaní, zachovávať príkaz lásky k Bohu, blíznym i sebe samým. Krstom sme neboli oslobodení od pokušení tela, sveta a diabla. Krst nás posilňuje a ďalšími sviatosťami sa stávame pod vedením Ducha Svätého schopnými žiť v priateľstve s Bohom a nepáchať hriech. Platia slová, že je veľkým nešťastím našich dní, že sme nedôslednými kresťanmi. Kresťan nie je kresťanom len niekde, či len niekedy, napríklad v kostole či rodine, ale aj na dovolenke, pri práci, kultúre či zábave. Rovnako kresťan je kresťanom i proti presile, keď musí pre svoju vieru trpieť, znášať príkoria, ale plní si svoje povinnosti v pravde, láske a spravodlivosti.

Dary, ktorými sme boli Bohom obdarovaní, si máme pripomínať, vracat' sa k nim, oživovať. Máme byť svetlom, soľou, kvasom. To si vyžaduje žiť v milosti posväcujúcej.

Krst Ježiša v Jordáne nám nielen pripomína náš krst, ale robí kresťanmi vernými k všetkému, na čo sme na svete: Boha poznávať, milovať a Bohu slúžiť. Potrebujeme svetlo viery, príklad viery jeden pre druhého.

Jørgensen, známy rozprávkár, píše: Topol vyzval vo svojej pýche ostatné stromy, aby začali žiť, kvitnúť, prinášať ovocie bez slnka. Volal: „Slnko, nepotrebujeme ťa, môžeme žiť aj bez teba.“ Viaceré stromy sa dali pomýliť. Zatlieskali mu a začali žiť len v noci vo tme, keď vtáky v ich korunách spali. Veľmi skoro si okolie všimlo, že tieto stromy začínali vysychať a vtáky sa im vyhýbali. Zahynuli všetky stromy, čo chceli žiť bez slnka. Prišli ľudia a stromy vyťali. Načo majú suché stromy kaziť krásu prírody?

Aj dnes počujeme, ako odkladať s prijatím krstu, odložením na dospelý vek, keď sa deti rozhodnú samé, či už prekonané frázy, že dá sa žiť aj bez krstu. A následky? Cirkev má tradíciu krstiť malé deti. Preto majú svoje opodstatnenie nielen rodičia, ale aj krstní rodičia i farnosť. Prečo to osvedčené, čo je milé Bohu, odkladať, nevyužiť?

Aj dnes je čas vzdávať vďaka Bohu za dar krstu. Využime liturgiu dňa a navštívime miesto, kde sme boli pokrstení, tak ako pri svojej návšteve pápež Ján Pavol II. vo Wadoviciach, kde si pokľakol a chvíľu zotrval v modlitbe. Zastavme sa snád' na cintoríne pri tých, čo nám sprostredkovali krst: kňaz, rodičia či krstní rodičia. Obnovme si krstné sľuby, že sa chceme chrániť každého hriechu a obnovme si vieru. Takto dnešný deň bude požehnaný. Amen.

2. nedeľa v Cezročnom období „B“

Jn 1,35-42

Kde býva Ježiš?

Týždeň za jednotu kresťanov využiť na otvorenie sa Ježišovi aj v odlúčených cirkvách.

Týždeň od 18. do 25. januára nazývame Týždňom modlitieb za jednotu kresťanov. Prečo? O čo ide? Načo?

Mám zážitok. Cestoval som autobusom. V jednej väčšej dedinke sa naskytl takýto obraz. Kúsok od seba stáli tri kostoly. Každý patrí inej cirkvi. Ľudia sa do nich uberali. Za sebou som počul otázku spolucestujúceho: „V ktorom kostole teda býva Ježiš?“

Na Slovensku máme zákonom 308/1991 Zb o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ako aj v zákone SNR č. 192/1992 Zb o registrácii cirkví a náboženských spoločností registrovaných, 15 cirkví a náboženských spoločností. Vieme ich vymenovať? Okrem nich máme neregistrovaných aspoň toľko, pretože nespĺňajú zákon. Vieme aspoň o niektorých? Veľa zla spôsobuje nevedomosť, neznalosť, ignorancia...

Toto smutné dedičstvo nie je vecou jednotlivca, ale výsledkom spoločenského života. Chyby, slabosti a hriechy ľudí sú tomu na príčine. Kto z nás môže za to, že sa narodil ako rímskokatolík, evanjelik, pravoslávny, gréckokatolík, reformovaný či člen niektorej inej cirkvi? Je radostné konštatovať, že posledné desaťročia najmä vďaka viacerým hnutiam, akým je ekumenické, vidieť, že chceme plniť Ježišove slová: **„a bude jedno stádo a jeden pastier“** (Jn 10,16). Diabol ľudí rozdelil, aby mohol vládnuť. Boh dovolí ľuďom skúšať. Človek má rozum a slobodnú vôľu, a za to ako koná, žije, nesie zodpovednosť pred Bohom.

Počas týždňa za zjednotenie kresťanov sú aktuálne slová dvoch učeníkov, ktorí sa pýtajú Ježiša: **„Rabbi – čo v preklade znamená Učiteľ-, kde bývaš“** (Jn 1,38)?

Nebola to len zvedavosť. Ján apoštol je jeden z dvoch učeníkov Jána Krstiteľa, ktorí počuli slová a videli ukázať na Ježiša: **„Hľa, Boží Baránok.“** Udalosť zmenila ich život. Ján píše o udalosti ako starec a poznamenáva: **„Boli asi štyri hodiny popoludní.“** A o druhom učeníkovi, Ondrejovi, Ján píše: **„On hneď vyhľadal svojho brata Šimona... a priviedol ho k Ježišovi. Ježiš sa**

naňho zahľadel a povedal: Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas,“ čo v preklade znamená Peter“ (Jn 1, 36.39.41.42).

Evanjelia a listy apoštolov hovoria o dvanástich apoštoloch. Hovoria aj o ich postojoch k Ježišovi a jeho učeniu. Už počas trojročného života s Ježišom sa prejavuje ich ľudská ambicióznosť. Dokonca sa medzi sebou hádali, kto z nich je väčší (porov. Mk 9,34). Objavuje sa snaha o protekciu, keď matka Jakuba a Jána prosí Ježiša o privilegované miesta v Božom kráľovstve pre svojich synov (porov. Mt 20,21). A povaha apoštolov? Správanie Jána a Jakuba Ježiš karhá, keď chcú ohňom z neba zničiť samaritánsku dedinu (porov. Lk 9, 54). Peter zaprie Ježiša pred obyčajnou slúžkou (porov. Mt 26,70). A Judáš dokonca Ježiša zradil (porov. Mt 26,14-16).

Pýtajme sa: Nebola preto namieste Ježišova modlitba pri Poslednej večeri, kde prosí o ich jednotu (porov. Jn 17,6-19)?

Na apoštolov mocne pôsobil stav v národe. Nejednota, nesprávne učenie o očakávanom Mesiášovi, ale aj povaha učeníkov, vplyv doby, prostredia, strach.

Pod krížom bol len Ján. Vo večeradle po zmŕtvychvstaní však vyzná aj Tomáš: ***„Pán môj a Boh môj“*** (Jn 20,28). Hoci ešte prídu roztržky medzi apoštolmi, tí po zostúpení Ducha Svätého na nich, plnia Kristov príkaz: ***„Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich... naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta“*** (Mt 28,19-20). Všetci apoštoli trpeli za Ježiša a okrem Jána zomreli mučeníckou smrťou.

Aj ich žiaci, nástupcovia a tí ďalší, keď plnia Ježišov príkaz, zostávajú slabými ľuďmi. Už v 4. a 5. storočí dochádza k prvým rozdeleniam medzi kresťanmi. Boli to aj vieroučné učenia ohľadom božstva Ježiša Krista a najmä učenie pomenované „filioque“, že Duch Svätý pochádza rovnako od Otca i Syna, čo odmietli východné cirkvi a obvinili Rím z herézy.

Najbolestnejší je rok 1054, keď sa rozišli východné cirkvi spojené pod Calihradom od Ríma. Dnes nás spája sedem prvých koncilov. Mnohé pokusy, únie, o zjednotenie stroskotali.

Máme rozdielny pohľad na matériu Eucharistie, či je pšeničný chlieb kvasený alebo nekvasený. Rozchádzame sa v učení o očistci, primáte pápeža, spomínanom filioque, ale aj inom učení.

V 15. a 16. storočí postupne vzniká na západe fenomén reformácie. Už samotný pohľad na slovo reformácia rozdeľuje. Vznikli spory okolo očistca, odpustkov, úcte k svätým, prísaha, treste smrti, obradoch, sviatostiach, mariánskej úcte, liturgii. Zlyhal však najmä ľudský faktor. Veci sa mohli riešiť pokojne. Kristove slová o pokoji, láske, odpúšťaní, vernosti... sa pošliapali. Rozchody, delenia,

hnev, hriech nikomu neprospeli. Jedine diabol sa tešil. Storočia zanechali hlboké a bolestné rany. Aj dnes Ježiš trpí v bratoch a sestrách.

Dialóg! Slovo, ktoré si začínajú veriaci viac všímať, vážiť, vovádzať do praxe, tvorí nádej, že Ježišovu modlitbu prijmem, osvojím si a budeme žiť.

Ježišova modlitba, „*aby všetci boli jedno*...“ (Jn 17,21), budovanie pekných vzťahov medzi kresťanmi je základ. Ďakovať za to, čo nás spája, čo máme spoločné, ako je krst, spoločné Nicejsko-carhradské vyznanie viery, modlitba Pána Ježiša, ale i iné. Snaha žiť podľa evanjelia a zachovávať jednotu s vlastnou cirkvou. Veriacich iných cirkví nazývať bratmi a sestrami. Vážiť si kostoly a iné bohoslužobné priestory iných cirkví.

Veľkými prekážkami ekumenizmu sú:

Netrepezlivosť, keď sa veci robia rýchlo a robí to, čo sa robiť nemá.

Nedostatok múdrosti, keď sa nerešpektuje Ekumenické direktórium.

Nezáujem a ľahostajnosť vôbec o veci ekumenizmu, ľudí, udalosti.

Vo východnej Európe je to aj historická pamäť, pocit zatrpknutosti.

Kresťan katolík poznáva a robí to, čo Učiteľský úrad Cirkvi predkladá. Neuráža, netupí náboženské presvedčenie iných. Naopak, cti si ich, ale vyžaduje si, aby jeho presvedčenie nebolo tupené a nepodnikali sa kroky proti jeho presvedčeniu. Platia Ježišove slová: „*No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal*“ (Jn 17,20-21).

Vzorom je pápež Ján Pavol II., ktorý nielen v Ríme, ale aj na svojich cestách prijímal s láskou všetkých, čo veria i neveria v Boha, majú iný prístup k učeniu Ježiša Krista. Násilie prináša len násilie.

Predstavme si, ako sa vietor a slnko hádajú, kto z nich je silnejší. Práve prechádzal okolo človek. Vietor povedal: „Pozri, ja svoju silu dokážem tým, že človeku strhnem plášť.“ Slnko stávkou prijalo. Vietor zadul. Pocestný padol, ale plášť si začal rukami ešte viac držať. Napokon vietor sa vzdal. Na rad prišlo slnko. Začalo prudšie hriať. Človek si čoskoro vyzliekol plášť a sadol do tieňa pod strom. „Vidiš,“ povedalo slnko vetru, „násilím si nič neurobil. Stačilo niekoľko lúčov a človek plášť vyzliekol.“

Pýtajme sa, nie je to aj s túžbou po jednote, ekumenizmom tak? Človek slobodný, rozumom obdarený splní Ježišov príkaz lásky, pretože zvíťazí láska, pokoj a pravda. Ako sa naplní zjednotenie a kedy, dnes niekto nevie. Je na každom z nás, aby sme neostali stranou ani v tomto týždni modlitieb za jednotu kresťanov a v budúcnosti sa nechali viesť evanjeliom, a nie pokúšaním diabla.

Aj na Slovensku história učí, že prístup k učeniu Ježiša u jednotlivcov i skupín spôsobil mnoho slz, krivdy, bolesti i smrti. Ježiš je však náš život. On prišiel na svet, trpel, zomrel a vstal z mŕtvych za všetkých ľudí. Je preto správne, že máme hľadať a plniť nie vôľu filozofov, teológov, ale vôľu Ježiša Krista. Áno, ľahko sa to povie, ťažšie plní, ale veríme v moc, silu a iné dary Svätého Ducha, ktorý riadi i našu Cirkev. Ďakujeme preto Bohu, že Cirkev zodpovedne, s láskou dáva sa viesť v snahe o zjednotenie, čoho dôkazom sú napríklad aj stretnutia v Assisi pri hrobe sv. Františka, kde sa spoločne stretávajú skoro všetky cirkvi sveta.

Amen.

3. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 1,14-20

K ekumenizmu patrí odprosenie

Pravda zjednotenia kresťanov musí niesť znamenie lásky.

Skúsme si predstaviť bolesť otca, keď sa mu rozháďajú deti. Keď dokonca proti sebe útočia, siahajú si na dobré meno, majetok, česť, životy. Keď sa spor preťahuje a deti preberajú od otcov len hnev, nenávisť, zlobu... Mnohé z detí nevedia, iné ani nezaujíma a ďalšie sa pohoršujú na tom, prečo sa ich matky, sestry rozhnevali, rozišli... Nepriateľ sa raduje z toho, čo prišlo v rodine. Dejinami rozkol narastá. To čo malo spájať, to rozdeľuje. To čo malo byť základom, je zničené. Pritom si na jednej i druhej strane hovoria, že vinní za to čo sa stalo, sú tí druhí.

A práve toto platí medzi cirkvami východu a západu. Cirkvi - sestry sa na dlhé storočia nielen rozišli, ale medzi nimi sa odohralo mnoho zla.

Príslovie hovorí, že na zapálenie veľkého ohňa stačí aj jedna zápalka. A to sa doslova stalo s cirkvami východu a západu, bratmi a sestrami, ktorí veria v Ježiša Krista, ktorí prijímajú sviatosti a slávia Eucharistiu.

Vrcholí Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Pripomeňme si slová Pána Ježiša: „***Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjelium***“ (Mk 1,15).

Výzva a obsah úryvku evanjelia Pána Ježiša je jasným posolstvom. Slová zo začiatku verejného vystúpenia Ježiša v Galilei, keď svet oznamuje radostnú zvesť vykúpenia, vyzýva všetkých a každého k pokániu a viere: „***Kajajte sa a***

verte evanjeliu“ (Mk 1,15), si zvlášť uvedomujeme s rozdelením medzi kresťanmi. Ježišove slová sú predsa radostným posolstvom, radostnou zvesťou spásy, ktorej obsahom sú pravda, nádej, pokoj, spása, nesmrteľnosť, veci, ktoré svet vždy potreboval a bude potrebovať. Ak ich chceme a uvedomujeme si ich hodnotu a význam, máme spolupracovať s Ježišom. Boh chce, aby sme mali účasť na ich získaní. Grécke slovo metanoia znamená premenu zmýšľania. Ekumenizmus je tiež grécke slovo a vyjadruje snahu o zjednotenie kresťanov. Týmto nás Ježiš vyzýva k zmene a premene života, zmýšľania, k odstráneniu všetkého, čo nás veriacich rozdeľuje a nahrádzať ho zmýšľaním Krista.

Ježišove slová **„Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo“** (Mk 1,15) oznamujú, že si máme uvedomiť svoju zodpovednosť za jednotu. Pocit zodpovednosti za spásu svojej duše nemá niesť znamenie strachu, že sa jedná o niečo neuskutočniteľné, ťažké či nemožné. Ježiš v týchto slovách predstavuje radostnú správu, ktorú máme prijať primerane zodpovedne. Pri slovách "čas je krátky" Ježiš nepredstavuje čas meraný kalendármi, ale čas Božieho oslovenia a výzvy k našej odpovedi. Boha prijmem, alebo neprijmem. Čiže: buď jeho slová uskutočním vo svojom živote, alebo neuskutočním.

Ekumenizmus vyžaduje od nás zmenu. Sv. Ján v Knihe zjavení varuje: **„Poznám tvoje skutky, že nie si studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst“** (Zjv 3,15-16). Naš život s jeho skutkami musí byť v zhode s učením Krista, ktorý povedal: **„Vaša reč nech je "áno-áno," "nie-nie". Čo je navyše, pochádza od Zlého“** (Mt 5,37). **„Nik nemôže slúžiť dvom pánom“** (Mt 6,24).

Uvedomujeme si, že ani my v oblasti zjednocovania nie sme imúnni. Hrozí nám mnohoraké nebezpečenstvo. Slová výzvy Pána Ježiša nám preto znejú ako memento. Pokánie nám pripomína, že jedine Boh je naša istota, cieľ a najväčšia hodnota. Nesmieme zabúdať, že čas života je krátky, loď je veľmi rýchlo v prístave, do ktorého sa plavíme. Nemôžeme zabudnúť, že treba využiť čas a vietor, ktorý nám dáva náš Pán. Slová **„Kajajte sa a verte evanjeliu“** (Mk 1,15) Ježiš skutočne adresuje nám ako radostnú výzvu, aby sme všetci urobili, čo je v našich silách pri zjednocovaní kresťanov.

Východné a západné cirkvi išli mnoho storočí svojou vlastnou cestou, boli však spojené spoločnosťou viery a sviatostného života, pričom všetci uznávali rozhodnutia Apoštolskej stolice, ak vznikli medzi nimi nezhody vo veciach viery alebo disciplíny.

Spory kultúrne či cirkevno-politické medzi východom a západom boli aj pred rokom 1054. Spor sa vyhrotil za patriarchu Michala Cerullaria (1043 – 1058). Nielen on cítil odpor proti všetkému latinskému. Roku 1053 pozatváral v Carihrade všetky kostoly latinskej cirkvi s odôvodnením, že latinský rítus je zneužitím kresťanskej bohoslužby. Nato ostro odsúdil bludy, používanie

nekvaseného chleba, celibát, dodatok vo vyznaní viery filioque a tiež obmedzenie spevu aleluja cez pôst. Pápež Lev IX. chcel obnoviť mier a vyslal do Carihradu posolstvo pod vedením kardinála Humberta. Cisár prijal delegátov s poctami, pripravený odvolať odsúdenie latinských zvyklostí. Návšteva u patriarchu bola chladná. Nedovolil im slúžiť sv. omšu. Nato Humbert 16. 7. 1054 rezolútne položil v Chráme Božej Múdrosti exkomunikačnú bulu proti patriarchovi a jeho prívržencom.

Nazdával sa, že patriarcha zmení správanie, ale zmýlil sa. Cerullarius vzápätí vyobcoval podobne pápeža a západniarov, čím sa schizma dovŕšila.

Tieto kliatby vzájomne boli stiahnuté až pápežom Pavlom VI. a patriarchom Atenagorasom 7. 12. 1965. Rozkol prakticky i napriek nasledujúcim akciám trvá.

Dnes Ježiš od nás žiada, aby sme šli jeden druhému v ústrety. V duchu evanjelia musíme spoločne spracovať dejiny kresťanských cirkví, ktoré sú okrem mnohých dobrých skúseností poznačené aj rozdeleniami, nepriateľstvom, ba dokonca vojenskými konfliktmi. Ľudská vina, nedostatok lásky, časté zneužívanie viery a cirkví na politické záujmy vážne poškodili dôveryhodnosť kresťanského svedectva.

Ekumenizmus sa pre kresťanov začína obnovou srdca a ochotou robiť pokánie a obrátiť sa. V rámci ekumenického hnutia už toto zmierenie nastalo. Dôležité je vzájomne uznávať duchovné dary rôznych kresťanských tradícií, učiť sa jedni od druhých a nechať sa navzájom obdarovať. Pre ďalší rozvoj ekumenizmu je mimoriadne potrebné, aby sa doň zahrnuli aj skúsenosti a očakávania mladých, a výrazne sa podporila ich účasť a spolupráca v tejto oblasti. Od všetkých nás sa žiada prekonať náboženskú sebestačnosť a odložiť nabok predsudky, snažiť sa o vzájomné stretnutia a byť tu jedni pre druhých;

Podporovať ekumenickú otvorenosť a spoluprácu na poli kresťanskej výchovy, v iníciačnom a permanentnom teologickom formovaní, ako aj v oblasti výskumu.

Podstatou ekumenizmu je modlitba. Modliť sa spolu a Ducha Svätého nechať pôsobiť medzi nami. V sile takto prijatej milosti dnes jestvujú mnohé snahy modlitbami a bohoslužbami napomôcť prehlbeniu duchovného spoločenstva medzi cirkvami a prosiť za viditeľnú jednotu Kristovej cirkvi. Zvlášť bolestným znamením rozdelenia je ešte u mnohých kresťanských cirkví chýbajúce eucharistické spoločenstvo.

Rezervy. Avšak početné ekumenické bohoslužby, spoločné spevy a modlitby, najmä modlitba Otčenáš, predstavujú charakteristickú črtu našej kresťanskej spirituality.

Preto sa modlime jedni za druhých a za jednotu kresťanov. Učiť sa spoznávať a vážiť si bohoslužby a iné formy duchovného života druhých cirkví. Postupujme smerom k cieľu, ktorým je eucharistické spoločenstvo.

Je správne pokračovať v dialógoch.

Naša spolupatričnosť založená na Kristovi má väčší význam ako naše rozdiely v oblasti teológie a etiky. Jestvuje pluralita, ktorá je darom a obohatením, no existujú aj protiklady v učení, v etických otázkach a v cirkevnoprávných normách, ktoré viedli k deleniu cirkví; rozhodujúcu úlohu pritom hrajú aj špecifické dejinné okolnosti a rôzne kultúrne tradície. Treba nevyhnutne pokračovať v úsilí dosiahnuť konsenzus vo viere, s cieľom prehĺbiť eucharistické spoločenstvo. Bez jednoty vo viere nejestvuje plnohodnotné cirkevné spoločenstvo. Iná možnosť ako dialóg neexistuje.

Všetci kresťania máme svedomito a intenzívne pokračovať v dialógu medzi našimi cirkvami na rôznych cirkevných úrovniach, aby sa overilo, aké závery môžu a majú byť vyhlásené cirkevnými autoritami v záväznej podobe.

Opätovne sa snažiť o dialóg na kontroverzné témy, najmä v otázkach viery a etiky, kde hrozí nebezpečenstvo rozdelenia, a spoločne diskutovať o týchto problémoch vo svetle evanjelia.

Náš Nebeský Otec a brat Ježiš Kristus v láske Ducha Svätého nás milujú.

Amen.

4. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 1,21-28

Kristus má moc aj nad diablom
Prečo dnes podceňujeme moc diabla?

Štatistiky hovoria aj o tom, že kresťania podceňujú existenciu diabla. Ak aj pripúšťajú existenciu diabla, nevenujú pozornosť jeho silnému vplyvu na tento svet. Diabol sám hľadá spôsoby, ako oslabiť našu pozornosť. Ved' si len všimnite, v koľkých rozprávkach a filmových komédiách je vykreslený ako smiešny človečik, ktorého každý dokáže prekabátiť. Tieto karikatúry vôbec nepripomínajú diabla, ktorý je stelesnené zlo. To však diablovi prichádza vhod, pretože človek ovplyvnený takýmito obrazmi diabla, stráca pred ním rešpekt, stráca pocit nutnosti s ním bojovať. Tak sa stáva pre diabla ľahkou korisťou. Až potom si človek uvedomí jeho silu, keď na vlastnej koži pocíti jeho puto. O tom by vedeli rozprávať bývalí alkoholicy, narkomani, tí, ktorí sa zbavili hriechu

nečistoty, aký veľký boj museli podstúpiť, kým sa dostali z jeho rúk. Je veľa ľudí, ktorých drží vo svojich rukách diabol. Cítia jeho silu a vlastnú nemohúcnosť. Chápu, že sami voči nemu nezmôžu nič.

Veľké nebezpečenstvo hrozí dnes z okultizmu, mágie, veštenia, hypnózy, horoskopy... Takmer denne s týmito pojmami sa stretávame v médiách, dokonca sa stávajú populárnymi.

Niekoľko postrehov. Na poličke v dobrej kresťanskej rodine majú poruke snár. Prečo? Zvedavosť? Ráno nemajú čas sa pomodliť, ale listujú v snári.

Vraj veľmi čítanou časťou novín a časopisov je horoskop. Prečo? Nie je to jed? Rafinovane ovplyvňuje vôľu a rozum človeka.

V televízií veštica za mierny poplatok tisíc korún sľubuje prezradiť budúcnosť. Viaceré sa už ocitli tam, kde patria.

Diabol vie nastaviť falošné pasce nádeje.⁹

Jedine Ježiš je cesta, pravda a život. Ježiš nikomu neprezrádza budúcnosť. Ježiš však rázne koná pri styku s diablom. Evanjelium pripomína, že Ježiš má moc vyhnat' zlých duchov, a tak oslobodiť človeka od ich vplyvu. Z posadnutého sám diabol volá: „**Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý**“ (Mk 1,24).

Ježišovi stačí povedať: „**MLČ a vyjdi z neho**“ (Mk 1,25). Ježiš nepotrebuje guľu, dnes už počítač, rôzne kyvadielka, pyramídy, seansy, diplomy, ktoré môžeme vidieť v psychoterapeutických ordináciách. Ježiš nepotrebuje reklamu, vraj, vedecké a odborné vzdelania, ocenenia, vedomosti z parapsychologických seminárov a stretnutí.

Je potrebné vedieť, že v Ježišovej dobe žilo veľa ľudí posadnutých zlým duchom, ako je tomu aj dnes. Čo to znamená byť posadnutý diablom? To znamená, že diabol už tak ovláda ľudské srdce, vôľu, rozum, city, že človek koná zlo bez toho, že by voči nemu bojoval. Zvykneme tomu hovoriť oveľa jemnejšie. Hovoríme, že ide o zlú vášeň. A tá môže byť rôzna. Človek môže byť vášnivo závislý na alkohole, sexe, klamstve, ohováraní, krádežiach, liekoch či hrách na automatoch. Lekár povie, že ide o chorého človeka. Je to vážna situácia, z ktorej sa človek sám nemôže dostať. Môžeme povedať ešte o jednom pôsobení diabla, a to sú rôzne hnutia a sekty, kde sa rafinovane predkladá ópium, ktoré ničí postupne, niekedy veľmi rýchlo a človek sa stáva otrokom.

Zamyslíme sa nad genézou, ako sa diabol zmocňuje ľudského srdca. Treba povedať, že diabol sa človeka nezmocňuje naraz. Diabol je taktik. Najprv spoznáva slabé stránky človeka. Tak ako Eve v raji ponúkne na pohľad zlý nápad ako nezávadný. Si slobodný človek. Máš právo i povinnosť si to raz

⁹ Porov.: PLSEVSKY, J.: *Pasca falošnej nádeje*. Zvolen : JAS, 1998.

vyskúšať. Priznáva, že je to síce proti Božiemu prikázaniu, ale je to nápad, kde sa dá poznať, zažiť niečo príjemné, neobyčajné, zvláštne... Na prvý pohľad pokušenie nevyzerá ako niečo zlé. Kto sa pustí do rozhovoru, začne koketovať s pokušením, obdivovať iných, prirovnávať sa s inými, spúšťa v seba druhé štádium, ktoré je už predzvesťou veľkého zla. Človek je náchylný vec zľahčovať. Čo sa mi tak zlého môže stať, keď to urobím? V tomto štádiu človek prestáva správne usudzovať, vidieť veci, hodnotiť stav, kriticky zaujať postoj. Som v práve, urážku musím pomstiť. Jeden pohárik chlapa predsa nepoloží.

Potom nasleduje štádium boja. Stačí myšlienka, pohľad, jeden skutok, a diabol chytá svoju korisť. Ako ťažko sa vtedy bojuje! Začína rezignácia, vzdávanie sa boja, robia sa ústupky, a zlý nápad sa už tak udomácní v mysli, že už nechce a nechce von. Pokušenie. Keď človek oslabne, tým ťažšie sa proti nemu bojuje, a pokušenie sa vracia, silnie, rastie. Kto tento boj už pozná, vie, že keď človek vydrží, vyhrá, ale len s pomocou. Tých bojov je viac. A človek v tomto štádiu podľahne, keď nemá pomoc.

Porážka, prehra sa volá súhlas. Pýcha ničí česť, dobré meno, charakter. Lakomstvo berie, čo mu nepatrí. Opilec berie do rúk alkohol. Smilník zapína video, televízor, berie do rúk časopis či noviny, alebo siaha po nástroji rozkoše. Lenivosť ničí hodnoty osobné i iných. Hnev uráža, potupuje, vraždí... Stav neostáva pri jednom skutku. Skutky sa potom opakujú. Človek sa prepadáva. Rúcajú sa krásne sny, predsavzatia, plány, na výsmech sa obracajú rady, pomoc. Ničí sa krása, zdravie, priateľstvo, majetok...

Potom sa už všetko, takpovediac, vezie. Stačí len zlá myšlienka a bez uvažovania, bez boja sa hneď uskutoční. Stačí jeden pohľad a už je oheň na streche. Diabol vie rafinovane rozbiť všetky hradby a má voľný prístup do srdca.¹⁰

Kto sa dostal do nejakého puta diabla, Boh ho môže oslobodiť. Ak lekár chce liečiť ľudí, musí najprv mnoho študovať, obdržať diplom a ešte ďalej namáhavo pracovať. Lekár často viac bojuje o zdravie pacienta ako pacient. Často to platí pre človeka, ktorý je ohrozený alebo už podľahol praktikám diabla. Čo máme preto urobiť? Dve veci. Napojiť sa na Boha a brániť sa pred diablom Božím slovom, modlitbou, častým prijímaním sviatosti. Kresťan sa preto má často stretávať s Bohom a prijímať ho do svojho života. Kresťan má predchádzať pokušeniam.

Pomôžme si teda obrazom. Predstavte si človeka, ktorý sedí v chladnej miestnosti a trasie sa od zimy. Môžeme sa ho spýtať: „Prečo sa trasieš? Veď máš pri sebe elektrický ohrievač a v zásuvke je prúd.“ A on by povedal: „To je všetko pravda, ale ja

¹⁰ Porov.: ŠPIDLÍK, T.: *Ve službě Slova B.* Olomouc : Matice cyrilometodějská, 1992, s. 103.

„nemám napojený ohrievač do siete.“ Pomyslíme si o ňom, že je hlupák. Trpí zimou, lebo nezastrčí kábel od ohrievača do zásuvky.

Načo vydávať ťažko zarobené peniaze, strácať čas veštením pomocou čohokoľvek: kariet, čítaním z dlane, zo šálky po vypití pávy, letu vtákov, či za pomoci kozmogramu... Platí zásada, že ak nepriľneme silno k Bohu, ktorý je vedľa nás, podobáme sa takému hlupákovi. Všetci títo „mágovia“ vidia nie naše šťastie, ale svoje. Nie iba peniaze, ale aj slávu, moc nad človekom...

Boh nám ponúka, aby sme sa na neho napojili, zostali s ním a v ňom našli zmysel a cieľ svojho večného šťastia. Boh chce byť naším tak prirodzeným i nadprirodzeným šťastím. Naše napojenie sa na Boha má byť úplné.

Predstavme si iný obraz: Skúste si doma napojiť luster na tužkovú baterku. Rozsvieti sa? Nie. Prečo? Luster musí byť napojený na 220 W. Boh sa o nás s nikým nechce deliť. Bohu sa máme oddať celí. Nesmie byť v našom srdci žiadne miesto, kde by sme ho nechceli pustiť. Len vtedy môžeme prijať svetlo Božieho poznania, v ktorom spoznáme všetky putá hriechu, ktoré nám diabol nasadil.

Nikto z nás nechce podceňovať moc diabla. Práve preto všetko, čo sa nezhoduje s učením Cirkvi a čo by mohlo narušiť naše priateľstvo s Bohom, zavrhuje. Je správne, že si denne i viackrát uvedomujeme účinky modlitby proti zlu.

Od východných mníchov si môžeme osvojiť, že oni požívali proti zlým nápadom, myšlienkam nejakú vetu zo Svätého písma. Poznali veľa citátov na rôzne pokušenia. Jedna z modlitieb znie: „Pane, Ježišu Kriste, Syn Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym.“ Modlitba exorcizmu k sv. Michalovi archanjelovi znie: „Svätý Michal, archanjel, ochraňuj nás v boji proti zlu a úkladom diabla. Ty, knieža nebeského vojska, Božou mocou zažeň do pekla satana a iných zlých duchov, ktorí spôsobujú skazu duší vo svete.“

Amen.

5. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 1,29-39

Staroba a choroba – aké ste a čo mi prinášate?

Zaujať kresťanský prístup ku chorým a starým.

Hrdo o sebe vyhlasujeme, že sme ľudia slobodní a múdri. Máme svoje pohľady, názory... Zamyslíme sa nad starobou a chorobou, hodnotami, ktorým sa nikto z nás nevyhne.

„Mladá generácia má pocit, že s ňou prichádza lepší svet. Stará garda má pocit, že s ňou ten lepší svet odchádza“ (K. Čapek). Veriaci konštatuje, že zoči-voči večnosti sa stráca rozdiel medzi mladým a starším. Človek pri pohľade na ročné obdobia konštatuje, že jar nemôže zazlievať jeseni, že nekvitne. Iný názor: „Človek zostáva mladým, pokiaľ je ešte schopný učiť sa, získavať nové vlastnosti a znášať odlišné názory ostatných“ (Eschenbachová).

Psychológovia radia: Starnúť znamená organizovať si mladosť v priebehu rokov. „Človek stredného veku sa ako mladý zobúdz, aby už doobeda zostarol“ (S. Galambos).

Každý časom môžeme konštatovať, že zostarnúť nie je umenie. Umenie je to zniesť. „So starobou by mal prísť rozum - niekedy však staroba prichádza sama“ (J. Vocásek).

Optimisti konštatujú: aby sme získali späť mladosť, stačí zopakovať naše bláznovstvá. Intelektuál zas konštatuje, že často i starnutie sa považuje za zásluhu. Humorista konštatuje, že byť mladým dokáže byť každé teľa. Ale vedieť starnúť, to je kumšt.

Som kňaz v rokoch. Priznám sa, že starých a chorých ľudí mám rád. Chodím ku nim učiť sa. Je to zvláštna škola. Učím sa od nich mlčať, žiť samotu, znášať bolesť, ale učím sa k nim aj hovoriť. Priznám sa, že som ešte nenašiel dvoch rovnakých starých a chorých.

Evanjelista sv. Marek po opise udalosti uzdravenia Petrovej testiny poznamenáva: „***Keď sa zvečeralo, po západe slnka prinášali k Ježišovi všetkých chorých a posadnutých zlými duchmi... i uzdravil mnohých...***“ (Mk 1,32.34).

Evanjelium rieši mnohé naše otázky spojené s chorobou, utrpením, starobou, ako napríklad: kde sa berie utrpenie, ktoré si nik nezavinil hriechom? Možno hovoriť aj o utrpení, ktoré nepochádza od človeka? Na svete sa odohrá mnoho prírodných nešťastí, ako sú povodne, zemetrasenie, silné mrazy, sucho a podobne. Tie prinášajú mnoho utrpenia, bolestí a slz. Teda, kto za ne nesie zodpovednosť? Pri takýchto myšlienkach si spomenieme na Ježiša. Ježiš uzdravil, Ježiš liečil, Ježiš pomáhal. Ježiš však nikde nevysvetľuje, prečo človek trpí. Ježiš svojím učením pomáha znášať utrpenie, vyrovnáť sa s ťažkosťami, ktoré choroba a nešťastie prinášajú. Je to viera v Boha a Ježiša Krista, ako o tom učí Cirkev, čo človeku dáva nádej, istotu a často silu a odvahu. Vo svetle učenia, ktoré Cirkev predkladá, môže človek mnohé pochopiť a následne i prijať.

75-ročná stará mama, tak ju volám, sa mi priznala, že keď mám prísť a priniesť jej Pána Ježiša, že sa nezabudne pripraviť. Už ráno sa pomodlí a primeraný čas venuje aj zovňajšku a patričný čas používa pri tom zrkadlo. Poznamenala, že staroba a choroba sú

pre ňu darom, ktorý pochopila v spojení s Ježišom. „Vždy som dbala na to, aby som bola upravená a pripravená telesne i v duši.“ A je to vidieť na nej i dnes.

Pozrime sa na zákon pšeničného zrnka, ktoré odumiera, aby dalo život (porov. Jn 12,24). Pripomeňme si veľkonočné tajomstvo, ktoré sa završuje, keď je Kristus na kríži opustený a bezmocný. Nielen v čase choroby a staroby musíme obnovovať svoju vieru, zdroj životnej energie. O takejto budúcnosti sv. Pavol píše: **„Preto neochabujeme; a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje“** (2 Kor 4,16). To je pohľad veriaceho kresťana. Pripomína, že smerujeme k definitívnemu vzkrieseniu z mŕtvych.

To je naša pravá a večná budúcnosť, ktorá dáva zmysel každému životnému obdobiu a starý i chorý človek ju môže vyjadriť slovami sv. Pavla: **„Nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval“** (2 Tim 4,6-7). Veriaci kresťan znovu a znovu bojuje s vedomím, že nie je sám, že je s ním náš Ježiš. Dôvera, nádej v Boha Otca pomáha starému i chorému človeku neotáčať sa do minulosti, ktorá už patrí Božiemu milosrdenstvu. Snaha ospravedlniť sa za každú cenu je zbytočná, rovnako ako neustále zvaľovanie viny na seba za chyby v minulosti. Lepšie je s pokojnou pokorou priznať, že každý z nás máme vlastnú ohraničenosť, ťažkosti doby a hriechy.

Na starobu a chorobu by mal myslieť už mladý človek. Prečo sa tomu neučia? Je to chyba nielen ich, ale aj spoločnosti, v ktorej žijú. Z začať s lekciami je treba čo najskôr. Kto chce byť učiteľ prípravy na starobu a chorobu, má splňať napríklad kritériá; vie sa usmiať, dokáže mať otvorené srdce pre druhých, nerozpráva len o sebe, zaujíma sa o to, čo iní prežívajú, vie si spraviť zo seba žart, ale vie si utrieť i slzičku, ticho a najlepšie keď je sám, posťahuje sa a porozpráva s Ježišom. Učiteľ sa celý život učí.

Kresťan by nemal zabudnúť, že choroba a utrpenie vždy patrili k najväznejším problémom, ktoré človeka podrobujú skúške. V chorobe skusuje vlastnú bezmocnosť, obmedzenia a svoju konečnosť. Veriaci by nemal opomenúť, že v starobe môže páchať hriechy spojené s beznádejou, zúfalstvom, zatrpknutosťou, stratou zmyslu utrpenia a motivácie žiť. Tak zdravý, mladý, ako aj skôr narodený či chorý by si mal nájsť čas pripomenúť okamih odchodu zo sveta a radosť z nového života s Bohom. O bolesti, chorobe, starobe, umieraní... by sme mali medzi sebou často rozprávať, čo pomôže vyvarovať sa úzkosti, uzatvoreniu sa do seba, niekedy dokonca zúfalstva a vzburám proti Bohu. Modlitba a časté prijímanie sviatosti, tak pokánia i Eucharistie, môžu urobiť človeka zrelším, pomôcť mu rozlišovať, čo v jeho živote nie je dôležité a je dôležité, a tak sa zamerať na to podstatné. Mnohí počas choroby a v starobe majú čas opravdivo hľadať Boha a vrátiť sa k Bohu.

Skúsenosť dokazuje, že v chorobe a starobe človek dozrieva. Sviatosť pomazania chorých obohacuje tak na tele i duši. Milým slovom, láskavým prístupom, ale aj primerane zdôvodneným postupom pomáhame chorým a starým osvojiť si učenie Cirkvi. Totiž pomazaním chorých a modlitbou kňaza Cirkev odporúča chorého a trpiaceho Pánovi, aby mu uľavil a spasil ho a povzbudzuje, aby sa dobrovoľne spojil s Kristovým utrpením a jeho smrťou. Takto osobne poznávame a zažívame lásku, ktorú Boh preukazuje chorému a starému človeku. Preto ten, kto toto zažil, teší sa a pripravuje na každé stretnutie s Ježišom. Čaká na skoré stretnutie s Ježišom, ktoré sprostredkúva kňaz pri vysluhovaní sviatosti. Kňazov často prekvapuje, ako sa starí a chorí tešia na chvíľu prijatia sviatosti.

Muž v rokoch hovorí priateľom, ktorí ho prišli navštíviť a vtedy prišiel aj kňaz. „Sviatosti mi dávajú silu a dar vnútornejšie sa spojiť s Kristovým utrpením. Po ich prijatí sa cítim užitočnejší, potrebnější a často myslím v modlitbe a utrpení aj na vás, na ľudí, s ktorými som pracoval, stretával sa, žil. Istým spôsobom cítim sa byť zasvätený, aby som prinášal ovocie pripodobnením sa k Spasiteľovmu vykupiteľskému utrpeniu.“

Tí čo trpia a prežívajú starobu s Kristom, neprijímajú utrpenie ako následok dedičného hriechu. Pre nich je to nový zmysel života. Mnohí práve pri prežívaní staroby a choroby tak nadobúdajú obohacujúce presvedčenie života, že majú účasť na Ježišovom spasiteľnom diele. Nielen kňaz, ale aj najbližší chorých a starých spoznávajú konverzie, obrátenia a zmeny života, čo aj ich osobne obohacuje a privádza k Bohu.

Cirkev má rada chorých a starých. Preto chorí a starí primerane vedia pomáhať. Modlia sa za svojich drahých. Obetujú svoje utrpenie. Je krásne, že v našej rodine sa starí a chorí stávajú požehnaním.

Kto už bol pri zomierajúcom človeku, vie, že smrť nie je žart. Choroba a staroba spojené s Ježišom je čas najlepšej prípravy na stretnutie v hodine smrti so svojím Sudcom. Je požehnaním, keď kňazi a príbuzní chorých sa vedia postarať, aby chorí boli vo vhodnom čase sviatosťami posilnení.

Keď sme stáli pri zomierajúcej mladej matke, povedala nám smútiacim ticho, ale presvedčivo: „Som šťastná, že zomieram ako veriaca v Cirkvi, ktorá mi dáva nádej na večný život, kde vás všetkých budem čakať.“

Spomínam si na slová brata kňaza, ktorý pri koncoročnej pobožnosti povedal veriacim: „Rád vysluhujem sviatosti. Rád slávim Najsvätejšiu obeť. Rád kážem. Mám však najväčšiu radosť, keď odprevádzam na večnosť pripravených, praktizujúcich kresťanov katolíkov. Ja verím, že môj Vykupiteľ žije!“

Ak nám skutočne záleží na spáse duše, na večnosti, o ktorej sv. Pavol píše Korint'anom: „*Oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú*“ (1 Kor 2,9), je správne, že ku starobe a chorobe zaujímame postoj kresťanov katolíkov.

So starobou a chorobou sa spája eutanázia. Prvá spoločnosť uznávajúca eutanáziu vznikla roku 1938 v Spojených štátoch amerických. Podobné spolky vznikali aj v Európe. Počas existencie nacistického Nemecka sa pod heslom „Zničiť menej hodnotný život“ zabil veľký počet ľudí. A teraz, na začiatku tretieho tisícročia, po rokoch vojnových hrôz, v časoch „rozvinutej demokracie“ je smrť opäť na scéne.

Eutanázia znamená „Zabite ma!“ alebo „Urobím to v rukavičkách.“

To prvé vyriekne pacient, to druhé lekár. Hippokratova prísaha, ktorú i dnes skladajú absolventi medicíny, obsahuje okrem iného: „Nezabi trpiaceho, aj keby o to žiadal.“

Moderný svet však hodnoty overené tisícročiami ničí. Žiaľ, sú lekári, ktorí túto prísahu porušujú. Vedome ukončujú život svojich pacientov. Jeden britský lekár sa priznal, že počas svojej tridsaťročnej praxe pomohol zomrieť približne trom stovkám pacientov. Američan Jacques Kevorkian dostal meno „doktor smrť“, lebo aj on praktizuje eutanáziu, a dokonca nemal problém urobiť to priamo pred televíznou kamerou.

Eutanázia je smrť a zákon.

V Holandsku prijali zákon, ktorý lekárom povoľuje týmto spôsobom usmrtiť nevyliciteľne chorého človeka trpiaceho veľkými bolesťami, keď je už v poslednom štádiu choroby a opakovane si žiada eutanáziu. Súhlas overí dvojité lekárske kontroly. Najnižšia veková hranica „žiadateľa“ je len šesťnásť rokov!

V roku 1999 dopomohli holandskí lekári k smrti 2 216 pacientom, a to sociálnou eutanáziou, čiže ukončením liečby, ktorá pacienta udržiavala pri živote umelo, alebo asistovanou samovraždou, čo znamená, že lekár poskytol pacientovi smrtiace lieky.

A toto sa nezhoduje s učením Krista. Cirkev nemôže súhlasiť s eutanáziou. Kresťanská viera dáva odvahu žiť.

Ešte minulý rok novinári navštívili 105-ročnú starenku. Opýtali sa jej: „Starká, narodili ste sa v devätnástom storočí, teraz ste v dvadsiatom, a ak Pán Boh dá, budete žiť aj v dvadsiatom prvom. Byť v troch storočiach... Ako to prežívate?“ Čiperná starká sa usmiala a povedala: „Viete, ja si to ani nevšímam. Žijem a som šťastná!“

Starý človek má nárok na určitú úroveň životnej istoty, ale najviac potrebuje byť s ľuďmi. To mu nenahradí ani televízia, ani iná technika. Starí ľudia by sa mali

aktívne zapájať do pastoračnej činnosti, ktorá sa ich týka. Do dôchodku sa odchádza vo veku, kedy je možné ešte urobiť mnoho dobrého. Spoločenstvo a Cirkev sa nemajú báť využívať schopností čulých penzistov. Kto sa snažil duchovne žiť, cíti v sebe potrebu a túžbu byť užitočný, i keď iným spôsobom ako predtým. Starý človek často netúži po predlžovaní biologického života za každú cenu. Uspokojí sa s väčšou voľnosťou, pokojom a kresťanskou empatiou.

Zvykne sa konštatovať, že keď má človek desať rokov, dáva sa na dobrodružné výpravy. Keď má dvadsať, svet je preňho „gombičkou“. Keď má tridsať, poškľuče po vesmíre... Potom sa to láme: v šesťdesiatich rokoch mu stačí jeho krajina, neskôr mesto, v ktorom žije. Po sedemdesiatke je mu najlepšie v byte. A nakoniec v posteli. V starobe človekovi krok oťažie a svet začína vidieť trochu inak. Ale opäť sa dáva na výpravy - prstom po mape. Je to tragédia? Vôbec nie! Boh nám o našej poslednej ceste všetko zjavil. Starkí sú ako deti, ktoré opäť idú - do nového, večného života.

„Starec je ten, čo má o desať rokov viac ako ty“ (O.Henry).

Poučenie od staršieho: „Nie je nijaké umenie byť mladý, keď máte dvadsaťštyri rokov“ (Chaplin).

„Štyridsiatka je staroba mladosti a päťdesiatka mladosť staroby“ (Paul Metz).

„Ženatí muži nežijú dlhšie ako slobodní, to sa im iba zdá“ (Janet Franklin).

„Kto vraví pravdu, neumrie na chorobu“ (Džingischán).

„Nikto nie je na tomto svete zbytočný, kto uľahčuje bremeno iným“ (Ch. Dickens).

A veta na záver. Modlime sa za seba, aby sme vedeli využiť čas choroby a staroby a aby sme starým a chorým pomáhali v ich starobe a chorobe.

Amen.

6. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 1,40-45

Hriech – malomocenstvo

Boh chce, aby sme boli šťastní.

Čas zábav, plesov vrcholí. Zamysleli sme sa, koľko financií sa vynakladá na zábavu, ľudskú veselosť? Aj bavenie ľudí je nemilosrdný biznis. Zarába sa na ľudskej naivite, ak nie hlúposti. Vtipkuje sa z priam posvätných hodnôt, krásy, cti a stáva sa preto bolestnou realitou, že humor, zábava, už nevyvolávajú v našom vnútri radosť, pohodu, šťastie, ale naopak. Stačí nahliadnuť hlbšie do zákulisia takzvanej „zábavy“ a zistíme bolestnú pravdu, ktorá sa dá vyjadriť príbehom:

Psychiatra navštívi znechutený, zlomený životom muž. Lekár na konci vyšetrenia pacientovi doporučí navštíviť cirkus, ktorý práve účinkuje v meste a má znamenitého klauna. Na doporučenie lekára sa muž smutne usmeje a povie: „Prepáčte, doktor, tým klaunom som ja.“

Môžeme sa smiať do popuku, a nemusíme sa pritom radovať. Keď nemáme skazené svedomie, keď nemáme na duši hriech, ako sa cítime? Môžem povedať za všetkých? Šťastne! A keď máme na duši hriech? Aj pri páchaní hriechu sa dá smiať. Hriech môže vyvolávať v nás radosť, šťastie, pohodu... A prečo po hriechu prichádza prázdno v živote? Nepomáha násilné nové a nové zabávanie, zlá spoločnosť, následne viac výčitiek svedomia, pocit sklamaní zo seba samých a stáva sa, že tento stav človeka, najmä jeho duše je vidieť nielen na tvári, rukách, ale na celom živote, správaní, štýle, čo v slabej chvíli chcú a riešia, vidia východisko v smrti.

Ježiš človeka ani po časti zbabraného života neodpisuje, hneď netrestá, dokonca mu pomáha, ponúka svoju záchrannú ruku, chce znova nadviazať priateľstvo a urobiť jeho ďalší život krásnym, bohatým, pokojným, zdravým...

Ježiš nielen malomocnému hovorí: „**Chcem, buď čistý**“ (Mk 1,41)!

Vysvetlíme si, čo je k tomu potrebné, o čom hovorí evanjelium. Malomocný si uvedomil svoju situáciu. Počul o Ježišovi, že robí divy a znamenia. Preto volá: „**Ak chceš, môžeš ma očistiť**“ (Mk 1,40). Situácia, život malomocného dá sa vyjadriť slovami: žil na periférii, okraji života spoločenského, rodinného, náboženského... Spoločnosť ho vyvrhla pre jeho chorobu. Evanjelium nehovorí, čo bolo príčinou jeho choroby. O malomocnom vieme, že už neveril vo svoje vyliečenie. Žil v stave čakania, že tohto hrozného stavu ho môže vyslobodiť jedine smrť. A tu prichádza Ježiš. Počuje o ňom, že je zázračný lekár. Malomocný má zrazu nádej. Marek evanjelista napísal len jednu vetu chorého, ktorou sa obracia na Ježiša. Veta hovorí o všetkom. O vnútornom stave chorého i vonkajšom dopade choroby. Hovorí však aj o nádeji, ale aj o pokore, ktorou sa obracia na Ježiša. Výsledok stretnutia? Marek evanjelista poznamenáva: „Malomocenstvo z neho hneď zmizlo a bol čistý“ (Mk 1,42).

Chorobu malomocenstva je možno prirovnať k stavu duše po hriechu s tým, že jedná sa o vnútro človeka, nepostrehnuteľné ľudským zmyslom. Navonok sa na začiatku nič nemení. Hriech dá sa skrývať, maskovať, tajiť... Čo spôsobuje hriech? Človek sa vzdáva od Boha, ktorý je „Láska“. Takéto pretrhnutie priateľstva hriechom sa stáva skôr-neskôr aj zmyslami vnímateľné. Stav človeka už na začiatku hneď po hriechu je hrozný. Človek sa vylučuje z Božích priateľov, bratov či sestier, nemá účasť na dobrách, milostiach, svojím vedomým a slobodným počínaním sa dostáva na perifériu pravého šťastia.

Hriech vylučuje, poškvŕňuje, ničí. Hriech je nákazlivý ako malomocenstvo. Hriech plodí ďalší hriech.

Boh neprestáva milovať hriešnikov. Ježiš zomrel za všetkých. Duch Svätý povzbudzuje k pokániu, pomáha k uzdraveniu. Ježiš nás vykúpil bez nás, ale bez našej spolupráce, súhlasu, nemôžeme byť spasení. Malomocenstvo duše je vyliečiteľné. Boh dáva hriešnikovi nádej, istotu, aj keď návrat u človeka môže byť obtiažny. Pripomeňme si význam Kristovho zmŕtvychvstania.

Svet telesne malomocných pozná Raoula Follerau (nar. 17.8.1009, v Nevers). Ako novinár sa stretol v roku 1935 so svetom malomocných v Afrike. Spoznal ich život vo vyhnanstve mimo civilizácie. Ich stav sa ho hlboko dotkol. Začal sa im venovať. Roku 1942 založil nadáciu Hodina chudobným, ktorej hodinu svojej mzdy venovali mnohí ľudia. Prezidentom Chruščevovi a Kenedymu venoval prosbu, aby každý hodnotu jedného stíhacieho lietadla venovali na liečenie malomocenstva, a tak bude na svete paralyzované. Nestalo sa tak.

Je pravdou, že súčasná medicína úspešne bojuje s chorobou malomocenstva. Hoci človek bude víťaziť nad chorobami, predsa ho čaká smrť. A život je boj. Hriech poznačuje ľudí. Duševné uzdravenie z malomocenstva je a bude stále aktuálne. Práve preto je fenomén malomocenstva duší stále časový.

Ježiš skrze Cirkev chce znova chorým, raneným hriechom povedať: „**Chcem, bud' čistý**“ (Mk 1,41)! Ježiš však žiada, aby chorý začal na kolenách nie zúfalstva, ale nádeje. Chorý musí zažiť, že keď veľa žiada od Ježiša, musí aj veľa dať. O tom hovoria Ježišove slová malomocnému po uzdravení, že má dať na seba pozor, vyvarovať sa návratu späť k hriechu a priniesť svojím životom svedectvo. Inými slovami, začať pracovať na sebe.

Hriechy duše sú rôzne. Malomocenstvo duše nie je jedno. O tom hovoria aj konverzie na povzbudenie pre nás.

Španielske mesto Avila privítalo v novembri 2002 významné osobnosti, ktoré sa obrátili na katolícku vieru, ale aj tých, čo boli uzdravení zo svojich hriechov. V dobe, keď stále viac počúvame o vystupovaní z Cirkvi, svedectvo ľudí, ktorí sa rozhodli vstúpiť do Katolíckej cirkvi, sa stáva mimoriadnym povzbudením. A to o to viac, keď ide o slávne osobnosti, ktoré po dlhom hľadaní našli v Katolíckej cirkvi nový domov. Organizácie "Miles Jesu" organizujú konferencie "Path to Rome" (Cesta do Ríma). Na týchto konferenciách vydajú svedectvo známe svetové osobnosti o svojej "ceste do Ríma", svojom duchovnom návrate domov do Iona Katolíckej cirkvi.

Predseda konferencie je tiež konvertita. Br. Graham Leonard bol anglikánskym biskupom v Londýne a tretím najvyšším prelátom Anglikánskej cirkvi. Okrem toho bol

členom parlamentu -Komory lordov. Dnes sa ako katolík zasadzuje najmä za jednotu kresťanov.

Ďalším referentom je slávny bývalý potratový lekár a predstavený najväčšej potratovej kliniky na svet Dr. Bernard Nathanson, ktorý v roku 1999 konvertoval zo židovstva na kresťanstvo a stal sa popredným bojovníkom proti potratom.

Linda Pointdexter bola episkopálnou kňazkou a takisto konvertovala v roku 1999. Je manželkou admirála Johna Pointdextera, národného bezpečnostného poradcu prezidenta USA Ronalda Reagana.

Na konferenciách sa zúčastňujú aj poprední kardináli Rímskej kúrie ako Castrillon Hoyos, prefekt Kongregácie pre klérus, Lopez Trujillo, predseda Pápežskej rady pre rodinu a Aponte Martinez. Kardináli, teológovia, politici, kráľovská šľachta, historici a žurnalisti z piatich svetadielov na konferenciách hovoria o dobre, ktoré Cirkev a Ježiš koná pre ľudstvo, a o láske, ktorú ľudstvu venuje.

Avilu zvolili preto, lebo je to "miesto svätosti". Nie je to len miesto sv. Terézie, veľkej karmelitánskej mystičky a prvej Učiteľky Cirkvi, ale aj sv. Jána z Križa, sv. Petra z Alcantary, sv. Vincenta, sv. Petra Batistutu a Božej služobnice kráľovnej Izabely Katolíckej.

Organizátori okrem toho poukazujú na niektoré zaujímavé fakty: Iba na veľkonočnú vigíliu 2001 pokrstili v USA 70 000 dospelých a ročne vstupuje do Katolíckej cirkvi v USA 150 000 ľudí. Teda o Amerike sa nedá hovoriť len negatívne, ale aj pozitívne. V Afrike je tento počet jeden milión ľudí! V Európe na katolícku vieru konvertovalo aj 240 anglikánskych kňazov a štyria biskupi.

Boh chce naše šťastie. Nielen prirodzené, telesné tu na zemi, ale aj večné v Božom kráľovstve. Od nás žiada, aby sme život chápali a prijímali ako dar, ktorý si treba vážiť a za ktorý treba vedieť prinášať aj obeť.

Spomeňme si na MUDr. Giannu Mollovú, ktorú Ján Pavol II. 24. apríla 1994 blahorečil. Zaujímavé na tom je, že pri blahorečení bol prítomný manžel a jej dve deti. Táto 40-ročná vzorná manželka, matka a lekárka čakala druhé dieťa. Lekári jednoznačne konštatovali, že je nevyhnutné obetovať jeden život – buď nenarodeného dieťaťa, alebo matky. Lekári i viacerí príbuzní a známi považovali za samozrejmé, že skúsená lekárka si nebude robiť ilúzie a pristane na potrat. Gianna sa však rozhodla obetovať vlastný život a narodilo sa pekné zdravé dievčatko a ona krátko po pôrode zomrela. Pápež Ján Pavol II. pri blahorečení povedal: „Týmto blahorečením chce Cirkev uctiť všetky matky, ktoré chránia život každého, aj nenarodeného dieťaťa, a pričiňujú sa o udržanie zdravých kresťanských rodín, ktoré sú nádejou budúcnosti ľudstva. Kardinál Martini doplnil: „Mnohí sa divia, čo bolo na tejto žene také mimoriadne, že je blahorečená? Veď nič veľké nenapísala a ani nepovedala. Nevykonala žiadny zázrak. Bola len svedomitou

manželkou a matkou, akých sú tisíce. Ale predsa: v rozhodujúcom okamihu táto žena nehľadala výhovorky, zľahčenie, ale hrdinsky sa rozhodla pre to, čo cítila vo svojom svedomí ako správne a bola ochotná obetovať aj svoj život. A to je hrdinstvo.“

Tým naznačujeme len jedno malomocenstvo, často skryté, dobre utajené: potrat. Z našich nemocníc nevychádzajú len mamičky s dieťaťom v náručí, tešiace sa tomu zázraku Božej lásky. Dnes chce Ježiš v slovách: „Chcem, buď čistý“ (Mk 1,41) pripomenúť všetkým a nielen ženám, čo majú účasť na tomto hriechu, že ich Boh neodsudzuje, ale ak chcú byť šťastní a šťastné, majú zanechať hriech. Pri tomto malomocenstve prijímame učenie Cirkvi, že právo dieťaťa na život je však oveľa väčšie, ako akékoľvek právo ženy na rozhodovanie o vlastnom tele. Dieťa nie je majetkom matky, je to samostatne sa vyvíjajúca ľudská bytosť. Matka teda nemá zvrchované právo rozhodovať o jeho živote alebo smrti, nemá právo ho zabiť.

Je krásne stať sa matkou. Mať možnosť spolupracovať na odovzdávaní života je úžasný dar, ale aj veľká zodpovednosť. Potrat nie je riešením. Je to len škvrna na našom svedomí a na našom vzťahu s ľuďmi. Život každého z nás sa začal našim počatím. Všetci ďakujeme svojim rodičom, že nám dali šancu žiť!!! Ak sa vo svete riadime heslom: Nikdy viac Hirošimu! Nikdy viac Oswienčim! Treba dodať: Nikdy viac potraty!

Radosť je soľ, čo dáva nášmu životu novú silu.

Boh nechce, aby na našich tvárach sme mali úsmev klauna. Boh chce naše zdravie duše i tela. Ďakujeme za vzor radosti, ktorého sa nám dostáva od bratov a sestier. Vyprosujme pravú radosť a tiež silu pre konverziu tým, ktorý ju pre malomocenstvo duše nevlastnia, bránia sa pravej radosti, žijú vo falošnej radosti. Odprosujme za hriech malomocenstva. Pretože každý hriech okráda nielen toho čo ho pácha, ale aj celé spoločstvo.

Sú fašiangy. Boh nám nezakazuje radosť. Veď platí zásada: „Smutný svätý, je len smutný svätý.“

Svätý František z Assisi povzbudzoval k radosti bratov slovami: „Boh právom od nás žiada vidieť našu radosť, keď v srdci máme Boha.“

Amen.

7. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 2,1-12

Kresťan pozná hodnotu duše
Ježiš nás učí poznať hodnotu duše.

Ozval sa zvonček na dverách. Keď Marta päťdesiatnička otvorila dvere, ostala stáť ako omráčená. Z izby počula hlas: „Mami, kto je to?“ Pri dverách stáli dvaja muži. V bielom plášti šofér sanitky a starec s taškou v ruke. Vodič sanitky bol hneď na prvý pohľad nespokojný. Starec – tak len muž s taškou vyzeral, ale Marta ho na prvý pohľad spoznala, sa spýtala: „Marta, prijmeš ma?“ V tom okamihu jej preletelo myslou, čo prežila pred dvadsiatimi rokmi. Tento starec, vtedy jej manžel, ju opustil. Nechcel sa dívať na dcérku, ktorá sa im narodila telesne postihnutá. Našiel si inú ženu a odsťahoval sa k nej. Vtedy jej nič pekné nepovedal. Vtedy sa nespýtal, čo si ona, žena, počne sama s dievčatom. Prerušil ich vodič sanitky: „Tak čo, aj tu ho neprijmete, ako na predchádzajúcej adrese?“ Marta si uvedomila, čo všetko prežila sama s dievčatom. Nikdy sa na muža nehnevala a aj dnes sa za neho pomodlila Zdravas ako každý deň od ich svadby. Z izby sa znova ozvala otázka: „Mami, kto je to?“ Na ten hlas Marta zareagovala. „Je tu náš otec.“ Marta dáva súhlas mužovi, aby vstúpil. Vodič sanitky spokojne odchádza. A Jano po dvadsiatich rokoch prvý raz prekračuje prah bytu, v ktorom opustil, zradil tých, ktorí ho najviac milovali.

Evanjelista sv. Lukáš končí opis udalosti, keď Ježiš uzdravil ochrnutého a rovnako mu odpustil aj hriechy slovami: „***Také niečo sme ešte nikdy nevideli***“ (Mk 2,12).

Pri tejto udalosti z evanjelia chcel by som vidieť tvár muža, ktorého uzdravil Ježiš. Muž bol ochrnutý. Tí, ktorí ho niesli, ktorí rozoberú strechu domu nad miestom, kde Ježiš sedel a učil veľkú skupinu ľudí, tí nevedia nič o stave duše chorého. Ide im len o to, aby pomohli telesne chorému stretnúť sa s Ježišom v nádeji, aby ho uzdravil. Nesklamali sa. Ježiš ochrnutému pred tvárou prekvapených ľudí povie: „***Vstaň, vezmi si lôžko a chod***“ (Mk 2,11). Ale to nie je všetko. Ježiš všetkým okolo pripravil oveľa väčšie prekvapenie, ako bolo telesné uzdravenie ochrnutého.

Keď videl vieru štyroch nosičov i vieru telesne ochrnutého, povedal: „***Synu, odpúšťajú sa ti hriechy***“ (Mk 2,5).

Tým vyvolal v zástupe prekvapenie. Ozvali sa hlasy: „***Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy***“ (Mk 2,7)?

Ježiš touto udalosťou až do konca čias chce nám pripomínať, že oveľa viac je pre nás a pre našu spásu potrebné byť zdravý na duši. Pre nás kresťanov je dôležitá otázka Pána Ježiša: „***Čo je ľahšie – povedať ochrnutému: ,Odpúšťajú sa ti hriechy,‘ alebo povedať: ,Vstaň, vezmi si lôžko a chod’!***“ (Mk 2,9)?

Nikde sa nepíše, kto boli tí štyria nosiči a či sa zmenil spôsob života uzdraveného na tele i na duši. Pre našu spásu to nie je dôležité. Čo nesmieme prehliadnuť: Boh chce, aby sme mu uverili. Príkaz lásky sa dotýka nášho presvedčenia, života vnútorného v duši, ako aj prejavov vonkajších vo vzťahu k Bohu, blíznym i k sebe samým. Príkaz lásky oslovuje ku konkrétnym postojom, skutkom správaniu. Keď sme verní Ježišovým slovám „bud' vôľa tvoja“, nesmie a nemôže nám byť ľahostajné pomôcť či nepomôcť svojmu blížnemu. To neplatí len v sociálnej či charitatívnej oblasti. To má platiť vždy a všade, keď niekomu máme sprostredkovať potrebné milosti. Boh dá svoje milosti nám, čo príkaz lásky plníme, ale aj tým, pre ktorých sme sa podujali príkaz lásky vykonať.

Máme preto zatvárať oči pred plnením príkazu lásky? Dáme prednosť filozofii „čo ťa nepáli, nehas“? To nie je a nemôže byť kresťanské. Poznáme skutky kresťanského telesného a duchovného milosrdenstva? Vychádzajú z Ježišových blahoslavenstiev.

Je pravdou, že na ne často zabúdame, nepoznáme ich alebo neplníme, a tak nemôžeme povedať, že je všetko v poriadku.

„Skutky milosrdenstva sú dobročinné skutky, ktorými pomáhame svojmu blížnemu v jeho telesných a duchovných potrebách. Poučovať, radiť, potešovať, posilňovať sú skutky duchovného milosrdenstva, takisto ako odpúšťať a trpezlivo znášať. Skutky telesného milosrdenstva sú najmä tieto: nasýtiť hladných, ujímať sa ľuďmi bez prístrešia, obliekať otrhaných, navštevovať chorých a väzňov, pochovávať mŕtvych. Dávať almužnu chudobným je medzi týmito skutkami jedným z hlavných svedectiev bratskej lásky; je aj vykonávaním spravodlivosti, ktoré sa páči Bohu“ (KKC 2447). Materiálna núdza, nespravodlivý útlak, telesné a psychické choroby a nakoniec smrť, je ľudská bieda. Do tohto stavu sa človek dostáva po prvotnom hriechu. Z toho vyplýva pre kresťana potreba pracovať na spáse duší bratov a sestier. Preto tak priťahoval súcít Krista, že sa ujímal trpiacich. Tí, ktorých tlačí bieda, sú predmetom uprednostňujúcej lásky Cirkvi.

Pozerali sme televízne spravodajstvo. Ľudia sa rozhorčene bránili, aby v ich okolí vyrástol azylový dom. Môj priateľ, ktorý pred rokmi ako chlapec s rodičmi emigroval, bez slova si utieral slzy. Pochopil som jeho slzám. Viackrát rozprával, ako im „dobrí“ ľudia v cudzine pomáhali, keď nemali ani to základné pre život a nepoznali reč. Tí ľudia sa usmievali, dávali im nádej do budúcnosti a títo u nás sú plní hnevu, nenávisti.

Máte aj vy zážitok, že keď ste prišli niekoho chudobného, chorého, opusteného navštíviť, akú mal veľkú radosť, že vás hneď s radosťou usadil, chcel pohostiť...? A vám bolo smutno na duši, že najbližší nemajú čas, chuť venovať im pozornosť.

Často stretávam dve staršie panie, sú priateľkami. Keď za čias komunizmu jednej vážne ochorel manžel, tá druhá prišla a ponúkla sa jej pomoc. Dozvedela sa totiž, že nemali deti a žena bola tiež chorá a nemohla sa starať o manžela. Skoro rok sa starala o nich. Nič za to nechcela. Ako praktizujúca katolíčka po čase ich priviedla k Bohu. Jej život presvedčil chorého muža, že prijal sviatosti a zomrel ako kresťan katolík.

Aj dnes svet potrebuje tých štyroch z evanjelia, ktorí svojou vierou pomáhajú iným niesť ich kríže, znášať ľudskú biedu a nachádzať cestu k spáse duší.

Často sa presviedčajú, že sú nástrojom v rukách Božích. Boh si nimi posluhuje, aby zachraňoval mánotratných synov, či lotrom dával nádej na šťastnú večnosť.

Po čom poznať kresťana katolíka? Áno, aj podľa jeho slov, ale najmä podľa jeho životných skutkov. Milovať aj svojich nepriateľov. Milovať všetkých, veď sme všetci deti Božie, bratia a sestry Pána Ježiša, ktorý zomrel za všetkých a ktorý dáva vychádzať slnko tak nad dobrých i zlých.

Pri skutkoch telesného milosrdenstva nezabúdajme na duchovné milosrdenstvo. Nebojme sa hovoriť aj o Bohu, keď žijeme vieru skutkami. Ježiš preto v evanjeliu sa pýta: „**Čo je ľahšie – povedať ochrnutému: ,Odpúšťajú sa ti hriechy,‘ alebo povedať: ,Vstaň, vezmi si lôžko a chod’!**“ (Mk 2,9)?

Svet veľmi ľahko zvedie, pomýli aj vzdelaných, majetných i mladých z cesty za Bohom. Máme sa za nich modliť. Aj keď modlitba bude trvať dlho, keď o nej nebudú vedieť i keď nebudú o ňu opovrhujúci Bohom stáť.

Na konci roka 2002 magistrát Bratislavy odmenil čestným občianstvom mesta aj kňaza, ThDr. Františka Žáka. Prečo? Tento nenápadný pán desiatky rokov deň čo deň chodil po bratislavských nemocniciach a ticho pomáhal chorým v ich chorobách a zomierajúcich pripravoval na smrť. Lekári a zdravotnícky personál ho poznali. Zatvárali oči, keď mimo návštevných hodín i v noci prichádzal. Mnohí, dokonca i strániči, politici prijali Pána Ježiša z jeho rúk vo sviatostiach. Občas nám bohoslovcem rozprával aj o ťažkostiach. Mal aj zážitok, ktorý mu porozprával istý muž. Tohto kňaza rodina veľmi prosila, aby pripravil na smrť jedného otca, manžela, dedka. Ten nie a nie sa zmieriť s Bohom. Kňaz prišiel viackrát na jeho izbu. Raz, keď sa stav natoľko zhoršil, že už sa čakalo na smrť, muž kňaza znova odmietol. Vtedy sa kňaz postavil do kúta izby a ticho sa modlil. Zomierajúci sa vtedy na kňaza oboril: „Čo tu ešte chcete?“ A tento muž spomína, ako mu tento kňaz povedal: „Chcem vás vidieť, ako budete zomierať a odchádzať do pekla.“

Ježiš nám v dnešnom evanjeliu hovorí, aby sme nezabúdali na cenu nesmrteľnej duše. Často po očistení duše a posilnení sviatosťami, vracia sa aj zdravie tela. Nám nesmie byť ľahostajné, v akom stave je naša duša, ale keď máme vplyv na iných, v akom stave sú aj ich duše.

Žena, Marta, prijala do bytu muža po dvadsiatich rokoch, ktorý ju v najťažšej chvíli života aj s dcérkou zradil, opustil. To bolo správanie kresťanky, aj keď to nebolo pre ňu v tej chvíli jednoduché a ľahké.

Amen.

8. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 2,18-22

Pôst s Ježišom

Pochopiť a osvojiť si pravý pôst, znamená aktívne žiť s Ježišom.

Do utorka by sa mal skončiť čas plesov a zábav. Už starozákonná kniha Kazateľ pripomína: „**Všetko má svoj čas a svoju chvíľu**“ (Kaz 3,1). Áno, k sviatku patrí radosť a k pôstu smútok. Na svadbe sa nemožno postiť, ale i pôst treba prežiť rozumne, s úžitkom.

Pripravujeme sa na pôstne obdobie. Pýtajme sa sami seba v rámci tejto prípravy, či sme pochopili pravý zmysel pôstu.

Mnohým, aj kresťanom, pripadá prax pôstu smiešna a zastaralá. Mnohí aj po Popolcovej strede budú pokračovať vo svojej životnej praxi: „Carpe diem - Uži dňa“.

Cirkev odporúča pôst už od prvých storočí a zaradzuje ho ku skutkom lásky k blížnemu. Kresťan sa postí z lásky. Pre neho je podstatné milovať a pôst je jedným z prostriedkov na vyjadrenie tejto lásky. Ako sa však môže stať zrieknutie sa jedla prejavom kresťanskej lásky?

Odpoveď na túto otázku, ako pochopiť význam pôstu, pôstnej praxe, pôstneho obdobia, vysvetľuje Ježiš otázkou: „**Vari sa môžu svadobčania postiť, kým je ženích s nimi**“ (Mk 2,19)?

Ježiš a jeho učeníci sa nepostili tým spôsobom ako farizeji a učeníci Jána Krstiteľa. Ježiš okolo seba šíril radosť. Ježiš nechce, aby sme boli otrokmi pôstu, ani otrokmi soboty, nedele. Ježiš i napriek tomu učí pôst nezanedbávať. Pôst má byť preniknutý láskou. To si vyžaduje vysvetlenie.

Izrael očakával Mesiáša. K príprave na jeho príchod sa národ postil na znamenie, že sú nespokojní so svojím prítomným časom, ale túžia po budúcom čase, keď príde Mesiáš.

Obraz svadby pochádza zo Starého zákona, keď Boh uzavrel s národom zmluvu, ktorú proroci prirovnávali k manželskému zväzku. Obraz „manželky“ znázorňuje židovský národ. Mesiáš je predstavený „snúbencom“. Koľkokrát národ porušil zmluvu s Bohom. Uvedomujú si svoj hriech.

Keď prišiel Ježiš, nastali dni svadby. Preto nie je potrebný pôst. Otázka Ježiša je namieste: „*Vari sa môžu svadobčania postiť, kým je ženích s nimi*“ (Mk 2,19)? Keď Ježiš učí, že už nastali dni svadby, tak je čas, kedy sa odpúšťajú hriechy a vystáva pôst. K svadba patrí radosť, nie smútok. K symbolu svadby patria aj nové šaty a víno. Ježiš na dvoch podobenstvách zdôrazňuje, že je čas prijať nového ducha, Ducha Svätého, ktorého Ježiš prišiel dať svetu. Ježiš učí, že je potrebné obnoviť svet, ľudí od základu. Tento jeho duch lásky a dobroty nemožno pojať do starých zvykov, ale treba prijať nový spôsob života.

Podobenstvom o záplati učí, že keď je rúcho staré, škoda je naň dávať novú záplatu, lebo aj tak sa neudrží a odpadne a diera bude ešte väčšia. Jednoducho, staré rúcho treba nahradiť novým rúchom.

Podobenstvo o víne treba pochopiť. Židia nemali na víno sudy, ako máme dnes, ale víno uchovávali vo vakoch z ovčej alebo kozej kože. Keď bol však vak starý, bol už zoschnutý, vypnutý a mohlo sa v ňom uchovávať len staré víno, ktoré už nepracuje. Víno nové by ho roztrhlo. Preto nové víno sa muselo naliať do nových vakov, ktoré boli pružné, mocné, prispôbili sa sile dozrievania vína.

Správne a s úžitkom prežitý pôstny čas má byť preniknutý láskou. K pôstnej praxi patria pôst od jedla “hladový pôst” najmä počas dvoch dní, Popolcovú stredu a Veľký piatok, rešpektuje sa vek, keď sa zdržiavať majú tí, čo dovŕšili osemnásť rok života až do začatia šesťdesiateho roka života (kán. 97 §1); pôst od mäsa v tieto dni zaväzuje už od dovŕšenia štrnásteho roku (kán. 1252), ale aj iné dni ako v stredu či piatky; doporučujú sa rôzne formy pokánia, ako sú skutky dobročinné lásky a cvičenia nábožnosti (kán. 1253). Dni a obdobia pokánia v celej Cirkvi sú jednotlivé piatky celého roka a pôstne obdobie (kán. 1250).

Pán Ježiš od nás očakáva opätovanie lásky, nie otrockú poslušnosť. Keď sa niečoho zriekame, mäsa, jedla, cigarety, kávy, alkoholu, zákuska, televízie, máme myslieť na duchovný význam zriekania. Myslíme na Ježiša, vtedy neprišívame „na starý odev záplatu z novej látky“ a nenalievame „mladé víno do starých mechov“.

Je potrebné pozerieť na pôst a prijímať ho nie mechanicky, formálne, ale v duchu opätovania lásky Pánu Ježišovi za naše hriechy. Pôst má duchovný zmysel. Kresťania majú pôst lásky preniesť aj spoločenského diania. Svet potrebuje naše svedectvo lásky. Pôst nie je pre kresťana čas diéty, chudnutia, nadobudnutie línie tela, či iba pre upevnenie zdravia. Kresťan nepodporuje masochizmus, flagelánsť, či iné zlé praktiky stredoveku.

Pôst v kresťanskom ponímaní nemožno oddeliť od modlitby a almužny.

Deformácia súčasného chápania pôstu u mnohých spočíva v tom, že pôst pre nich znamená len zrieknutie sa určitých druhov jedla a v období Veľkého pôstu účasť na pôstnych bohoslužbách. Vo všeobecnosti sa však opomína tretí prvok, ktorý je s pôstom spojený - almužna. Základná myšlienka cirkevných otcov je: postime sa, aby sme dávali. Starokresťanský spis - Hermasov Pastier - hovorí o zvyku kresťanov postiť sa každú stredu a piatok. Radí zachovávať tento pôst o chlebe a vode, potom vypočítať, aké výdavky by sme boli mali, keby sme mali riadnu stravu, a túto sumu darovať vdove, sirote alebo niektorému chudobnému a dodáva: Pôst je za týchto okolností vynikajúcim činom, radostným a Pánovi milým.

Telesné obmedzenia v prospech nadvlády ducha je cesta k dosiahnutiu nielen k upevneniu vôle človeka, ale aj vzrastu askézy. Kresťan katolík pôstny čas môže si osvojiť ako veľké duchovné cvičenia, bez ktorých sa duchovný rast nezaobíde. Preto sa Jánovi učeníci divili, že Ježiš a jeho učeníci sa nepostia. Ježiš nezaviedol tento prostriedok sebazdokonaľovania.

Ježiš nás svojím učením o pôste nechce odstrašiť, naopak, pozýva k vyššej mravnosti. Mnohí ľudia sa boja zriekania, odpierania si príjemných, dovolených nie hriešnych vecí. Kto pochopil zriekanie v duchu Ježišovej lásky, spoznáva a zažíva pocit väčšej sebahodnoty, rastu svojej osobnosti či poznanie iných vlastností, ktoré obohacujú na tele i na duši. Svätí sa stali svätými práve tým, že dosiahli hrdinský stupeň sebaovládania či sebaobetovania Bohu. Sv. Tomáš Kempenský v Nasledovaní Krista píše: Cesta svätých je cestou sebazdokonaľovania.

História o Alexandrovi Veľkom poznamenala, že mal ako vojak, veliteľ zvyk, že skôr ako by sa zmocnil niektorého mesta, dal postaviť pred hradbami vatru. Pokiaľ horel oheň, mesto sa mohlo vzdať a bolo uchránené od vraždenia a plienenia. Keď oheň zhasol, splnil svoje vyhrážky.

Ježiš sa nikomu z nás nevyhráža. Je však spravodlivý Sudca, ktorý odmeňuje a trestá. Pôstny čas je pre nás tá horiaca vatra. Boh chce naše dobro. Odovzdajme sa celý a celkom svojmu Bohu. Prežime pôstny čas v hrdinskej láske ku Kristovi v zriekaní sa, ovládaní, sebakontrola, v častejšej, zbožnejšej modlitbe, skutkoch milosrdnej lásky. Potrebujeme, aby nám naše hriechy boli odpustené. Potrebujeme, aby sme zvíťazili nad svojimi chybami, zlovykmi, hriechmi.

Slová Knihy Kazateľ: „*Všetko má svoj čas a svoju chvíľu*“ (Kaz 3,1), pokladajme za výzvu k zmene života. Svojho života. Posväteniu sa.

Modlime sa a vyprosujme si, aby sme v pôstnom období urobili rázne, vážne rozhodnutie a už nikdy na starý odev neprišívali záplatu z novej látky a aby sme už nikdy nenalievali mladé víno do starých mechov.

Amen.

1. pôstna nedeľa „B“

Mk 1,12-15

Pôstne zastavenie

Dat' si počas pôstu do poriadku vzťahy s Bohom, blíznymi i sebou.

Predstavme si, že máte rádio, na ktorom vysielala len jediná stanica. A vy nemáte vplyv na jej hlasitosť, preto raz nič nerozumiete, pretože tak ticho vysielala a potom zas tak hlasno, že je to nepríjemné. Nemôžete rádio vypnúť. Boli by ste s takýmto rádiom spokojní?

Nespráva sa podobne naše srdce? Čo všetko v ňom prežívame? Čo všetko sme nechceli a stalo sa realitou, a čo všetko sme chceli a neuskutočnili sme.

Vieme, že keď chceme naladiť a ovládať rádio, musíme poznať jeho mechanizmus. Keď chceme zmeniť srdce, musíme počúvať a uskutočňovať slová Pána Ježiša.

Dnes sú to slová: **„Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu“** (Mk 1,14-15).

Táto výzva Pána Ježiša odznela počas jeho prvého vystúpenia, keď sa vrátil po štyridsaťdňovom pobyte na púšti, kde **„satan ho pokúšal“** (1,12) a kde **„anjeli mu posluhovali“** (1,13). V tom čase bol Herodesom uväznený Ján Krstiteľ. Výzvu Jána Krstiteľa na obrátenie, pokánie, zmenu života, opakuje aj Ježiš. Vyzýva radostným poukazaním na skutočnosť, že ohlásené a predpovedané Božie kráľovstvo sa priblížilo. Čas sa naplnil. Ján splnil svoje poslanie. Pripravil cestu pre Baránka, Ježiša. Ježiš sa stáva radostným zvestovateľom posolstva pokánia. Ježiš prináša odpustenie hriechov, prichádza, aby otvoril Božie kráľovstvo. Ide o kráľovstvo nie na zemi, ale kráľovstvo, kde Boh je všetko vo všetkom. Vystúpenie Ježiša začína v pohanskej Galilei, mimo Jeruzalema, kde dokončí svoju misiu.

On počas troch rokov verejného účinkovania svojím životom, slovom i skutkom dokázal, že je Mesiáš, Boží Syn, ktorý nás vykúpil a spasil svojou smrťou na kríži a zmŕtvychvstaním na tretí deň.

Dnes na prvú nedeľu pôstneho obdobia máme pôst prijať ako dar od Boha, aby sme našli pokoj srdca, aby sme sa oslobodili od všetkých závislostí a otroctiev. Ježišom sme vyzvaní znova objaviť pôst, jeho význam a jeho hodnotu pre náš život.

Cirkev si osvojila Ježišove slová: „**Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kľúčte sa a verte evanjeliu**“ (Mk 1,14-15). Příklad Ježiša, ktorý sa nám stal podobný vo všetkom okrem hriechu, by sme nemali podceňovať. Uvedomujeme si svoje hriechy, a preto nezabúdame na jeho slová o moci diabla, našich hriechoch: „**Tento druh nemožno vyhnúť ničím, iba modlitbou**“ (Mk 9,29). Pôstom si priznávame, že sme hriešni. Tým, že sa vedome a slobodne zriekame príjemných a dovolených vecí, pôžitkov, žiadame od Boha odpustenie a pomoc. Tak dávame najavo, že sa chceme vrátiť k Bohu, od ktorého sme sa vzdialili. Pôstny čas je čas milostí, keď viac ako inokedy prežívame svoju odovzdanosť Bohu. Pri rozjímaní nad umučením a smrťou Pána Ježiša, viac preniká náš život túžba žiť bez hriechu. Pri pôstnych skutkoch pokánia vieme spolucítiť s druhými, vieme si navzájom pomáhať k spásu. Pod krížom nachádzame uzdravujúci liek na naše rany po hriechoch. Skutky pokánia nás krotia, aby našou pýchou zvíťazila pokora. Myšlienka na Božie kráľovstvo oslobodzuje nás od vášní, túžime po slobode a víťazstve. Sviatosť pokánia navracia vnútorný pokoj, radosť... V pôstnom čase skôr nachádzame silu povedať svoje „nie“ požiadavkám tela ale i ducha, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Krista. Pôstny čas správne využitý obohacuje dušu, telo i nášho ducha. Je preto správne pozrieť sa sám sebe do tváre. Vidieť pravdu, odstrániť všetko čo je prekážkou, aby sme mohli mať účasť na Božom kráľovstve. Spoznávanie svojich hriechov, slabostí, chýb nás robí pokornejšími. Spoznávame seba, dostáva sa nám milosti prijať samých seba a s Božou pomocou sa pretvárať, oslobodzovať a posväcovať. Pôst je vyskúšaným prostriedkom v boji o čistotu i pokoj srdca. Napomáha žiť v Božej prítomnosti.

Je čas, že si chceme urobiť vo svojom vnútri, ale vôbec v živote poriadok. Vstúpme do seba, spytujme si svedomie, obnovujme si vzťah s Bohom, ale i s blíznymi.

Istý otec v miestnych novinách si dal uverejniť takýto oznam: „Paco, príď za mnou v utorok na obed do hotela Montana. Všetko je odpustené. Otec.“ Paco je v Španielsku veľmi rozšírené meno, tak ako u nás Ján alebo Jozef. A tak v utorok na obed zamestnanci hotela Montana volali políciu, pretože pred hotelom sa zhromaždilo viac než 800 mladých mužov. Všetci sa volali Paco a všetci hľadali odpustenie.

Pôst je čas, kedy pri našom kajaní a uverení evanjeliu pociťujeme výzvu, že nám Nebeský Otec odpúšťa, volá nás, chce sa s nami stretnúť.

Preto po celý pôst budeme mať pred sebou konkrétne pokyny pokánia, čo presne máme robiť. Sú vyjadrené v modlitbe sv. Efréma Sýrskeho, ktorá zaznieva počas Veľkého pôstu:

„Pane a Vládca môjho života, zažeň odo mňa ducha lenivosti, nedbalosti, lakomstva a prázdnych rečí. Udeľ mne, svojmu nehodnému služobníkovi, ducha čistoty, pokory, trpezlivosti a lásky. Áno, Pane a Vládca, daj, aby som poznal svoje hriechy a neodsudzoval svojho brata, lebo ty si zvelebený na veky vekov. Amen.“¹¹

¹¹ POSOLSTVO SVÄTÉHO OTCA JÁNA PAVLA II. NA PÔSTNE OBDOBIE 2003

„*Blaženejšie je dávať, ako prijímať*“ (Sk 20, 35)

Drahí bratia a sestry!

1. Pôstne obdobie, ktoré je intenzívnym časom modlitby, pôstu a angažovania sa v prospech biednych, ponúka každému kresťanovi možnosť pripraviť sa na Veľkú noc úprimným zamyslením sa nad vlastným životom, osobitne jeho porovnaním s Božím slovom, ktoré osvecuje každodennú životnú púť veriacich.

V tomto roku by som chcel navrhnúť ako sprievodcu pôstnym zamyslením vetu zo Skutkov apoštolov: „*Blaženejšie je dávať, ako prijímať*“ (20, 35). Nejde tu o jednoduchú morálnu výzvu alebo o príkaz, ktorý prichádza k človeku zvonka. Náklonnosť dávať je vložená do hĺbky ľudského srdca: každý človek nosí v sebe túžbu nadviazať vzťahy s druhými, aby sa naplno realizoval tým, že sa slobodne a úplne daruje druhým.

2. Našu dobu, žiaľ, ovplyvňuje mentalita, ktorá je zvlášť vnímavá na zvädzanie k egoizmu, neustále pripravenému prebudiť sa v ľudskej duši. V sociálnej i v mediálnej oblasti na človeka často doliehajú správy, ktoré vytrvalo - otvorene aj skryto - vyzdvihujú prchavú a hedonistickú kultúru. Hoci vo chvíľach prírodných katastrof alebo iných nebezpečenstiev nechýba pozornosť voči postihnutým, vo všeobecnosti nie je jednoduché rozvíjať kultúru solidarity. Duch sveta prevracia naruby toto vnútorné nutkanie nezištne sa darovať druhým a nabáda uspokojovať vlastné osobitné potreby, čoraz väčšmi rozencuje túžbu hromadiť majetky. Je bezpochyby prirodzené a správne, že využívaním svojho nadania a svedomitým konaním svojej práce sa každý snaží získať všetko potrebné pre život, no prehnaná žiadostivosť po majetku zabraňuje človeku otvoriť sa Stvoriteľovi a ostatným ľudským bratom. Neprestajne a v každej epoche platia slová svätého Pavla Timotejovi, že „*koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zabúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti*“ (1 Tim 6, 10).

Vykorisťovanie človeka, ľahostajnosť voči utrpeniu druhých, porušovanie morálnych noriem, to sú len niektoré z plodov ziskuchtivosti. Ako zoči-voči smutným scénam pretrvávajúcej chudoby, ktorá postihuje veľkú časť svetovej populácie, neodsúdiť skutočnosť, že v dôsledku zisku dosahovaného za každú cenu a nedostatku aktívnej a zodpovednej pozornosti venovanej spoločnému dobru sa veľké množstvo zdrojov koncentruje v rukách malej skupiny ľudí, zatiaľ čo zvyšok ľudstva trpí biedou a opustenosťou?

Svojou výzvou adresovanou veriacim a všetkým ľuďom dobrej vôle chcem zdôrazniť jeden sám osebe samozrejmý, no predsa zriedka rešpektovaný princíp: nevyhnutné je usilovať

sa o zlepšenie životných podmienok všetkých, a nie o blaho malého, privilegovaného okruhu ľudí. Len na takomto základe možno totiž vybudovať medzinárodný poriadok vyznačujúci sa spravodlivosťou a solidaritou, po ktorej všetci túžia.

3. „*Blaženejšie je dávať, ako prijímať.*“ Keď veriaci poslúchne toto vnútorné nabádanie darovať sa druhým bez toho, žeby za to čokoľvek čakal, zakúsi hlboké vnútorné uspokojenie.

Úsilie kresťana podporovať spravodlivosť, jeho angažovanie sa na obranu tých najslabších, jeho humanitárna činnosť na zabezpečenie chleba pre biednych a liekov pre chorých, ktorou vychádza v ústrety každému, kto je v tiesni, čerpá silu z jediného, nevyčerateľného pokladu lásky, a tým je úplné darovanie sa Ježiša Otcovi. Veriaci je pobádaný ísť v stopách Krista, pravého Boha a pravého človeka, ktorý sa v dokonalom zjednotení s Otcovou vôľou zriekol samého seba, uponížil sa (*porov. Flp 2, 6 n.*) a z lásky sa nám daroval nezištné a úplne - až po smrť na kríži. Z Kalvárie sa veľavravným spôsobom šíri posolstvo o láske Najsvätejšej Trojice k ľudským bytostiam v každej čase a na každom mieste.

Svätý Augustín si všíma, že iba Boh, Najvyššie dobro, je schopný zvíťaziť nad biedou tohto sveta. Milosrdenstvo a láska k blížnemu preto musia vychádzať zo živého vzťahu s Bohom a neustále naň poukazovať, lebo naša radosť spočíva v blízkosti ku Kristovi (*porov. De civitate Dei, kniha 10, kap. 6; CCL 39, 1351 a nasl.*).

4. Boží Syn nás miloval prvý, „*keď sme boli ešte hriešnici*“ (*Rim 5, 8*), bez toho, aby za to niečo očakával, aby si kládol nejakú podmienku. Ako teda, vzhľadom na povedané, nevidieť v Pôstnom období jedinečnú príležitosť odvážne sa rozhodnúť pre altruizmus a veľkodušnosť? Toto obdobie ponúka pôst a almužnu ako praktickú a účinnú zbraň v boji proti prehnanej pripútanosti k peniazom. Zriekať sa nielen nadbytku, ale i čohosi navyše, aby sme to rozдали tým, ktorí to potrebujú, napomáha to sebazapieranie, bez ktorého nejestvuje autentická prax kresťanského života. Pokrstený človek, ktorý sa sýti neprestajnou modlitbou, navyše svedčí o skutočnom prvenstve, ktoré Boh zaujíma v jeho živote.

Božia láska rozliata v našich srdciach musí inšpirovať a premieňať naše bytie i naše konanie. Nech si kresťan nerobí ilúzie, že dokáže nájsť pravé dobro pre bratov, ak nežije Kristovu lásku. I tam, kde sa podarí zmeniť dôležité negatívne sociálne a politické faktory, ostane každý výsledok bez lásky len dočasným. Samotná možnosť darovať sa druhým pramení z Božej milosti. Ako učí svätý Pavol: „*Veď to Boh pôsobí vo vás, že aj chcete, aj konáte, čo sa jemu páči*“ (*Flp 2, 13*).

5. Dnešnému človeku – často neuspokojenému prázdny a pomínutelným bytím a hľadaním pravej radosti a lásky – predkladá Kristus svoj vlastný príklad a pozýva ho, aby ho nasledoval. Od toho, kto ho počúva, vyžaduje, aby za bratov obetoval aj svoj život. Z tejto obety života sa rodí plná sebarealizácia a radosť, ako nám to ukazuje výrečný príklad mužov a žien, ktorí sa vzdali svojich istôt a neváhali riskovať život ako misionári v rozličných častiach sveta. Svedčí o tom i rozhodnutie mladých, ktorí oduševnení vierou, prijali kňazské alebo rehoľné povolanie, aby sa zapojili do služby Božej spásy. Dokazuje to i rastúci počet veriacich dobrovoľníkov, ktorí sú okamžite pripravení venovať sa chudobným, starým, chorým a tým, ktorí sú v núdzi.

V poslednom čase sme mohli zažiť chvályhodné súperenie v solidarite voči obetiam záplav v Európe, zemetrasení v Latinskej Amerike a Taliansku, epidémií v Afrike, výbuchov sopiek na Filipínach a nemožno zabudnúť ani na obeť v iných oblastiach sveta krvácajúcich v dôsledku nenávisti a vojny.

2. pôstna neďeľa „B“

Mk 9,2-10

Pôst a premena

Urobiť v pôstnom období rozhodujúcu nápravu na ceste za Ježišom.

Čo v nás vyvolá slovo „premena“? Rodičia vidia, ako rastú ich deti, vnúčatá. Ich premenu vidia aj na správaní, názoroch, postojoch... Meníme sa všetci. Telesne: stačí pozrieť do skriň – a koľko šiat už neoblečieme? A mení sa aj doba, móda má iný trend. Meníme sa aj v jedálničku. To už nemôžem, zakazuje lekár. Načo si spôsobovať nové bolesti? Pohľad do zrkadla hovorí, že sa meníme. Vrásky, šediny, kilogramy... Meníme sa aj názorovo. Niektorí vymení za jedno volebné obdobie aj tri politické tričky.

Ktorú premenu sme nespomenuli? Mnohé? Venujme pozornosť jednej, dôležitej, ktorej na aktuálnosti neuberá čas, móda, ľudia... Akých nás chce mať náš Boh?

Pôstnu dobu môžeme využiť k výstupu na horu svojho života, aby sme prežili svoju duchovnú premenu ako Peter, Jakub a Ján, a prijali Ježiša podľa slov Boha Otca: „***Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho***“ (Mk 9,7).

Na apoštolov mocne zapôsobila udalosť premenenia. Nie je to vidieť len zo slov apoštola Petra, ktorý chce Ježišovi, Mojžišovi a Eliášovi stavať stánky, ale premenu je vidieť v zamýšľaní sa nad tým, „***čo znamená vstať z mŕtvych***“ (Mk 9,10). Apoštoli sú svedkami, keď Boh potvrdzuje svojho Syna. Peter myslí na udalosť aj po rokoch v očakávaní svojej smrti za Ježiša v slovách: „***Ved' sme***

V takýchto situáciách zohrávajú významnú úlohu spoločenské komunikačné prostriedky, ktoré umožňujú priamejšiu účasť a živšiu pripravenosť pomôcť tým, ktorí sa nachádzajú v trápení a ťažkostiach. V tomto prípade nejde o kresťanský príkaz lásky, ktorým je takýto zásah v prospech druhých motivovaný, ale o prirodzený súcit. Avšak ten, kto pomôže inému v núdzi, sa vždy teší Božej priazni. V Skutkoch apoštolov čítame, že učeníčka Tabita bola zachránená, lebo robila dobré skutky a dávala almužnu (porov. 9, 36 a nasl.). Stotník Kornélius získal zasa večný život za svoju veľkodušnosť (porov. tamže 10, 1 – 31).

Služba biednym môže byť pre tých „vzdialených“ jednou z ciest, ako sa stretnúť s Kristom, pripravených Prozreteľnosťou, lebo Pán odplatí všetko dobro, čo bolo urobené blížnemu (porov. Mt 25, 40).

Zo srdca si želám, aby sa Pôstne obdobie stalo aj pre veriacich plodným časom, v ktorom budú všade šíriť evanjelium lásky a svedčiť o ňom, lebo povolanie milovať je srdcom každej pravej evanjelizácie. V tomto duchu prosím o príhovor Máriu, Matku Cirkvi, nech nás sprevádza na pôstnej ceste. S týmto úprimným prianím všetkých s láskou žehnám.

Vo Vatikáne 7. januára 2003, JÁN PAVOL II.

nenasledovali vymyslené bájk, keď sme vás oboznámili s mocou a príchodom nášho Pána Ježiša Krista, ale sami sme boli očitými svedkami jeho veleby“ (2 Pt 1,16). Udalosť premenenia bola Petrovi veľkou posilou na celý život. Vtedy, keď zostupoval z vrchu, nevedel, prečo Ježiš apoštolom prikázal nikomu o tom nehovoriť, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.

Udalosť premenenia Pána sa má dotknúť aj nás. Má sa stať výzvou, posilou v našom kresťanskom živote. Ježiš v pôstnej dobe nás pozýva do ticha. Snáď, aby sme si to ticho vytvorili. Chce, aby sme si našli čas na dušu v hektickej, konzumnej, unáhlenej dobe. Vstúpiť do ticha si vyžaduje prácu na sebe. Vedieť sa zriecť, chcieť niečo odložiť, pozrieť sa pravde do očí, prijať hodnoty, zmobilizovať sily... Modlitba, pôst a almužna, toto akéhokoľvek druhu a množstva má vytvoriť základ, aby sme mohli prijať milosť, ktorú ponúka Boh. Zažiť Boha. To je dar, milosť. Treba si uvedomiť, že z Dvanástich na horu s Ježišom mohli vystúpiť a boli pozvaní len traja. Tu je odpoveď, prečo sme vlani, v minulosti nezažili premenu. Ak máme už skúsenosť z duchovnej premeny, prečo nás Ježiš znova pozýva opätovne prežiť svoju konverziu, obrátenie, premenu. Boh rešpektuje naše slobodné rozhodnutie. Aj áno, aj nie. Je na nás, čomu sa rozhodneme. Teoreticky vieme, že po pôstnej dobe nasleduje Veľká noc. Je dnes na nás, či veľkonočné „aleluja“ zaspievame len ústami, alebo aj srdcom a rozumom.

Býva zvykom, že na fašiangovom maškarnom plese sa o polnoci zložia masky. V pôstnej dobe nám nemá maska pretvárky života zahaľovať tvár. Sú ľudia, ktorí sa celý život pretvarujú, klamú okolie i seba, a napokon zomierajú sklamaní. Bohu nič nie je ukryté. Pred Bohom bude odhalená každá myšlienka, slovo i skutok. Kto z nás je bez hriechu? Potrebujeme urobiť rozhodný, rázny krok k zmene, premene života, k návratu k Bohu. Vieme, čo nevedeli apoštoli, keď zostupovali z hory premenenia, „**čo znamená vstať z mŕtvych**“ (Mk 9,10).

Pôstna doba je čas skutočnej premeny. Najmä premeny ducha. Zmeny zmýšľania. Naliať si čistého vína. Akí sme a akých nás chce mať Boh. Preč s falošným pretvarovaním sa, odkladaním na neskoršie, vyhováraním sa či nahováraním, že s nami to nie je až také zlé, alebo preč s nezdravým prirovnávaním sa k iným.

Akí naozaj sme? Táto otázka asi vydesí väčšinu z nás. Čo je naše vlastné „ja“? Apoštoli videli Ježiša na hore takého, aký skutočne je. Videli jeho slávu. Zažili premenenie.

Určite si vieme predstaviť motýľa. Predstavme si, že by sme motýľovi, ktorý sa zakuklí, tej škaredej kukle povedali, že sa z nej na jar stane krásny motýľ. A my vieme, že z kukly, keď príde jej čas, sa skutočne vyliahne krásny motýľ, ktorý sa bude dať unášať vánku v krásnej prírode.

Aj keď prirovnať svoj život, pôstne obdobie k zakukleniu nie je celkom primerané, predsa môžeme si predstaviť, že ako po pôstnej dobe prichádza veľkonočné liturgické ráno, tak po živote na zemi nás čaká večnosť. Aká večnosť, to je v našej moci. Kukla sa stane motýľom, to má vo svojej prirodzenosti dané. Človek po dedičnom hriechu sa slobodne a dobrovoľne rozhoduje o večnosti. Zmŕtvychvstanie Pána Ježiša o večnosti hovorí. Ale akú večnosť si my zaslúžime, je na nás.

Premena. Poznáme svoj hriech. Je čas včas a správne sa rozhodnúť.

V autobuse cestovala zaľúbená dvojica. Nevšimla si, že pribudlo ľudí. Nad sediacim mladým mužom sa ocitla starénka. Dievča sa naklonilo k milému a pošepkala mu: „Pusť túto starkú sadnúť si.“ On jej stisol ruku a s úsmevom povedal: „Vieš, drahá, keby bola mladá, azda by som vstal...“ Dievča zbledlo a na najbližšej zastávke vystúpilo. V ten deň mu napísala: „Nechcem si vziať takého muža, pri ktorom by som sa celý život bála, že ak zostarnem, nebudem hodná jeho pozornosti.“

Je správne vnímať premenu. Budovať si pravé šťastie. Ježišova premena pozemskej podoby do podoby nebeskej by nám mala byť dostatočným mementom a výzvou.

Dnes je čas rozhodnúť sa k zmene. V našom živote môže byť niečo, čím hrozí pre nás vážne nebezpečenie. Môže to byť aj memento smrti.

Chlapec našiel pri potulkách v lese dva nevybuchnuté granáty. Očistil ich od hlíny a dal si ich na poličku medzi svoje obľúbené veci. O niekoľko dní si jeho izbu prezeral otec, ktorý pri pohľade na ne zbledol. Pýtal sa syna, čo to má a on mu s veľkou hrdosťou ukázal granáty. Otec, ktorý poznal ich zničujúcu silu, bledý vykrikol: „Okamžite to musíme dať preč! Tie môžu kedykoľvek vybuchnúť!“ Keď ich na bezpečnom mieste odpálili, chlapec s hrôzou pochopil, v akom nebezpečenstve niekoľko dní žil.

Možno, že sa usmejeme nad naivitou tohto chlapca. No mnohí nemáme právo na takýto ironický úsmev. Čo je taký granát, ktorý môže usmrtiť telo oproti granátom hriechu, ktoré si nanosíme do života a ktoré spôsobujú večnú smrť? Naša pôstna premena je tu nato, že nesmieme si dovoliť podceňovať silu hriechu, starého spôsobu života, čo spôsobuje Ježišovo odmietnutie v nás a stratu neba. Čo tak dôkladne prezrieť svoju dušu, či sa tam nenachádza nejaký "nevybuchnutý granát"?

Opustiť každú náklonnosť na hriech. Zriecť sa všetkého, čo spôsobuje blízkosť a prítomnosti na hriech. Vrátiť, rozlúčiť sa so všetkým čo nás drží v jarme hriechu, čo z nás robí otrokov zla, čo nám dáva putá nielen na ruky a spôsobuje z nás neslobodných ľudí.

Premena si vyžaduje konať. Načo mať skriňu plnú nepotrebných šiat? Vedieť správne, vhodne a včas poradiť deťom, vnúčatám. Kozmetika len na chvíľu dokáže zakryť vrásky. Váha nemôže za to, že sme pribrali. A nestačí si len bezducho, rýchlo, anonymne vykonať veľkonočnú sviatosť zmierenia. Pôstny čas je čas milostí, ktorý vyzýva konať.

Amen.

3. pôstna nedeľa „B“

Jn 2,13-25

Pravé pokánie

Urobme si poriadok s vlastným pokáním.

Veľkým pokušením je vidieť sa v inom svetle, lepším, čnostnejším, krajším či svätejším. Svoje počínanie, postoje, život hodnotíme iným metrom, ako to isté u druhých. Stáva sa, že viac poznávame tých druhých ako seba. Kontrolovať, sledovať, napomínať druhých – na to si robíme právo, nárok. Tým druhým ale bránime nazrieť do nášho vnútra, bránime sa kritike, napomenutiu.

Ján v závere o Ježišovi poznamenáva: **„On poznal každého a nepotreboval, aby mu niekto vydával svedectvo o človekovi. Sám totiž vedel, čo je v človeku“** (Jn 2,24-25).

DI

Udalosť vyčistenia chrámu od predavačov dobytká, oviec a holubov, ako aj peňazomencov sa odohrala krátko pred poslednou Veľkou nocou. Ježiš nebol konfliktný typ človeka, hoci oponoval nepravému učeniu učiteľov národa. Udalosť, keď si z povrázkov urobil bič a peňazomencom poprevracal stoly a predavačov holubov upozornil: **„Odneste to odtiaľto! Nerobte z domu môjho Otca tržnicu“** (Jn 2,16), má hlbší význam. Ježiš poukazuje na koniec židovského kultu. Ježišovi nejde len o útok na výnosný obchod s devocionáliami. Dobytok, ovce, holuby boli potrebné pre prinášanie obety a peňazomenci umožňovali v priestore chrámu obetujúcim i z cudziny zakúpiť si potrebné. Počínanie Ježiša malo upozorniť na chrám nie z prirodzeného materiálu, kameňa, dreva či zlata, ale na Ježišovo telo, jeho zmŕtvychvstanie, čo prítomní nepochopili. Udalosť pochopia mnohí až pri zoslaní Ducha Svätého. Udalosť vyčistenia chrámu je výzvou k očisteniu našich duší od hriechu.

Aj dnes počuť otázky v tom zmysle: nerozumiem, prečo sa často mám spovedať. Nepáчам veľké hriechy a tie, ktoré mám, vyznávam a ľutujem pred Bohom. Načo zaťažovať svojimi maličkosťami kňazov?

Iní majú pocit začarovaného kruhu: hriech a spoveď, hriech a spoveď... Tak to ide už roky. Vtedy sa spoveď stáva bremenom. Možno nadobudnúť tak pripodobnenie ku kúpeľu či sprchovaniu. Keď sa tak pozbavíme duchovnej špiny. Chvíľku, niekoľko dní snád' i cítime vnútornú čistotu, pohodu... Úľavu a radosť zas vytlačí nečistota a, možno, i väčšia špina. Preto môžu vystáť otázky: Prečo znova ísť k spovedi? Prichádza znechutenie a môže prísť i rezignácia voči sviatosti zmierenia. Kde sa dopúšťame chyby? Kto sa jej dopúšťa?

Ján o Ježišovi píše: „**Sám totiž vedel, čo je v človeku**“ (Jn 2,25). Náš Boh nepotrebuje naše recitovanie hriechov, vysvetľovanie okolností, zvaľovanie vín na iných. Nepotrebuje, aby sme kládli dôraz na psychológiu, odvolávali sa na spoločenské okolnosti, siahali do rodinných genealógií, poukazovali na genetiku rodu, či sa vyhovárali. Ježiš aj bez spovedi vie všetko o každom človeku. Chybu či omyl nehľadáme u Boha, ale na svojej strane. Akú chybu?

Nie je to už tradícia, zvyk, že už roky pod vplyvom prichádzajúcich sviatkov, ideme k sviatosti zmierenia? Kľakáme si a spovedáme sa bez zastavenia, uvažovania, modlitby, čiže serióznej prípravy. Už roky ten istý bezduchý kríž na sebe, ten istý roky opakujúci sa pocit mať spoveď čo najskôr za sebou, s tými istými hriechmi, mechanicky zopakovanými. Áno, dokážeme si vystáť radu pred spovednicou, čo berieme ako nutné zlo. Snád' sa pod tlakom výčitiek svedomia vieme i rozcítiť. V nemiestnom napätí, ktoré si samy spôsobujeme, zabudneme nielen na poučenie, napomenutie, povzbudenie, radu, ale i pokutu. Pár minút venovaných modlitbe pokánia pokladáme za bodku sviatosti zmierenia. A čo nasleduje potom? Ten istý kolotoč, zhon, povinnosti, ľudia... ale aj chyby, hriechy...

Zastavili sme sa, skúmali sme, prečo u kresťanov sa vytvára takýto nedobrý kolotoč? Našli by sme odpoveď. Nedostatočné, nepravidelné spytovanie svedomia. Nevenujú čas, pozornosť analýze svojich myšlienok, skutkov a slov. Boja sa pravdy o sebe? Poznajú sa vôbec? Chcú ešte pracovať na sebe?

Pri sviatosti zmierenia nejde len o vyznanie hriechov. Po vykonaní pokánia, urobenia zadosťučinenia, je potrebné urobiť zmenu zmýšľania, postojov, vzťahov voči Bohu, blížnemu i sebe, ale aj zmenu postoja k hodnotám materiálnym či duchovným. Tento krok po spovedi nesmie byť vynechaný. Zmena zmýšľania má byť podporovaná modlitbou. Viac času venovať modlitbe, v ktorej si vyprosujeme silu vytrvať vo vyslovenom predsavzatí počas spovede. V modlitbe sa upevňuje náš vzťah s Ježišom. Osvojujeme si náuku Otca i Syna v Duchu Svätom. Nadobúdame zmýšľanie Pána Ježiša.

Iným krokom je zmena v prístupoch. Naše zmýšľanie má byť v zhode s učením Ježiša. Tu sa rodí vytrvalosť v dobrom, vytrvať v predsavzatí. Čas po spovedi venovaný modlitbe, uvažovaniu, stáva sa posilou premôcť samých seba, zvíťaziť nad sebou, dať prednosť Bohu pred sebou. Je správne, že si po spovedi uvedomujeme bolesť svojich hriechov, ktorými sme urazili Boha. Upevňujeme sa v láske k Bohu. Dôvera v Boha dodáva silu nevracať sa k vyznaným hriechom. Po sviatosti zmierenia by sme mali viac čítať o Božom milosrdenstve, o čnostiach a najmä Sväté písmo.

Sv. Ignác z Loyoly pouča o potrebe konania častého spytovania svedomia. Vo svojich Duchovných cvičeniach dáva návod, ako s úžitkom si spytovať svedomie. Je na nás, aby sme si osvojili počas dňa krátke pozastavenia a venovali sa skúmaniu nielen svojich chýb, hriechov, ale aj zanedbaniu dobra. Je na úžitok duše, keď sa najmä pri prežehnaní neponáhľame a pri dôstojnom urobení kríža vzbudzujeme si vdáčnosť voči Bohu za dar vykúpenia na kríži. Mnohí si pochvaľujú, že nejaké zvukové znamenie, zvončeka pri dverách, zvonenie telefónu už vedia využiť najprv na strelnú modlitbu za tých, ktorí nás chcú pozdraviť, osloviť.

Iní využívajú svoje hodinky na prehĺbenie svojho vzťahu k Bohu. Pri pohľade na hodinky ďakujú Bohu za deň, hodinu, ktorú im on dáva.

Kto si osvojil kartikulár, čo je spytovanie svedomia okolo obeda, je toho názoru, že takého krátke zamyslenie je balzamom na dušu. Zvlášť vtedy si pripomíname konať dobro, cvičiť sa v čnosti, premáhať svoje nedostatky, napríklad i povahy. Je dobré, keď do večernej modlitby patrí spytovanie svedomia. Malo by byť počas dňa najdlhšie, pričom sa nevenujeme len hriechu, ale aj vďaka za milosti dňa s prosbou o nové do nasledujúceho dňa. Stačí dve tri minúty, ktoré budú aspoň takým prínosom, ako večerná hygiena tela.

To, že sa vieme uznať za hriešnych, že chceme z hriechov povstať, že neľutujeme len zo strachu, napríklad pred trestami či peklom, ale v ľútosti nad našimi hriechmi prevláda láska, že sme urazili a zarmútili Boha, je správne. „Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva svoju milosť“ pripomínajú sv. Jakub, sv. Peter i Kniha prísloví (*Jak 4,6; Prís 3,34; 1 Pt 5,5*).

Sv. Otec Ján Pavol II. v adhortácii *Reconciliatio et paenitentia* povzbudzuje: venovať pozornosť svojmu svedomiu. Keď vieme dbať na hygienu tela, na kultúru a vkus prirodzeného života, tým viac si zasluhuje od nás pozornosť spytovanie svedomia.

Podľa kardinála Carla Martiniho by pri spytovania svedomia nemalo chýbať: ďakovanie Bohu za jeho milosrdenstvo (*confessio laudis*), priznanie si svojich

slabostí, nedokonalostí, nevernosť, hriechov (confessio vitae), a tiež pravdivé, jasné, úprimné vyznanie sa z hriechov (confessio fidei).¹²

Uvedomujeme si, že Ježiš od nás chce viac, ako je vyznanie sa z hriechov. On chce našu konverziu, obrátenie sa, zanechanie hriechu, ktorý nám odpúšťa.

Keď po smrti blahoslaveného Jána XXIII. zostavovali vydanie jeho Duchovného denníka, všimli si zaujímavú vec. Keď ako seminarista si konal pred kňazskou vysviackou duchovné cvičenia, napísal si do denníka niekoľko predsavzatí. Prešli roky, desaťročia plné intenzívnej práce na sebe a Ján XXIII. si pri duchovných cvičeniach ako pápež opäť napísal predsavzatia. Na prekvapenie boli rovnaké ako spred piatich desaťročí. Mal tie isté problémy, dopúšťal sa tých istých chýb a zlyhaní, ale nebol to ten istý človek.

Áno, niečo sa opakuje, pretože veci vyplývajú z povahy a z prostredia, kde žijeme. Usilovnou a cieľavedomou prácou na sebe sa predsa veci dajú riešiť. Sklony možno mierniť, až celkom vykoreniť. Varovať sa opakovaným hriechom je zvlášť potrebné, aby sa nezakorenili, nezvykli sme si na ne, nestali sa súčasťou života.

Úprimné spovede a následne cieľavedomá práca na sebe po spovedi menia ťažkých hriešnikov na ľahkých, tých na bojujúcich so zanedbávaním dobra, a napokon tých, čo túžia žiť s Bohom v zápasoch, bojoch, pokušeniach. Nestrácajme čas pozeraním na chyby a hriechy iných. Za hriešnikov sa máme modliť a najmä za seba. Hriech, akýkoľvek hriech, však nenávidíme a žíme v presvedčení, že sa chceme každého hriechu v budúcnosti chrániť. Častá spoveď a vyznanie sa aj zo všedného hriechu, stávajú sa zárukou vernosti Bohu.

Amen.

4. pôstna nedeľa „B“

Jn 3,14-21

Sme milovaní

Otvorme sa Kristovi, aby sme pochopili, ako nás má rád.

V pôstnom čase si viac a častejšie uvedomujeme svoju hriešnosť a zároveň lásku Pána Ježiša voči nám.

O gréckom Achillovi rozpráva Homér, že bol zraniteľný len na päte. Jeho matka Tekyda podľa legendy svojho syna po narodení ponorila do svätej rieky, vďaka čomu

¹² Porov.: MARTINI, C.: *Wyznania Pawła*. Medytacje. Krakow : 1987, s. 57.

jeho telo sa stalo odolným zraneniam. Keď však matka ponárala syna do rieky, držala ho za päť nohy a tej sa zázračná voda nedotkla. Vieme, že Achilles zahynul, keď mu zranili päť. Zvykne sa hovoriť o „Achillovej päť“, aby sa zdôraznilo zraniteľné miesto, kde, v čom alebo prečo sme zraniteľní.

Kto z nás je bez hriechu?

Pán Ježiš nám dáva nádej, keď hovorí: **„Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“** (Jn 3,16).

Ježiš jasne vyjadruje vzťah Boha k ľuďom. Ich zmysel je úžasný, keď si uvedomujeme hodnotu lásky Boha k ľuďom. Ján o tom hovorí: **„Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy“** (1 Jn 4,10). Kto má syna, ktorého má rád a je to jediný syn, môže tušiť, čo pre Boha je láska. Lásku Boha k ľuďom nám môže priblížiť starozákonná udalosť, kde sa hovorí o láske Abraháma k synovi Izákovi. Pri slovách, keď Boh žiada od otca Abraháma, aby mu obetoval syna Izáka, cítime, že Boh nevie, čo je to láska otca k synovi. V jednej chvíli Boh odkrýva, že vie, čo je to otcova láska. Keď Abrahám chce splniť vôľu Boha a nožom chce zabiť svojho syna, Boh prehovorí: **„Nevystieraj ruku na chlapca a neubližuj mu“** (Gn 22,12)! Syn patrí otcovi. Tam môžeme pochopiť lásku Boha Otca, keď sa zrieka jednorodeného Syna, keď súhlasí, aby jeho Syn zomrel potupnou smrťou na kríži za hriechy všetkých ľudí a aby tí, čo v neho uveria, mali večný život. Boh pri smrti svojho Syna necúvol ako pri Abrahámovi. Boh nezadržal ruky katom, vrahom, vojakom, keď mu usmrcovali Syna. Boh Otec tak miluje človeka, že chce, aby človek bol spasený, aby získal večný život, že pred hroznou smrťou neušetril svojho Syna.

Sv. Efrém píše: „Abrahám mal viac sluhov. Prečo mu Boh nepovedal; obetuj mi jedného z nich? Pretože Boh chcel, aby otec Abrahám prejavil najväčšiu lásku. Pri smrti sluhu by neprežil Abrahám to, čo pri usmrtení syna.

Podobne i Boh má mnoho sluhov. Cez žiadneho z nich neukázal by tak svoju lásku k stvoreniam. Skrze svojho Syna, vďaka ktorému bola ohlásená jeho láska k nám: **„Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“** (Jn 3,16).

O láske v starozákonnej knihe Pieseň piesní sa hovorí: **„Láska je mocná ako smrť... ani veľké vody lásku neuhasia, ani rieky ju neodplavia. A keby človek za lásku chcel dať všetky bohatstvá svojho domu, len by sa opovrhlo ním“** (Pies 6-7). K takémuto šialenstvu lásky použil Boh Otec Syna. Boh nám cez smrť svojho Syna na kríži povedal: tak veľmi vás milujem.

Aby sme Božiu lásku čo najviac pochopili, treba si uvedomiť, že Ježiš „*hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhy, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži*“ (Flp 2,6-8). Ježiš poznal, čo dokáže človek. Udalosti od narodenia v Betleheme až po jeho smrť hovoria o absencii ľudskej lásky. I napriek tomu Boh neprestal milovať človeka. Boh Otec súhlasí v Synovi s úžasným utrpením, aby bol človek skrze toto utrpenie a smrť Syna vykúpený a spasený.

Môžeme preto povedať, že poznávame a uverili sme láske, akú má Boh k nám (porov. 1 Jn 4,16). Smrť Syna nemá svet odsúdiť, ale aby sa skrze Synovu smrť svet zachránil. Učenie Cirkvi je zrozumiteľné: všetci sme boli vykúpení. Všetci sme pozvaní spolupracovať na svojej spáse. Všetci podliehame následkom dedičného hriechu, ale nik nie je skúšaný nad svoje sily. Sme deti svetla. Poznáme, čo je potrebné k spáse. Je potrebné odkryť pravú lásku spásy. Je čas zriecť sa každého hriechu.

Sv. Augustín vo svojich Vyznaniach si uvedomuje svoju hriešnosť: „Beda mi, pretože som sa dopustil mnoho hriechov.“ Treba, aby sme si uvedomili svoju hriešnosť, aby sme oľutovali svoje hriechy a vykonal pokánie.

India je známa aj lotosovým kvetom, ktorý má veľké korene pod vodou a rovnako dva druhy listov až šesťdesiat centimetrov vysoké. Nad nimi na stopke do dvoch metrov výšky siahajú kvety červenej, ružovej a bielej farby, ktoré majú priemer až tridsaťpäť centimetrov. Kvet je príjemnej vône. Tento kvet je v Indii symbolom večnej lásky, po ktorej tak mocne túži srdce človeka. Keď sa jej človeku nedostáva, stráca sa zmysel života.

Láska Krista a jeho smrť má nám pripomínať, aby sme to opätovali svojou láskou.

Božia láska nás nielen pozýva opätovať lásku, ale aj učí, že pred Božou láskou sa nedá skryť, utiecť, nedá sa jej zriecť. Božej láske treba dôverovať. Nie je možné odísť tak ďaleko od Boha, žeby Božia láska bola neúčinná. Boh nás miluje i keď sme neverní, nevďační... Bohu robíme radosť, keď konáme pokánie, keď sa vyznávame z hriechov, keď sa chránime hriechu. Nik z nás nemá rezignovať pre svoj hriech. Božia láska prevyšuje každý náš hriech. Nech by boli červené naše hriechy ako purpur, Kristova láska ich vybieli a budú ako bielučká vlna. Keď prijímame Božiu lásku, dostáva sa nám nevídaného vyzdvihnutia, obohatenia, premeny. Je správne, že nie je nám cudzie pokánie za hriechy.

12. mája 1993 dve triesky z olivovníka boli predané za viac než 18 000 dolárov v preplnenej parížskej aukčnej sieni. V čom spočívala ich cena? Boli z kríža, na ktorom zomrel náš Spasiteľ. Vyvolávacia cena bola 1858 dolárov. Dražba bola ukončená po 90 sekundách, keď žena v prednom rade ponúkla 18 587 dolárov. Takto dve triesky z Kristovho kríža prešli do jej vlastníctva spolu s certifikátom, ktorý potvrdzoval ich pravosť.

Jeden kňaz poznamenal: Keď som čítal túto správu, spomenul som si na jednu rodinu, ktorá dala postaviť kríž pred svoj dom. Keďže bol celý z čiernej žuly, stálo ich to celý majetok. Boli však ochotní to pre tento kríž obetovať. No neboli ochotní naplniť Ježišov príkaz: „**Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma**“ (Mt 16, 24).

Je správne, že dnes nechceme ostať len pri teórii opätovania lásky, ale konkrétnym skutkom chceme byť hodní opätovať Kristovi lásku.

Všetci máme také slabé miesto, chvíľu, kde sme zraniteľní, kde hriech nad nami zvíťazí. Diabol pozná naše slabosti. Útočí a chce našu porážku. Achilles poznal svoje zraniteľné miesto, a preto si ho v boji chránil. Je to výzva pre nás. Modlitba, pôst, pokánie sú stále časové, aby sme nimi chránili seba, svojich drahých, aby sme nimi boli odolnejší voči hriechu, udatnejší v pokušeniach, vernejší v prikázaniach a nadovšetko v láske k Bohu.

Amen.

5. pôstna nedeľa „B“

Jn 12,20-33

Tvár – obraz duše

Naša sviatosť zmierenia hovorí o nás to, čo naša tvár.

Zadávali ste sa už niekomu do tváre? Prečo asi? Z tváre a nielen z tváre sa dá mnoho vyčítať. Napríklad, aký je to človek. Čo snád' ukrýva pred inými, prečo. Oči a ústa mnoho prezradia. Po rokoch pozeráme na fotografie drahých a cítime akoby boli pri nás. Znova počujeme niektoré slová, ktorých význam a hodnota sa nestrácajú.

Aj nám sa ľudia zadávajú do tváre. Prečo asi? Chcú niečo počuť. Chcú vidieť, čo je v našich srdciach, chcú vedieť, čo si myslíme, chcú odpoveď, radu, povzbudenie, čakajú napomenutie...

Zadívame sa občas aj na seba? Prečo asi? Objavujeme samých seba. Hľadáme v sebe odpovede na známe i neznáme hodnoty. Uvedomujeme si, čo iní môžu o nás len tušiť, alebo vôbec nepredpokladajú. Aký som človek? Aký otec, matka, syn, dcéra? A aký som kresťan?

Vrcholí pôstna doba. Apoštol Ján opisuje udalosť keď Gréci, ktorí prichádzajú na sviatky do Jeruzalema, prichádzajú za Filipom s prosbou: „*Chceli by sme vidieť Ježiša*“ (Jn 12,21).

Odpoveď prekročila horizont ich túžby. Ježiš sa predstavuje ako ten, ktorý je nielen očakávaný a predpovedaný Mesiáš, ale vydáva svedectvo o tom, prečo prišiel, a čo jediný vie, čo ho očakáva. Ježiš plní Otcovu vôľu. Tomu, kto ho bude nasledovať, pripomína, že musí odumrieť ako zrnko, aby prišla nová úroda. Kto to dokáže, dáva prísľub, že ho poctí Otec. Tých čakajú skúšky vernosti, a zároveň je pre nich pripravená odmena. Ježišova smrť bude až do konca čias znamením, že všetkých pritiahol k sebe. Spoločenstvo učeníkov s Ježišom sa jeho smrťou nenaruší, ale zavŕši.

Pôstna doba je, čas kedy máme mať viac času, chuti, odvahy vidieť trpiaceho Ježiša, aby sme čerpali pre seba a iných milosti z prostriedkov Ježišom na to určených.

Medzi ne patrí aj spoveď, sviatosť zmierenia. Každý si má nájsť čas a vidieť a prežiť svoju sviatosť zmierenia, spoveď a to, čo s tým súvisí.

Predstavme si otca, ktorý vyšiel na dvor zahrať si futbal so svojím malým synčekom. Veselo sa zabávajú. V jednej chvíli však chlapec vbehne do dráhy letiacej lopty tak nešťastne, že ho trafi priamo do tváre.

Naraz je silný. Chlapec ostáva stáť a zdá sa, že už-už sa rozplače. Pozerá sa na otca. A v jeho očiach vidí lásku i bolesť. A namiesto výbuchu plaču nastáva výbuch smiechu. Čo je dôvodom tejto zmeny? Pohľad do otcových očí.

Asi takto by to malo byť s nami. Ak nám Sväté písmo prináša výzvu k pokániu, je to neraz veľmi bolestivý úder. Pripomína nám totiž priam s nemilosrdnou priamosťou naše hriechy a hovorí „Stop!“ zaužívanému štýlu života. Máme azda chuť rebelovať, nariekať... Pozrime sa však v takej chvíli do Božích očí. Uvidíme v nich lásku, bolesť z nášho poblúdenia i túžbu, aby nás mohol znovu objasť ako svojich synov a dcéry. Po takomto pohľade do očí Nebeského Otca sa všetko zmení. Namiesto rebélie a nariekania uposlúchneme výzvu k pokániu. A to nám prinesie radosť a šťastie.

Zadívajme sa na sviatosť zmierenia, spoveď... Má splňať päť základných kritérií: spytovanie svedomia, ľútosť nad hriechmi, pevné predsavzatie viac nehrešiť, samotná spoveď a zadosť po spovedi. Zhoduje sa doterajšia naša prax s týmto poučením z katechizmu?

Už prvý pohľad na našu osobnú kajúcu prax môže poodhaliť prečo je naša spoveď málo účinná.

Sviatosti má predchádzať dobré spytovanie svedomia. Časté, denné i niekoľkokrát denne spytovanie svedomia stáva sa liekom, posilou duše. Nielen skôr odoláme pokušeniu, ale vieme čo najskôr zvrátiť stav duše k Bohu. Časté spytovanie svedomia pomáha nemať strach pred Bohom. Časté spytovanie svedomia pomáha pozeráť na hriech nie z pohľadu, že budeme Bohom trestaní, ale že my sme urazili Boha, ktorý je Láska, ktorého odprosujeme za svoju absenciu lásky voči nemu, blížnemu i sebe samým. Kto si často spytuje svedomie, nemá strach pred spoveďou. Stav hanby sa mení na prostriedok odpúšťania.

Druhý stupeň k dobrej spovedi je ľútosť nad hriechmi. Časté a dobré spytovanie svedomia pomáha jasne, zrozumiteľne, správne vyznávať sa zo všetkých ťažkých hriechov, ich počtu a okolností. Častá ľútosť pomáha bojovať i proti zanedbaniu dobra a všedným hriechom. Ľútosť sa spája s modlitbou, skutkami kajúcnosti, a ak to často konáme, je chvályhodný skutok, zvyk, prostriedok k posväcovaniu.

Tretí stupeň nasleduje vtedy, keď túžime neupadať do hriechu. Vedome a dobrovoľne sa zriekame do budúcnosti každého hriechu a každej náklonnosti k nemu. Za pomoci milosti pomáhajúcej odstraňujeme okolnosti, ktoré by sa mohli stať príčinou hriechu. Na toto sa zabúda. Máme analyzovať hriechy a vyvodiť uzávery, aby sme opakovane neupadali to tých istých nedokonalostí a hriechov.

Štvrtý stupeň, samotný liturgický úkon, spoveď, vyznanie sa kňazovi ohrozuje viacero činiteľov. Okrem spomenutých sú to najmä prostredie, kde sa spovedá. Pri spoločných spovediach sú to nepohodlné kľáďadla, kúty v kostoloch... Nesympatickosť kňaza. Napríklad hlasno rozpráva, prejavuje únavu, nezaujem... Ďalej je to dlhý čas čakania, studené kostoly, pohyb a rozprávanie iných penitentov, ale i zvyk mať spoveď rýchlo za sebou. Pretože sme sa nedobre pripravili, podcenili sme spytovanie svedomia, spoveď je bezduchá, rýchla, hrozí neplatnosť spovede – svätokrádež, tie isté hriechy už roky bez polepšenia. Preto by sme mali zaujať k spovedi opačný vzťah. Pristúpiť k spovedi pripravený, v dobrej pohode, keď sa nemusí dlho čakať, vybrať si kňaza, ktorý mi najviac vyhovuje, pri spovedi sa neponáhľať, s presvedčením vykonať si platnú svätú spoveď. Kde sa môžem o svojich hriechoch, ťažkostiach s kňazom porozprávať, dať si veci vysvetliť, objasniť, poradiť...

Napokon je to piaty stupeň, vykonať si zadosť, pokánie za hriechy uložené kňazom. Zadosťučinenie patrí k platnosti sviatosti. Jej obsah určuje kňaz, prípadne sa kňaz spýta penitenta, či je schopný pokánie vykonať. Pokánie nemusí byť len modlitba, ale i primerané skutky, či iné hodnoty usporiadať, aby bola sviatosť platná. Po splnení pokánia nesmieme zabudnúť, že za odpustené hriechy, vyznané ťažké, ale i len oľutované ľahké, máme konať dobrovoľne pokánie tu na zemi, prípadne prijať to, čo Pán Boh v živote na nás zosiela, aby

sme po smrti nemuseli v očistci konať pokánie. Je správne si uvedomiť, že zadostučinenie za hriechy nesmieme obmedziť len na niečo krátkodobé, formálne, ľahko a rýchlo vykonané. Zvlášť pokánie máme konať preniknutím láskou k Bohu. Aj všedný, malý hriech, zanedbanie dobra, je urážka Boha. Keď vieme jeden voči druhému zaujať postoj vďačnosti, prejavujeme voči tomu, kto nám odpustil, viac pozornosti, úcty, vďaky..., tým viac si podobný postoj po vykonaní uloženého pokánia uvedomujeme voči Bohu.

Sviatosť zmierenia, spoveď je dar. Darca je sám Boh. S darom nezvykneme pohrdať. Dar si zaslúži čestné miesto. U nás ľudí platí zásada, že čím väčší darca, čím vzácnejší dar, tým viac pozornosti darcovi venujeme. Boh nás nielen obdaroval, ale si aj praje, aby sme dar prijali a mali z neho čo najväčší úžitok. Preto sviatosť zmierenia si zasluhuje, aby sme jej venovali primeranú pozornosť. Pôstna doba s udalosťami umučenia a smrti Pána Ježiša je na to priam predurčená. Premrhať, neprežiť pôstnu dobu je nepeknné. Je na nás vidieť, našom správaní, štýle života, že je pôstna doba?

Zomrel boháč. Našli ranu pri srdci. Prizerajú sa lepšie, telo je bez srdca. Keď otvorili trezor, div divúci – tam bolo jeho srdce.

Srdce nemôžeme vidieť, iba s prístrojom. Nikto nikomu nevidí srdce bez prístrojov. Ale čo je vidieť, je naše spravenie, postoje, život... To prezrádza naše kresťanstvo, vieru... Aj naše spovede nám o niečom hovoria. Stačí sa len trochu prizrieť.

Je správne, že chceme zmeniť svoj vzťah k celej sviatosti zmierenia, od jej vzdialenej prípravy, cez jej priebeh a následne aj jej konkrétny dopad na život.

Každé tvár je milá Bohu, keď je v nej vidieť vďačnosť za dar vykúpenia. Boh vždy trestal pretváрку. Ježiš karhal počínanie farizejov. Je pravdou, že naša telesná tvár podľahne porušeniu. Uvedomujeme si, že budeme mať aj pri vzkriesení oslávenú tvár. Tvár, ktorá bude niesť znamenia pravej lásky k Bohu, blíznym i k sebe. Pracujme na oslávenej tvári už dnes.

Amen.

Sviatok sv. Jozefa

Mt 1,16. 18-21.24a

Svätý Jozef
Úcta k sv. Jozefovi.

V celom svete je rozšírená úcta k sv. Jozefovi. U nás sviatok nie je prikázaným sviatkom, ale i napriek tomu sa konajú rôzne pobožnosti na počesť tohto svätca, ktorý je hlavou svätej rodiny a ochrancom svätej Cirkvi.

Úctu k svätému Jozefovi veľmi odporúčali a rozšírili pápeži Pius IX., Lev XIII., Benedikt XV., Pius XII., Pavol VI. a Ján Pavol II. najmä v apoštolskej exhortácii *Redemptoris custos*. Pápež Lev XIII. v encyklike *Quamquam pluries* venoval mesiac marec k úcte sv. Jozefa. Pápež Pius X. schválil verejné litánie k sv. Jozefovi. 1. mája 1955 ustanovil pápež Pius XII. nový sviatok s názvom Slávnosť svätého Jozefa, robotníka, ženícha Panny Márie, vyznávača, patróna robotníkov.

Prvá správa v evanjeliu o sv. Jozefovi začína slovami: „***Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, nazývaný Kristus***“ (Mt 1.16).

O svätom Jozefovi sa v evanjeliách veľmi málo hovorí. Aj napriek tomu sa dá napísať životopis.

Svätého Jozefa mnohí znázorňujú ako starca. Niektorí by chceli urobiť z Jozefa skôr Máriinho strážcu a ochrancu, než životného spoločníka. V čase udalosti zjavenia Pána bol Jozef oveľa mladší. Evanjelium nespomína, koľko mal rokov, ale vieme, že „on svoju mladosť spojil s mladosťou Márie.“¹³ Je skôr pravdepodobné, že Jozef nevedel, ako vyzerá staroba, lebo zomrel pravdepodobne skôr, ako Ježiš začal verejne účinkovať.

Jozef v Márii zbadal mimoriadnu dokonalú dušu. Jozefa sa dotkla krása Máriinej duše, čistej a dokonalej, bez poškvŕny. Pochopil, že pri Márii sa musí zachovať v úplnej čistote. Mária našla v Jozefovi človeka oduševneného pre rovnakú čistotu, akú žila ona.

Významnú úlohu zohrávajú zasnuby Jozefa s Pannou Máriou. Od Jozefa sa môžu učiť snúbenci, ako prežívať blízkosť druhej osoby a pri tom vyhýbať všetkému, čo by mohlo zatieniť, spáliť ich duchovnú krásu. Jozefovo zasnúbenie s Máriou je vzorom, ktorý by sa mal uskutočniť v kresťanských zasnubách.

Počas zasnúbenia Jozef zistil, že Mária čaká dieťa. V takom prípade by mal každý pokúšenie myslieť si, že Mária sa previnila proti vernosti. Mlčanie Márie

¹³ GALOT J.: *Svätý Jozef*. Trnava : Dobra kniha, 1995, s. 7.

ho len mohlo v tom utvrdiť. Jozef nepochyboval o jej nevine. V Máriinom pohľade stále žiarila tá istá čistota, ako pred počatím. Jozef preto bol presvedčený, že Mária je nevinná. Len Jozef poznal Máriinu panenskú čistotu a vo svojom srdci bol presvedčený. **„Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť“** (Mt 1,19). Bol spravodlivý, preto si neprisvojoval právo byť otcom dieťaťa, ktoré nebolo jeho. Na druhej strane ju nechcel vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť. Chcel to urobiť čo najohľadupľnejšie. Jozef veľmi trpel, myslel si, že Mária mu vysvetlí to tajomstvo počatia, ale ona naďalej mlčala.

Boh oddialil poslanie anjela, a to až skoro po samú rozluku. Tým predlžoval skúšku až do krajnosti. Vnútorne utrpenie, ktoré Jozef tak citlivo prežíval, dáva jeho svedectvu mimoriadnu hodnotu. Aká bola Jozefova radosť, keď sa mu zjavil anjel: **„Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: Jozef, Syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu za svoju manželku, lebo to čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého“** (Mt 1,20).

Toto upozornenie zastihlo Jozefa vo chvíli, keď chcel Máriu tajne prepustiť. Jozef nebol len svedkom tajomstva spásy. Keďže mal titul Spasiteľovho otca, bol aj on povolaný, aby spolupracoval na tomto tajomstve.

Anjelovým posolstvom bol Jozef nielen zbavený mučivej bolesti, v ktorej sa nachádzal pred zvestovaním, ale teraz už rozumel, kam ho vedie jeho zviaanosť s Máriou. Rozkvitla v ňom mesiášska radosť. V tejto radosi sa skrývala potecha celého sveta. Teraz si už v Márii vážil nielen jej panenskú čistotu, ale aj jej materstvo.

Podľa anjelových pokynov už vedel, čo má ďalej robiť. Zosobášil sa s Máriou: **„Urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku“** (Mt 1,24).

Podľa židovskej tradície sa snúbenica stala ženichovou právoplatnou manželkou vtedy, keď prišla do manželovho domu. **„Jozef si teda vzal Máriu za manželku vtedy, keď ju pozval, aby prišla k nemu bývať“**¹⁴ Jozef v manželstve poskytoval Márii oporu. Panne Márii pomáhala jeho stála vernosť, pokojná a pevná odvaha, úplná úprimnosť a oddanosť. To všetko prispievalo k upevňovaniu ich zväzku a k rozkvitnutiu ich svätého zápalu.

Spasiteľovo narodenie

Jozef bol vo veľmi zlej situácii, keď sa dozvedel, že musí putovať do Betlehema kvôli spísaniu obyvateľstva. Musel tam ísť aj s Máriou, ktorá už mala čoskoro porodiť dieťa. Jozef nenašiel iné východisko. Musel ísť do Betlehema, pretože to Božia láska tak chcela. On to nechápal, ale predsa sa vydal na cestu s plnou dôverou. Počas cesty robil všetko preto, aby sprijemnil cestu Márii. Keď došli do Betlehema, snažil sa zaistiť manželke na odpočinok čo najlepšie miesto.

¹⁴ GALOT, *Svätý Jozef*. 1995, s. 30.

Pre svoju chudobu vyhľadal útulok v jaskyni. Táto jaskyňa ináč slúžila pre dobytok. Evanjelista hovorí, že **„pre nich nebolo miesta v hostinci“** (Lk 2,7). Bolo pre neho ponížujúce, že musel vyhľadať útulok v maštali. Bolesť veľmi rýchlo pominula, keď sa narodil Ježiš. Radosť Márie z narodenia dieťaťa prešla na Jozefa. Jozef sa neradoval iba z toho, že sa narodilo dieťa, ale radoval sa z toho, že sa narodilo Mesiáš, Spasiteľ všetkých ľudí. Jozef mal šťastie, že prvý uzrieť dieťa, ktoré očakával celý židovský národ.

Jeho radosť bola väčšia, keď prišli pastieri a **„našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach“** (Lk 2,16).

Jozef si splnil svoju otcovskú povinnosť a dal dieťaťu meno Ježiš. V jeho otcovstve bolo všetko, čo sa nachádza v ľudskom otcovstve, okrem telesného plodenia. Otcovstvo urobilo z Jozefa predovšetkým vychovávateľa. Jozef nebol adoptívny otec. Nevystihuje to správne Jozefovo postavenie. Jozef si neosvojil cudzie dieťa, ktoré by vyšlo z iného manželstva. Ježišovým otcom sa stal Jozef preto, pretože bol Máriiným manželom. Jozefovi treba priznať oprávnené otcovstvo, lebo vieme, že Ježiš sa pozeral na Jozefa ako na svojho otca a bol mu poslušný ako jeho syn. Mária povedala Jozefovi: **„Tvoj otec a ja sme ťa hľadali...“** (Lk 2,48). „V Jozefovom poníženom a skrytom otcovstve sa ukázalo zjavenie a predĺženie najvznešenejšie Božieho otcovstva“¹⁵

Obetovanie Ježiša

Jozef spolu s Máriou išli obetovať svoje dieťa Bohu do jeruzalemského chrámu. Tam sa stretli so Simeonom, ktorý bez váhania spoznal v Ježišovi Mesiáša. Simeon si bol istý, že sa dožije prísľubu Mesiáša. **„Jemu Duch Svätý vyjaviť, že neumrie, kým neuvidí Pánovho Mesiáša“** (Lk 2,26).

Úcta, ktorú starec Simeon prejavil dieťaťu, bola naozaj schopná naplniť Jozefovu mladú dušu ešte väčším nadšením. Svojím prorockým duchom predpovedal bolesť, ktorá zasiahne Pannu Máriu a aj Jozefa: **„On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, - a tvoju vlastnú dušu prenikne meč -, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc“** (Lk 2,34-35). Máriu prenikne meč bolesti, ale ani slovom sa Simeon nezmieňuje o Jozefovi, ani napriek tomu, že Jozef bol prítomný pri tejto udalosti. V tom bolo vidieť znak, že Jozef nebude mať osobnú účasť na kalvárskej obete. Jozefa tieto slová istotne veľmi zasiahli. Pocítil veľkú bolesť, pretože išlo o duše, ktoré mal najradšej. Najprv počúval ďakovnú pieseň starca a potom veľké utrpenie, ktoré malo prísť. Potom Jozef s Máriou obetovali svoje dieťa Bohu tak, ako to predpisoval Zákon. Tým plnili Zákon a uznali, že len Boh má nad Ježišom všetky práva. Pre Jozefa to bol úkon dôvery.

¹⁵ GALOT, Svätý Jozef. 1995, s. 49.

Nájdienie Ježiša v chráme

Až do verejného účinkovania Ježiša to bola jediná udalosť, ktorá narušila pokoj a harmóniu tejto nazaretskej rodiny. Bola to udalosť, keď mal Ježiš dvanásť rokov.

„Každý rok putovali rodičia do Jeruzalema na veľkonočné sviatky“ (Lk 2,41). Keď Ježiš dovŕšil dvanásť rok, bol povinný putovať do Jeruzalema. Pri návrate z Jeruzalema sa stratil rodičom. S veľkou bolesťou ho hľadali. Keď ho našli v chráme, veľmi sa divili, v akej pozícii Ježiša našli. Dvanásťročný chlapec kládol otázky učiteľom Zákona a dával odpovede, ktoré vzbudzovali údiv. Úzkosť vystriedala radosť, ktorá zavládla v ich srdciach. Mária spomína Jozefa, keď vyčíta Ježišovi: **„Pozri, tvoj otec a ja sme ťa s bolesťou hľadali“** (Lk 2,48). Ježiš pred pozemským otcom hovorí o svojom Nebeskom Otcovi: **„Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca“** (Lk 2,49)?

Jozef ako vychovávateľ

Vrátili sa do Nazareta a Ježiš bol im poslušný. Ježiš bol poslušný nielen Márii, ale aj Jozefovi, ktorý si tak mohol plniť svoje rodičovské poslanie. Jozef bol vychovávateľom a robil túto úlohu s opravdivou radosťou, tak ako každý dobrý otec. Jozef mal vplyv na rozvoj Ježišovej osobnosti.

Jozef je nádherným príkladom vychovávateľa. Niet lepšieho príkladu, ako dal svätý Jozef tým, že dvíhal dušu dieťaťa k Bohu.

Jozef, človek pre druhých - Svätý Jozef bol tesárom (porov. Mt 13,55). Touto prácou obstarával živobytie pre rodinu. Vychovávateľom Ježiša nebol nejaký intelektuál, šľachtic alebo kráľ. Bol to jednoduchý tesár, ktorý pochádzal z chudobnej rodiny. Práve to sa páčilo Bohu. Práve tu Boh ukázal, že si ctí každú prácu.

Svätý Jozef bol človek spravodlivý (porov. Mt 1,19). U Boha je človek vtedy spravodlivý, keď plní jeho vôľu. Bol spravodlivý nie preto, že plnil úplne Zákon, ale že mal v hlbokej úcte meno druhých ľudí. Nešlo iba o plnenie Zákona, ale aby sa naplnil jeho duch a tento duch spočíval v láske k Bohu a k blíznym.

Svätý Jozef bol hlavou rodinou. Rodinu mal v hlbokej úcte. Tým, že bol hlavou rodiny, bol veľmi pokorný a ponížený. Iste svätému Jozefovi by sa dalo priradiť ešte veľa titulov (porov. 24), ako napríklad máme v litániách k sv. Jozefovi. Sv. Jozef je skrytý apoštol, človek nádeje, veľký orodovník, ochranca Cirkvi.

Ešte jeden titul, ktorý sv. Jozefovi bezpochyby patrí: sv. Jozef je čistého srdca a zmýšľania. Jeho čistota spočíva nielen v tom, že ho chránila mimoriadna milosť, ale i v tom, že ho chránila čistota srdca Panny Márie. Aj blahoslavenstvo objasňuje zmysel Jozefovej panenskej čistoty: **„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“** (Mt 5,8). Jozef očami ochránenými čistotou sa pozeral na Boha. Zostaňme verní v úcte k svätému Jozefovi. Vyzýva nás k tomu Cirkev, pápeži. Amen.

Kvetná nedeľa „B“

Mk 14,1-15,47

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami

Prijmime ukrižovaného Ježiša, aby sme boli spasení.

Jedna novomanželka varila polievku, a to prvýkrát bez toho, aby pri nej bola jej matka alebo svokra, alebo niekto skúsenejší. Chcela ju uvariť čo najlepšie, a tak ju každú chvíľu ochutnávala. Stále v nej čosi chýbalo. Raz pridala trocha soli, potom vegety, neskôr korenia... Až nakoniec bola tá polievka úplne nanič, nikomu nechutila a ona ju musela vyliť do odpadu.

Končí sa pôstna doba. Nie sme podobní spomínanej novomanželke? Ako sme prežili pôstny čas? Tiež sme si ho čo najlepšie prichucovali, aby bol dobrý? Neurobili sme veľkú chybu? Totiž pri tom dochucovaní sme použili príliš pozemské "koreniny" a zabudli sme na tie, ktoré ochucujú život naveky. Je tu jeden zásadný rozdiel medzi nami a tou gazdinou. Ona svoju polievku vyliala a navarila druhú. No čo s pokazeným ľudským životom, pokazeným pôstnym časom?! Pôst je čas, keď sme sa trocha viac ako inokedy zdržiavali tých pozemských "chutí".

Pred nami je Veľký týždeň. Voláme ho aj Svätým týždňom.

Stotník, keď videl zomierať Ježiša, zvolal: „***Tento človek bol naozaj Boží Syn***“ (Mk 15,47)!

Tieto posledne slová z pašií podľa sv. Marka nám pripomínajú nielen udalosti vykúpenia, umučenie a smrť Pána Ježiša, ale aj vyzývajú umučenie a smrť Pána Ježiša osobne prežiť. Text pašií je jasný, zrozumiteľný, pravdivý, a predsa... Je potrebné k nemu sa nielen rok čo rok na Kvetnú nedeľu a Veľký piatok vracáť. Ako denne jeme chlieb, pijeme vodu a dýchame, práve tak máme čerpať z umučenia a smrti Pána Ježiša. Ako si zdravý človek neuvedomuje, že mu bije srdce, tak dobrý kresťan katolík by tak samozrejme mal žiť s trpiacim Ježišom.

Keď Svätý Otec Ján Pavol II. vyhlasoval za svätú Editu Steinovú, ktorá bola konvertitkou zo židovstva, povedal: „Mnohí si dnes prajú, aby kríž zanikol. Nič však nie je dnes tak oslovujúce, ako práve kríž. Kríž aj dnes hovorí a prebúdza svedomie ľudí. Kríž aj dnes pozýva do ticha, mlčania a uvažovania nad zmyslom a cieľom života.“

Počas pašií zotrvejme na kolenách v tichu. Prečo? Čo nás v tej chvíli v mysli oslovilo? Čo sme pocítili v srdci?

Kristova smrť je náš život. Kristove utrpenie je naša posila. Kristus, ktorý je ten istý, včera, dnes i zajtra, je pre každého človeka ten istý Boh, Spasiteľ a Vykupiteľ.

Donald Grey Barnhouse napísal: „Barabáš bol jediným človekom na svete, ktorý mohol povedať, že Ježiš Kristus fyzicky "vzal jeho miesto" a to na kríži. Ale každý z nás môže povedať, že Ježiš Kristus duchovne "vzal naše miesto". Hriechom sme si zaslúžili smrť. Zaslúžili sme si večný trest na mieste múk. On si však vzal naše miesto. On splatil náš dlh voči božskej spravodlivosti a svätosti. Toto je dôvod, prečo môžem s veľkou nádejou povedať: Zaslúžil som si smrť, zaslúžil som si peklo. Ježiš však vzal moju smrť a moje peklo a nenechal pre mňa nič iné než svoje nebo“ (Our Daily Bread).

Pohanskému filozofovi sa ktosi sťažoval na svoje utrpenie. Filozof ho vyviedol na najvyššiu vežu v Aténach, ukázal mu všetky paláce a domy a povedal: „Pozri na tieto príbytky, a skúmaj, či nájdeš jeden bez utrpenia.“ Na zemi nikdy nebude raj. Nikdy nenastane situácia, v ktorej by neexistovala žiadna telesná či duchovná bieda, ohrozenie, vina a trest, strach, slzy a smrť.

Táto myšlienka je smutným pozadím aj Kristových slov (*porov. Mt 26, 11; Mk 14, 7*). Tieto slová, známe už v Starom zákone, nemajú iba negatívny význam, teda zistenie ľudskej slabosti v chorobe a smrti. Majú aj kladný zmysel. Pripomínajú možnosť a mravnú povinnosť príležitostí ku konaniu dobra, predovšetkým v pomoci tým, ktorí to potrebujú. Kristove slová sú naozaj prorockými slovami, overené v priebehu dvoch tisícročí a sú viditeľné aj v tom našom, treťom tisícročí, ktoré sa pýši úžasným pokrokom.

Dnes na Kvetnú nedeľu si môžeme niečo viac uvedomiť a osvojiť. Adam a Eva použili listy figovníka, aby sa pokúsili skryť zahanbenie z hriechu pred Bohom. Nerobíme to isté dnes? Nepoužívame síce listy figovníka, ale zámer ostáva ten istý. Zakrývame sa niečím pred ľuďmi a hovoríme: „Pozri na moje krásne šaty, na moju masku, ktorú nosím. Toto môžeš vidieť. Ale nemôžeš vidieť, akým skutočne som vo svojom vnútri.“ Listy figovníka, ktoré použili Adama a Eva sa stali symbolom "falošného odevu", veľmi pochybného a netrvalého. Odievame sa do "listov figovníka" vždy, keď sa máme postaviť pred Boha i pred ľudí.

Čo sú v týchto moderných časoch "listy figovníka", za ktoré sa skrývame? Tu je niekoľko príkladov: peniaze, majetok, spoločenské postavenie, akademické tituly, moc... Mnoho ľudí sa snaží skryť svoju vnútornú prázdnotu za tieto novodobé listy figovníka. Svedčí o tom aj aforizmus: „Nikdy nebolo toľko cenných šiat zavesených na bezcenných ľuďoch ako dnes.“ Nie sú "listami figovníka" aj rôzne masky, ktoré si dávame, aby sme oklamali seba i druhých?

Maska zbožnosti, maska dokonalosti, maska spoľahlivého člena farnosti... Neraz sa klameme, že medzi nami a Bohom je všetko O.K. pretože naše mená sú zapísané v matrike, pritom sme príliš zaneprázdnení, aby sme si našli čas na modlitbu a čítanie Božieho slova. Podobne ako Adam pokúšame sa skryť našu duchovnú nahotu. Nezáleží na tom, aký druh listu figovníka použijeme. Nič nezakryje! Oстане vnútorný pocit nahoty a túžba zaodiť sa do niečoho, čo nám môže dať skutočnú a neustálu bezpečnosť. Sv. Ján Zlatoústý nás prosí, aby sme pamätali na raj, ktorý sme stratili. „Odev, ktorý nosíme,“ hovorí, „je ako list figovníka, ktorý skúša zakryť nahotu a zahanbenie z hriechu. Pripomína mám našu duchovnú nahotu v Božej prítomnosti a potrebu, aby nás Spasiteľ zaodel do odevu Božej spravodlivosti a odpustenia.“ Sv. Gregor Nysenský v tom istom duchu hovorí: „Adam žije v každom z nás, vidíme svoju prirodzenosť pokrytú kožou a listami tohto pozemského života, rúchom, ktoré sme si pre seba urobili, keď sme boli vyzlečení z odevu svetla, a ponorili sme sa do márnosti, pomíňajúceho uspokojenia tela namiesto Božského rúcha.“ Často v úsilí skryť pravdu pred sebou samým, pokrývame sa tak mnohými "listami" tohto sveta, že nakoniec hľadáme pomoc u odborníkov.

Istý psychiater povedal raz kňazovi: „My môžeme pomôcť pacientovi úplne sa obnažiť, aby videl seba samého; vtedy vyplávajú na povrch mnohé zlá prítomné v jeho živote. Ale to je všetko, čo môžeme urobiť. Je to okamih, kedy musíte vstúpiť vy.“ Kňaz odpovedal: „Nie ja, prosím, ale môj Pán! On je jediný, ktorý môže obnoviť našu padnutú, hriešnu prirodzenosť a zaodiť nás do nádherného rúcha svojej spravodlivosti.“¹⁶

Dnes trpiaci Pán vstupuje zvláštnym spôsobom skrze liturgiu Veľkého týždňa do nášho života. Nahý, o všetko obraný Ježiš, o šaty, priateľov, česť i život, a to všetko preto, že nás nekonečne miluje.

Končí sa pôstna doba. Už nie sme neskúsená novomanželka, ktorá môže polievku vyliat' a navariť druhú. My svoj život majme pevne vo svojich rukách. Nech nám v zodpovednosti pomáha trpiaci, mučený a ukrižovaný Ježiš.

Amen.

¹⁶ Porov.: CONIARIS, A.: *Sacred Symbols That Speak*, Vol. II., Light and Life Publishing CO., Minneapolis, Minesota 1987, s. 91 - 92.

Zelený štvrtok - Svätá omša na pamiatku Pánovej večere Jn 13,1-15

Udalosti Poslednej večere

Prežime znova a znova to, čím nás obdaroval Ježiš pri Poslednej večeri.

Aj vy si povzdychnete, ako ten čas letí? Od poslednej Štedrej večere (je rok 2003) uplynulo 114 dní. Dnes si pripomíname rozlúčkovú večeru Pána Ježiša s apoštolmi v Jeruzaleme vo večeradle. Ako sa zvykneme tešiť na Vianoce, darčeky... Večerná liturgia Zeleného štvrtku je rovnako pre nás výnimočná. Pripomíname si Ježišom ustanovené sviatosti kňazstva a Eucharistiu a slávenie prvej svätej omše Pánom Ježišom, pri ktorej boli apoštoli na prvom svätom prijímaní. Kňazi na celom svete v biskupských kostoloch, katedrálach, dopoludnia si obnovujú pred svojím biskupom, otcom diecézy, kňazské sľuby. Teraz večer si všetci môžeme spomenúť na svoje prvé prijímanie. Áno, je na mieste si povzdychnúť: ako ten čas letí!

Ján apoštol o udalosti Zeleného štvrtka v Jeruzaleme píše: **„Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti“** (Jn 13,1).

Ján pripomína, že len Ježiš v ten večer vedel, čo bude nasledovať. Z týchto slov musíme vyjsť, ak chceme správne pochopiť dnešný večer a dary, ktoré nám Ježiš v ten večer zanechal, keď sa lúčil s apoštolmi. Nikdy na zemi nebolo takého človeka, ktorý sa lúčil so svojimi s tak veľkou a čistou láskou, ako Ježiš vo večeradle. Ježiš dokazuje svoju lásku ľuďom, hoci si to apoštoli vtedy ešte neuvedomovali. Vykúpenie sveta Ježiš robí z lásky vedome a dobrovoľne. On jediný vie, **„že nadišla jeho hodina odísť z tohoto sveta k Otcovi“** (Jn 13,1). Ježiš je muž činu. Apoštoli sú prekvapení i Judáš, ktorý sa rozhodol, že tejto noci zradí Ježiša. Ježiš ako sluha, posledný v dome, urobí to, čo robia otroci: zobleka si odev, berie zásteru, nalieva do umývadla vodu a prechádza od jedného apoštola k druhému, ktorí sú správaním Ježiša rozrušení, prekvapení, pretože im umýva nohy. Jedine Peter namieta. Až keď mu Ježiš vec vysvetlí, **„teraz ešte nechápeš, čo robím, ale neskôr pochopíš“... „Ak ťa neumyjem, nebudeš mať podiel so mnou“** (Jn 13,7.8). Peter dá súhlas. Ježiš pripravuje tých, ktorým chce odovzdať moc, ktorej sa na svete nič nevyrovná, aby ako kňazi pokračovali v pokore a láske v Ježišovej službe bratom a sestrám. **„Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám“** (Jn 13,15).

Takto začínal posledný večer Krista pred jeho smrťou. Tu začína nová éra Paschy - prechodu. Každý rok si tí, čo uveria v Ježiša ako Vykupiteľa a Spasiteľa v dnešný deň pripomenú ustanovenie Eucharistie. To čo dnes robíme, je anamnéza alebo liturgia histórie. Je to sviatosť, ktorá aktualizuje udalosť. Toto tajomstvo nevymyslel človek, ale ho ustanovil Ježiš slovami: **„Toto robte**

na moju pamiatku“ (Jn 11,24). Okolo týchto udalostí ako okolo osy sa otáčajú roky, ale i týždne a dni. Ide o memoriál paschy, ktorý smeruje k svojmu realizovaniu v parúzii troch rytmov. Ako poznamenáva sv. Augustín, je to „každodenná pascha“, keď Cirkev denne prináša obeť svätej omše. V rytme týždňovom si Cirkev spomína každú nedeľu smrť a zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. A v ročnom rytme, keď každý rok slávime udalosť Veľkej noci.

Príprava na Veľkú noc má svoje časti, kde sa pripomínajú tajomstvá, veci a udalosti. Od najstarších čias Veľká noc sa v Cirkvi slávi ako vrchol duchovného života, kedy končí pôstny čas, ako príprava a keď po Veľkej noci nasleduje zoslanie Ducha Svätého.

Udalosť Zeleného štvrtka zdôrazňuje aj fakt, že ustanovením Sviatosti oltárnej, sviatosti kňazstva a slávením svätej omše sa končí Starý zákon, ktorý už nie je potrebný. Ježiš určuje novú obeť, svoje telo a krv pod spôsobmi chleba a vína. Starozákonné obety, žertvy, kadidlové obety, krvavé i nekrvavé ustupujú najväčšej obete, keď Ježiš poveruje apoštolov a skrze nich všetkých kňazov slovami: **„Toto robte na moju pamiatku“** (Jn 11,24). Nový Boží pokrm premieňa ľudí v samého Krista. Nová obeť nahrádza starú, ktorú prináša nový kňaz. Levíti sa stávajú nepotrební, splnili svoje poslanie, podobne ako ho splnil Melchizedech, ktorý sa stal oznamovateľom novej dokonalej obety. Povstal nový kňaz „obetník“ zjednotenia a obety. Obeta svätej omše nadobúda jasnejšie rysy spojenia s Bohom. Stáva sa obetou večnou, ktorú konajú kňazi vyvolení z ľudu a obdarovaní mocou od Krista, aby premieňaním chleba a vína na Telo a Krv Krista za všetkých ľudí. Obeta svätej omše je obeť Ježiša Krista, kde on sám sa obetuje viditeľným spôsobom skrze kňazov v chlebe a víne. Jedine kňaz môže povedať: „toto je moje telo,“... „toto moja krv“, v zmysle, že z chleba sa stáva Telo a z vína Krv Krista.

Prežívame práve to, čo sa udialo pri Poslednej večeri prvý raz. V duchu viery pri svätej omši slávime smrť Krista tak, ako to ustanovil on sám. Smútok cítime v dnešný večer, že tento dar lásky často mnohí neprijímajú správne. Možno použiť takéto prirovnanie.

Stáli ste už na ulici, keď prechádzal okolo bezdomovec? Už ste sa chystali niečo mu povedať, keď on prejde okolo vás nevšímavo. Zastaví sa pri koši na odpadky. Prehŕňa sa v ňom, až vytiahne odhodený kúsok tvrdého chleba, ktorý si špinavým papierom utrie a s chuťou začne jesť. Prídete k nemu, chcete mu dať niekoľko korún, aby si kúpil čerstvý, ale on len na vás pozrie, a peniaze neprijme. Niekoľko, kto to s vami sleduje, poznamená: „Je to chorý človek.“

Nie je aj naša doba chorá? Trpí na nedostatok lásky a iných prirodzených a nadprirodzených hodnôt. A čo vidíme? Keď jej Cirkev ponúka hodnoty, ktoré

v tomto Veľkom týždni prežívame, nielenže ich neprijme, ale cíti sa ešte urazená. A predsa vieme, že Ježiš zomrel za všetkých bez rozdielu. Je to memento, aby si kresťan katolík viac uvedomoval význam a veľkosť darov Zeleného štvrtka, aby im viac rozumel a prijímal ich na svoj úžitok. Tento nepochybne historický večer má ľuďom otvoriť oči, aby pochopilo, prečo Ježiš ustanovil tieto sviatosti a prikázal sláviť svätú omšu.

Vieme, že Židia nevyslovovali meno svojho Boha. Pohanovia, naopak, dávajú svojím bohom rôzne špeciálne mená. Náš Boh sa nazval; „**Boh je láska**“ (1Jn 4,8). Správne, pretože to dokázal svojím slovom i skutkom, že je Boh, ktorý je „Láska“, večný, nekonečný, pravý.

K priateľovi, ktorý veril, prišiel kamarát, ktorý sa nemohol zmieriť s učením katolíckej Cirkvi o prítomnosti Krista v Eucharistii. Pýtal sa: „Ako je to možné, aby sa chlieb premenil v Kristovo telo a víno v jeho krv?“ Priateľ mu hovorí: „Keď tvoje telo dokáže potravu premeniť na svalovinu, tkanivá, krv a iné, prečo by to nemohol dokázať Boh, ktorý stvoril človeka?“ Ale kamarát pokračoval: „A ako môže v takom malom kúsku chleba byť celý, nekonečný, veľký a večný Boh?“ - „Pozri sa,“ pokračoval priateľ vo vysvetľovaní, „okolo teba sú veľké stromy, ba celé pohoria, i hviezdna obloha, na ktorú sa dívaš, sa zobrazia v tvojom oku, na tvojej sietnici, ktorá je v pomere k nim tak malá. Prečo by nemohol Boh, Ježiš Kristus, byť prítomný v Eucharistii?“ Priateľ vybral z kabáta zrkadielko a kázal, aby sa kamarát doň pozrel. Potom ho hodil na zem a zrkadielko sa rozbilo na viac častí. Vtedy mu povedal: „Keď sa pozrieš, vidíš svoju tvár v každej časti zrkadla, hoci i v tých najmenších. Nediv sa preto, že je Kristus celý a súčasne prítomný, nech sa kdekoľvek slávi alebo uchováva Eucharistia.“

Pri Poslednej večeri sa Ježiš s apoštolmi rozlúčil a pri nanebovstúpení ešte raz, nie preto, že ho už nikdy viac neuvidíme. On zostal medzi nami prítomný v Eucharistii a raz sa s ním uvidíme pri jeho príchode, keď príde ako náš Sudca. Je na nás, aby sme ho nezradili, nedali stranu, nevymenili za niečo... On si praje, aby sme ho často prijímali, navštevovali, žili s ním.

Ako ten čas letí! A hoci sa meníme, človek sa rodí, žije a zomiera. Jedni prichádzajú na svet, iní z neho odchádzajú. Predsa sa plnia Ježišove slová, ktoré vyslovil: „**Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám**“ (Jn 13,15). Preto nielen dnes, ale vždy pri každej svätej omši myslíme na živých i zomrelých bratov a sestry. Všetci vzdávame Bohu vďaka za dary, ktoré nám Ježiš daroval na naše posvätenie.

Amen.

Veľký piatok. Slávenie utrpenia a smrti Pána Ježiša Jn 18,1-19,42

Kríž, znamenie našej spásy
Prežiť život s krížom a pod krížom.

Čo si vieme predstaviť pri slove kríž? Veľký piatok je najpríhodnejší čas znova si pripomenúť význam smrti Pána Ježiša na kríži pre našu spásu.

Pašie, evanjelium sv. Jána, nám pripomína: Ježiš „**si sám niesol kríž a vyšiel na miesto, ktoré sa volá Lebka, po hebrejsky Golgota**“ (Jn 19,17).

Jednoducho povedané: Kríž sú dejiny spásy. Preto kríž, či už ten pri prežehnávaní alebo zobrazovaný najrozličnejšími spôsobmi, je základným znamením kresťanstva. Preto si pripomeňme aj niekoľko širších súvisov, ktoré môžu pomôcť získať z pohľadu na kríž čím viac duchovného bohatstva.

V niektorých prípadoch kríž predstavujú prvé dve písmená gréckeho CHRISTOS: X, P. Inokedy zase bývajú po stranách kríža prvé a posledné písmeno gréckej abecedy alfa a omega, zastupujúce význam začiatku a konca, stvorenia a završenia vykúpenia. Predobrazom kresťanského kríža bývajú výjavy zo Starého zákona - veraje dverí židovských domov potreté krvou baránka v podobe kríža, baránok pečený na dvoch ražňoch, ktoré takisto vytvárajú podobu kríža. Kríž zahŕňa aj stvorenie a má kozmický zmysel. Preto sv. Irenej, keď hovorí o Kristovi a jeho ukrižovaní, môže napísať: „Prišiel vo viditeľnej podobe k tomu, kto mu patril, a stal sa telom, bol položený na kríž, aby v sebe zahrnul vesmír...” A Cyril Jeruzalemský tvrdí: „Boh rozpál svoje ruky na kríži, aby objal hranice celého sveta, a tak je vrch Golgota pólom sveta.” Lactantius píše podobne: „Boh vo svojom utrpení roztvoril ramená a objal celý svet.”

Podoba kríža sa nachádza aj v prírode. Možno ju odhaliť v človekovi s roztvoreným náručím, v lete vtákov, v lodi so sťažňom, v pluhu na obrábanie zeme. Justus vo svojej Apológii (1,55) vyratúva všetko, čo nesie znak kríža, cruces dissimulate, ako kotva, pluh... Kríž je tiež jednou zo základných biblických foriem. Je stromom života (porov. Gn 2, 9), múdrosťou (porov. Prís 3,18), drevom, z ktorého je Noemova archa alebo Mojžišova palica; stromom zasadeným na brehu vôd, drevom, na ktorom bol zavesený had. Strom života symbolizuje zároveň strom kríža, odtiaľ je rozšírený latinský výraz sacramentum ligni vitae, sviatosť dreva života.

Kríž je v teológii spásy označovaný aj za podlžnosť spravodlivosti, alebo výkupné, lebo iba obetou kríža a Kristovou smrťou mohol byť človek vyslobodený, vykúpený zo siete hriechu. Odtiaľ pramení používanie výrazu „výkupné”. Kríž sa tiež pripodobňuje k udici, ktorá zachytila diabla a

nedovoľuje mu pokračovať v jeho pôsobení. Aj sv. Bonaventúra prirovnáva kríž k stromu života: „Križ je stromom spásy, posvätený krvou Krista, je plný všetkých plodov.” Podľa dávnej tradície sa Kristovmu krížu pripisuje schopnosť kriesiť mŕtvych, pretože bol zo stromu života zasadeného v raji. Križ nám teda nepripomína len vykupiteľskú smrť Ježiša Krista, ale v širšom zmysle celé dejiny spásy.

Križ a jeho tvary

Križ býva zobrazovaný v rôznych tvaroch, ktoré nie sú výplodom fantázie, ale každý má svoj význam. Navzájom sa nevylučujú, skôr sa dopĺňajú, pretože každý osobitne zdôrazňuje niektoré z tajomstiev a posolstva kríža. Križ tvaru tau symbolizuje hada zaveseného na palici, smrť premoženú obetou. Tajomný význam nadobudol už v Starom zákone, napríklad v postave Izáka nesúceho na svojich pleciach drevo na obetu. V kresťanskej tradícii ho rozšíril najmä sv. František Assiský a jeho nasledovníci. Jednoramenný kríž je krížom evanjelií. Symbolizuje štyri prvky narušené v ľudskej prirodzenosti a zároveň predstavuje ľudstvo priťahované Kristom zo štyroch častí sveta, ako aj čnosti ľudskej duše: spodok kríža, zasadený do zeme, znamená vieru - dostatočne silnú a hlboko zakorenenú, zvislé rameno je symbolom nádeje zameranej na nebo, šírka kríža naznačuje lásku zahŕňajúcu aj nepriateľov a dĺžka kríža vytrvalosť až do konca. Grécky rovnoramenný kríž možno vpísať do štvorca, kým latinský kríž s dlhším zvislým ramenom má podobu človeka s rozpätými ramenami, a preto ho možno vpísať len do obdĺžnika. Prvý je ideálny, druhý reálny. Pôdorys gréckych i latinských chrámov väčšinou mal tvar kríža. Dvojramenný kríž pripomína horným, kratším ramenom nápis nariadený Pilátom: Ježiš Nazaretský, kráľ židovský, a nižším, dlhším ramenom rozprestreté Kristove ruky. Tento tvar kríža pochádza z Grécka, kde sa aj najčastejšie objavuje. Trojramenný kríž sa stal symbolom cirkevnej hierarchie, jeho ramená zodpovedajú pápežskej tiare, kardinálskemu klobúku a biskupskej mitre. Od 15. storočia má právo mať dvojramenný kríž iba pápež, dvojramenný prináleží kardinálom a arcibiskupom, jednoramenný biskupom. Taktiež sa rozlišuje medzi krížom utrpenia a krížom vzkriesenia - prvý pripomína utrpenie a smrť, druhý víťazstvo nad smrťou. Križ vzkriesenia býva ozdobený vlajkou alebo plameňom, podobnými štandardami. Nepredstavuje trám, ako pri kríži utrpenia, ale žezlo. Je to premenený a oslávený potupný nástroj popravy. Pri mnohých gréckych krížoch vidno znázornené zvieratá, ktoré buď s hrôzou, alebo s láskou pozerajú na znamenie spásy. Orol a páv predstavujú pýchu, lev a sokol kruté násilie prekonané jarmom kríža. Holubica a baránok znamenajú, že čnosti pramena z kríža a neresti sú ním porazené, orol dôstojnosť Spasiteľa žijúceho v nebeských výšinách a sokol jasnozrivosť jeho prorockého videnia.

Aký je symbolický význam kríža? Prv než Ježiš Kristus zomrel na dreve kríža a potupná šibenica sa stala uctievaným symbolom kresťanstva, samotný tvar kríža mal veľký symbolický význam. Kríž je jedným zo znakov, ktorých používanie je dokázané od najstaršej antiky: v Egypte, v Číne, na Kréte, kde sa našiel mramorový kríž z 15. storočia pred Kristom. Je tretím zo štyroch základných symbolov spolu so stredom, kruhom a štvorcom, a práve on stanovuje vzájomný vzťah s ostatnými tromi, sceľuje ich. Kríž, smerujúci k štyrom svetovým stranám, je zároveň základom všetkých symbolov orientácie a rozličných rovín ľudskej existencie. Súlad v človeku medzi dvoma orientáciami v ňom samom - animálnou a priestorovou - uvádza ho do súzvuku s pozemským svetom a jeho živočíšna, priestorová a časová orientácia sa vyjadruje vo vzťahu k nadprirodzenému svetu. V dôsledku toho má kríž úlohu syntézy a miery. V ňom sa spája nebo so zemou, prepájajú sa čas s priestorom. On je pupočnou šnúrou spájajúcou kozmos s jeho pôvodným stredom. Zo všetkých symbolov je najuniverzálnejší a najvšeobecnejší. Je to práve kríž, čo vymedzuje posvätný priestor, napríklad chrám, označuje námestia a obce, prechádza poliami a cintorínmi. Obsahuje tajomstvo stredu, je rozšírením, povznesením a zároveň súhrnom, rekapituláciou. Kríž zahŕňa aj symbolickú povznášajúcu hodnotu.

Podľa jedného nemeckého stredovekého nákresu je znázornený ako strom, ktorého korene sú v podsvetí, vystupuje až k Božiemu trónu a konármi objíma svet. Podľa východných legiend kríž je mostom alebo rebríkom, po ktorom ľudia vystupujú k Bohu. Podľa niektorých obmien drevo kríža má sedem stupňov - presne ako kozmický strom, predstavujúci sedem nebies. Okrem symbolických významov, ktoré má znak kríža v čínskej, americkej či africkej kultúre, my sa zameriame na hĺbku a rozsah jeho významov v kresťanskej tradícii, ktorá prozreteľnostne obohatila symboliku kríža tým, že doň skoncentrovala symbol celých dejín spásy a umučenia Spasiteľa, Slovo, druhú osobu Najsvätejšej Trojice. Je viac než len obrazom Ježiša Krista, stotožňuje sa s celou jeho ľudskou existenciou, s jeho osobou. V Cirkvi sa slávi sviatok Povýšenia Svätého Kríža, spieva sa hymnus *O Crux, spes unica...* Má svoju históriu, jeho drevo pochádza zo stromu, ktorý Set zasadil nad Adamovým hrobom a jeho úlomky, po Kristovej smrti rozšírené do sveta, spôsobujú zázračné uzdravenia. On sa objaví na Kristových ramenách, keď príde ako sudca. Niet živšieho symbolu. Aj kresťanská ikonografia sa naučila vyjadriť ním tak túžbu po Mesiášovi, ako aj jeho prítomnosť: kde je kríž, tam je aj Ukrižovaný.

Keď Španieli dobyli Mexiko, pátrali po zlate, lebo Mexičania im ho nechceli dobrovoľne vydať. Chceli si to vynútiť i mučením, a to tak, že položili mexického cisára Guatimoziua a jeho sluha na žeravé uhlie. V tom sa sluha už-už prosebne díval na

cisára, akoby ho prosil, či smie prezradiť, keď ho cisár napomenul: "Pozri sa na mňa, ja ležím na ružiach?" Tak môže zvolať ku každému zarmútenému Spasiteľ na kríži.

Nik z nás sa nevyhne krížu. Je to smutné dedičstvo po prarodičoch. Nemáme právo prarodičom nič vyčítať. Čo naše osobné zlyhania? Hriechy? V našich krížoch nie sme osamelí! Ako sme ku krížu prišli smutným dedičstvom, tak prichádzame k pomoci pri našich krížoch bez nášho pričinenia. Ježiš Kristus, ktorý sa nám stal podobný vo všetkom okrem hriechu, je naša pomoc, istota pri nesení, znášaní, žití s našimi krížmi. Kríž, už pohľad naň, čas pod krížom na kolenách, zopäté ruky k modlitbe pod krížom sú balzomom, útechou, nádejou, istotou pre nás čo veríme v ukrižovaného Krista. Kto nám dá viac síl, milosti zvíťaziť, odpykať si následky za naše viny, hriechy? Len a len ukrižovaný Ježiš. O tom sa môžeme sami presvedčiť.

Kresba Salvadora Dalího zobrazujúca Ježiša Krista na kríži, ktorá roky visela v predsieni mužskej väznice na Rikers Island v New Yorku, zmizla. Pripomína to scénu z filmu: obrázok ukradli a nahradili replikou. To všetko pred zrakom stráža, ktorá tam hliadkuje dvadsaťštyri hodín. Krádež objavili zamestnanci, ktorým sa replika zamknutá za sklom zdala akási novšia a farby svetlejšie. Vyšetrovatelia nechápu, ako je možné vymeniť takú veľkú kresbu (meter krát meter a dvadsať centimetrov) bez povšimnutia. Originál ohodnotený v osemdesiatych rokoch sumou 175-tisíc dolárov je perokresba čiernym a červeným tušom a Dalí ju venoval v roku 1965 vtedajšej riaditeľke nápravného zariadenia Anne Moscowitzovej-Krossovej. Bolo to ospravedlnenie za to, že nemohol prísť na besedu o umení s väzňami, pretože bol práve chorý. Skicu urobil za dve hodiny, aby ju Yperifanos stihol odovzdať. Do rohu napísal: „Pre jedáleň väznice Rikers Ysland - SD.“ A tam visela šesťnásť rokov, kým ju nedali do predsiene. Do väznice obraz doručil Nico S. Yperifanos, blízky priateľ Dalího. Podľa neho na krádeži muselo spolupracovať viac ľudí. Do väzenského foyer trestanci nemajú prístup.

Je správne, že kríž má miesto na čelnom a čestnom mieste v našich bytoch, domácnostiach, nemocniciach i úradoch... Pohľad naň dáva zmysel žiť, pracovať, trpieť...

Vo Florencii žil zbožný kňaz Galeatini. Dal si namaľovať tvár Krista trpiaceho a trnám korunovaného. Obraz umiestnil pri okne a celé hodiny sa naňho díval. V oproti stojacom dome žila hašterivá vdova. Celé dni preležala na okne a neušlo jej, že kňaz sa dlhé hodiny pozerá na jedno miesto pri okne. Iste tam má zrkadlo, pomyslela si, a prezerá sa, aký je krásny. Nedalo jej to, a keď kňaza stretla, povedala štipľavo: „Otče, myslela som, že ste svätý kňaz a zatiaľ sa celé hodiny pozeráte do zrkadla. Kázate proti pýche a sám do nej padáte!“ Kňaz sa podivne usmial: „Pani, máte pravdu, pozerám sa opravdivo do zvláštneho zrkadla. Čím viac sa doňho dívam, tým viac hriechov na sebe

poznávam. To zrkadlo má pre mňa takú moc, že sa od neho nemôžem odtrhnúť.“ „Ukážte mi ho!“ zatúžila zlostná žena. „S radosťou,“ a kňaz jej ukázal Kristovu tvár. „Dívajte sa doňho denne, hodiny, dni, mesiace a obnažíte si svoju dušu!“

Denne žiť s Ukrižovaným je záruka, že v hodne smrti nebudeme sklamaní.

Je Veľký piatok. Deň, kedy vzdávame úctu ukrižovanému Kristovi. Je to aj deň, keď máme urobiť zmenu vo svojom živote k Ukrižovanému. V čom, ako, prečo, načo...? Dnes to nielen vieme, ale aj chceme.

Amen.

Veľkonočná nedeľa, vigília

Mk 16,1-8

*Kristovo zmŕtvychvstanie je naše víťazstvo
Prežime ako kresťania veľkonočné udalosti.*

Keď sa americkí kozmonauti vrátili z Mesiaca, prezident Nixon ich privítal slovami: „To je najväčšia udalosť od stvorenia sveta.“ Na to vyhlásil známy ľudový misionár Billy Graham: „Najväčšia udalosť svetových dejín je narodenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista.“

Pýtajme sa: Mal kazateľ pravdu? Ľudia budú lietať ešte na iné planéty, objavovať ďalšie svety, ale nikde nenarazia na skutočnosť, že mŕtvy svojou vlastnou mocou vstal z hrobu. Vtom je Kristovo vzkriesenie jedinečné. Existujú mnohé Božie skutky, o nich nám hovorí príroda i Božie posolstvo, ale nikde nie sú tak zreteľné, že niečo je jedine Božím dielom, ako pri Kristovom zmŕtvychvstaní.

Rok čo rok si pripomíname slová mladíka oblečeného do bieleho rúcha, ktoré povedal ženám v nedeľu na svitaní: „**Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili**“ (Mk 16,6).

„**Pán naozaj vstal z mŕtvych**“ (Lk 24,34). Tieto slová sú od tejto chvíle radostným a víťazným pozdravom kresťanov. Bohočlovek je „**prvotina zosnulých**“ (1 Kor 15,20); prvým, ktorý prešiel hrobom k večnému životu s osláveným telom. „**Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho... A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema**“ (Lk 24,31.33). Biblická exegéza vzkrieseného

Pána otvorila emauzským učeníkom zmysel Písma, takže ich srdce "zahorelo" a dalo sa uchvátiť pre Božie posolstvo. Giovanni Papini vo svojej knihe Život Krista v tejto súvislosti napísal: „To bola hodina útechy po tých zachmúrených dňoch.“ Jeho nepochybná prítomnosť dokazovala, že neuveriteľné bolo isté, že Boh ich neopustil a že ich nikdy neopustí. Jeho nepriatelia, ktorí si mysleli, že vyhrali, sú porazení. Viditeľná pravda sa celkom zhodovala s proroctvom... Ak majster vstal, ani oni nemôžu umrieť; keď vyšiel z hrobu, jeho sľuby boli sľubmi Boha a on ich zachová až do posledného. Neverili nadarmo a neboli viac sami: ukrižovanie bolo len zachmúrením jedného dňa, aby svetlo tým väčšími zažiarilo na všetky budúce dni. **„Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho... A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema“** (Lk 24,31.33).

Správy o vzkriesení, tak ako ich podávajú evanjelisti, nám nepomáhajú vytvoriť si obraz o tom, ako sa to vlastne odohralo. Svätý evanjelista Marek hovorí, že skoro ráno k hrobu prichádza Mária Magdaléna, Mária Jakubova i Salome. Hrob našli otvorený a vo vnútri sa stretli mladíkom, ktorý im zvestoval zmŕtvychvstanie Ježiša Krista (porov. Mk 16,1-8). Svätý evanjelista Matúš hovorí iba o Márii Magdaléne a inej Márii, ktoré na úsvite prišli k hrobu, ktorý otvoril Pánov anjel za veľkého zemetrasenia. Oznámil im Ježišovo vzkriesenie a keď sa ponáhľali oznámiť to apoštolom, stretávajú sa so vzkrieseným Ježišom Kristom (porov. Mt 28,1-10). Svätý evanjelista Lukáš spomína Máriu Magdalénu, Janu, Máriu Jakubovu a ďalšie ženy. Hrob našli otvorený a zvest' o vzkriesení im priniesli dvaja mužovia v žiarivom odeve. Keď oznámili túto zvest' apoštolom, svätý Peter utekal sa pozrieť na hrob (porov. Lk 24,1-12). Svätý evanjelista Ján hovorí len o Márii Magdaléne, ktorá keď prišla k hrobu, zbadala, že je otvorený. Utekala to povedať Petrovi a inému učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád a tí sa ponáhľali pozrieť si hrob (porov. Jn 20,1-10).

Zdá sa, že evanjelisti si nepotrpeli na presnom zachytení jednotlivých detailov veľkonočného rána. Zrejme im ani o to nešlo. Išlo im iba o zvestovanie zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Chcú, aby sme verili v to, v čo uverili oni. Pozrime sa teda podrobnejšie na správu o zmŕtvychvstaní, ako nám ju prináša svätý evanjelista Ján. Správa začína skoro ráno, "ešte za tmy". Je tu už síce náznak nového dňa, ale stále je ešte tma. Táto tma môže byť aj obrazom toho, čo v sebe cítila Mária Magdaléna. Cítila v sebe bolesť zo smrti milovaného Ježiša a teraz i jeho telo je preč... Je to podobná tma či bolesť, ktorú cítime pri strate milovaného človeka, alebo ktorú cítia tí, ktorým sa rozpadlo manželstvo alebo ich postihla vážna choroba či vážne životné sklamanie. Je to bolestivá tma, ktorá znemožňuje vidieť znaky nového dňa, nového života. Mária Magdaléna našla prázdny hrob. Utekala k apoštolovi Petrovi a inému učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád, a oznámila im: **„Odniesli Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili“** (Jn 20,2). Apoštol Peter a ten "druhý učeník" bežali k hrobu. Peter zaostal. Čo ho spomalilo? Evanjeliem svätého Jána je plné symbolov. Čo spomalilo svätého

Petra? Azda spomienka na jeho zradu v predchádzajúcich dňoch? Pamäť, spomienka na nevernosť i nás môžu zdržiavať. Ak sme konfrontovaní so skutočnosťou zmŕtvychvstania, celkom prirodzene cítime, že je od nás očakávaná úplná vernosť. Viera v Ježišovo vzkriesenie nás vedie k mnohým otázkam: Prečo jestvuje medzi nami rasizmus? Prečo jestvuje nerovnosť medzi ľuďmi? Prečo sa vedú vojny? Prečo zabíjame tých, ktorí zabíjajú druhých, i keď hovoríme, že zabíjanie je zlé. Za týmito otázkami nasledujú ďalšie, ktoré miera do osobného života a pýtajú sa na konkrétne dôvody toho či onoho nášho zlého konania. Keď sa apoštol Peter dostal k hrobu a uveril, zmenil sa jeho pohľad na svet. Tma a bolesť pominula. Začal vnímať svet cez šošovku Ježišovho Ducha. Môže azda ten, kto uverí vo vzkriesenie, vnímať svet inak? Ako vnímame svet my, keď spolu s Petrom, Máriou Magdalénou a tým "druhým učeníkom" pozeráme do prázdneho hrobu? Vnímame a prijímame odpustenie našej bývalej nevernosti a mnohých kompromisov so svetom tak ako Peter? Prijímame znaky veľkonočného rána tým, že zvestujeme vzkriesenie odpustením nepriateľom, nakŕmením hladných, povzbudením slabých vo viere? Prázdny hrob vyvoláva množstvo otázok, ktoré nás spomaľujú ako Petra, ale zároveň nás vyzývajú k viere, ktorá nás mení.

S apoštolom Petrom prichádza k hrobu ešte jeden učeník, učeník, "ktorého mal Ježiš tak rád". Všetci exegeti sú zajedno v tom, že tu ide o samotného evanjelistu Jána. Prečo však zatajuje svoju identitu? Nech už je to z akéhokoľvek dôvodu, môžeme mu byť za to vďační. Tento učeník "bez mena" takto reprezentuje všetkých kresťanov. I na nás jednotlivo sa vzťahujú slová "ktorého - ktorú mal Ježiš tak rád". Každý jeden kresťan v živote musí prísť k "prázdnomu hrobu". Ide o okamih, kedy sa viera predaná rodičmi pretavuje v osobnú skúsenosť s Bohom. Tento učeník má svoje špeciálne miesto v evanjeliu, pretože je prvým, ktorý uveril v zmŕtvychvstanie. Zároveň nám však ponúka aj kľúč k pochopeniu "prázdneho hrobu". Tým kľúčom je láska. Máme osobnú skúsenosť Božej lásky, ktorá sa voči nám prejavila skrze Ježišov život, smrť i zmŕtvychvstanie. Táto láska nám pomáha vidieť aj v "tme", vidieť aj to, čo iným uniká. Vidíme Božie odpustenie a jeho milosrdenstvo, ktoré sa vylialo na všetkých ľudí. Keď takto nazrieme do prázdneho hrobu, už je nemožné žiť ako predtým.

Bežme teda vo veľkonočné ráno s apoštolom Petrom a Jánom, s Máriou Magdalénou a ostatnými ženami k prázdnomu hrobu, aby sme vstúpili do nového života, ktorý dáva viera v zmŕtvychvstanie Ježiša Krista.¹⁷

¹⁷ Porov.: BOLL, J. F.: Easter Sunday.

Kaplán, ktorý pôsobil v jednej americkej väznici, vyzval väzňov, aby napísali vianočný pozdrav tým, ktorým svojimi činmi ublížili, alebo rodinám ich obetí. Aj keď nepovedal, čo majú napísať, predsa na pozdravoch sa okrem priania k Vianociam objavili aj prosby o odpustenie. Takmer všetci väzni napísali pohľadnice. Jeden povedal, že to na neho pôsobilo veľmi oslobodzujúco. Čo keby sme aj my prijali túto výzvu väzenského kaplána a napísali vianočný pozdrav (azda aj s prosbou o odpustenie) tým, ktorých sme v priebehu roka nejakým spôsobom zranili? Ešte nie je neskoro...

Iné memento, ktoré pramení zo zmŕtvychvstania Krista.

Kňaz Bill Wilson pôsobí v New Yorku. Jeho farnosť sa nachádza v dosť nebezpečnej štvrti. Dvakrát ho prepadli a zranili. Napriek tomu sa ďalej usiluje pôsobiť medzi ľuďmi v okruhu svojej farnosti. Jeho zápal priniesol bohaté ovocie v podobe mnohých obrátení.

Jedna žena, pôvodom z Portorika, po svojom obrátení prišla za ním a povedala: „Chcem vám pomôcť vo vašej práci. Čo môžem pre Cirkev a Boha urobiť?“ Kňaz sa pýtal, na čo má talent, čo by mohla ponúknuť. No žena nevedela, čo môže ponúknuť. Nevedela dokonca ani po anglicky. Nakoniec však povedala, že má rada deti. Kňaz chvíľu rozmýšľal a potom dostal nápad. Poprosil ju, aby sprevádzala deti, ktoré autobus z okolia zväža do nedeľnej školy. Žena sa s radosťou ujala svojej úlohy. V autobuse vzala do náručia zakaždým to najzanedbanejšie dieťa a šepkala mu do ucha jediné vety, ktoré sa naučila po anglicky: „Mám ťa rada. Aj Ježiš ťa miluje.“ Po niekoľkých mesiacoch sa jej pozornosť sústredila na chlapčeka, ktorý začal chodiť do nedeľnej školy so svojou sestrou. Chlapček nič nerozprával. Zakaždým ho vzala do náručia a šepkala mu tie isté slová: „Mám ťa rada. Aj Ježiš ťa miluje.“ Po nejakom čase chlapček po nastúpení do autobusu automaticky sa posadil do jej náručia, ale nikdy nič nepovedal. Až jedného dňa, na jej veľké prekvapenie, sa k nej otočil a koktavo povedal: „Aj ja-ja mám ťa-ťa rád.“ Potom ju chytil okolo krku a dal jej veľkú pusu. Toto sa stalo v nedeľu o pol tretej popoludní. O štyri hodiny na to bol tento chlapček mŕtvy. Jeho vlastná matka ho zbila tak surovo, že zomrel. Potom vyhodila jeho telo na smetisko. „Mám ťa rada. Aj Ježiš ťa miluje.“

Tieto slová boli medzi poslednými, ktoré tento úbohý chlapček počul vo svojom krátkom živote z úst ženy, ktorá po anglicky vedela len pár viet. Táto žena dala Bohu k dispozícii len jediný svoj "talent" – lásku k deťom. A tento talent umožnil chlapčekovi, ktorý nikdy nepočul slovo "láska - mám ťa rád" vo svojom domove, zakúsiť a odpovedať na Kristovu lásku... Čo môžeme ponúknuť my? Každý z nás má niečo, čo môže ponúknuť Bohu skrze blížneho.¹⁸

Dnešný svet, neveriaci ľudia i kresťania, ktorí majú veľké ťažkosti vo viere, od nás žiadajú, očakávajú, že im ukážeme príklad pravej, nefalšovanej kresťanskej

¹⁸ Porov.: ADAMS, M.: The Roads He Walked – Palm Avenue.

viery. Od nás to právom čakajú. Uvedomujeme si, že to nie je ľahké, ale je to potrebné. Ide o spásu ich duší. Je Veľká noc. Kristus tiež počíta s nami.

Pripomíname si najväčšia udalosť z histórie ľudstva. Boží Syn zomrel a vstal z mŕtvych. Dnešný sviatok je najväčší v cirkevnom roku. Aleluja.

Amen. Aleluja.

Veľkonočná nedeľa

Jn 20,1-9

Kristus vstal z mŕtvych

Kristovo zmŕtvychvstanie je nádej našej večnosti.

Predstavme si dobýjanie vesmíru. Vieme, že je to náročné a zodpovedné. Nečudujeme sa, že kozmický program, v ktorom si ľudstvo vytyčuje svoje plány, poznania a prenikania do tajomstiev vesmíru, je stále vysoko aktuálny, stále viac koncepčný, ale aj stále viac náročný na obrovské finančné čiastky potrebné na jeho krytie. A preto nás neudivuje, keď sa dozvedáme, že po vypustení kozmických telies z radiacií centier starostlivo sledujú ich dráhu, aby teleso išlo tam, odkiaľ má priniesť množstvo nových informácií, aby splnilo svoju úlohu v kozme. Ak však zistí, že sa teleso odchyľuje od svojej vypočítanej a určenej cesty, robí sa tzv. "korekcia dráhy", aby nevyšiel nazmar celý drahý projekt.

Pýtajme sa: Je naša spása niečo menej ako dobýjanie vesmíru? Rozhodne nie. Každý z nás je dôležitý, nenahraditeľný... Je správne, že cítime veľkú zodpovednosť za svoju spásu. Veľkonočná nedeľa je dar, kedy si máme uvedomiť, že sme zodpovední za svoju spásu. A preto, keď sa odchyľujeme od Krista, jeho učenia, jeho lásky, od spásy svojej duše, urobme "korekciu dráhy", čiže zmenu svojho života.

A na to nás upozorňujú slová sv. Jána apoštola, ktorý o sebe napísal: ***„Vošiel“ do hrobu „aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril“*** (Jn 20,8).

Opis, osoby, reči a skutkov okolo utrpenia a smrti Ježiša sa nám môže zdať, že končí tragédiou. Je koniec. Ježiš vydýchol (Lk 23,46). Ešte pohreb (23,50-53) a posledné správy o jeho tele. Keď čítame tieto state prvýkrát, môže sa zdať, že všetko skončilo. Posledné slová a obrady balzamovania (23,56), informácie o uložení tela do hrobu. Príbeh Ježiša, ktorý sa vydáva za Božieho Syna však

nekončí, naopak pokračuje. Boh potvrdzuje slová svojho Syna a posla posla - anjela, aby to oznámil človeku (24,4). „Vstal z mŕtvych, ako už vopred povedal“ (24,6). Ženy sa stávajú ďalšími poslami a oznamujú radostnú zvesť ďalej. Toto potvrdzuje Ježišova prítomnosť, keď sa zjavuje učeníkom, ktorí idú do Emauz (Lk 24,15nn), keď sa zjavuje Jedenástim (Lk 24,36nn) a keď sa pred ich očami v Betánii vzniesol (Lk 24, 50n). (Lk 24,1-10), je časť evanjelia, ktorá opisuje zvrát udalostí v dejinách človeka. Ženy, o ktorých sa rozpráva (od v. 23,55), prichádzajú v prvú príležitosť, kedy to zákon dovoľuje, k hrobu, aby dokončili balzamovanie mŕtveho tela, čo nebolo možné dokonale previesť kvôli sabatu. Za včasného rána, prvého dňa v týždni (v nedeľu) idú ženy (v. 55) s olejmi k Ježišovmu hrobu, od ktorého je odvalený kameň slúžiaci k jeho uzatvoreniu. „Telo Pána Ježiša nenašli,“ preto sú bezradné. Dvaja muži v žiarivom odeve (Sk 1,10) oznamujú užasnutým ženám, že Ježiš nie je medzi mŕtvymi, ale vstal z mŕtvych, ako to predpovedal v Galilei (9,22.44; 17,25; 18,32n). Tri dni (v. 7) uplynuli a Ježišova predpoveď sa splnila. Ženy "sa rozepamätali na jeho slová" (v. 8), vracajú sa späť do mesta a oznamujú „Jedenástim i všetkým ostatným“ (v. 9). Lukáš predpokladá, že apoštoli sú zhromaždení v Jeruzaleme a okolo nich je obec učeníkov. Až teraz uvádza Lukáš mená žien (porov. 8,2a: *Mária z Magdaly; Jana; Mária, matka Jakubova z Mk 16,1, a ostatné učeníčky. Zuzana z 8,2a sa neuvádza*).

V evanjeliu je opísané, čo sa stalo: kameň je od hrobu odvalený a Ježišovo telo nie je vnútri. Je to stav bezradnosti, ktorý prežíval aj Jozef, keď sa dozvedel, že jeho snúbenica Mária je v požehnanom stave. Vynárajú sa otázky: Aké riešenie? Nevedia si udalosti vysvetliť. Prichádzajú mužovia v žiarivom odeve a vyvádzajú z tejto beznádeje. Ženy majú strach, čo sa bude diať ďalej. Čo im anjeli oznámia? Až potiaľ je táto stáť v kontexte s predchádzajúcimi udalosťami: Ježiš bol uväznený, odsúdený, zbitý, ukrižovaný, pochovaný – všetky očakávania stratili zmysel, človek je v beznádeji - Ježiš zomrel, niet ho tu, je koniec. Začína zlom zvesťou, že „Ježiš žije!“ a zvíťazil nad smrťou. Je to silná, ba až neuveriteľná správa, ktorá dáva nový zmysel celému daniu a hlásaniu. Anjeli podávajú posolstvo v duplikáte. Najprv zvestujú správu, čo sa udialo a potom pripomínajú ženám, že toto všetko už im Ježiš oznámil, keď boli ešte v Galilei. Je tu posolstvo Boha pre človeka, ktorý pripomína už raz vyslovené predpovede o zmŕtvychvstaní, a teraz aj naplnené. Ježiš predpovedal tieto udalosti a anjeli pripomínajú, kde to bolo, keď im o tom všetkom Ježiš rozprával (9,22.44; 17,25; 18,32n) - cestou do Jeruzalema. A reakcia žien na zvesť, ktorú počuli? Ženy sa rozepamätali, vrátili sa a všetko ohlásili, čo počuli. Stávajú sa ďalšími prostredníkmi tejto radostnej správy, ktorú počuli. Posledná stať (bod 6), ktorá ukončuje tieto udalosti, je podanie presných mien žien, ktoré boli priamo účastné týchto udalostí.

Lukáš opúšťa Markovo rozprávanie a pridáva svoju vlastnú látku: Príbeh o zjavení na ceste do Emauz (vv. 13-35), stretnutie Vzkrieseného s učeníkmi (vv.

36-43), misijný príkaz (vv. 44-49), nanebovstúpenie v Betánii (vv. 50-53). Potom pre Lukáša začína apoštolská misia Cirkvi (*Sk 1,4-12*). Lukáš vynecháva veľkonočné zjavenie v Galilei (*Mk 16,7*) v záujme koncentrácie dejín spásy na Jeruzalem, odkiaľ vychádza univerzálna misia k národom (v. 47).

Podľa najstaršieho podania v Markovom evanjeliu prišli ženy v nedeľu skoro ráno k hrobu, "len čo vyšlo slnko". Potom si všimli, že kameň bol od hrobu odvalený. Predtým sa domnievali, že by im tento kameň mohol spôsobiť problémy. Mt 28, 2-4 pridáva vsuvku: Kameň bol odvalený v súvislosti zo zemetrasením. (*Lk 24,2*) a podobne ako Marek nezmieňuje sa o zemetrasení, ale pripomína len, že kameň bol od hrobu odvalený. Takže všetci traja synoptici sa zmieňujú o zjavení anjelov v Ježišom hrobe, pomocou ktorých bolo ženám povedané, že Ježiš vstal z mŕtvych. Podľa Lukáša (24,4) to boli dvaja anjeli. U Mareka a Matúša anjel povedal ženám, že sa Ježiš zjaví svojim priateľom v Galilei. Mali to povedať učeníkom. Podľa Marka (16,8) „vyšli a utekali od hrobu, lebo sa ich zmocnila hrôza a strach. A nepovedali nikomu nič, lebo sa báli“. Matúš si všimol, že tu niečo chýba, a doplnil (28,8): "Rýchlo vyšli z hrobu a so strachom i s veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom". Podobne Lukáš (24,8n). Musíme si všimnúť ďalší rozdiel medzi Markom a Matúšom na jednej strane a Lukášom na druhej strane. Podľa Marka (16,7) a Matúša (28,7) poveril anjel ženy, aby učeníkom oznámili, že sa im Vzkriesený zjaví v Galilei. Tomu potom zodpovedá Matúš (28,16-20), kde sa podáva správa o zjavení na hore Tábor a o príkaze krstiť. Lukáš (24,6) neuvádza posolstvo anjelov o Ježišom vzkriesení, že sa Vzkriesený zjaví v Galilei, ale že už v Galilei predpovedal svoje utrpenie a zmŕtvychvstanie. Všetky nasledovné zjavenia sa odohrávajú v blízkosti Jeruzalema.

V Starom zákone sa málo hovorí o vzkriesení. Ľudia SZ boli predovšetkým praktický a sústredili sa na konanie, ako žiť tento život v službe Pána, a len málo času venovali špekuláciám o budúcom živote. Teológia vzkriesenia sa zakladá na Ježišom zmŕtvychvstaní. Najzreteľnejšími slovami o vzkriesení jednotlivca je text Daniela (12,2): „Mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu.“ Predpovedá sa tu vzkriesenie spravodlivým i nespravodlivým. Sú aj ďalšie texty, v ktorých sa hovorí o vzkriesení: „Lebo nenecháš moju dušu v podsvetí a nedovolíš, aby tvoj svätý videl porušenie“ (*Ž 16,10*). „Tvoji mŕtvi ožijú! Vstanú moje mŕtvoly! Vzbudte sa a plesajte, ktorí bývate v prachu! Veď tvoja rosa je rosou svetla a zem porodí tieň“ (*Iz 26,19*). Viac-menej celkovo o vzkriesení SZ hovorí málo. Aký je historický základ týchto literárnych stvárnení v evanjeliách? Ako predpoklad vidíme, že Ježišov pohreb nemohol byť kvôli sviatku a sabatu uskutočnený riadne, preto museli byť dôležité obrady vykonané pri prvej príležitosti - v nedeľu skoro ráno. Takýto predpoklad je historicky veľmi pravdepodobný. Keď však ženy našli hrob prázdny, zľakli sa a utiekli. Nič nie je pravdepodobnejšie.

Až keď sa z preľaknutia zotavili, hovorili o tom s ostatnými. Zjavenie anjelov v hrobe by potom mohol byť ako odkaz na zjavenie Vzkrieseného literárnym prepojením správy o nájdení prázdneho hrobu so samotnými správami o zjavení. Prázdny hrob, ktorého poloha bola prvej obci známa, patrí ku skutočnému základu správ s rôzne kladenými dôrazmi. Skutočnosť prázdneho hrobu nebola ani nikdy spochybňovaná prvou protikresťanskou polemikou, ktorá argumentovala tým, že Ježišovo telo bolo prenesené, či dokonca ukradnuté.

Zoberme do úvahy antropologické predstavy židov v dobe Ježiša. V Jeruzaleme a jeho okolí by sa ani jeden deň nemohla udržať zvesť o vzkriesení, keby sa skutočne neukazoval prázdny hrob, ktorý bol všeobecne uznávaný ako Ježišov hrob. S ohľadom na vtedajšie antropologické predstavy je teda obsahom veľkonočnej zvesti ipso fakto – prázdny hrob. Podstatným svedectvom o Ježišom vzkriesení je (1 Kor 15,3-5) správa o tzv. veľkonočných zjaveniach: „Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem, že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem, že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim“ (1 Kor 15,3-5). Správy o zjavení mŕtvych poznáme z rôznych kultúrnych oblastí, tieto správy však nie sú spojené s eschatologickým pojmom "vzkriesenie". Rozumieť takto veľkonočné zjavenie bolo možné iba vďaka skutočnosti, že Ježiš nezostal v hrobe, a preto bol jeho hrob prázdny.

Syntéza. Pohľad na prázdny hrob znamená u Lukáša, že Ježiš bol vzkriesený celý - i so svojím telom. Teoretická otázka, či je prázdny hrob dôležitý pre vznik viery vo vzkriesenie, je Lukášovi cudzia. Pre neho je prázdny hrob argumentom vedúci k veľkonočnej viere, ktorá sa upevňuje zjaveniami vzkrieseného Krista a jeho slovom. Ježišovo vzkriesenie sa vymyká z rámca bežného života. Sám Ježiš vzkriesil niekoho z mŕtvych - Jairovu dcéru, syna naimskej vdovy a Lazára. Tu však nemôžeme hovoriť o vzkriesení, ale skôr o oživení. Nič iné sa s nimi nestalo než to, že sa vrátili k životu, ktorý opustili. Apoštol Pavol jasne hovorí, že Kristus „vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých...“ (1 Kor 15,20). Tieto zázraky ukazujú Krista ako Pána nad smrťou, čo je zreteľné aj z jeho proroctva, že bude vzkriesený o tri dni po ukrižovaní (Mk 8,31; 9,31; 10,34.). To je dôležitý bod, lebo predstavuje Ježiša ako zvrchovaného Pána situácie, Pána nad smrťou. Znamená to tiež, že vzkriesenie má prvoradý význam, pretože potvrdzuje pravdivosť výrokov nášho Pána. Vzkriesenie bolo v centre myslenia prvotnej cirkvi. Dôležitú osobnosť predstavuje Pavol. Nebol človekom, ktorý by niečomu ľahko uveril, ale vzdelaný muž, ktorý sa choval ku kresťanom nepriateľsky. A práve on kladie silný dôraz na to, že videl zmŕtvychvstalého Ježiša.

Keď ideme ďalej v čítaní slov evanjelia, vidíme, že nestačí mi len poznať a poznávať Ježiša. Aj apoštolí ho poznali a milovali, a predsa pochybovali o jeho vzkriesení. Ani my nemôžeme ostať len pri poznávaní. Musíme ísť ďalej.

Vidieť, že naše hriechy bičujú Ježiša, pribíjajú ho na kríž. Až potom príde to ticho smrti a beznádeje, obdobie pochybovania a neistoty, či ten, ktorého poznávame, je skutočne Boží Syn. Naozaj vstal z mŕtvych? Je to Ježiš, ktorého stretávame vo svojom živote? Ten, ktorý za nás zomrel, ktorý ma miluje? Historicky to máme potvrdené. Ale vstal aj v nás? Nemáme silu ho zvestovať ľuďom okolo nás? Musíme uveriť posolstvu v evanjeliu: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu. Vstal z mŕtvych.“ Aj slovám na konci evanjelia: „Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil“ (Lk 24,49). To znamená pre nás čakať, kričať a prosiť o Svätého Ducha, aby cez nás oslavoval Boha, rozprával o Ježišovi, rozprával, čo sme s Ježišom zažili.

Zmŕtvychvstanie Krista je pre nás mementom. V čom, prečo, ako? Skúsme si niečo pripomenúť sami pre seba nasledujúcou udalosťou.

Slávny učenec Abaelard mal jedného dňa takýto sen: Bol ťažko chorý. Nezadržiateľne slabol.

Lekár nedáva nádej. Už má v ruke sviečku, už počuje modlitby za umierajúcich: Chod', duša kresťanská, v mene Najsv. Trojice.

Na čele cíti smrteľný pot, počuje smrteľný chrapot. Pred ním stoja jeho hriechy, každý predstavuje jedného diabla. Ešte jeden hlboký vzdych a je koniec. Márne sa bráni diablom, ktorí ho tiahnu do večnej priepasti. Zhodili ho dolu. Letí, letí príšernou rýchlosťou. Konečne dopadol. Stojí v mori plameňov, počúva zúfalý krik zo všetkých strán. Pozerá na obyvateľov pekla. Žasne, keď spoznáva súdy večného Sudcu, ktorý súdi celkom ináč ako ľudia. Žasne, keď tam vidí osoby, ktoré by bol poslal do neba. Hrozí sa, keď tam vidí spoločníkov svojich hriechov i dôvod zavrhnutia. Konečne zastal pred novým domom, ktorý jediný ešte nebol v plameňoch. Povedali mu, že toto je jeho dom. Chýba už len jeden, jediný ťažký hriech a že aj ten dom bude zapálený a on doň uvrhnutý.

Abaelard si vo sne hlasne opakuje: Ešte jeden smrteľný hriech. A s tým sa prebudil. Čo to bolo? Sen, videnie? Ešte jeden smrteľný hriech a nastane preňho skutočné peklo. Abaelard sa prežehnal, pozdvihol ruky k prísaha a volal k nebu: Tento jeden smrteľný hriech nikdy nespravím! Zopakoval to ešte dvakrát. Obliekol sa, kľakol k raňajšej modlitbe a prosil: Bože, buď milostivý mne hriešnemu. A potom ide na sv. omšu. Všetci žasli nad jeho pokorou v chráme. Žasli ešte viac, keď ho po sv. omši videli v spovednici. Dlho tam kľáčal. Bez všetkého zahanbenia vyznáva svoje hriechy, aby počul oslobodzujúce slová: Odpúšťam ti tvoje hriechy v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Potom prijal svojho Spasiteľa. Začal nový život. Všetko obetoval svojmu Bohu. A kedykoľvek prišli staré pokušenia, spomenul si na svoj sen a opakoval: Ten jediný hriech nikdy nespravím!

Kristus premohol smrť. Kristus zvíťazil nad našimi hriechmi. Keď chceme s Kristom vstať z mŕtvych, je čas, aby sme zaujali postoj pravých kresťanov

k hriechu. Je to vec našej cti, kresťanskej hrdosti, vernosti, zásadovosti a najmä lásky k Bohu. Niet o čom diskutovať.

Zmeniť svoje srdce, zmýšľanie podľa slov učenie Ježiša, žiť v zhode s prikázaniami je viac, ako dobyť vesmír. Sme zodpovední za svoju spásu i za spásu nám zverených. Sviatok zmŕtvychvstania Pána Ježiša je čas, keď aleluja máme nielen spievať ústami, ale aj srdcom. Keď Kristus skutočne žije v nás, skrze nás v našom okolí.

Amen.

2. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 20,19-31

Viera¹⁹

Ako dosiahnuť vieru.

Malé deti sa pripravovali na prvé sväté prijímanie. Strýko jedného chlapca sa svojho synovca opýtal: „Ako môžeš veriť, že existuje Boh, keď si ho nikdy nevidel?“ Malý chlapec sa zháčil, pozrel sa na strýka a tiež mu dal otázku: „Ako môžeš veriť, že máš rozum, keď si ho tiež nikdy nevidel?“

Pri čítaní dnešného evanjelia sa nám predstavuje podobná udalosť. Počuli sme slová: neuverím, pokiaľ neuvidím a nevložím prst, pokiaľ nevložím ruku. No potom, keď sa zjaví zmŕtvychvstalý Ježiš, splní tieto apoštolove podmienky a hovorí mu: **„Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli a uverili“** (Jn 20,29).

Apoštol, o ktorom je reč, je Tomáš. Tomáš, ktorý nakoniec uznáva, Ježiš vstal z mŕtvych a vyhlasuje ho za svojho Boha a Pána. Po tomto vyznaní Ježiš mierne pokarhal Tomáša za mylné presvedčenie o tom, že zmyslové poznanie je istejšie ako poznanie z milosti. Tomáš totiž chcel určovať podmienky viery, hoci nežiadal o nič viac, ako sa dostalo ostatným apoštolom pri ich prvom stretnutí so vzkrieseným Pánom. Ako pôsobila milosť na to, že Tomáš uveril, nevieme. Zdá sa, že veľkým nástrojom milosti bol pre apoštola zážitok. Videl Pána s jeho ranami. Ježiš sa zjavil ako Baránok, ktorý niesol na svojom tele znamenia svätej obety kríža pre nás. Ukrižovaný a vzkriesený Ježiš bol pre Tomáša neprehliadnuteľným znamením, že Boh je milosrdný a mocný.

¹⁹ Porov.: FLOREK, J.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

Viera je Boží dar, nadprirodzená čnosť, ktorú vlieva Boh. Aby sa mohla táto viera vzbudiť, je potrebná predchádzajúca a pomáhajúca Božia milosť a vnútorná pomoc Ducha Svätého, ktorý pohne srdce a obráti ho k Bohu. Otvorí oči mysle a dá všetkým pocit šťastia zo súhlasu s pravdou a z viery v pravdu. Čiže viera nie je dedukcia z ľudských úsudkov, no na druhej strane nie je možné vysvetliť začiatok viery bez rozumu. Je teda dôležité, aby sa prístup k viere hľadal odstránením náboženskej nevedomosti štúdiom, odstránením predsudkov a nejasností, prehĺbením pojmov a poznatkov z Božieho posolstva, predovšetkým v súvislosti zo všetkými zjavenými pravdami. Je teda rozdiel medzi začiatkom viery a jej prameňom. Prameňom, ktorým je Božia milosť darovaná bez zásluhy na dôvere v Božie zjavenie, v Božiu múdrosť, v Božiu dobrotu a moc. Túto milosť dá Boh všetkým, ktorí úprimne hľadajú.

Zo skúsenosti vieme, že človek môže vedieť veľa o Ježišovi, a predsa ešte nemusí mať vieru. Vieru, ktorá v kresťanskom zmysle nie je viera niečomu, alebo na niečo, ale je to viera predovšetkým niekomu. Viera Bohu. A musí to byť i viera človeku. Tomášovi hovorili apoštoli o tom, že videli a boli s Pánom, ale on im neveril. A tak sa musel stretnúť s ním sám. Toto Tomášovo stretnutie so vzkrieseným Ježišom je aj mimoriadny dar. Svedectvo ľudí, ktorí sa stretli s Ježišom a ktorým sa zjavil vzkriesený Ježiš, je prítomné vo Svätom písme a vo viere Cirkvi. Je teda sprístupnené všetkým generáciám, ktoré žijú po Ježišom účinkovaní na tejto zemi. Nejde tu o to, aby sme vedeli, alebo aby som vedel všetko o Pánu Ježišovi. Aby som poznal všetky jeho slová, jeho skutky. Ide tu o to, aby som mal toľko poznatkov a tak uveril tým, ktorí mi ich dávajú, aby mohla vzniknúť moja viera. Ona bude niest' môj život ako spojnica medzi mojím človečenstvom a Božím životom. Tým Božím životom, ktorý mi daroval Boh skrze Ježiša Krista. Čiže ide tu aj o život. No nie o život hocijaký, ale o život Boží. Život, v ktorom čo verím, to svojimi skutkami aj dokazujem. Ním za dar viery Bohu ďakujem a blížnemu k jeho dosiahnutiu pomáham. Tento život má veľa skúšok, kde môžeme svoju vieru stratiť, alebo podkopať jej základy. Môžeme pomocou nich aj rásť vo viere. Preto snažme sa stále viac a viac o ňu starať, ďalším štúdiom, modlitbou a prijímaním sviatosti, ktoré sú hlavnými zdrojmi Božej milosti tak potrebnej k viere. Nezabudnime ani na to, že Pán Ježiš povedal aj o ďalšom šírení viery medzi ostatných. Aby sme boli pravými svedkami viery. Lebo Boh dá milosť potrebnú k viere, len či ju ten dotýčný pocíti cez naše slová, cez naše skutky, cez naše postoje. Preto budme zodpovední voči nášmu poslaniu a vďační Bohu za vieru aj tým, že ju budeme podávať ďalej. Veď ani apoštoli si nenechali vieru pre seba, ale hlásali to, čo im Ježiš povedal. Svojimi slovami a skutkami hlásali, aký je to živor spojený s vierou. Aký je to život, v ktorom niet viery v Boha, niet viery vo vzkrieseného

Ježiša Krista. Apoštoli nielen učili vo viere, nielen žili vo viere, ale aj svojou mučeníckou smrťou potvrdili svoju vieru.

Stará legenda hovorí: Pred mnohými rokmi žil v čínskych horách človek, ktorý sa volal Yu Gung, čo v našej reči znamená „smiešny starec“. Tohto starčeka trápila len jedna jediná starosť: ako odstrániť spred dverí svojho domu tú mohutnú horu, ktorá mu bránila vo výhlade a zacláňala slnečný jas. Po dlhšej meditácii sa rozhodol, že ju bude spolu so svojimi synmi prenášať lopatou na iné miesto. I dali sa do práce. Keď sa o tomto čudnom predsavzatí dozvedel starec menom Dži Sou, čiže „múdry vek“, vysmial ich a dal im ironické ponaučenie: „Iba blázon sa môže podujať na takúto šialenú prácu. Veď je nemožné, aby niekoľko ľudí prenieslo takú mohutnú horu na iné miesto.“ Yu Gung prerušil na chvíľu prácu, vystrel chrbát, obrátil pohľad k slnku a spokojne povedal tieto slová: „Keď ja umriem, ostanú tu moje deti, keď umrú deti, zstanú tu ich deti a takto sa budú meniť pokolenia v stálom kolobehu. Táto hora je naozaj vysoká, ale nie je schopná stať sa ešte vyššou. Naopak, bude o toľko nižšia, o koľko ju znížime našou každodennou prácou. Prečo by sme to teda nemali robiť?“ Utrl si pot z čela, chytil mocne do rúk lopatu a ďalej bez tieňa pesimizmu deň čo deň prenášal horu, ktorá mu zavádzala. Takýto postoj „smiešneho starca“ dojal nebeského Vládcu a jedného dňa poslal na zem svojich nebeských pomocníkov, aby preniesli tú mohutnú horu, s ktorou sa roky pasoval obdivuhodný starec.

Aj každý jeden z nás má takúto horu pred sebou. Táto hora zacláňa nášmu pohľadu na Pána Boha, zacláňa našej viere. Prečo? Lebo túto horu tvoria naše nedokonalosti, naše nevedomosti, naše hriechy. A my, keď chceme mať pred sebou jasný pohľad iba na Boha, ktorého jas trochu preráža cez túto horu, musíme ju prenášať. Ako? Začneme ju každý deň pomaly prenášať svojimi skutkami lásky, svojou modlitbou, spoznávaním právd a konaním pokánia za svoje hriechy. Aj k nám môže prísť nejaký človek, ktorý nám povie, že je to bláznovstvo. Veď človek je tak nedokonalý, že niekedy viac hreší, ako sa kajá. Alebo môže oponovať tým, že človek nemá šancu byť dokonalý na tomto svete. Má pravdu, ale človek tu nie je sám, má bratov a sestry, ktorí mu pomôžu a predovšetkým má brata, zmŕtvychvstalého Ježiša Krista. On nám ukázal spôsob prenášania hory a stále nám ju pomáha prenášať. Či už generáciám pred nami, našej generácii, ale i tým, ktoré budú nasledovať po nás. Cez sviatosti, ktoré nám ustanovil, najmä sviatosť zmierenia a Eucharistie.

V tento veľkonočný čas obracajme sa na zmŕtvychvstalého Ježiša Krista, aby sme vždy verili, lebo viera hory prenáša. Pane Ježišu, ty si Tomášovi povedal: „Blahoslavený tí, čo nevideli, a uverili.“ Daj nám silu veriť v tvoju nekonečnú lásku, v tvoje milosrdenstvo, a daj nám silu aj navzájom si pomáhať k tejto viere. Amen.

3. veľkonočná nedeľa „B“

Lk 24,35-48

Pokoj vám²⁰*Povzbudiť k prežívaniu a šíreniu pokoja.*

Jednou z vecí, po ktorých človek najviac túži, je pokoj. Mnohokrát ho vyprosujeme v modlitbách od Boha, očakávame ho každý večer, túžime po ňom hneď zrána. Každému dobre padne pokojne si odpočinúť po dobre vykonanej práci. Pokoj je pre zdravý rozvoj celého človeka veľmi dôležitý. A predsa, na svete je ho tak málo.

Po udalostiach, ktoré sa odohrali v Jeruzaleme, kde bo Ježiš ukrižovaný, boli apoštoli veľmi vystrašení a báli sa každej novej správy. Preto keď im emauzskí učenici rozprávali, čo sa im prihodilo cestou do Emauz, apoštoli boli v takom chaose a vrave, že si vôbec nevšimli, že k nim vošiel ktosi nový. Evanjelista Lukáš nám udalosť opisuje takto: **„Kým o tom hovorili, on sám zastal uprostred nich a povedal im: „Pokoj vám“ (Lk 24, 36).**

Slovo POKOJ zmŕtvychvstalý Ježiš používa ako pozdrav. Je to slovo, ktoré vyvoláva v ľudskom srdci pocit bezpečia a blaženosti. Je zvláštne, že v evanjeliách sa hovorí o pokoji len zriedka. Evanjelista Matúš nám opisuje Ježišovu reč na hore blahoslavenstiev, kde Ježiš hovorí: **„Blahoslavení, tí čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi“ (Mt 5,3-12).** Ak Ježiš v siedmom blahoslavenstve nazýva tvorcov pokoja Božími synmi, neznamená to, že hovorí o pokoji, ako ho chápe tento svet. On sám na inom mieste v Písme hovorí, že **„neprišiel priniesť na zem pokoj, ale rozdelenie“ (Mt 10,34).** Pokoj, ktorý dáva apoštolom, je jeho vlastný pokoj, ktorého pôvodcom je on sám. Nie je teda výsledkom ľudského jednania či ľudskej dohody. Je darom zmŕtvychvstaleho Krista a ovocím Ducha Svätého. Je to Boží dar, ktorým Boh naplňa ľudské vnútro. Sám Boh prebýva v tomto pokoji. A práve tam, kde je pokoj, Boh môže konať veľké veci.

Ako Boh prehovoril k Eliášovi v Starom zákone? Nie vo vetre, ani v ohni či zemetrasení, ale v jemnom a pokojnom vánku (porov. 1Kr 19,12). I rozochvelú Pannu Máriu Boh upokojuje slovami anjela: **„Neboj sa, Mária. Našla si milosť u Boha...“ (Lk 1,30).** A až potom nasleduje to dôležité zvestovanie. V rozlúčkovej reči Ježiš hovorí apoštolom: „Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Nie ako ho dáva tento svet, ale ja vám ho dávam. Nech sa vaše srdce nechveje a nech sa nestrachuje (porov. Jn 14,28). Teraz po svojom zmŕtvychvstaní stojí Ježiš uprostred apoštolov a znova im hovorí „Pokoj vám!“

²⁰ Porov.: FUDALY, F.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

Iste Ježiš vyslovil tieto slová srdečným hlasom, ktorý apoštoli veľmi dobre poznali. Keď sa lúčil s ľuďmi, ktorých požehnal nejakým dobrom, vyslovil slová: „**Chod' v pokoji**“ (Lk 7,50). Keď vysielal svojich učeníkov s poslaním, povedal im: „Keď vojdete do niektorého domu, najprv povedzte: „**Pokoj tomuto domu**“ (Lk 10,5)! Nuž, ako by mohli apoštoli prinášať pokoj ostatným, ak by ho sami nemali? A tu je dôvod, prečo Ježiš hovorí apoštolom tieto príjemné slová. Prečo im daruje pokoj. V pokoji, totiž, prichádza sám Boh a pokoj je prejavom čistého srdca, lebo iba v čistom srdci človeka môže prebývať Boh. Jedine človek, ktorý vlastní tento pokoj, môže účinne pomáhať svojim bratom a šíriť pokoj ďalej.

Pápež Ján Pavol II. nás vo svojej encyklike *Sollicitudo rei socialis* vyzýva: „Staňte sa svedkami a tvorcami pokoja a spravodlivosti.“²¹ Ako my svedčíme o pokoji vo svojom okolí, drahí bratia a sestry, deti!? Ježiš hovorí: „**Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať**“ (Jn 13,35). Ako to vyzerá v našich rodinách? Milujeme sa navzájom? Pokladáme sa vôbec za jeho učeníkov? Ako môže byť pokoj v našich rodinách, v spoločnosti a vôbec medzi ľuďmi, ak chýba v našich srdciach? Uvedomme si, že diabol robí všetko možné, len aby vyhnal pokoj z nášho srdca, lebo dobre vie, že len v pokojnom srdci človeka môže pôsobiť Boh. Život kresťana je preto boj. Je to nemilosrdný zápas, ktorý často spočíva v ochrane vnútorného pokoja proti nepriateľovi, ktorý sa nám ho usiluje vyrvať. Cieľom tohto boja nie je však zvíťaziť, stať sa nepremožiteľným, ale hlavne naučiť sa prijímať skutočnosť, že občas padneme. Nestrácajme hneď odvahu kráčať ďalej. Zachovajme si v srdci pokoj a skúsme tiež využiť svoje pády, aby sme sa odrazili ešte vyššie. Je to možné iba vtedy, ak zotrváme v pokoji. Cieľom nášho duchovného úsilia teda nemá byť vždy víťazstvo, ale skôr schopnosť zachovať si srdce v pokoji za každých okolností, ba aj v prípade porážky. Jedine takto budeme môcť dosiahnuť ďalší cieľ, ktorým je oslobodenie sa od pádov, chýb, nedokonalostí a hriechnych skutkov. Nezabúdajme, že tento cieľ nedosiahneme len vlastnými silami. Jedine Božia milosť nám pomôže zvíťaziť. Ako príliš často strácame pokoj srdca. Hovorí to o našej nedôvere či slabej dôvere v Boha. Staráme a strachujeme sa pre mnohé veci. Veľakrát zbytočne. Kadečo chceme mať do detailov prepracované a pritom zabúdame na to podstatné, na Boha. Nechajme mu aspoň kúsok priestoru, aby mohol cez nás pôsobiť. Mnohokrát sa mu svojim egoizmom priam pletieme do remesla a potom to tak okolo nás aj vyzerá. Človek je vždy len človekom a vždy bude odkázaný na pomoc Božiu. Nech sa usiluje a nadrapuje akokoľvek, sám večný cieľ nikdy nedosiahne. Pokorený egoizmus sa však často uchyluje k alibizmu, teda k večnému ospravedľňovaniu

²¹ JÁN PAVOL II.: Encyklika. *Sollicitudo rei socialis*, 47:AAS 80 (1988) 582.

seba samého. Toto však nie je a ani nesmie byť životným cieľom ani postojom kresťana.

Ak chceme v živote rásť, skúsme riešiť veci s Bohom. Prizvime Boha k riešeniu našich problémov a upokojme sa! Modlime sa k Bohu za osvietenie našej mysle, rozumu, aby nám objasnil situáciu, ktorú chápeme ako problém. Uvedomme si, že ticho častokrát upokojí rozvírenú hladinu duše. Boh hovorí v tichu. Modlitbou a pokorným uvažovaním pred Bohom človek skôr dospeje k spoznaniu a prijatiu pravdy o sebe. Ak pokorne hľadá, nájde Božiu vôľu, nie svoju. Až potom zbadá, že veci sa majú celkom ináč. A jeho rozhodnutie bude potom oveľa rozumnejšie ako to, ktoré by vykonal v prchkosti rozbúreného srdca.

Starý indián dával prchkým mladíkom zo svojho kmeňa takúto radu: „Ak si na niekoho nahnevaný tak, že ťa smrteľne urazil a rozhodol si sa, že ho zabiješ, aby si zmyl hanbu, najprv si sadni, dobre si napchaj fajku tabakom a vyfajči ju.

Po prvej fajke zbadáš, že smrť, keď to tak zvážiš, je príliš ťažkým trestom za spôsobenú krivdu. Napadne ti „možno by stačilo, keby som ho len poriadne zmlátil.“

No skôr, ako vezmeš do ruky nejakú palicu, sadni si, napchaj si druhú fajku a vyfajči ju.

Keď skončíš, zamysli sa, či by hrubé a šŕavnaté nadávky nenahradili ten zaslúžený výprask. A keď sa už chystáš tomu kto ťa urazil, poriadne vynadať, znova si sadni a napchaj si tretiu fajku. Vyfajči ju a keď si odpľuješ, s tým človekom sa už budeš chcieť zmieriť.“

Naozaj originálny spôsob výchovy drsných chlapíkov.

Táto rada však môže poslúžiť aj nám, drahí bratia a sestry!

Ak vymeníme fajku z príbehu za ruženec, ak vymeníme tabak za sviatosť zmierenia spojenú s úprimnou ľútosťou. Účinky tejto fajky mieru sa dostavia čoskoro. A pokoj srdca a úprimnú snahu zmieriť sa doplní a posväťí sviatosť Eucharistie. To sám Kristus a jeho milosť pôsobia v týchto sviatosťiach. Preto sa nám cez ne dostáva milosť pokoja. Len tak môže kresťan, ktorý vlastní Kristov pokoj, pokojne žiť, premýšľať, konať a šíriť tento pokoj medzi ľuďmi. Každý kresťan, každý vo svojom stave, nech šíri okolo seba pokoj. Pretože toto je dedičstvo a poslanie, ktoré nám zanechal Pán. Slúženie svätej omše, hlásanie Božieho slova, vysluhovanie sviatostí, to všetko má prinášať pokoj. Pokoj, ktorý má zavládnuť v našich rodinách, v našom národe, na celej zemi. Ak vnímame vojny a nezhody medzi národmi, vo Svätej zemi, v Rusku, či napäté vzťahy medzi Amerikou a Irakom, nech je to pre nás len výzvou, aby sme sa stále viac usilovali o pokoj v našich rodinách. Lebo v akom prostredí budú vyrastať naše deti, také vzťahy budú šíriť okolo seba. Stav rodiny často odzrkadľuje stav srdca

tých, čo v nej žijú. A tu sa to už nedá zakryť, ani ospravedlňovať. Môže sa tiež stať, že dieťa vôbec nezažije doma pokoj. Tak ho bude hľadať inde. V drogách, v alkohole, v samovražde... avšak každá cesta za pokojom, okrem cesty Kristovej, je slepou uličkou. Verím, že po takýchto uličkách nikto z nás netúži.

Pán Ježiš sa prihovára apoštolom slovami: „Pokož vám.“ Tieto slová však nehovorí len im, ale i tebe i mne a všetkým, za ktorých zomrel na kríži. I nám dnes pri tejto svätej omši odovzdáva svoj pokoj. Preto ho pokorne prosíme, aby nám na orodovanie Panny Márie, Kráľovnej pokoja, pomohol zmieriť sa so svojimi blíznymi, bratmi, sestrami. Aby nám pomohol očistiť naše srdcia od hriechu a bezpečne nás priviedol k sebe do neba, kde nás čaká večný pokoj a večná blaženosť.

Amen.

4. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 10,11-18

Kristus - Dobrý pastier. Kňaz - dobrý pastier²²

Poukázať na hodnotu kňazstva a povzbudiť k modlitbe za kňazov.

Rozmýšľali ste už o zmysle kňazského povolania? Verím, že áno, lebo kňazstvo sa nás bytostne dotýka. Zasahuje do ľudského života nielen veriaceho človeka, pretože sa podieľa na živote a vytváraní spoločnosti.

Svätý Otec Ján Pavol II. rozpráva o dare kňazstva v knihe *Dar a tajomstvo*. Píše takto:

„Kňazské povolanie je tajomstvo. Je to tajomstvo „úžasnej výmeny“ medzi Bohom a človekom. Človek dáva Kristovi svoje ľudstvo, aby ho využil ako nástroj spásy. Kristus zasa prijíma tento dar a z človeka akoby urobil svoje alter ego – teda druhé ja. Ak nevnikneme do tajomstva tejto výmeny, nepochopíme, ako je možné, že mladý človek po počutí slov „Pod' za mnou!“ sa zriekne všetkého pre Krista, a pritom je presvedčený, že sa na tejto ceste jeho ľudská osobnosť plne realizuje.“²³

Drahí bratia a sestry! Ježišova reč charakterizuje podstatu jeho kňazského úradu cez celú večnosť. „***Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier položí život za svoje ovce.***“ (Jn 10,11) a ďalej hovorí: „***Poznám svoje ovce a moje ovce poznajú mňa...***“ (Jn 10,14).

²² Porov.: HAMRÁK, C.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

²³ JÁN PAVOL. II.: *Dar a tajomstvo*. Bratislava : Nové Mesto. 1997. s. 82.

V staroveku sa pastiermi nazývali králi a vodcovia ľudu. Veľké stáda boli znamením bohatstva a moci. Spasiteľove výroky o mesiášskej starostlivosti i láske k Božiemu ľudu v obrazoch tamojšieho života - pastiera a oviec - boli vtedy veľmi priliehavé a aktuálne. Takýmto obrazom pastiera mohla židovská obec naviazať na dlhú starozákonnú tradíciu a predstaviť si tak Ježišov život ako naplnenie starozákonných zaslúbení a nádejí o mesiášovi.

Ježiš má však na mysli iného pastiera. On nie je tým, ktorému záleží na moci a nadvláde nad druhými. Nepotrebuje pocty, ktoré prináležia svetským panovníkom. On je nad všetkým... Posúva predstavu o pastierovi do roviny služby a lásky. Ježiš – Boh „oblečený do človečenstva“ je pripravený nasadiť a obetovať pre svoje ovce všetko, dokonca svoj vlastný život. Tým sa ukazuje ako dobrý pastier. Nechová sa ako nádenník, teda služobník najatý za mzdu, ktorý koná len svoju prácu a ktorému na ovciach nezáleží.

Ježišov vzťah k svojmu stádu - ľuďom je celkom iný. Ježiš sa neobmedzuje len na rozumové poznanie, teda jednoduchú informáciu o druhom, že existuje, ako to poznáme z každodenného života v bežnom kontakte s ľuďmi. Jeho vzťah je osobný, pretože pozná každú jednu ovцу po mene. Charakterizuje ho najintímnejšie poznanie človeka a láska k nemu. V Biblii sa toto „poznanie“ označuje ako dianie, ktoré dodáva dôveru a vytvára spoločenstvo. Iba priatelia a ľudia, medzi ktorými je vzťah lásky, môžu v tomto zmysle hovoriť o sebe, že sa poznajú. Taký je Kristus.

Milí bratia a sestry! Aký má byť kňaz? Aj kňaz má poznať svojich veriacich, zaujímať sa o nich, ale to by nestačilo. Kňaz má byť so svojimi veriacimi, žiť s nimi a medzi nimi a k tomu všetkému im má dávať nádej a chuť do života. Byť citlivý na ich trápenia a ťažkosti, no zároveň vedieť prežívať s nimi radosť a šťastie. Aby veriaci mali istotu vo svojom kňazovi, aby sa mohli na svojho kňaza vždy obrátiť, oprieť sa oň. Vtedy bude platiť o kňazovi, že je dobrým pastierom jemu zvereneho stáda. Kňaz – dobrý pastier. Kňaz – druhý Kristus!

Zároveň s touto výsadou si aj my kňazi uvedomujeme svoju hriešnosť, svoje slabosti svoje nedokonalosti. Ale i napriek tomu sa dobrý kňaz snaží Krista nasledovať, snaží sa ho milovať. Ak si kňaz navždy zachová ideál svojej existencie a nebude hľadať čosi iné, čo mu Krista nenahradí, potom sa nemá čoho báť. Pán, ktorý ho povolal, bude s ním. Ten vznešený ideál kňazstva sa nesie aj v duchu slov, ktoré napísal filozof a teológ Ferko Skyčák vo svojej úvahe o nasledovaní Krista. Znejú takto: „Niet nič na svete, čo by myšlienke

a mravne väčšmi povznášalo ako mystérium života Ježiša Krista.²⁴ A odpoveď na otázku „Čo s nehodným kňazom“?

V dnešnej spoločnosti je populárne rozprávať o chybách a nedostatkoch kňazov. Častokrát sa ani nezamýšľa nad tým, či sú tieto reči pravdivé a opodstatnené. Mnohokrát to nie sú len slová očierňovania zo strany svetskej spoločnosti, ale aj z radov našich veriacich.

Svätý František putoval po Lombardii. Obyvatelia jedného mestečka, kňazi i ľud, katolíci i bludári, ponáhľali sa ho privítať. Akýsi bludár sa pretlačil až k Františkovi, ukazoval na miestneho farára a povedal: "Povedz mi, dobrý muž, či môže tento duchovný požadovať ešte dôveru a úctu od svojich ovečiek, keď má pri sebe cudzoložnicu a žije s ňou v nepravostiach?"

Keď to František počul, ihneď pristúpil k tomu kňazovi, pokľakol si pred ním do prachu, pobožkal mu ruky a povedal: „Neviem, či sú tieto ruky naozaj poškrvené, ale keby i boli, nezmenšuje sa tým sila a účinnosť sviatostí, ktoré udeľujú. Tieto ruky sa dotýkali môjho Pána. Z úcty pred Bohom si vážim jeho zástupcov, nech je sám pre seba zlý, pre mňa je dobrý.“

Hodnota Kristovho kňazstva je oveľa väčšia, ako ju človek dokáže vnímať navonok, len cez slová, gestá a život kňazov. A tu je odpoveď na položenú otázku „čo s nehodným kňazom?“ Náš Dobrý pastier sa nás dokáže dotýkať aj cez nedokonalé prostriedky či nástroje. Uvedomme si, že aj ten najnehodnejší kňaz keby zachránil čo len jedinú dušu pre nebeské kráľovstvo, splnil tým svoje poslanie! Nedajme sa preto zvádzať zlobou sveta, ohováraním, očierňovaním našich kňazov! Buďme im oporou v ich zodpovednej dušpastierskej službe. Veď slúžime vám, drahí bratia a sestry.

Dnes, milovaní v Kristu, keď si pripomíname a upriamujeme pozornosť na duchovné povolania, myslíme na vzájomné poznanie sa. Na poznanie, ktoré je sprevádzané záujmom pastiera o Boží ľud, ale i naopak, duchovnou starostlivosťou Božieho ľudu o svojho pastiera. Pri vzájomnej harmónii sa nám ľahšie pôjde po ceste do Božieho kráľovstva. Sv. Karol Boromejský raz povedal, že „celé šťastie národov závisí od kňazov.“²⁵ Nepodceňujeme túto skutočnosť, pretože dnešný svet potrebuje svätých kňazov – dobrých pastierov. Prosme Boha za kňazov, prosme o svätých kňazov.

Amen.

²⁴ SKYČÁK, F.: *Kritické reflexie filozofa a teológa*. Bratislava : LÚČ, 2000, s. 384.

²⁵ ČERVENÝ, J.: *7777 myšlienok pre náročných*. Vydavateľstvo neuvedené. 1998, s. 147.

5. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 10,11-18

Byť kresťanom

Pripomenúť si, že máme budovať spojenie s Bohom.

Skúsme dať správne odpovede na otázky: Pochutíme si dnes na jedle, keď ho nikto nenavari? Môžeme s autom s prázdnu nádržou prísť do cieľa, hoci veľmi túžime tam prísť? Ako sa bude správať športové družstvo k jednému hráčovi, ktorý nebude s ostatnými spolupracovať? Študent, ktorý nechodil do školy či neučil sa, môže postúpiť do vyššieho ročníka? Iste všetci správne odpovieme jedným slovom: Nie!

Počuť aj takéto názory: Ja som kresťan katolík, aj keď nejdem v nedeľu do kostola. Pomodlím sa aj doma, v záhrade, vo vinici, veď aj tak do kostola chodia len tí... Iný „katolík“ poznamenal: Nie som ešte starý a ani chorý, mám čas na pristupovanie ku sviatostiam. Ďalší nahovára na hriech iného: Neboj sa, však sa vyspovedáš.

Kto má silu, chuť alebo odvahu povedať Ježišovi, odporovať mu, protirečiť, že sa mylí, keď hovorí: ***„Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne“*** (Jn 15,4).

Ježišove slová v evanjeliách sú a budú pravdivé bez ohľadu na to, či ich niekto zavrhuje, neprijíma, opovrhuje nimi. Nám, čo sme uverili Kristovi, aj podobenstvo o viniči a o ratolesti mnoho napovedá, vysvetľuje a obohacuje. Vy, ktorí pracujete v záhrade vo vinici, jednoznačne konštatujete, že ratolesť nemôže prinášať ovocie, ak nemá pevné spojenie s kmeňom.

Ježiš toto podobenstvo o viniči nevynašiel. Židia ho poznali. Starý zákon často používa symbol vinice a viniča. Vinica je symbol vyvoleného národa. Boh je jediný vlastník vinice. Boh a vyvolený národ patria navzájom k sebe. Boh sa staral o národ, odmieňal ho, keď zachovával Božie zákony.

Ježiš týmto podobenstvom dáva jasnejší symbol. ***„Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník“*** (Jn 15,1). Boh dáva ľuďom viacej, ako je bohatstvo, sláva, moc tohto sveta. Ježiš prišiel na svet, aby nám dal večný život, ktorý nikdy neprestane, neskončí, bude trvať stále. Boh chce, aby sme s ním spolupracovali, ak chceme získať večný život. Preto povedal: ***„Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“*** (Jn 11,26). Ježiš nežiada od nás len niečo jednorazové, napríklad krst, sobáš, pohreb... Viera v Boha nie je len nejaká slávnosť. Pretože nám chce dať veľký dar, právom žiada, aby sme s Bohom stále žili, spolupracovali. Ježiš hovorí: ***„...ratolesť, ktorá neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia“*** (Jn 15,2). Čo by to bol za syn, dcéra, ktorí by poznali rodičov,

poslúchali ich, ctili a milovali len vtedy, keby od rodičov niečo chceli? Podobne čo by to bol za priateľ, súrodeneц, sused... ktorý by len využíval dobrotu a lásku a sám neopätoval... Pre nás kresťanov sú záväzné aj hodnoty, ako nedeľná omša, pristupovanie ku sviatostiam, piatkový bezmäsitý pôst, denná modlitba a iné. Kto to nekoná, sám sa vedome a dobrovoľne zrieka večnej odmeny. Chce niekto filozofovať? Niekto si tvorí vieru, ako sa jemu páči, vyhovuje mu...? Ježiš hovorí: **„Ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne“** (Jn 15,4).

Ježiš nikoho nevylučuje zo svojej lásky. Každému chce dať to, čo mu patrí. Štvrtá pravda nášho náboženstva znie: „Boh je spravodlivý Sudca, ktorý dobrých odmeňuje a zlých trestá.“ Boh preto právom od nás žiada, aby sme sa neodtrhali od neho. Len ratolesť spojená s viničom žije a prináša ovocie.

Vieme, že len zlý človek ničí, odtŕha ratolesti od kmeňa. Ako bolí vinohradníka, keď mráz spáli alebo vietor doláme ratolesti... Nesmieme zabudnúť, že existuje diabol, ktorému prekáža, že milujeme Boha, že si plníme povinnosti Božích detí. Vieme, že naša slobodná vôľa po dedičnom hriechu oslabla, rozum sa zatemnil. A preto sa stretávame s tým, že podliehame zlu, páchame hriech, volíme si to, čo nám škodí. Preto Ježiš podobenstvom o viniči a ratolestiach pripomína, aby sme sa spamätali, zastavili a prestali robiť zlo, hriech. Vtedy totiž nemôžeme byť trvalo šťastní a spokojní.

Dať si dieťa pokrstiť, a nebyť mu príkladom vo viere, nevychovávať ho ako Božie dieťa, je prinajmenej nečestné voči sebe samým.

Dať dieťa na prvé sväté prijímanie, a sami nepristupovať k Eucharistii, nezúčastňovať sa na omšiach je urážajúce Boha v nás.

Pristúpiť ku sviatosti birmovania len z vypočítavosti, potom je birmovka slávnostnou rozlúčkou s Cirkvou, Bohom.

Zosobášiť sa v kostole, a neprijať záväzky a naproti tomu zavraždiť nenarodené dieťa, porušovať manželský sľub vernosti, čo je to?

Byť priateľom hriechu, nemať čas na častú ľútosť, hnevať sa, súdiť, kraďnúť, smilniť, ohovárať... Nehrozí nám, že už-už sme odtrhnutí od viničného kmeňa? Nie sme už roky mŕtvi? V našom živote môže byť niečo, čím hrozí pre nás vážne nebezpečie. Môže to byť aj memento smrti.

Všetci vieme, aké je to krásne, obohacujúce, keď vieme, že niekto nás má rád, že nás miluje. Ježiš v dnešnom evanjeliu nám práve hovorí o tom, ako máme opäťovať lásku Bohu Otcovi: **„Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia“** (Jn 15,8).

Vieme, že nič nie je cennejšie, krajšie pre nás, ako keď sme priateľmi Boha. Aké je krásne mať čisté svedomie. Pokoj v duši, rodine, s ľuďmi. Aké je to bohatstvo, keď sa vieme uspokojiť aj s málom, ale čestne a zodpovedne

získaným. Keď nevlastním nič ukradnuté. Aký je to poklad, keď sa každému môžeme pozrieť do očí bez strachu, hanby, podvodu...

Ježiš nikoho nechce stratiť. Ježiš nie je len pastier, ktorý hľadá zablúdenú ovečku a teší sa, keď ju nájde. Ježiš je záhradník, čo nalomenú trstinu nedolomí.

Nemecký kazateľ Anton Knippen v knihe Gottes Wort píše o chlapcovi, ktorý sa volá Per. Bol z Hamburgu a nemal rodičov. Bolo s ním zle zaobchádzané. Podarilo sa mu nalodiť na veľkú loď v prístave, ale prišli naň až na otvorenom mori. Kapitán ho prideliť k lodným učňom. Jeden z námorníkov bol k Perovi zvlášť pozorný. Pomáhal mu, radil, venoval sa, takže sa stali priateľmi.

Raz chlapec našiel námorníka čítať knihu. Keď sa ho pýtal, čo je to za kniha, dostal odpoveď, že je to modlitebná kniha. Vtedy námorník Perovi prezradil, že je kňaz a ide do misií, kde ľudia ešte nepoznajú Boha. Ukázal chlapcovi obrázok. Bola na ňom zemeguľa a okolo nej vinič s mnohými ratolesťami a na nich tváre ľudí. Kňaz mu povedal: „To sú tí, čo už poznajú Ježiša. A každý, kto je spojený s Ježišom, je šťastný. Aj teba chcem urobiť šťastným, aby si bol ratolesťou na viniči, ktorým je Ježiš.“ Chlapec videl, že kňaz hovorí pravdu.

Náš život nech je znamením Ježišovej lásky. Uverili sme Ježišovi, učeniu o pravom šťastí a láske. Pomáhajme ľuďom objaviť a osvojiť si toto učenie Pána Ježiša. Je správne, že podobenstvom o viniči a ratolestiach sa sami chceme dať povzbudiť, poučiť, aby sme aj iným boli nápomocní v objavovaní Ježišovej pravdy a lásky...

Auto potrebuje palivo, aby jazdilo. Telo potrebuje vzduch, ale i nápoj a jedlo, aby žilo. A aby sme boli po smrti naveky šťastní? Áno, potrebujeme žiť s Bohom. Žiť s Bohom znamená zachovávať to, čo Boh zjavil vo Svätom písme, čo nám Ježiš prišiel oznámiť a o čo sa snaží i dnes Cirkev. Byť ratolesťou na viničnom kmeni. Byť kresťanom katolíkom nielen pokrsteným, teoretikom, ale praktizujúcim.

Amen.

6. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 15,9-17

Priateľ

Priateľstvo s Ježišom má kritériá.

Čo si predstavujete pod slovom „priateľ“? Už deti hovoria o priateľoch a starí rodičia sa zastavujú na cintoríne pri hrobách priateľov. Príslovie hovorí:

„Povedz, s kým sa priateľíš a ja ti poviem, čo si za človeka“. Aké kritériá máme na priateľov? Pravý priateľ je šťastný, keď sa nám darí. Náš neúspech ho nezmení. Pomáha, ako môže. Je pri nás, keď ho potrebujeme. Priateľ je človek, pri ktorom sa odvážime byť sám sebou. Priateľ nám dopraje priestor a slobodu. Priateľ príbehne hoci len na minútu, zavolá. Rozdelí sa aj s málom. Priateľ má na nás čas, vie pomôcť, poradiť, zastat' sa, prijať ironické poznámky. Priateľ sa ti do vôle dá vyrozprávať, neodsúdi, neohovorí, vždy reaguje na podstatu toho, čo povieš. Priateľ ťa rešpektuje. Priateľovi nemusíš dlho a stále vysvetľovať. Ozajstné priateľstvo si treba zaslúžiť, vymodliť, charakterom získať. Ťažko určiť čas, kedy vzniká priateľstvo. Je ako nádoba, čo sa naplní kvapkou po kvapke, príde posledná, po ktorej obsah pretečie. Priateľstvo je radostný a nedefinovaný stav. Priateľ vie povedať pravdu. Priateľ je obohatením, aj keď je fyzicky ďaleko. Priateľ je nádej, je istota. Mať skutočného priateľa je poklad. Bez priateľov sa nezaobídeme. Život bez priateľstva nie je ničím. Zo všetkých vecí, o ktorých vieme, že robia život šťastným, najväčšou je mať priateľov. Boh nám dal príbuzných, chvála Bohu, priateľov si môžeme vybrať...²⁶

Ježiš hovorí na tému priateľstva ku každému človeku: **„Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem... Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca“** (Jn 15,14.15).

Vo Svätom písme nachádzame viac konkrétnych príkladov na priateľstvo. Priateľstvo medzi Dávidom a Jonatánom pokračuje v srdci Dávida aj po Jonatánovej smrti. V Knihe Sirachovej sa píše o priateľstve: **„Milé slovo získava mnohých priateľov a krotí nepriateľov...“ Ak chceš získať priateľa, získaj si ho pri skúške, ale nezdôveruj sa mu ľahko.“ Nieкто je priateľom... ale neostane ním, keď príde súženie“. „Iný priateľ sa zvrhne na nepriateľa...“ „Len priateľ, čo verne vytrvá pri tebe, nech ti je rovný...“ „Daj si pozor aj na priateľov...“ „Verný priateľ je ako mocná pevnosť, kto takého nájde, nájde si poklad. Verného priateľa nemožno kúpiť a hodnota jeho vernosti sa nedá vyvážiť zlatom a striebrom...“ „Kto sa bojí Boha, bude mať ozaj pravé priateľstvo, lebo kto aký je, takého bude mať priateľa“** (Sir 6,5-17). Boh niektorých ľudí obdarúva vo Svätom písme čestným titulom priateľ. Abrahám i Mojžiš sú priatelia Boha. Ježiš mal tiež priateľov. S láskou pozrel na mladého muža, ktorý mal veľa majetku. Ježiš mal priateľa Lazára, brata Marty a Márie a často sa v ich dome zastavil. Ján apoštol zo skromnosti o sebe v evanjeliu nepíše, a predsa poznamenáva o sebe slovami: **„ten, ktorého Ježiš miloval“** (Jn 13,23). V Getsemanskej záhrade dokonca Ježiš oslovil zradcu Judáša: **„Priateľu, načo si sem prišiel“** (Mt 26,50). Evanjelium nám pripomína, že Ježiš priateľstvo

²⁶ Porov.: *Slová priateľstva*. Bratislava : Slovart, s. r. o. 2002.

spája s láskou. Jasne, zrozumiteľne hovorí o kritériách, ktoré sú nemeniteľné: „**Ak budete zachovávať moje prikázania**“ (Jn 15,10). A akoby jedným dychom Ježiš hovorí, čo za takúto vernosť čaká ľudí: „**Ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske**“ (Jn 15,10).

Prečo človek potrebuje priateľstvo? Pretože až vo vzťahu s druhým človekom realizuje človek sám seba. Pokiaľ človek nespozná priateľa, akoby nebol sám sebou. Prečo Boh stvoril mužovi ženu? Adam cítil samotu.

Slovo „priateľ“ zvýrazňuje blízkosť medzi ľuďmi a neobsahuje nič hriešne. Priateľstvo vzniká vtedy, keď spoznáваме, že zmýšľame rovnako, že nás spájajú rovnaké hodnoty, máme tie isté kritériá. Povieme: „ty si ako ja“. Človek s takým človekom ľahšie napreduje na ceste plnenia vôle Božej. Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v Ježišovom mene, tam je aj Ježiš. Priateľstvo po dedičnom hriechu môže sa chápať aj negatívne, keď je v rozpore s vôľou Božou. Už v Starom zákone hriech spája ľudí, keď prestanú plniť a zachovávať prikázania, ktoré im dáva Boh. Preto Boh hriešne priateľstvá trestá a priateľstvá, ktoré spája láska k Bohu, požehnáva. Nič sa na tom nezmenilo, platí to, a bude až do konca čias. Človek je slobodný. Boh ho obdaroval slobodnou vôľou a rozumom. Aj vo vzťahu človeka k človeku rozhodujú kritériá rozumom a slobodnou vôľou vykonané. Len medzi ľuďmi môže byť skutočné priateľstvo, ktorého ovocím bude odmena alebo trest od Boha. Ľudia bez záujmu o druhých nemajú priateľov. Tí často trpia, nepoznajú krásu a hodnotu, čo prináša priateľstvo. Priateľstvo viac obohatí ako hodnoty hmotné alebo duchovné, keď sa s nimi nechceme a nevieme podeliť v zhode s vôľou Božou. Osamotený človek je slabý, skôr zraniteľný. Priateľ, hoci vzdialený, môže urobiť viac ako lekár. Priateľstvo pomáha odkryť ťažkosti, vyjsť zo seba, zahnať pochmúrne zmýšľanie, zlepšiť náladu, vliať elán, nadšenie do života. Priateľ vie pomôcť v egoizme, pýche, známych i utajovaných hriechoch.

Keď skutočne priateľstvo je postavené na Božích prikázaniach a obe strany ich čestne a z lásky zachovávajú, dá sa hovoriť o krásnom, vernom manželstve. Svätý Otec Ján Pavol II. 21. októbra 2001 vyhlásil prvýkrát naraz manželov Lugi a Máriu Quattrochiovcov, ktorý žili v Ríme, za blahoslavených. Na ich beatifikácii sa zúčastnili dvaja synovia.

Svätých máme priateľov sv. Bazila Veľkého a sv. Gregora Naziánskeho.

Medzi kňazmi a rehoľnými sestrami máme svätých priateľov: Sv. František Saleský a sv. Jana de Chantal. Sv. František Assiský a sv. Klára. Sv. Vincent de Paul a sv. Lujza de Marillac. A iní.

Michel Quoist vo svojej knihe rozpráva priebeh jedného stretnutia s priateľom krátko po vojne. Jacques ukradol bicykel a po niekoľkohodinovej ceste ho navštívil v Normandii. „V duchu som sa pýtal, prečo prišiel. Či len preto, aby ho videl.“ Po krátkom

odpočinku chcel odísť. Išiel som ho odprevadiť a poznamenal som: „Dobre, choď. Máš pred sebou dlhú cestu.“ Priateľ mi povedal: „Odprevad' ma ešte kúsok cesty.“ Sadol som na svoj bicykel a šli sme spolu. A ja som nechápal, prečo práve prišiel. Museli sme sa na jednom mieste rozlúčiť. V ruke som mal nie veľký peniaz, ktorý som mu chcel dať na cestu. Uvažoval som, ako mu to dať, aby som ho neurazil. Dlho sme sa nemohli rozlúčiť. Skúsil som mu peniaze dať do vrečka, ale on to spozoroval, odtiahol sa stranou a energicky protestoval. Povedal som: „Kúpiš si niečo cestou, aby si sa posilnil!“ „Nie!“ „Prečo nechceš,“ spýtal som sa, „veď sme priatelia!“ Pozrel mi do očí a odpovedal: „Keby som si vzal peniaze, môžeš si myslieť, že som prišiel kvôli nim. Ja som prišiel iba preto, aby som ťa videl.“

Aké je to krásne priateľstvo, keď ideme okolo a hoci len na chvíľu sa vieme zastaviť. Nemusí to byť len doma, ale aj v nemocnici či kúpeľoch... Nemusí to byť len v deň menín či narodenín.

Je krásne, keď vieme zdvihnúť telefón a zavolať. Poslať email či SMS–ku. Mnohí nosia u seba fotografie priateľov. Iní často si spomenú na miesta, kde priatelia žijú. Priateľstvo sa nedá vynútiť, rozkázať, nariadiť... A predsa vieme milovať i nepriateľov, modliť sa za nich, byť pripravení bez dlhých rečí a vypočítavosti im pomôcť.

Cenné sú priateľstvá medzi podriadeným na nadriadeným, zamestnávateľom a zamestnancom, kňazom a laikom, vyššie postaveným a jednoduchým človekom. Dá sa hovoriť o krásnom priateľstve medzi rodičom a dieťaťom, medzi súrodencami, susedmi, spolupracovníkmi, spolužiakmi...

Priateľstvá, ktoré pretrvávajú roky, sú stále pružné, obohacujúce, prínosom...

Ježiš sa obracia na nás s výzvou. „***Toto vám prikazujem: Aby ste sa milovali navzájom***“ (Jn 15,17). Je krásne, užitočné, aby sme dnes pri slove „priateľ“ mysleli na svojich priateľov i pri dnešnej svätej omši. Modlitba, svätá omša, Eucharistia sú vkladom, požehnaním pre nás veriacich pre upevnenie priateľstiev.

Amen.

Nanebovstúpenie Pána „B“

Mk 16,15-20

Ježiš odchádza

Nanebovstúpenie Pána Ježiša je nádejou na prísľub Ducha Svätého.

Chlapec z mesta prvýkrát navštívil svojho bratanca, ktorý žil na dedine. Jeho rodina vlastnila malú poľnohospodársku farmu. Pre tohto chlapca bolo všetko nové a zaujímavé. Nikdy napríklad nevidel zblízka pole pšenice pripravenej na žatvu. Všimol si, že niektoré klasy stoja rovno, iné zasa sú ohnuté k zemi. Povedal svojmu bratancovi: "Hádam, že tie, ktoré stoja rovno, sú tie najlepšie, že?" Bratanec sa s pochopením usmial. Odtrhol jeden klas, ktorý stál rovno a jeden klas, ktorý bol takmer úplne ohnutý k zemi. Rozmrvil v dlani aj jeden, aj druhý. Okamžite bolo zrejmé, že dobrú úrodu sľuboval klas, ktorý sa takmer dotýkal zeme.

Slová evanjelistu sv. Marka: **„Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu...“** (Mk 16,15), po ktorých Ježiš **„bol vzatý do neba a zasadol po pravici Boha“** (Mk 16,19), stali sa zárukou dobrej úrody.

Nanebovstúpením pozemská existencia Pána Ježiša končí. Nebo ako symbol Božej domoviny pozná väčšina náboženstiev. Židia, kresťania i mohamedáni veria, že nebo je konečnou vlasťou ľudí, kde prichádzame po smrti a kde pokračujeme v novom živote, o ktorom sv. Pavol napísal: **„Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“** (1 Kor 2,9).

Od zmŕtvychvstania Pána prešlo štyridsať dní. Za ten čas Ježiš pri stretnutiach s učeníkmi, ale aj inými svedkami jeho zmŕtvychvstania dokončil svoje poslanie na zemi. Rozlúčka Pána Ježiša s apoštolmi pred jeho nanebovstúpením je podľa prísľubu Krista veľkou nádejou. Ježiš povedal: **„Odchádzam a prídem k vám. Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že idem k Otcovi“** (Jn 14,28). Ježiš za svojho života v prirodzenosti človeka neprestal byť Bohom, mal aj prirodzenosť božskú.

Nanebovstúpenie patrí ešte k veľkonočným sviatkom. Ježiš svojím zmŕtvychvstaním dokázal, že je skutočne Boh a Pán dejín, je ten, ktorého si Otec posadil po svojej pravici. Nanebovstúpením Pána Ježiša dostala naša ľudská prirodzenosť prísľub najvyššej odmeny, akú môže získať človek. Po návrate k Otcovi, kde Ježiša prebýva ako ozajstný človek u Otca, naplňa sa Ježišov prísľub, že aj my sa po smrti zapojíme do života trojjediného Boha. Prísľub, že budeme vidieť Boha z tváre do tváre (porov. Zjv 22,4), sa stáva realitou, že človek je povolaný nielen byť u Boha, ale v Bohu, tak ako Ježiš je nielen u Otca, ale v ňom a s ním, budeme aj my, čo budeme odmenení za vernosť Bohu na zemi.

Ježiš životom človeka na zemi po svojom návrate k Otcovi nám pomohol priblížiť to, čo nás čaká, čo Ježiš prisľúbil. Teraz Boha nemôžeme vidieť telesnými očami, a tak ako je Ježiš dnes medzi nami prítomný tajomným spôsobom, budeme vidieť Boha. Tak ako veríme v skrytú, vnútornú prítomnosť Vzkrieseného, veríme, že vzkriesený Ježiš nás nielen neopustil a nezanechal ako siroty, ale v Duchu Svätom sa nám ešte viac priblížil. Necítíme sa ochudobnení od kresťanov, ktorí ho videli na vlastné oči a dotýkali sa ho vlastnými rukami, pretože máme prisľub pravdy. Ten je príčinou našej najväčšej radosti. Dnes prítomnosť Ježiša ako blízkeho preto cítime viac ako predtým. Skrze Cirkev sa nám dostáva potrebných darov k viere.

Nanebovstúpenie Pána Ježiša nám prináša radosť. Spoznávame viac Boha. Máme radostnejší pohľad na neho.

Príde osemdesiatročný holohlavý dedko k zrkadlu, obdivuje sa sprava i zľava a nakoniec povie: „Mám osemdesiat rokov a ani jediný sivý vlas na hlave.“

Pointa každého vtipu spočíva v tom, že vyhrotí situáciu do nečakaného, priam absurdného kontextu. Život prináša takéto situácie. Je na nás, aby sme nachádzali dôvody radovať sa. „Humor je vážna vec a komici sú tí najvážnejší ľudia,“ hovorí aforizmus. Kým všetci navôkol sa smejú, oni si uchovávajú odosobnený, takmer ľahostajný výraz človeka nad vecou.

Tak nejako si môžeme predstaviť aj Pána Boha. Skôr vážneho, ako s veselými iskričkami v očiach. Skôr slávnostne dôstojného, ako dobrácky prívetivého. Predsa ten, myslíme si, ktorý pozná hĺbky života, ktorý videl hrôzu zla a stál zoči-voči démonickosti utrpenia, či sa nemôže smiať?

Ak sa potrebujeme priblížiť Bohu trochu viac, potrebujeme sa ponoriť ešte hlbšie, aby sme pochopili, že utrpenie nemá posledné slovo. Že práve smiech nám pomáha prekonávať s jasnou myslou nástrahy osudu. Práve smiech nás oddeľuje od ríše zvierat, ktoré sa nevedia smiať. Potrebujeme zísť ešte nižšie, aby sme prišli do miest, kde sídli Boh, ktorý sa smeje z človeka, čo sa pri svojej nepatrnosti často tvári tak dôležito. Boha, ktorý sa smeje sebaistote hriešnikov, čo sa vo svojej pýche nazdávajú, že všetko majú pevne v rukách. V Knihe žalmov čítame: **„Ten, čo na nebesiach prebýva, sa im vysmieva; Pán ich privedie na posmech“** (Ž 2,4).

Predstavme si, ako sa matka smeje nad prvými ťarbavými krôčikmi svojho dieťaťa, tak sa smeje aj Boh bezstarostným smiechom neohrozenosti nad zmätkami tohto sveta, ktoré si človek sám vyrába.

Je správne, že veríme v Boha, ktorý nielen trpí, ale aj sa teší spolu s nami. Vieme, že svätci, ktorí mali k Bohu blízko, a pritom ich život bol ťažký, týchto ľudí často charakterizuje radosť a humor.

Sv. František si spieva o bratovi Slnku a sestre Lune. Sv. Filip mnohých pobavil svojimi anekdotami. Sv. Don Bosko svojimi kúzľami a šibalstvami. Sv. František Saleský výrokom, že „smutný svätý je smutný svätý“. Sv. pápež Ján XXIII. sa smial zo svojej obezity.

Je čas zmeniť sa a tešiť sa z priateľstva s tým, ktorý odchádza, ale ktorý dáva prísľub, že nám ide pripraviť miesto, že sa vráti, aby sme boli tam, kde je On. Čo je našich aj osemdesiat rokov? Aj keď je to často nie iba úsmev, ale aj bolesť, utrpenia, rozlúčky... Ježiš nám ponúka nádej.

Keď bratranec chlapca presvedčil, že bohatý, dozretý klas pšenice sa musí zohýbať k zemi a je to čas radovať sa, pretože prichádza čas žatvy. Aj nás Ježiš počas veľkonočného obdobia za štyridsať dní presviedčal a je dobré, keď sme sa presvedčiť dali, že Ježišovo nanebovstúpenie vyznieva v náš prospech. Ďakujme za to Bohu. Zvelebujme Boha. Žime v nádeji, verne tomu, čo nás Ježiš naučil.

Amen.

7. veľkonočná nedeľa „B“

Jn 17,11-19

Jednota

Potreba budovať jednotu.

Videli ste už rozkvitnutú lúku alebo záhradu? Keď ste na tú krásu pozerali, prekážalo vám, že ste videli kvety rôznej farby, rôzneho tvaru, veľkosti a keď ste sa zohli k jednotlivým kvetom, prekážalo vám, že každý kvet má inú vôňu? Aj keď môžeme mať v obľube istý druh kvetov alebo určitú farbu, alebo vôňu, predsa pohľad na túto krásu naplňa srdcia, obohacuje, teší, vyvoláva úsmev, rozžiari oči. Možno ste si aj vy povedali, že všetky tieto kvety, táto krása akoby volali jednými ústami, jedným hlasom na oslavu Boha.

Nemusíme byť znalcom futbalu, hokeja, tenisu a nemusí na ihrisku hrať obľúbený športovec, a predsa keď nás hrou upútajú, čo cítime? Radosť z hry. Napätie z toho, ako sa dej zápasu odohráva. A prečo vtedy tleskame? Tešíme sa z toho, čím nás športovci potešili. Medzi športovcami a divákmi sa vytvorila súhra, jednota. A z takého podujatia všetci odchádzame rovnako obohatení.

Zažili ste pohodu v rodine? Z čoho vychádza? Všetkých spája jedno: urobiť tomu druhému radosť. Naše vzájomné rešpektovanie sa, hľadanie porozumenia a všetko čo súvisí s budovaním jednoty v rodine, je obohatením každého jednotlivca a zároveň celej rodiny.

Boh stvoril ľudí rôznych jazykov, kultúr, farby pleti, zvykov, tradícií... A presa všetci spolu a každý sám máme tvoriť jednu ľudskú rodinu. Máme byť bratia a sestry.

A za jednotu, bohatstvo jednoty, krásu z jednoty, silu jednoty... sa Ježiš modlí. **„Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my“** (Jn 17,11).

Dnes máme poslednú siedmu veľkonočnú nedeľu. Na začiatku veľkonočného obdobia počas Zeleného štvrtku sme si pripomenuli tieto isté slová modlitby Pána Ježiša. Ježiš vo svojej rozlúčkovej modlitbe prosí za svojich učeníkov, aby ich Otec zachoval v jednote viery a lásky (porov. Jn 17,6-19). Nezameniteľným znakom jednoty má byť radosť. Bez radosti nejestvuje nijaká viera a nijaká láska. Ježiš hovorí Otcovi: **„Teraz idem k tebe a toto hovorím na svete, aby mali v sebe moju radosť – a úplnú“** (Jn 17,13). Ježiš poukazuje na radosť, ktorá je výrazom plnosti života, ktorá pochádza z jeho jednoty s Otcom. Do tejto jednoty Syna s Otcom Ježiš vťahuje aj spoločenstvo učeníkov. Toto spoločenstvo, apoštoli, žijú a zatiaľ musia žiť na tomto svete. Tento svet po dedičnom hriechu, keď sa rozum človeka zatemnil a vôľa človeka oslabla, tento hriešny svet znenávidí, neprijme učeníkov Ježiša, pretože učeníci budú svetu výčitkou, že svet žije opačne, hriešne, ako mu určil Boh Stvoriteľ. Ježiš v modlitbe k Otcovi prosí nielen za apoštolov, ale pre všetkých, čo uveria v jeho učenie, aby mali silu odolávať Zlu. Každý kto nasleduje Krista, uvedomuje si, že život na zemi nie je cieľ, ale naša vlasť, cieľ je v nebi. Táto pravda je a bude napádaná. Pravda má a bude mať veľa nepriateľov. Ježiš posielal svojich, aby svetu oznámili všetko potrebné. Svet má poznať pravdu. Pravda ich má posväcovať, oslobodzovať, očisťovať, oživovať... Ježiš povedal: **„Slová, ktoré som vám povedal, sú duch a život“** (Jn 6,63). Ide o označenie trvalého deja.

Hlavnou myšlienkou je budovať jednotu. Jednota s Bohom a v Bohu sa prejavuje uskutočňovaním vzájomnej lásky, ktorá je vyjadrovaním lásky medzi ľuďmi a lásky k Bohu. Boh vo svojej láske neprestáva milovať ľudí. V ľudskej slabosti sa môže ocitnúť každý kresťan. Niektorí chcú utiecť pred ťažkosťami, ktoré sú vo svete a iní majú názor, že žije len raz a musí všetko zažiť. Pravda je niekde uprostred. Žiť na svete, ale nežiť to, čo ponúka svet, ale plniť vôľu Božiu. Žiť vo svete nie je jednoduché. Je to náročné, a pritom si uchovať

svoje priateľstvo s Bohom. Prispôsobovať sa svetu hriechom? Nie! Hriech je nejednota. Pravda je žiť v priateľstve s Bohom.

Je to normálne vždy si všímať na druhom len niečo negatívne? Očakávať od druhého len zlo? Prečo pri slovách "katolík, kresťan", sa u mnohých zvyšuje pozornosť, aby na ňom videli zlo, čo na sebe nevidia? Mnohí pri tom sú pokrstení, chodia občas do kostola, nemajú celkom pretrhnutý kontakt s Bohom, ale prečo ich srdcia sú kamenné, akoby sa báli, že Boh od nich bude žiadať niečo, na čo nemá právo? Iní sa pred určitými ľuďmi nepriznávajú k viere v Boha, pretože by museli zmeniť štýl, spôsob života, názory... Sami občas pociťujú vo svojom vnútri nejednotu, výčitky svedomia, nepokoj pri svojom konaní, vo svojom živote aspoň pri určitých udalostiach, sviatkoch, stretnutiach. Sú to často ich tvrdohlavosť, mylné zotrvávanie na zásadách, zvykoch, spôsobe života, vzťahu k priateľom, prostrediu. Iným chýbajú vedomosti, ďalším pravá morálka. Nevidia u seba, ale i seberovných chyby, hriechy... alebo sa boja k nim priznať, pripustiť, že sa mýlia... Niektorí tvrdia, že stačí napríklad účasť na nedeľnej svätej omši, hlásenie sa ku kresťanským ideálom... Iní vraj veria v Ježiša, v Boha, ale Cirkev a čo s ňou súvisí odmietajú...

Ideál kresťana ukazuje Ježiš. Žil vo svete, ale nežil spôsobom, ktorý ponúka svet bez Boha. Ježiš prijal prirodzenosť človeka, stal sa nám podobný vo všetkom, okrem hriechu. Sv. Pavol je vzor, ako nasledovať v pravde Krista. Všetkým sa stal všetkým. Pre Židov bol Žid, pre Rimanov Riman, ale pritom vždy ostáva Kristov. Po obrátení žil bez pretváranky. Ako to dokázal? V Druhom liste Korint'anom píše: **„My všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz“** (3,18).

Poznáme ľudí, ktorí nemajú ťažkosti so svojou morálkou v živote. A predsa často sa spovedajú. Kto je bez hriechu? Všetci patríme za mreže spovednice. Jedine Boh nám môže pomôcť budovať v nás a skrze nás pravú jednotu, pokoj, radosť v Duchu Svätom.

Všimnime si, ako sa zachovali prví kresťania, keď sa dozvedeli, že jeden z apoštolov zradil Ježiša! Predstavme si, ako by sme sa správali, keby nejaký biskup, ktorého poznáme, zradil za peniaze Ježiša? Čo by sme hovorili? Čo by sa písalo? Nechcime na to ani myslieť. A čo urobili kresťania po škandále Judáša? Zaujímali sa o všetko okolo neho? Nie! Vystúpili z Cirkvi? Nie! Prestali snáď veriť v Boha? Nie! V prvom čítaní zo Skutkov apoštolov sme počuli, že asi stodvadsať zhromaždených bratov na čele s Petrom sa modlí, aby potom spomedzi seba vybrali na Judášovo uprázdnené miesto nástupcu, ktorý bude pokračovať v tom, čo káže konať Duch Svätý. Vyvolili Mateja. Musel byť odvážny. Po zradcovi zaujal miesto. Nebolo to pre neho ľahké.

Pýtajme sa: dokážeme prijať zodpovednosť za iných aj za sťažených okolností? Vieme sa priznať k Bohu, keď iní sa vysmieávajú, ironizujú... hovoria nepekne, hoci pravdivé veci o kňazoch a veriacich...? Ako reagujeme, keď sme svedkami pokleskov kresťanov? Súdime? Odsudzujeme? Rozširujeme? Máme na to právo? Modlíme sa za obrátenie mýliacich sa, verejných či skrytých hriešnikov? Matej sa rozhodol konať to, v čom zlyhal Judáš. Matej prijal poslanie šíriť jednotu, za ktorú sa modlil Ježiš vo večeradle. Máme vzor v Matejovi, aby sme svet robili radostnejším. Máme zodpovednosť nielen za seba, najbližších, pokrvných, ale aj za neznámych, čo hriechom zrádzajú Krista, odchádzajú a vzdávajú sa od neho.

Je kresťanské, že v spolupráci s Božou milosťou budujeme a šírimo jednotu medzi sebou. O prvých kresťanoch hovorili pohania: „Hľa, ako sa milujú!“ A správanie kresťanov sa stalo výzvou, oslovením pre pohanov, že nielen začali premýšľať o tom, prečo sa milujú, prečo je medzi kresťanmi jednota, ale z pohanov sa stávali noví kresťania.

Jednota. Že sa nás to netýka? Môžeme stáť voči jednote stranou? Žiaden kvet na lúke nemá od Boha dominantné postavenie. Spolu tvoria krásu. V športe, aj keď jeden velí, všetci spoločne sa podieľajú na úspechu, a preto sú na konci šťastní. V rodine, kde tvoria jednotu, vládne radosť, porozumenie, láska.

Amen.

Turíce - Zoslanie Ducha Svätého „B“ Jn 15,26-27;16,12-15

Spolupráca s Duchom Svätým
Nechajme sa viesť Duchom Svätým.

Jedna epizódka z nedávnej minulosti. Učiteľ, rozprávajúc deťom o vesmírnych letoch, citoval výrok, ktorý sa právom alebo neprávom pripisuje jednému z prvých sovietskych kozmonautov, ktorý hovoril, že prenikol vraj až k hviezdám, ale Boha nikde neobjavil.

Učiteľ tento výrok niekoľkokrát posmešne zopakoval. Tu sa prihlásil chlapec a spýtal sa: "Súdrh učiteľ a mal ten kozmonaut čisté srdce? Lebo Boha vidí iba ten, kto má čisté srdce."

Neviem, čo odpovedal učiteľ žiakovi, z ktorého prehovoril Duch Svätý. Ale jedno je isté, že chlapec vyslovil základnú podmienku poznania Boha: láska

k pravde, túžba po pravde vytvárajú čisté srdce, sú stálou modlitbou, sú nemým volaním k Bohu o svetlo jeho zjavenia, jeho komunikácie.

Ježiš povedal apoštolom: „*Ešte veľa vám mám toho povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy...* „ (Jn 16,12-13).

Možno sa stalo aj vám, že ste počuli: „Nudí ma evanjelium počas svätej omše. Už som to všetko počul aj niekoľkokrát. Je možné ešte niečo nové nájsť, čítať, počuť? Iní tiež majú už pri počúvaní prvých slov evanjelia ťažkosti so sústredenosťou. Ďalší čítajú Sväté písmo a hovoria, že mu málo rozumejú. Preto mnohí dospelí kresťania katolíci v živote ani raz neprečítali celé Sväté písmo. Je ešte dobre, keď niekto poznamená: Čo mám robiť, aby som si našiel cestu ku Svätému písmu?

Sviatok Turíc je dôležitým sviatkom Cirkvi. Je to sviatok narodením Cirkvi. Vianoce sú sviatkami radosti a pokoja z narodenia Pána. Turíce sa slávia na päťdesiaty deň po zmŕtvychvstaní Pána a desiaty deň po nanebovstúpení Pána. Židia si v tento deň pripomínali, že im Jahve daroval na hore Sinaj Tóru. Pre nás Turíce sú sviatkom zavŕšenia celého tajomstva Boha a kresťanského života. Na mieste, kde sa Mojžiš stretol s Jahvem, videl národ horieť ker a ker nezháral. Na Turíce sa tiež Boh zjavil v podobe ohňa. Bolo to v Jeruzaleme, časti mesta, ktoré sa volá Sion. V miestnosti bola zhromaždená prvá Cirkev. Na tomto Sione, podobne ako na hore Sion, sa prejavil Boh hukotom, ako keď prichádza búrka a na prítomných vo večeradle zostúpil v podobe ohnivých jazykov Duch Svätý, tretia božská osoba, pravý Boh s Otcom a Synom. Vtedy dochádza k zmene zmýšľania, postojov učeníkov. Už nie sú ustráchaní. Neboja sa. Peter vystúpi, prehovorí pod vplyvom Ducha Svätého tak, že mu rozumejú všetci prítomní v Jeruzaleme, ako sú Párti, Médi, Elámčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kappadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, Židia aj prozeliti, Kréťania i Arabi, tí všetci počujú hovoriť Petra o veľkých Božích skutkoch (porov. Sk 2,9-11). V Jeruzaleme sa takýmto spôsobom zrodila Cirkev. Na jej začiatku sú Židia z celého známeho sveta, ktorí v Ježišovi spoznali prorokmi predpovedaného Mesiáša, ktorého ich starší vydali na smrť a ktorý bol za spravovania Piláta ukrižovaný. Peter s apoštolmi sú svedkami všetkého, čo Ježiš učil, robil, jeho zázrakov, ale sú aj svedkami Ježišovej smrti, zmŕtvychvstania a nanebovstúpenia.

Cirkev sa rodí ako dielo Boha. Peter tým, čo uverili v Ježiša, káže, aby sa dali pokrstiť. Duch Svätý vtedy koná. Kto prijal krst, tak dostáva aj dary Svätého Ducha. Všetci sa môžu presvedčiť o daroch Svätého Ducha.

Čo máme podniknúť my, aby sme prijali Svätého Ducha? Na čo nemáme zabudnúť...? Začnime čistotou srdca. Náš stav duše musí byť bez hriechu. Otvoriť si srdce v modlitbe pre Boha. V pokore, jednoduchosti, otvorení v láske k Bohu, nechať pôsobiť Boha v našom živote. Neklásť Bohu podmienky. Nerobiť nič, čo nechce Boh. Byť len otvorení, byť priateľmi Boha. Bratom a sestrou Pána Ježiša. Duch Svätý bude konať, aj keď nie tak, ako by sme očakávali či chceli, ako niekto rozpráva o svojom zážitku s Duchom Svätým. Verme, že Duch Svätý koná ako on chce. Dary Svätého Ducha sú rôzne. Boh Duch Svätý najlepšie vie, čo je nám potrebné k spásu. Čakajme niečo veľmi jednoduché, prosté, čo môže prekvapiť najviac. Boh sa nám dáva takto poznať. Čo od nás očakáva? V čom máme zmeniť život? Ako postupovať vo svojom živote? Osvojme si zásadu, že bez Ducha Svätého ani nevieme za čo a ako sa máme modliť. Potrebné je uvedomiť si rozlíšenie darov Ducha Svätého: múdrosti, rozumu, rady, sily umenia, nábožnosti a bázne Božej. Je to sedem pôsobení Ducha, ktorých sa nám dostáva pre osobný rast a aj na zviditeľnenie určitých poslaní, ktoré chce skrze človeka vykonať Boh. Majú poslúžiť k službe blížnym, k oslave Boha a k spásu obdarovaného.

Život kresťana niektorí cirkevní otcovia prirovnávajú k plavbe na mori. Keď chceme napredovať, musíme vynaložiť mnoho úsilia. Boh nás neponecháva veslovať, namáhať sa samých. Boh nás obdarúva darmi, ktoré symbolizujú plachty, kormidlo, motor, mapu, kompas...

Keď ich správne využívame, cestovanie sa stáva ľahším, príjemnejším, rýchlejšim, istejším a pohodlnejším. Z našej strany je potrebné urobiť len to, čo máme urobiť. Vybrať si správny smer, využiť dostupné prostriedky. Prečo viac sa venujeme Bohu Otcovi, ktorý stvoril svet a Bohu Synovi, ktorý svet vykúpil a spasil, a menej Bohu Duchu Svätému, je práve v tom, že si menej uvedomujeme moc a dary, ktoré nám tretia božská osoba chce darovať. Naše aktivity sú iba odpoveďami na pôsobenie Svätého Ducha. Nesieme sa sústreďovať len na ľudské aktivity, ale otvoriť sa milostiam, ktoré nám chce darovať Duch Svätý. Nemáme čakať so založenými rukami a nič nerobiť. Naopak. Na konkrétne udalosti odpovedať našou konkrétnou aktivitou.

Svätý Duch je zdrojom nového života. **„Z jeho vnútra potečú prúdy živej vody. To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili“** (Jn 7,38-39).

Spevák Cliff Richard sa vyznal: „Verím v Ježiša, a preto spievam o Ježišovi... Ježiš je mi cestou k Bohu. Svätým Duchom vstúpil do môjho života. V Ježišovi vidím i

blížnych, preto potrebným pomáhám..." Svätý Duch je v Písme často zastúpený obrazom vody, ktorá umožňuje život všetkých pozemských tvorov (Gn 1,2n).

Izraeliti na ôsmy deň slávnosti stánkov sa modlili o tento životodárny dážď, ktorý na Východe je veľmi vzácny. Ježiš použil starozákonné symboly vody a prosebné procesie o životodárny dážď k ohláseniu "živej vody", spásnej milosti, ktorou je on sám. Podľa toho sebazjavenia je Ježiš stredom a prameňom spásy. Kristus je zdrojom lásky a Svätého Ducha. V Pánových slovách: „**Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije**“ (Jn 7,37), sú v podstate zhrnuté túžby spásy vyjadrené Pannou Máriou v slovách o nasýtení hladných dobrými vecami (porov. Lk 1,53).

Duch Svätý je láska, ktorá vychádza od Boha Otca k Synovi, a naopak. Pravá láska je možná len v čistom srdci. Je potrebné dbať o čistotu srdca. Boha nemusíme vtedy hľadať v makrokozme. Aj tam ho môžeme vidieť v zákonoch vesmíru, ale môžeme ho vidieť v očiach dieťaťa, hrejivom podaní ruky priateľa, bozku manžela, milovaného človeka... Je potrebné poznať a spolupracovať s darom Svätého Ducha. K tomu nám pomáha pravidelná modlitba k Duchu Svätému.

Amen.

Slávnosť Najsvätejšej Trojice „B“

Mt 28,16-20

Závazok k Najsvätejšej Trojici

Boha v trojici osôb poznávajme, milujme, aby sme boli spasení.

Pri pohľade na dieťa zvykne sa povedať otcovi: „syn je celý ty“ a keď je prítomná mama, stará mama či starý otec, povieme podobne, aby sme ich potešili.

Počul som o maliarovi umelcovi, ktorý chcel namaľovať kópiu obrazu. Keďže v galérii nemohol maľovať, pred obrazom hodiny sedával a snažil sa všimnúť si každý detail a doma maľoval tak, ako si zapamätal. Namaľoval nádhernú kópiu. Keď ju videli ľudia, povedali si: „Chceme vidieť aj originál!“ A ponáhľali sa do galérie.

Kresťan by nemal mať podobnosť s Bohom len v tom, že je kresťan, že bol pokrstený...

Všetci si máme osvojiť slová Pána Ježiša: „*Naučte ich (sa) zachovávať všetko, čo som vám prikázal*“ (Mt 28,20).

Vieme, že toto sú slová z posledného verša Matúšovho evanjelia. Pre úplnosť verš pokračuje slovami Pána Ježiša: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“ (Mt 28,20).

Tajomstvo Najsvätejšej Trojice už dvetisíc rokov je predmetom viery. Tajomstvo Boha v troch osobách je pre človeka vyjadrením nevyjadriteľného. Nie je to z nedostatku slov, pretože mnohí dokážu podstatu viery zahrabať do takého množstva nezrozumiteľných slov, že sa v nich nakoniec sami strácajú. Je to problém obmedzeného bytia človeka. Naše chápanie na to jednoducho nestačí. Keď sa zadívame na malého človečika, alebo mláďatko akéhokoľvek tvora hneď po narodení, kto ho učil piť či jesť... Vedecky a aj teologicky sa to dá vysvetliť. Nikto sa nad tým nepozastavuje. Je to tak aj s tajomstvom viery? Keby sme kresťanstvo oslobodili od tajomstva viery, a treba dodať, že sú takí, čo sa o to pokúšajú, zostala by nám z tajomstva viery vypreparovaná atrapa. Mnohí sa pokúšajú vysvetliť Svätú Trojicu. Sú takí, čo to robia z irónie a hovoria o akomsi trojhlovom bohu. Iní by chceli mať takého boha, aby mu vo všetkom rozumeli. Preto si tvoria bohov podľa svojich predstáv, názorov. Iní zas seriózne pristupujú k poznávaniu a pochopeniu Boha pod vplyvom Svätého písma, ktorého prvým autorom je sám Boh.

Sv. Gregor Naziánsky zomrel okolo roku 390 a bol carhradským patriarchom a ktorého pre jeho múdrosť, s akou skúmal a vysvetľoval Najsvätejšiu Trojicu, nazvali „Theologom“.

O jednom Bohu v troch božských osobách súhrne učí:

Je to poklad viery, pre ktorý sa oplatí žiť i zomrieť. Učenie o Bohu dáva schopnosť znášať všetky zlá a pohrdať každou rozkošou. Tajomstvo vyjadruje vyznanie viery v Otca, Syna a Ducha Svätého. Sám Boh už v Starom zákone postupne odhaľuje tajomstvo o sebe. V Novom zákone sa k tajomstvu skrze Krista dostávame natoľko, že keď veríme a zachovávame to, čo Ježiš učil, robil, stačí, že môžeme byť šťastnými tu na zemi a raz aj vo večnosti. Boh sám zjavuje svoje božstvo a jedinu moc, existujúcu ako jedno v troch a obsahujúcu týchto rozlíšeným spôsobom. Božstvo bez rozdielu v podstate či prirodzenosti, bez vyššieho stupňa, ktorý by ho prevyšoval, či nižšieho stupňa, ktorý by ho znižoval... Je to nekonečná súpodstatnosť troch nekonečných osôb. Každá braná osobitne je úplne celý Boh... a tri osoby spoločne sú Boh... Sv. Gregor poznamenáva: „Sotva som začal uvažovať o jednote a už som ponorený v žiari Trojice. Sotva som začal myslieť na Trojicu a už ma znovu uchvacuje jednota...“

Pavol Florentský je považovaný za teológa, ktorý prenikol hlboko do tajomstiev Najsvätejšej Trojice. K tomu sa dopracoval zvláštnou osobnou konverziou. Bol ateista a geniálny matematik. Práve matematika ho priviedla ku kresťanstvu. Čo je predmetom matematického štúdia? Nie sú to samotné čísla, ale vzťahy medzi nimi. Aké však môžu byť vzťahy medzi mŕtvymi vecami? Skutočné vzťahy sú iba medzi osobami, a ak to majú byť večne platné vzťahy, aj tieto osoby musia byť večné. Takými sú len tri božské osoby v jednom Bohu.

Kantovi sa zdalo, že viera v jedného Boha v troch osobách nemôže mať pre praktický život žiadne zvláštne dôsledky. Florentský ukazuje opak. Ako by sme mohli zmeniť napríklad nutnosť poriadku s večnou túžbou človeka po slobode? Objavujeme poriadok vo vesmíre, kde sa všetko deje podľa nemenných prírodných zákonov. Máme radi poriadok v spoločnosti, v práci i doma. Pritom však stále bojujeme, aby sme mohli konať slobodne, nezávisle, podľa svojej vôle. Tieto dve veci sú ťažko zlučiteľné. Ťažko a len za cenu kompromisov. A predsa i tieto dve snahy neodporujú v Božom živote. Tam sú tri osoby nekonečne slobodné vo vzájomnom vzťahu a pritom zjednotené v Božej jednote. Boh je tu absolútna, nemenná hodnota, zdroj všetkého poriadku. V limitoch ľudského rozumu je to ťažko pochopiteľné a ešte ťažšie uskutočniteľné. Napriek tomu Boh dáva veriacim účasť na svojom živote, a to v Cirkvi. Preto Cirkev od svojho založenia je odbleskom trojjediného Boha.²⁷

Viedenský kardinál Christoph Schönborn spomína na stretnutie s moslimom, ktorý povedal: „Ježiš nie je Syn Boží!“ Moslimovia veria, že Boh je jediný, a preto Ježiš nemôže byť Boží Syn. Nám skrze vieru je dané poznať Ježiša ako Božieho Syna. Sv. Pavol to vyjadril slovami: „**Ked' nadišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna...**“ (Gal 4,4). Pavol nehovorí len o skúsenosti po svojom vonkajšom obrátení pri bráne Damasku, ale o svojom vnútornom obrátení, keď sa Bohu zapáčilo vybrať a povolať, aby som „**zvestoval Syna medzi pohanmi**“ (Gal 1,15-16). Mohamedáni nechápu kresťanské učenie o Najsvätejšej Trojici. Tajomstvo presahuje ľudský rozum.

Prvý a najkrajší obraz Trojice namaľoval sám Stvoriteľ a je ním človek. Boli sme stvorení na obraz a podľa podoby Boha (porov. Gn 1,26). Ak sme akýmsi obrazom Boha, tak Boh je v určitom zmysle tiež jeden a trojaký zároveň. Z ľudskej mysle, ktorá je skrytá v hĺbinách nášho vnútra, vychádzajú myšlienky a slová. Tieto myšlienky sa potom uskutočňujú silou vôle. Ak prirovnávame ľudskú myseľ k Otcovi, potom Syn sa podobá myšlienke vyjadrenej v slove a Duch Svätý je hybnou silou, vďaka ktorej sa slovo stáva skutkom.

²⁷ Porov.: ŠPIDLÍK, T.: *Duše Ruska..* Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství.

Čo z toho vyplýva? Tak ako je v Bohu vnútorný život troch osôb zladený v duchu jednej myšlienky, ktorá harmonizuje Božie pôsobenie, aj v nás má byť vytvorený súlad, aby náš život „hovoril“ jasnou rečou. Ak bude naša myseľ zamestnaná plnosťou pravdy, do ktorej nás chce Boh prostredníctvom Ducha postupne voviesť, budú tým motivované aj naše myšlienky a slová, a tak sa môžeme stať obrazom tých najhlbších tajomstiev trojjediného Boha.

Teda nie iba prirovnanie k trojlístku, alebo k vode v troch skupenstvách nám pomáha poznať a pochopiť tajomstvo tajomstiev, tajomstvo Najsvätejšej Trojice.

Je našou povinnosťou kresťanov, aby sme Boha poznávali, ale aj milovali a plnili všetko, čo nám káže Cirkev, aby sme boli spasení.

Sväté písmo je základ. Tradíciu Cirkvi nemôžeme a nesmieme podceňovať. Cirkevní otcovia, spisovatelia pomáhajú odkryť súvislosti s Bohom. To nám stačí k spáse. Raz uvidíme Boha z tváre do tváre. Ale ani vo večnosti nebudeme v stave preniknúť celé tajomstvo trojjediného Boha. K večnej spáse, šťastiu nám bude stačiť to, čím budeme Bohom obdarovaní.

V kostolíku neďaleko Woerishofenu maliar na freske neznázornil Najsvätejšiu Trojicu ako sme zvyknutí vidieť: Boh Otec je ako starec s bradou. Boh Syn ako muž v najlepších rokoch a Boh Duch Svätý ako holubica. Predstavil ich ako troch mužov oblečených do kráľovských šiat s korunami na hlavách. Oblečení sú vlastne len dvaja. Tretí Syn Boží má šaty sedliaka a jeho kráľovské šaty ležia pred ním.

Maliar tak výstižne znázornil to, čo sme sa usilovali filozofickou úvahou vyjadriť. Druhá božská osoba, Ježiš, načas odložil svoju nekonečnú vznešenosť, to sú tie kráľovské šaty pred ním, a stal sa nám ľuďom podobný vo všetko okrem hriechu, aby nás vykúpil a spasil. Neprestal byť Bohom, preto maliar namaľoval všetkým trom postavám kráľovské koruny.

Nedeľa Najsvätejšej Trojice je príležitosťou na uvedomenie si a snahu pochopiť Boha, ktorý je Láska, jeho vzťah k nám a náš k povinnostiam voči k Bohu.

Dieťa môže podobat' na svojich predkov. My sme stvorení na obraz Boží, preto nesmieme zabúdať na svoje postavenie a cieľ života. Preto prosíme, ďakujeme, odprosujeme, klaňajme sa Bohu Otcovi, ktorý nás stvoril, Bohu Synovi, ktorý nás vykúpil a spasil, a Bohu Duchu Svätému, ktorý nás posväcuje.
Amen.

Slávnosť Najsv. Kristovho tela a krvi „B“ Mk 14,12-16.22-26

Eucharistia, záruka večného života

Prežiť slávnosť ako dar pre život prirodzený i nadprirodzený.

Veda v oblasti medicíny a uzdravovania robí veľké pokroky. Stačí vojsť do lekárne či vziať do rúk knihy s názvami liekov, liečiv a presvedčíme sa, že človek nezaháľa. Choroby, na ktoré sa prednedávnom zomieralo, dnes sa úspešne liečia. Lekári dnes poznajú a úspešne transplantujú umelé chlopne, umelé kĺby... Koľkým už transfúzia krvi zachránila život! A predsa sú ľudia, ktorí vo svojom fanatizme transfúziu krvi odmietajú a radšej volia smrť. Krv sa ešte nepodarilo umelo vytvoriť. Bude to dlho ešte trvať, ak sa podarí vôbec vytvoriť umelú krv. Preto počujeme výzvy lekárov i masmédií, aby prišli darcovia krvi a pomohli zachrániť ľudské životy. Právom sa takéto darovanie považuje za veľký humánny čin.

Ako nazvať počínanie Pána Ježiša, ktorý pri Poslednej večeri ustanovil Eucharistiu, v ktorej pod spôsobmi chleba a vína ostáva s nami skutočný Boh s telom a krvou. Preto dnes pripomeňme si Ježišovu vôľu: „**Potom vzal kalich, vzdával vd'aky, dal im ho a všetci z neho pili. A povedal im: „Toto je moja krv, novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých...“**“ (Mk 14,23-24).

Už na začiatku Svätého písma čítame, že Boh dal človeku rozum a prikázal si podmaniť svet. Človek vo svojej pýche často zabúda na Boha a prekračuje jeho príkazy. Spôsobuje si smrť prirodzenú a volí si i smrť duchovnú, zatratenie. Boh vo svojej láske k nám nezabúda na dar a prisľub, ktorý nám dal. Ježiš Kristus nám pripomína znova a znova, aby sme si uvedomili, čo je Eucharistia, čo pre nás znamená a aby sme mali k nej správny prístup.

Učiteľka Cirkvi sv. Terezka z Lisieux povedala, že keby ľudia pochopili podstatu Eucharistie, kostoly by boli preplnené. Prečo tomu tak nie je? Veríme v premenenie a v slová Pána Ježiša? Zovšedneli nám. Zabúdame, že nebeské kráľovstvo začína na zemi. Už na zemi je predsieň neba. Ak skutočne chceme raz večnosť prežívať s Ježišom v jeho kráľovstve, mali by sme už na zemi sa s ním stretávať v Eucharistii. Kráľom nebeského kráľovstva tu na zemi je eucharistický Kristus. Ako veľkolepo to vymyslel Boh. Dal nám Kráľa, ktorý je ochotný byť nablízku každému človeku. Nechce byť iba väzňom bohostánkov. On je Kráľ a my sme jeho synmi a dcérami. Byť synom, dcérou Boha, bratom a priateľom Ježiša Krista, k tomu je potrebné sa vychovávať. Časté prijímanie a uctievanie si eucharistického Krista si vyžaduje pracovať na sebe, vedieť a chcieť si nájsť čas, chrániť sa každého hriechu, nezanedbávať Bohom

ponúkané dary. Pred Eucharistiou sa dobre otvárajú hlbiny duše. Keď vo viere prijímame tajomstvo Eucharistie, živú prítomnosť osláveného Krista, poznávame veľkosť Božej lásky.

Od najstarších čias bola živá prítomnosť Pána Ježiša pod spôsobmi chleba a vína zdrojom sily a radosti. Kult Oltárnej sviatosti sa rozvinul najmä v 12. storočí. V tomto období začalo pozdvihovanie konsekrovanej hostie po premenení. Pápež Urban IV. v roku 1264 zaviedol sviatok na počesť Eucharistie. Sv. Tomáš Akvinský spracoval liturgické texty ku svätej omši, ktoré sa používajú dodnes. Dnešný sviatok Najsvätejšieho tela a krvi Pána Ježiša vyjadruje opravdivú túžbu urobiť Eucharistiu stredobodom aspoň jedného dňa v roku. Na Zelený štvrtok, keď si pripomíname ustanovenie Eucharistie, prežívame prípravu na umučenie a smrť Pána Ježiša. Dnešný sviatok je výzvou, keď sa zastavuje sprievod na štyroch miestach, aby sme si uvedomili nielen skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii, ale aby sa úcta vzdávala na celom svete.

Počas sprievodu si uvedomujeme dary, ktorých sa nám dostáva od samého Boha. Požehnáva naše ulice dedín a miest. Potrebujeme požehnanie našich domácností, ale i všetkých zariadení, kde žijeme, pracujeme či študujeme. Uvedomujeme si, že smrť Pána Ježiša sa dotýka každého z nás. Je to memento, aby sme v Eucharistii si ctili a milovali živého Krista. Eucharistia v chápaní našej viery nie je len spomienkou na Poslednú večeru. Eucharistický Kristus je skutočne celý a stále prítomný pod spôsobom chleba a vína. Naša účasť na dnešnej slávnosti a prežitie sprievodu s eucharistickým Kristom je príležitosťou, aby sme si uvedomili našu povinnosť, zodpovednosť, vďačnosť voči láske Boha Otca, Boha Syna a Boha Ducha Svätého k nám.

Predstavte si, že niekde v Indii vypukla zvláštna chrípka. Na jej následky zomrelo niekoľko desiatok ľudí. Správu si povrchne vypočulo mnoho ľudí. Ostali pokojní. India je ďaleko. Na druhý deň chorobe venuje spravodajstvo viac pozornosti, pretože zomrelo už 30 tisíc ľudí. TV CNN vysiela zástupy uchodiacich ľudí z miest, kde sa choroba objavila. Francúzsky rozhlas urobí prehlásenie, že pre dobro krajiny uzatvárajú sa hranice pre ľudí prichádzajúcich z krajín, kde vypukla choroba. V ten istý večer mimoriadne spravodajstvo hovorí o chorobe už aj vo Francúzsku, ale výskyt choroby hlási Londýn, Rím, Atény, Praha. Ľudia si kupujú rôzne ochranné prostriedky, viac a častejšie počuť, že je to trest od Boha. Lekári svetových výskumných ústavov hľadajú zvláštnu krv človeka, neskazenú, čistú... Ľudia na celom svete sú vyzývaní, aby prišli do nemocníc, kde zdravotnícky personál rýchlo a bezpečne urobí skúšku krvi každému.

Predstav si, že ako otec rodiny ideš s celou rodinou i svojim malým synom do najbližšej nemocnice. Sestričky a lekári pichajú do prstov, odoberajú krv a lepia každému človeku

číslo. Žiadajú vás, aby ste počkali na parkovisku, zavolajú vaše meno a môžete ísť domov. Po chvíli ktosi vybieha z nemocnice a kričí meno. Skôr ako sa spamätáš, syn hovorí: „Ocko, volajú moje meno.“ Schytia chlapca a priam nesú dnu. Lekár vám povie, že chlapec má hľadanú krvnú skupinu, ktorá môže zachrániť ľudstvo. Ľudia sa okolo smejú, radujú, tešia... Lekár zvažnie. Čakali sme, že darcom bude dospelý človek a váš syn je dieťa. Potrebujeme podpísať od vás prehlásenie... Lekár zbledne. My potrebujeme všetku krv vášho syna. Nemôžeme mu dať transfúziu. Prosím, podpíšte, rýchlo. Premýšľaš a podpíšeš. Keď sa z kancelárie riaditeľa nemocnice vrátiš, synček sa pýta: „Ocko, čo sa deje?“ Berú vám syna z náručia. Skôr ako sa za tímom lekárov, ktorý odnáša vášho syna zatvoria dvere, počujete: „Ocko, prečo ma opúšťaš?“ Svet sa zachránil. Po roku sa koná v centre svetového zdravotníctva slávnosť na počesť tvojho syna. Svetové spravodajstvo o udalosti prináša v závere spravodajstva len malú správičku. Ľudia jej nevenujú pozornosť. Majú svoj svet, život. Nezaujíma ich, že preto, aby oni žili, musel zomrieť váš synček.

Dnes na Sviatok tela a krvi Pána Ježiša počujme slová Boha Otca: „Zomrel za vás môj Syn a vás to nezaujíma. Prečo ste tak ľahostajní k obete, ktorú pre vás, aby ste mohli žiť, podstúpil môj Syn? Čo robíme preto, aby sme si uvedomili veľkosť obete Božieho Syna za našu spásu? Boh Otec sa pre nás zriekol Syna. Syn z lásky k nám zomrel.

Viera a veda si neprotirečia, keď správne s rozumom a slobodnou vôľou k nim pristupujeme. Práve naopak. Veda v medicíne nám pomáha pochopiť a prijať nový život. Ako transplantácia, transfúzia vykonaná v duchu daru sú prínosom, novým životom, tak Eucharistia je upevnením sa vo vďačnosti Bohu. Nech každý z nás s vierou, nádejou a láskou prejavuje svoj vzťah ku Kristovi v Eucharistii.

Amen.

12. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 4,35-41

Naše búrky a Ježiš

S Ježišom dokážeme prekonať všetky búrky života.

Zažili ste už búrku vo svojom živote? Nechcem, aby sme si spomenuli na prírodnú kataklizmu, vietor, dážď, blesky a čo po tom nasledovalo, povodeň, škody na majetku i straty na životoch. Aj takéto búrky sa stávajú zlými spomienkami. Kto zažil prírodné pohromy a búrku viery, mravov, u seba či medzi najdrahšími, vie povedať, ktorá je ťažšia.

Búrka v nás, v rodine, okolí môže trvať nie hodiny, ale týždne, mesiace či roky. Ničí nielen pracne a namáhavo vybudované materiálne hodnoty, ale najmä duchovné, ako sú vzťahy budované roky s láskou.

Kto spočíta slzy, bezsenné noci, dni čakania, že ten druhý si uvedomí omyl, chybu, pád, a príde a povie: prepáč, odpusť, zabudni, pomôž zmeniť sa, začnime znova... Ťažké je, keď vidíme, čo ničí prirodzená búrka. Ťažšie, oveľa bolestnejšie je, keď búrku spôsobuje milovaný človek, bez dôvodu, bez príčiny, keď tupí, pomaly zraňuje, nekrvavo vraždí a pritom nevidí, nepočuje, nechce si priznať...

Povedal vám niekto ďakujem, že si mi v búrke života pomohol, stál vedľa neho, bol mu v búrke nádejou, istotou? Ako je dobre, keď prežívame ťažkosti, problémy, sklamanie, neúspechy a máme pri sebe niekoho, že nie sme sami, môžeme sa o niekoho oprieť, na niekoho spoľahnúť.

V evanjeliu ustrašení apoštoli na rozbúrenom mori vidia Ježiša, ako **„pohrozil vetru a povedal moru: „Mlč, utíš sa! Vietor prestal a nastalo veľké ticho“** (Mk 4,39).

Z času na čas počuť tvrdenie ľudí, že Boh sa nezaujíma o svet. Mnohí aj veria, že svet stvoril Boh, ale že potom svet nechal napospas sebe samému. Takto zmýšľajúci zvyknú hovoriť: keby bol Boh, svet by musel byť celkom iný. Žiadna búrka historická, žiadna kataklizma, žiadny holokaust, žiadne dopravné, letecké nešťastia, žiadna smrť milovanej osoby, žiadny neúspech, žiadna zrada... Boh sa predsa nemôže dívať, keď sa deje krivda, nešťastie, podlosť... Boh by sa zaoberal osudom ľudí. Nie je takáto predstava o Bohu falošná?

Boh existuje. Už spomenuté je dôkazom existencie Boha. Boh je v nás a my sme v Bohu. Naše cesty života sú aj jeho cestami. O Bohu čítame už pri stvorení sveta, že videl všetko, čo stvoril a bolo to dobré (porov. Ex 1,12.18.25). Dokonca vieme, že **„stvoril Boh človeka na svoj obraz“** (Ex 1,27). Boh ich požehnal a povedal im (ľuďom): „Plodte sa a naplňte zem! Podmaňte si ju a panujte“ (Ex 1,28). **„A Boh videl všetko, čo urobil, a hľa, bolo to veľmi dobré“** (Ex 1,31).

Človek, ktorého Boh obdaroval rozumom a slobodnou vôľou, sa postavil proti svojmu Bohu. Zlo prišlo na svet skrze človeka. Kto je vinný za zlo? Boh, ktorý je Láska?

Boh aj po hriechoch ľudí neprestáva milovať ľudstvo. Dobrý Boh nezabúda na svoje deti. Božie deti sa však musia vrátiť k Bohu, opäťovať mu svoju lásku. O tom hovoria proroci Starého zákona, Boží Syn v Novom zákone a učí to aj Cirkev.

Môžeme povedať, že vo Svätom písme sa píše niečo, čím by nám Boh chcel zle? Je to zlé, keď Cirkev napríklad učí o úcte k rodičom, že nesmieme zabíjať nenarodené deti, že nik z nás ani v starobe a ani v chorobe, a ani

v nešťastí nesmie rozhodnúť o ukončení života, eutanázii? Je zlé, keď počujeme učenie o potrebe rešpektovať svedomie? Prečo potom tí, čo majú moc vynášať zákony, v mene akej pravdy, kto im dal moc, aby ničili, rúcali, vyhlasovali za nepravdu to, čo môže jedine Boh! Sme stvorení na obraz Boha, ale aj keď neverí niekto v Boha, musí cítiť morálnu zodpovednosť za život a čo s ním súvisí.

V búrkach života, životných konfliktoch, v bojoch, zápasoch s naším "ja" znova a znova Boh hovorí ku každému z nás. Konvertiti a všetci čo našli silu a zmierili sa s Bohom, znova objavili Boha, hovoria o ňom, že stále miluje. Boh miluje každého človeka a to aj vtedy, keď človek Boha uráža, tupý, neprijíma, vyháňa zo svojho života. Keď sa otvoríme Bohu, prijmem ho za svojho Pána a cieľ života, môžeme povedať, že Boh veľakrát k nám volal: Potrebujem ťa! Potrebujem tvoj súhlas rozumu a slobodnej vôle, aby som ukončil tvoje trápenia. Chcem ti pomôcť. Potrebujem tvoj súhlas.

Nečakáme aj my na súhlas k zmene štýlu, spôsobu života svojich blízkych? Kto žije v hriechu, ten je slepý, hluchý, nemý... Nevidí, že okoliu, drahým spôsobuje bolesť, útrapy, žiaľ... Za to môže Boh? Človek je Bohom obdarovaný rozumom a vôľou. Človek aj Bohu môže hovoriť: nie!

Je kresťanské, keď sme pochopili Kristove slová: „***Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nastav mu aj druhé***“ (Mt 5,38n). Ježiš pokračuje: „***Milujte svojich nepriateľov a modlite sa ... aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach***“ (Mt 5,44-45).

Pozerajme na búrky svojich blízkych očami kresťanov, cez učenie Ježiša Krista. Ježiš v našich trpiacich bratoch a sestrách potrebuje našu pomoc. Naša viera sa neprejavuje len v slovách, ale aj skutkoch. Možno roky budeme bojovať s búrkami, ktoré vyvolávajú drahí. Nejednen manžel, manželka si pripomínajú roky slová prisahy: Do tvojej a mojej smrti v žiadnom protivenstve, tak mi Pán Boh pomáhaj! Roky sa brat modlí za brata, sestra za sestru, priateľ za priateľa...

Niečo nám môže napovedať príbeh pani učiteľky. Keď prebrala triedu, Tomáš bol hodnotený ako nepriemný, hrubý, uzatvorený... Keď pátrala po príčine, zistila, že Tomáš pred dvoma rokmi bol veselý, dobrý žiak... Potom mu zomrela matka. Otec sa usiloval Tomášovi pomôcť. Nestačil na syna.

Pani učiteľka sa zamyslela. Na Vianoce jej deti priniesli darčeky pekne zabalené, len Tomášov bol neupravený. Deti sa mu smiali, keď v darčeku bol náramok, na ktorom chýbalo niekoľko ozdobných kamienkov a vo voňavke bola len polovica. Pani učiteľka vtedy zastavila smiech radostným poďakovaním, že náramok je nádherný a voňavka príjemná. Po Vianociach našla na stole lístok od Tomáša: „Pani učiteľka, voňali ste ako moja mama...“ Keď deti odišli, učiteľka sa rozplakala. Rozhodla sa, že bude Tomášovi viac pomáhať. Čoskoro sa stal jedným z najšikovnejších žiakov. Na konci roka dostala ďalší list: „Pani učiteľka, vy ste najlepšou učiteľkou.“ Tomáš ukončil strednú školu ako

jeden z najlepších. Opäť dostala lístok: „Pani učiteľka, ste tá najlepšia učiteľka, akú som mal.“ Keď po šiestich rokoch ukončil vysokú školu s červeným diplomom, na oznámení bolo dopísané: „Ste najlepšia učiteľka, akú poznám. MUDr. Tomáš.“ A prišiel ešte jeden list. Tomáš si našiel dievča a pani učiteľku pozýval na svadbu. Pretože mu zomrel aj otec, tak sa v liste pýtal, či by pani učiteľka nesesedela na mieste mamy. Súhlasila. Keď mu dávala „rodičovské požehnanie“, na ruke mala náramok, na ktorom chýbali niektoré kamienky a voňala ako Tomášova matka na posledné Vianoce. Keď sa objali, Tomáš pani učiteľke pošepol: „Ďakujem vám, že ste mi verili. Ďakujem vám, že ste si ma vážili a ukázali ste mi, ako sa môžem zmeniť.“ Ona mu so slzami v očiach odpovedala: „Za to isté ďakujem aj ja tebe. Nevedela som učiť, kým som nestretla teba.“²⁸

Čo nám môže napovedať príklad? Voviesť do praxe evanjelium o rozbúrenom mori. V rodine, vo vzťahu k niekomu, ale aj k sebe samým si môžeme uvedomiť, že Boh nie je tyran, neteší sa z utrpenia ľudí... Boh chce, aby sme si pomáhali prekonať búrky, ktoré spôsobuje ľudská slabosť, hriech. S Ježišom môžeme dúfať. S jeho pomocou zvíťazíme nad každým zlom.

Dnes začnime znova. Zmeňme taktiku boja. Pozvime Ježiša za spoločníka. S ním a skrze neho sa utíši more, prestane vietor a nastane ticho, čas pohody, lásky, pokoja. Uverme, že skrze Krista, s Kristom a v Kristovi náš život, svet bude mať inú tvár.

Do zmenenej taktiky pripojme snád' viac modlitby, obety, ale i menej výčitiek, viac lásky, trpezlivosti, dôvery... A najmä to, čo nám bude hovoriť sám Ježiš. Búrka nemusí prestať hneď či zajtra. Jedno je isté, že nebudeme v búrkach sami. A to bude viac, ako čokoľvek iné. Keď je s nami Boh, tak iste zvíťazíme.

Amen.

Najsvätejšieho Srdca Ježišovho „B“

Jn 19,31-37

Srdce Ježišovo kopijou prerazené

Naučme sa čerpať zo Srdca, ktoré človek prebodol kopijou.

Keby sa vás niekto spýtal, či máte srdce, aká by odznela odpoveď? Že sa pýtam na hlúposť? Veď predsa každý živý človek musí mať srdce!

V diskusii o medziľudských vzťahoch v Slovenskom rozhlase odznela aj poznámka: „Rastie počet ľudí bez srdca.“

²⁸ Porov.: ŠMIDRIAK, O.: *Čo mení človeka*. Katolícke noviny s. 13, zo dňa 28. 4. 02.

Koľko ľudí je v našom okolí, ktorí trpia pre absenciu lásky, srdca, vo svojej rodine, okolí! Nielen starí k deťom, ale aj manželka k manželovi, podriadený k nadriadenému hovoria o bezcitnom srdci, kamennom srdci, nechápavom srdci...

Áno, každý živý človek má srdce. Srdce bije a človek žije. Nemá zdravotné problémy so srdcom, nemá kameň v hrudi, ale srdce je sval z mäsa a prúdi cez neho životodárna krv...

Rozumieme, že slovom "srdce" vyjadrujeme aj lásku, vzťah k ľuďom či charakter človeka.

Sv. Ján evanjelista hovorí o srdci pri opise smrti Pána Ježiša, keď **„jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda“** (Jn 19,34) v súvislosti so spásou, večným životom.

Zvolanie z Litánií k Božskému Srdcu Ježišovmu hovorí: srdce kopijou prerazené. Cirkevní otcovia, spisovatelia, teológovia pri tomto akte sa dotýkajú spásy. Prebodnuté Srdce Ježiša poukazuje na lásku Božieho Syna Ježiša k Otcovi. Ježiš odvážne uskutočnil plán spásy. Prebodnuté Srdce Ježiša predstavuje lásku k ľuďom, **„miloval ich do krajnosti“** (Jn 13,1). Ježiš podstúpil najväčšiu obeť v dejinách ľudí, keď sa dáva ako celopalná sebaobeta. Prebodnuté Srdce je znakom úplnosti lásky, tak nadprirodzenej ako aj prirodzenej. Spomeňme si na dve ramená kríža. Prebodnuté srdce je obrazom nového života darovaného človeku pomocou Ducha Svätého najmä skrze modlitbu, svätú omšu, sviatosti. Počínanie vojaka, prebodnutie boku Krista kopijou a následne vytekajúca voda a krv z boku Krista je znamením, že Ježiš bol skutočne mŕtvy. Teda ten Ježiš, ktorý sa skutočne v Betleheme narodil a ktorý na tretí deň po pochovaní vstal z mŕtvych už v oslávenom tele, je Boh pravý. Tak neobstojí starý či nový doketizmus, čiže popieranie ľudskej podstaty Krista.

Evanjeliá opisujú smrť Pána Ježiša, ale táto tragédia, hrozná smrť, skutočná smrť Krista sú pre nás veriacich znamením nového života, nádejou večného života. Z tohto hľadiska je Jánov opis udalosti prebodnutia Srdca mimoriadne významný. Tak ako zo skaly na púšti, na ktorú udel Mojžiš, vytryskol silný prameň vody, tak z Kristovho Srdca prebodnutého kopijou prúdila voda, ktorá mala silu uhasiť smäd tým, ktorí uveria v Krista Spasiteľa a Vykupiteľa.

Voda z boku Krista je dar Ducha Svätého, ktorý oživuje božský život v nás. Cirkev sa zrodila z prebodnutého Srdca Pána Ježiša. Ako z rebra Adamovho bola zrodená žena, tak z prebodnutého Srdca Spasiteľa sa zrodila Cirkev, jeho nevesta. Cirkev sa zrodila z vody a krvi, krstu a Eucharistie, ktoré prúdia z prebodnutého Srdca. „Z boku na kríži mŕtveho Krista vyprýštilo podivuhodné tajomstvo celej Cirkvi“ (SC 5).

Apoštol sv. Ján pripomína, že pod krížom stála Mária, Ježišova matka. Videla krv a vodu tiecť z boku Syna. Pochopila, že jej Syn zomrel za spásu ľudí, pochopila Ježišove slová: „**Žena, hľa, tvoj syn**“ (Jn 19,26), a Ján pochopil slová Majstra Ježiša: „**Hľa, tvoja matka**“ (Jn 19,27).
Cirkev pre túto udalosť vyznáva, že je zverená materinskej láske Panny Márie.

Kto žije s otvoreným náručím, zvyčajne vie čo chce, nezháňa sa za zbytočnosťami, ale chce po príklade Krista milovať všetkých ľudí. Človek, ktorý sa často zastaví pod krížom Ježiša a všima si jeho prebodnuté srdce, napriek pokušeniam nedá sa okradnúť o celé srdce. Je na každom z nás, aby sme si uvedomovali význam a potrebu prebodnutého srdca Pána Ježiša. Vtedy jasnejšie s pohľadom na svoju spásu, večný život, vieme posúdiť svoj vzťah k hodnotám pominuteľným, hoci lákavým, príjemným či dobrým. Nesmieme sa stať ľuďmi, ktorí svoje okná premieňajú na zrkadlá. Myslia si, že pozerajú von a oni vlastne vidia iba seba. Nedovoľme, aby sa okno nášho srdca stalo zrkadlom. Naopak. Často, stále vidíme Srdce Pána Ježiša, ktoré nás učí milovať, vážiť si pravé hodnoty, byť vždy a za každú cenu verní Bohu.

Vracali sme sa z cintorína. Všetci sme rozprávali podobne: Odišiel skvelý človek! „Škoda, že ho medzi nami už niet. Mal srdce, Bol človekom veľkého srdca. Miloval všetkých ľudí... Každý si na ňom našiel inšpiráciu pre svoj život. Jeden pre jeho seriózne vystupovanie. Iný pre zodpovednosť k ľuďom, hodnotám, životu. Aj neveriaci hovorili o ňom ako o kultúrnom človeku, tolerantnom človeku... Prirovnávali jeho život k umeniu. Stretnúť tohto človeka bolo obohatením.

Neviem, či poznal slová Chalílo Džibrána, autora knihy Prorok, kde čítame: „Dávame málo, keď dávame zo svojich majetkov. Len keď dávame zo seba samých, vtedy dávame naozaj.“ Inde v tej knihe čítame: „Sú takí, ktorí dávajú málo z toho množstva, čo majú a robia to, aby si získali uznanie, pričom táto ich skrytá túžba robí ich dary nešťachetnými. A sú takí, čo majú málo a dávajú všetko. Toto sú tí, čo veria v život a v štedrosť života... Toto sú tí, čo dávajú s radosťou a táto radosť je im odmenou. Je dobré dávať, keď nás o to žiadajú, ale je lepšie, keď dávame, vidiac potrebu...“ Vtedy obohacujeme svoj život o nový rozmer, stávame sa lepšími, vnímavejšími. A či tomu nás neučí sám Ježiš svojím prebodnutým srdcom?²⁹

Keď vieme, že dva druhy zla privádzajú náš svet ustavične do záhuby: ľahostajnosť a sebeckosť. Je správne, že nielen poznáme, ale aj využívame účinný liek voči obom. Je to láska Božského Srdca Ježišovho.

²⁹ Porov.: ELIÁŠOVÁ, A.: *O srdci a dávaní*. In.: Katolícke noviny. Bratislava : SSV, 10. 6. 2001, s. 5.

Medzi príklady a vzory tejto myšlienky patrí Jules Chevalier. Vo chvíli prvej svätej omše mal zážitok nehodnosti, že mu priam vyhrkli slzy. Kňaz, ktorý stál vedľa neho, musel mu pomáhať, aby dokončil svätú omšu. Lásku Božského Srdca k ľuďom prirovnával k slnku, ktoré dodáva zemi nielen svetlo, teplo a všetko potrebné pre život, ale je aj prameňom tajomstiev, pôvodcom sviatosti, sľubom uzmierenia, spásy sveta a nápravou všetkých neprávosti. Tomu podriadil celý kňazský život. Veril, že kto pochopí lásku Božského Srdca, prekoná svoje sebecko, a kto prekoná svoju ľahostajnosť láskou a v každom bude vidieť brata či sestru, ten dokáže na tomto svete mnoho zmeniť. Na tento cieľ vybudoval Kongregáciu misionárov Najsvätejšieho Srdca Ježišovho.

Začnime od dnešného dňa ešte horlivejšie úctu Božského Srdca Ježišovho. Tento prameň, ktorý vyviera z prebodnutého Srdca, je zárukou Božích milostí, darov, požehnania a večného života.

Každému z nás nech bije v hrudi nie iba srdce – sval, ale srdce – láska.

Amen.

Slávnosť sv. Petra a Pavla

Mt 16,13-19

Odpoveď na Ježišove otázky

Príklad sv. Petra a Pavla nech nás inšpirujú k správnym odpovediam.

Aj vy máte na čelnom mieste fotografie svojich drahých? Ak nie, určite ste videli, že mnohí ľudia si také miesta, kde často počas dňa pozrú, kladú fotografie najdrahších, živých i zomrelých. Robia to preto, aby nezabudli v zhone povinností si pripomenúť lásku, ktorá ich spája.

Niečo podobné vidíme v starých i nových kostoloch s dnešnými svätcami, Petrom a Pavlom. Symboly, kľúče v rukách sv. Petra a meč v rukách sv. Pavla, nám pripomínajú lásku ku Kristovi.

Udalosť, ktorá sa odohrala pri Cézarei Filipovej, je aj dnes časová, aktuálna. Vtedy Ježiš apoštolom položil dve otázky: „**Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?**“ „**A za koho ma pokladáte vy?**“ (Mt 16,13.15)?

Sv. Peter a sv. Pavol, dve osobnosti viery, nádeje a lásky. Peter a Pavol sú oheň a voda. Pavol je ohňom, Peter vodou. Oheň zapáľuje a voda uhasína. Ťažko si predstaviť život bez vody a ohňa. V spojení s Ježišom vidíme Petra, ako učením najmä medzi Židmi o Ježišovi hasí smäd zástupov, ktorý prijíma Ježiša za svojho Boha a Pána, ako očakávaného a predpovedaného Mesiáša.

Pavol na troch misijných cestách po Ázii a Európe zapáľuje srdcia pohanov za Krista.

Sv. Peter a Pavol. Aké rozdielne boli ich životné cesty, zamestnanie, postavenie, a keď sa stretávajú s Ježišom, spoznávajú jeho učenie, uveria, že Ježiš je Boží Syn, spájajú sa ich životy, činnosť, poslanie a podľa tradície zomierajú za Krista v ten istý deň v Ríme. Peter ukrižovaný dole hlavou, keď sa necítil byť hodný takej smrti, akou zomrel jeho Majster, Ježiš. Pavol ako rímsky občan nemôže byť ukrižovaný, preto zomiera sťatím.

Peter pochádza od Genezaretského jazera, kde bol rybár a kde si ho po nevydanom rybolove pozval za sebou Ježiš aj s bratom Ondrejom. Povedal im: „Pod'te za mnou a urobím z vás rybárov ľudí“ (Mt 4,19).

Pavol pochádzal z Tarzu, vychovaný pri nohách Gamaliela, farizej a horliteľ za podanie otcov a prenasledovateľ kresťanov. Keď sa blížil k Damasku, kde mal prenasledovať kresťanov, stretáva sa už s osláveným Ježišom. Krátky dialóg medzi ním a Ježišom – a z prenasledovateľa sa stáva najväčší apoštol, apoštol národov, apoštol, ktorý priviedol mnohých pohanov k viere Ježiša Krista.

Peter tri roky strávil s Ježišom. Čo videl, zažil, čo sa naučil a osvojil si, opísal sv. Marek v evanjeliu, pretože bol Petrovým spoločníkom a sprievodcom. A neskôr Peter napíše ešte dva listy.

Pavol po stretnutí pri Damasku odchádza vedený Duchom do ticha na púšť, kde si ho zvláštnym spôsobom pripravuje Boh. Na to odchádza do Jeruzalema, kde sa stretáva s Petrom a neskôr s ostatnými apoštolmi.

Činnosť sv. Petra a Pavla nebola len jednorazová odpoveď za koho pokladajú Ježiša. Viac ako tri desaťročia ich činnosti, ohlasovania, kázania, väznenia bol čas, keď znova a znova slovom a životom svedčili, kto je pre nich Ježiš.

Petrovo meno sa v Novom zákone spomína stoštyridsaťštyrikrát. Toto číslo a každé spomenutie Petrovho mena pomáha veriacim, že viera, ktorú šíрили sv. Peter a Pavol, nie je len niečo, čo patrí k slávnostiam, len niekedy, ale vyznanie viery je pre kresťana každodenná realita. Slávnosť apoštolov Petra a Pavla je chvíľa reflexií nad vierou a vzťahom každého z nás ku Kristovi. **„Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?“ „A za koho ma pokladáte vy“** (Mt 16,13.15)? Ježišov prísľub Petrovi: **„Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu“** (Mt 16,18), na začiatku tretieho tisícročia sú pravdou a pravdou až do konca čias zostanú.

Známa je odpoveď monsiñora cisárovi Napoleonovi na otázku: Prečo nemohol zničiť Cirkev? Nedokázali to kňazi a vy by ste to mohol dokázať?

Aj dnes sú otázky Ježiša aktuálne. Európa sa zjednocuje. Ak sa dnes mnohí zjednocovatelia bránia vložiť do preambuly zjednotenej Európy slovo Boh,

história dokáže, ako už mnohokrát dokázala, že bez Boha, Božieho požehnania, bez zachovávanía Božích príkazov, Božích slov, márne sú ľudské námahy. Cirkev putujúca na zemi musí byť Cirkvou bojujúcou. Vždy bola prenasledovaná. Aj takéto počínanie o niečom svedčí. Zabúdame, čomu učí história. Kde sú tí, čo vyhlasovali, že Cirkev je mŕtva? Čo dávali už razit' peniaze s touto tematikou? Kto si spomína, oslavuje tých, čo kresťanov odsudzovali na smrť v rímskom Koloseu, arénach po celom svete, gulagoch, väzniciach, žalároch...?

Dnes sa rozširujú počty svätých, tých, ktorí sú znamením, že ani smrť, ani iné útrapy nezničia, čo patrí Bohu. Viera v Ježiša sa aj dnes stáva hybnou silou vedcom, umelcom, mladým i starším, zasväteným Bohu i laikom, a vyznávajú, čo pre nich znamená Ježiš.

Niečo nám môže napovedať pohľad na roky sv. Pavla. Keď sa Pavol stretol s Ježišom pri Damasku, mal asi 36 rokov a zomrel pravdepodobne v roku 67. Zo Skutkov apoštolov a jeho listov vieme, že 3 roky strávil v skrytosti v Arábii a 5 rokov prinúteného pobytu v Tarze. Zostáva teda 23 rokov na misijnú prácu. Ale pozor! Z toho treba odpočítať 7 rokov pobytu Pavla vo väzení. Na ohlasovanie evanjelia ostáva 10 rokov. Málo? Pavol pravdepodobne prešiel na svojich cestách 15 tisíc kilometrov, na ktorých, ako sám v pokore vyznáva, bol v ohrození života na mori i na pevnine, od rôznych nepriateľov za rôznych okolností a cieľov, bol bičovaný, palicovaný, prežil stroskotanie, odsúdenie od vlastného národa... Pavol bol nielen na svoju dobu vzdelaný od Gamaliela, ale rozvíjal a pracoval na svojich talentoch, využíval svoje schopnosti, aby čím viacerých získal pre Krista. Navštevuje vtedy známe a významné mestá, centrá, ako Korint, Efez, Atény... a ohlasuje učenie Krista. Čo na to môžeme odpovedať? Sv. Pavol vydal pravé svedectvo o Kristovi. Dal príkladnú odpoveď na dnešnú otázku Ježiša z evanjelia.

Všimnime si život a dielo pápeža Jána Pavla II. Keď sledujeme jeho prácu pri ohlasovaní evanjelia v encyklikách (14), zahraničných cestách (101) a cestách po Taliansku, návštevy rímskych farností (310), stredajšie audiencie, prijatia rôznych osobností za jeho pontifikátu, úradovania pápeža, môžeme povedať to isté, čo sme povedali o sv. Pavlovi, že pápež Ján Pavol II. dal príkladnú odpoveď na dnešnú otázku Ježiša z evanjelia.

Do tretice všimnime si svoj život. Zastavme sa pri svojej rodine. Dajme pravdivú odpoveď na Ježišove otázky. „**Za koho pokladajú Pudia Syna človeka?**“ „**A za koho ma pokladáte vy?**“ (Mt 16,13.15)? Pravdivé odpovede nielen niečo naznačia, ale môžu byť inšpiráciou. A to je úmysel a cieľ dnešného zamyslenia.

Pohľad na fotografie drahých, pohľad na osobnosti sv. Petra a Pavla, a pohľad na otázky Pána Ježiša adresované každému z nás, nech sú raz prostriedkom na odmenu.

Amen.

13. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 5,21-43

Nádej, dôvera v Boha

*Povzbudiť veriacich, aby v nádeji dôverovali Bohu.*³⁰

Pápež Ján Pavol II. na začiatku svojho pontifikátu vo svojom prvom príhovore povedal tieto slová veriacemu ľudu na celom svete: „Nebojte sa!“ S touto výzvou chcel nasmerovať každého kresťana na zmŕtvychvstalého Ježiša Krista, ktorý je pre nás v tejto dobe jedinou nádejou. Týmto povzbudením poukázal na cieľ svojho pontifikátu. Vzbudzovať v ľuďoch túžbu po božských čnostiach: viery, nádeje a lásky.

Pápež Pavol VI. povedal tieto slová: „Preto si všetci musíme vytvoriť zásobu nádeje, ak chceme vykročiť pevným a istým krokom na cestu pred nami.“ Keby cestujúci stratil nádej, že dosiahne svoj cieľ cesty, určite by ďalej nepokračoval. Jedine, čo ho na tejto ceste drží, je nádej, že jedného dňa dosiahne svoj cieľ. Našou túžbou je putovanie priamo v nádeji a tempom smerom k Bohu.

Ježiš povedal predstavenému synagógy Jairusovi: „**Neboj sa, len ver**“ (Mk 5,36).

Evanjelista Marek nám opisuje situáciu v Kafarnaume, kde sa Ježiš vrátil, aby vyučoval zástupy ľudí. K Ježišovi prichádza predstavený synagógy, Jairus, s veľmi odvážnou prosbou, plný dôvery a nádeje. Jeho dcéra sa nachádza v smrteľnej agónii. Jairus prosí Ježiša, aby uzdravil jeho dcéru. Skôr ako môžu pokračovať v ceste k lôžku chorého dievčaťa, zastihne ich správa o jej smrti. Jairovi služobníci hovoria, že je po všetkom, dcéra umrela. Ježiš vedel, čo sa v Jairusovi odohráva, preto vyslovil priateľské povzbudenie: „**Neboj sa, len ver**“ (Mk 5,36). Týmto slovami dal Ježiš Jairusovi nádej. Touto útechou má byť povzbudené otcove srdce. Keď prišiel Ježiš, dievča už bolo mŕtve. Situácia bola beznádejná. Zdalo by sa, že Ježiš prišiel neskoro. A práve vtedy, keď sa už ľudskými silami nedalo nič dosiahnuť, nadišla chvíľa nadprirodzenej nádeje.

³⁰ Porov.: MATEJKA, L.: Semestrálna práca. Spišská Kapitula : 2003.

Ježiš berie so sebou otca a matku dievčaťa a tých, čo boli s ním. Ježiš chytil dievča za ruku a povedal: „***Thalita kum,***“ čo v preklade znamená: „***Dievča, hovorím ti, vstaň***“ (Mk 5,41). Ako sme počuli, dievča vstalo a Ježiš týmto zázrakom posilnil vieru, nádej v zmŕtvychvstanie u všetkých, ktorí sa v tej chvíli nachádzali v Jairusovom dome.

Položme si otázku: Čo znamená nádej? Odpoveď môžeme nájsť v učení Cirkvi. „Nádej je teologálna (božská) čnosť, ktorou túžime po nebeskom kráľovstve a po večnom živote ako po svojom šťastí, pričom vkladáme svoju dôveru do Kristových prisľúbení a nespoliehame sa na svoje sily, ale na pomoc Ducha Svätého“ (KKC 1817).

A v liste Hebrejom sa dočítame: „***Neochvejne sa držíme nádeje, ktorú vyznávame, lebo verný je ten, ktorý dal prisľúbenia***“ (Hebr 10,23). Ježiš nikdy neprichádza neskoro. Potrebná je len väčšia viera. Ježiš chcel, aby sa to stalo „príliš neskoro“, aby nás poučil, že nadprirodzená nádej má svoj základ v stroskotanej ľudskej nádeji, a že je potrebná len bezhraničná dôvera v toho, ktorý môže kedykoľvek všetko urobiť. Táto oddanosť v prisľúbení nám pripomína náš vlastný život, keď sa už zdá, že Ježiš neprichádza v potrebnom čase, ale náhle nám udelí oveľa väčšiu milosť. Pripomína nám chvíle pred svätostánkom, keď sme ponorení do modlitby a vtedy nám Boh hovorí: neboj sa, len ver! Mať nádej v Boha znamená dôverovať mu, dovoliť mu, aby konal. Naša nádej musí vždy rásť, musí sa zdokonaľovať aj vtedy, keď sme v stave, že nevieme, čo máme robiť.

V našom živote si často postavíme pred seba nejaký cieľ. Ak chceme dosiahnuť nadprirodzený cieľ nášho jestvovania, večný život, nespoliehajme sa na vlastnú silu, ale na Boha, ktorý je všemohúci, verný priateľ, ktorý nás nikdy nesklame, ani v tých najťažších chvíľach nášho života.

Keď sa pozrieme na ľudí okolo seba, oni sa možno starajú o svetské veci, túžia po nich, no vidíme v nich nádej, ktorá je stimulom ich konania, aby tieto veci dosiahli. Nemôže neuniknúť nášmu zraku, čo všetko sú schopní obetovať v nádeji, že svoj cieľ dosiahnu. To, aký zmysel majú ich snaženia, ktorých základom nie sú práve tie najzmysluplnejšie ciele z hľadiska večnosti, nie je teraz pre nás podstatné. No dôležité, čo si máme na ich príklade uvedomiť, je tá nádej, ktorá ich stále pohýna dopredu. Keď sa oni dokážu zapáliť pre tieto, v Božích očiach nie práve najdôležitejšie hodnoty, o čo viac máme byť zapálení my pre Božie veci, pre večnosť, keď sme dostali tú najistejšiu nádej, nádej, ktorou horel aj Jairus.

Sv. Pavol hovorí, že v nádeji, bez nádeji uveril. Že je to tak, o tom sa môžeme presvedčiť každý jeden z nás. Koľkokrát sme už strácali nádej, a niekedy možno aj stratili? Zrazu nám chýba zmysel činnosti, ktorú sme robili.

Tejto nedôvere, ktorá z času na čas doľahne na nás, sa nevyhneme, ale nevzdávajme sa. Sv. Monika „v nádeji, bez nádeji“ sa 30 rokov vytrvalo modlila so slzami v očiach za svojho syna Augustína. Strácala nádej, či nestrácala? Nie je to dôležité. Vydržala! A vieme, že z Augustína sa stal svätý biskup. Toto je svedectvo jedného bežného života – svedectvo pre nás.

Nestačí len dúfať v nádej v Boha, ale aj v nádeji sa cvičiť, lebo Boh prichádza vtedy, keď sa naše sila končia. Posilou v cvičení sa v nádeji je vytrvalá modlitba, neustály dialóg s Bohom. Aby sme lepšie pochopili cvičenie sa v nádeji, poviem vám príbeh o starom rybárovi:

V zálive je čln. Vpredu stojí starý rybár a v rukách drží sieť. Z jeho šikovnosti vidno, že sa rozumie svojmu remeslu. V dokonalom oblúku dopadla sieť na vodu. Nechá ju klesnúť a čaká, kým sa jej olovom zaťažný okraj nedotkne dna. Potom ju pomaly vyťahuje s nádejou, ťažkajúc rukami, či je v nej život, alebo či bol aj tento hod márný. Sieť je prázdna. Vytrasie ju, odstráni z nej nečistotu a chystá sa na ďalší hod. Dvadsaťtri ráz dopadla sieť na vodu. Zakaždým ju vytiahol prázdnu. Ale starý rybár sa nevzdáva, vie, že sú dni, keď treba hodiť sieť dvadsať, päťdesiat, sto ráz, lebo je jednoducho potrebné hádzať ju ako cvičenie sa v nádeji, lebo prestať hádzať by znamenalo vzdať sa a vzdať sa by znamenalo prestať žiť.³¹

Nevzdávajme sa v dôvere v Boha! Boh vždy stojí pri nás, aby nás posilňoval čnosťou nádeje pre večný život. Prosme Boha o čnosť nádeje, aby náš život nebol pesimistický, bezradný, ale radostný. Radostným preto, že máme vedľa seba niekoho a tým je Boh. On bude vždy stáť pri nás aj v tých najťažších chvíľach. Pripodobnime sa Jairusovi, lebo on celú svoju nádej vložil do Ježiša Krista. Vkladajme aj my svoju nádej do rúk nášho Boha.

Amen.

14. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 6,1-6

Prorok dnes³²

Bud'mei prorokmi pre dnešok.

Spomínam si na jednu prednášku profesora Tyrola, keď sme hovorili o prorokoch. Vtedy situáciu výstižne preniesol na našu dobu, vsadil ju do súčasnosti. Spomínal, že dnes chýbajú proroci. A platí to aj o Slovensku. Potrebujeme prorocký hlas; niekoho, kto by nám povedal, čo robiť. Muž, ktorý

³¹ ROSSLER, M.: *Skoré uzdravenie*. Bratislava : LÚČ, 1999.

³² Porov.: SIVONĚ, M.: *Seminárna práca z homiletiky*. Spišská Kapitula : 2002.

by žil s Bohom, ktorý by počúval Boží hlas a chcel hovoriť to a len to, čo chce Boh. Podobne nám to spomínal aj p. prof. Chalupecký na hagiografii. Zdá sa, že chýbajú osobnosti, chýbajú kňazské osobnosti. Myslím na človeka, ktorý by dokázal tak hovoriť, žeby triafal úplne presne, aby jeho slová boli jasné a priame, vznešené, no pritom jednoduché a skromné, a ako také, aby veľmi nevtieravo, no o to hlbšie vchádzali do ľudských srdc.

Ježiš dnes sám seba označuje za proroka, keď hovorí: „**Proroka si všade uctia, len nie v jeho vlasti, medzi jeho príbuznými a v jeho dome**“ (Mk 6,4). On je viac ako prorok, to my dobre vieme. Prišiel domov, medzi svojich, ale oni ho neprijali. „**Počúvalo ho mnoho ľudí,**“ spomína Sv. písmo. A ich reakcia? „**Skade to má tento? Aká to múdrosť, ktorej sa mu dostalo, a zázraky, čo sa dejú jeho rukami**“ (Mk 6,2)?! Čudovali sa, ba pohoršovali sa na tom, čo Ježiš hovoril.

Proroci vždy mali svoje miesto uprostred ľudu, hoci väčšinou neboli vítaní. Hovorili totiž pravdivo, hovorili k veci, jednoducho tak, ako to chcel Boh. Pravda sa však niekedy veľmi zle počúva, to poznáme. V Starom zákone existovalo veľké množstvo prorokov: Samuel, Nátan, Eliáš, Ezechiel, Daniel, Zachariáš, Micheáš... V Novom zákone najväčší z prorokov, Ján Krstiteľ, verný posol Boha, hovoril pravdu a vieme, ako skončil.

Najskôr sa však bližšie pozrime na samotný termín. Prorok – z gréc. prophéta - pro = pred a phéta = hovoriť. V hebrejčine: 1) navi = hovoriť, 2) rove = videc.

Videc je ten, ktorý vidí aj také veci, čo ostatným uniknú. V širšom slova zmysle je prorokom ten, kto hovorí v mene Božom. Proroci sú tí, ktorí tlmočia Božiu vôľu. V Starom zákone to boli ľudia, žijúci na základe veľkej blízkosti s Bohom a tlmočenia Božej vôle. Prorok rozpráva pre prítomnú dobu, ale jeho proroctva sa týkajú aj budúcnosti.³³

Možno je to trochu odvážne tvrdenie, ale myslím, že každý z nás - ak Pán Boh dá, že budeme kňazmi - bude aj prorokom. Ak sa chceme stať kňazmi, chceme sa stať Božími mužmi, jeho služobníkmi. Máme tlmočiť Božiu vôľu; máme hovoriť o Bohu a v mene Boha. Veľmi pekne to vyjadruje Jean Guitton vo svojich dialógoch s Pavlom VI.: „Stáva sa dnes, a bude to čím ďalej tým častejšie, že ľudí, ktorí veria vo veci neviditeľné, bude treba na to, aby viditeľné veci boli milované správnym spôsobom.“³⁴ My sami však najskôr potrebujeme mať vieru, akýsi vnútorný, hlboký cit pre neviditeľné. Nezískame ho len tak

³³ Porov.: Vlastný archív: Poznámky ku prorockým knihám na hodinách Starého zákona s p. prof. Antonom Tyrolom.

³⁴ GUITTON, J.: *Dialógy s Pavlom VI.* Rím : SÚSCM, 1969, s. 43.

odrazu, z ničoho nič. Iste je to Boží dar, ale my na ňom máme s Bohom spolupracovať a pestovať ho v sebe. A tak myslím, že byť v seminári, to znamená učiť sa životu s Bohom a v Bohu, aby sme sa stali jeho poslami.

Aký teda má byť Boží muž kňaz – prorok dnešnej doby?

Myslím, že práve taký istý, ako boli starozákonní proroci, no zároveň trochu iný. Lebo my už poznáme Krista. Proroci Nového zákona, to sú svätci. Máme byť svätí. Iba svätec dokáže hovoriť v mene Božom, ba viac, on zjavuje a sprítomňuje ľuďom Božiu lásku a dobrotu v každom svojom geste, slove, vo všetkom, čo robí. A tak v osobe kňaza, Kristovho proroka, prichádza medzi ľudí sám Kristus. Čo to však znamená táto svätosť? Často o nej počúvame? Každý nám hovorí, že do neba sa nič nesväté nedostane, a predsa zdá sa mi, že tieto slová neberieme dosť vážne. No Božie povolanie k svätosti platí a neustále zaznieva v našich srdciach; je to volanie dneška po Božích posloch, po prorokoch, ktorých život bude zjavením sa Boha v tomto svete.

Dnešok volá po mužoch modlitby. Kto sa modlí, žije s Bohom. Každý náš deň by mal byť celý posvätený modlitbou. Vlastne, deň by mal byť modlitbou, veď modliť sa máme stále. Vieme, že modlitba je rozhovor s Bohom. A v rozhovore platí, že jeden počúva a druhý hovorí. Veľmi dôležité je, aby sa náš zrak neustále upieral k Bohu; neustále žiť v jeho blízkosti, vnímať jeho slová, poznávať jeho vôľu, niekedy tak tajomne zahalenú. Donedávna som si kládol otázku, prečo Boh nevyslyší moje prosby; stále som o niečo prosil a očakával, že to Boh tak urobí. V poslednej dobe sa mi však zdá, že nie Boh by mal mňa vyslyšať, ale je by som mal vyslyšať jeho. Totiž, on ku mne hovorí, pozýva ma, aby som sa zapojil do jeho plánu. Preto ho mám počúvať, aby som poznal jeho vôľu a vedel, aké je moje miesto v jeho pláne. A tak sa pýtam: Kto má koho počúvať? Boh mňa? A nie skôr ja jeho? Veď kým On je vševediaci, ja nič neviem; kým On je všemohúci, ja vnímam u seba vždy znovu a znovu svoju úbohosť. Kým On je svätý, ja som tak hriešny; kým On nekonečne miluje, ja sám len veľmi máličko dokážem milovať. Ako môžem poznať Boha, ak sa s ním nestretnem? Môžem prečítať obrovský kopec kníh, skrípt, hoci aj na dva metre, isté je, že jedno stretnutie s ním je oveľa, oveľa viac. V stretnutí s ním totiž poznávam jeho samého, poznávam seba tak, ako ma vidí Boh, a napokon poznávam Boží zámer so mnou, teda poznávam Božiu vôľu. A len tak môžem byť prorokom – svätcom dneška, keď budem poznať Boha, seba a Boží plán so mnou. Ako je to dôležité v dnešnej uponáhľanej dobe: zastaviť sa, stíšiť, počúvať... Len tak môžem byť prínosom pre svet a ľudí v ňom. Boží muž sa nenechá strhnúť prúdom; kráča slobodne – napriek prekážkam – tam, kde ho vedie Boh. Žije v tomto svete, ale nie je z tohto sveta.

Dnešok volá po mužoch činu. Nemožno zostať len pri modlitbe. A ani nezostaneme, lebo toho, kto sa modlí, Boh povoláva k skutkom lásky, ku konaniu dobra. Tak sa stávame budovateľmi Božieho kráľovstva. Kto buduje

svoju svätosť, buduje Božie kráľovstvo. Svätosť je ako krásny dom. Je to dom, ktorý si buduješ ty s Bohom a v ktorom spolu bývate. Je to váš dom – spoločný – tvoj a Boží. Samozrejme, že postaviť si takýto dom, to stojí námahu a mnoho potu. Veď to nie je hocijaký dom, je to svätosť, krásny palác – dom pre Boha. A napokon, veď nebo sa dobýja násilím. Tým, že každý buduje svoj dom, svoju svätosť, budujeme spoločne Božie kráľovstvo. Teda: konať, pracovať, budovať Božie kráľovstvo prácou na sebe a skutkami lásky. Apoštol Pavol hovorí: „Viera bez skutkov je mŕtva.“ Muž Boží je muž modlitby, ale aj činu. Ktorý prorok nebol činný? Ktorý si založil ruky, a nič nerobil? A čo novodobí proroci, naši svätci? Ako veľmi Boží vyvolenci milovali iných; s koľkou láskou sa skláňali nad chorými, chudobnými i chorými. Len si spomeňme na sv. Františka, sv. Don Bosca alebo na ešte nedávno pôsobiacu Matku Terezu. To boli ľudia činu; milovali Boha, milovali všetkých, a preto konali. Neboli ich slová a ešte viac skutky prorockým hlasom pre ich dobu?

Keď hovoríme o konaní, hovoríme aj o zodpovednosti. Sme zodpovední za každú dušu, ako pastier za každú ovečku. Chceme ísť do neba. A naozaj, príde ten čas, že si nás Boh povolá. A my budeme chcieť ísť do neba. Budeš stáť pred nebeskou bránou a budeš chcieť ísť dnu. Tam pri bráne bude sv. Peter. „A ty chceš ísť do neba sám?“, položí ti otázku sv. Peter. „Prepáč, veľmi ma to mrzí, ale to nejde. Do neba sa sám ešte nikto nedostal. Tu chodia celé partie.“ A ešte k tomu, ty chceš byť kňaz. Kňaz, a sám do neba? Nemožné. Môže pastier prísť na salaš bez oviec? Čo by mu povedal bača? Poslal by ho hľadať ovce. Učme sa od Ježiša, Dobrého pastiera: On nechá deväťdesiat deväť oviec a ide za jedinou, ktorá sa stratila.

Dnešok priam kričí a prosí o mužov lásky. Nemožno konať bez lásky. Bez lásky ja naše konanie nezmyslom. A tak naozaj, my sa máme modliť, počúvať Boží hlas, máme aj konať a byť činní, ale pred tým všetkým musí byť láska. Bez lásky to nemá zmysel.

„Lebo je pravdou, že ani my kňazi nie sme dišpenzovaní od povinnosti milovať. Milovať celým naším bytím, celou našou ľudskosťou ako synovia človeka. Milovať tak, ako miloval Kristus – panenský muž.“³⁵ Kňaz je zaviazaný láskou voči osobe, ktorú stretne. Nijaká osoba nemá byť pre neho anonymnou. „Musí byť spôsobilý stretnúť živého Krista v stvoreníach.“³⁶

Hovoríme, že svätosť je náš dom, ktorý budujeme spolu s Bohom. Predstavte si, že si mladí ľudia postavili dom. Práve láska ich dala dokopy a láska je príčinou toho, že si budujú spoločný dom. A keby medzi nimi nebolo lásky? Čo z takého domu? Odíde buď muž, alebo žena a dom zostane prázdny. Len prázdna škatuľa, nič viac. Svätosť bez lásky = prázdna škatuľa. Taký dom

³⁵ GILSON, G.: *Diecézny kňaz v pastoračnej službe*. Spišské Podhradie – Spišská Kapitula: Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka, 2001, s. 62.

³⁶ GILSON, G.: *Diecézny kňaz v pastoračnej službe*, 2001, s. 63n.

len chátra. Známy gospelový spevák Richard Čanaky v jednej zo svojich piesní má asi takýto text, kde hlavnou myšlienkou je, že môžem robiť čokoľvek, môžem byť dobrý spevák, môžem byť vzdelaný, šikovný športovec, môžem dokázať všetko možné, aj tak „bez lásky som iba smiešny klaun“.

Dnešok potrebuje mužov obety. Keď hovoríme o láske, treba spomenúť aj obeť. Láska a obeť nedokážu žiť jedna bez druhej. Láska bez obety neexistuje, ako ani nie je možná obeť bez lásky. Sú to dve sestry, dokonca dvojčičky. Rodia sa spolu; keď sa rodí láska, hneď za ňou prichádza aj obeť. Kto chce byť kňazom, chce milovať a kto chce milovať, chce sa obetovať. A obeť nám dnes akosi nevoní. Milovať chceme, ale obeť...

Obeť si žiada aj veľkú pokoru; dokázať prijať aj pohrdnutie, nepochopenie, výsmech, ľahostajnosť... Kňaz je milujúci otec svojich veriacich. A milujúci otec sa pre svoje deti dokáže obetovať. Niekedy ho možno aj nepochopia, možno vysmejú... Boží muž však vie, v mene koho hovorí; vie, kto ho posielal. A preto sa nemôže dať odradiť. Lebo ho posielal Boh, ktorý miluje všetkých. Ako by som ja mohol nemilovať tých, ktorých on miluje. Môžem byť odmietnutý, nepochopený... na mne nezáleží, záleží len na tom, aby som plnil Božiu vôľu. A Božou vôľou je, aby každý bol spasený.

Vo vlaku došlo k nasledovnému rozhovoru. Istý muž, otec rodiny, jednoduchý chlap v montérkach, cestoval domov z roboty. Hľadal si voľné miesto, keďže bol dosť unavený po celodennej práci. Po dlhšom hľadaní si sadol do kupé k uhladenému mužovi. Na prvý pohľad bolo vidieť, že je to muž z vyššej spoločnosti, bol totiž elegantne oblečený, mal na sebe košeľu s kravatou, sako a čítal noviny. „Môžem si prisadnúť?“ opýtal sa skromne muž. „Nech sa páči,“ odvetil čítajúci pán. Chvilu len ticho sedeli. Keď vlak prechádzal neďaleko kostola, skromný otec si sňal z hlavy čiapku a prežehnal sa. Oproti sediaceho pána takéto gesto podráždilo, lebo začal veľmi znevažovať Cirkev. Potom sa pustil aj do kňazov. „Načo sú títo kňazi?! Čo oni robia?! Sú to darmožráči.“ A podobne oplzlo sa vyjadroval na adresu kňazov. Muž obhajoval kňazov, ale asi to bolo márne, lebo rozhorčený podnikateľ ho vôbec nepočúval a plný nenávisti ešte viac nadával. Ďalej už robotník mlčal, hoci veľmi ťažko znášal to, čo tu počúval. Vtedy vlak vošiel do tunela, kde bola tma. Zrazu bolo počuť rýchly pohyb a buchot i tlmený výkrik. Robotník bol ináč silná konštrukcia. A v tej chvíli chytil pod hrdlom milého pána a začal ho dusiť. Po chvíli ho však pustil. Vlak vyšiel von z tunela. Predtým elegantne vyzerajúci pán mal teraz vytiahnutú košeľu, rozviazanú kravatu a bol celý červený. Nechápavo krútil hlavou a zmohol sa len na: „Čo to robíte?!“ Vtedy mu silný muž, ktorého pohľad však bol plný pokoja a dobra hovorí: „Pýtate sa, načo sú kňazi, tí darmožráči? Nuž vedzte, že keby mňa jeden z tých darmožráčov nevychoval, už by ste neboli medzi živými.“

Mnohí nás nepochopia a možno odmietnu, ba budú na nás nadávať, ako pán vo vlaku. My sa však nemôžeme vzdať. My máme milovať. Lebo nás posielala milujúci Boh. Len tak budeme svedkami Boha, Božími mužmi, prorokmi. Jedni nás budú chváliť, iní haniť. Asi by sme sa mali menej starať o to, čo hovoria ľudia a snažiť sa zapáčiť Bohu, ktorý si nás povolal. Len keď sa budeme chcieť vo všetkom páčiť jemu, budeme o ňom svedčiť a všetko v nás bude hovoriť o jeho milosrdenstve, lebo prorok dnešnej doby je hlavne ten, ktorý zjavuje Božie milosrdenstvo.

Dobre to vyjadruje Ján Mária Vianney, najväčší prorok medzi kňazmi 19. storočia, ktorý spomína: „Jedného dňa som dostal list, v ktorom so mnou zaobchádzali ako so svätým, a zároveň mi prišiel ešte jeden list, plný urážok. Keby som bol dostal iba prvý, bol by som spyšnel, ale druhý bez prvého by ma uvrhol do zúfalstva. Netreba robiť rozruch ani okolo jedného, ani okolo druhého. Človek je tým, čím je v Božích očiach.“

Drahí bratia! Dnešok volá po prorokoch. Dnešok prosí, žiada si mužov modlitby, mužov činu a mužov lásky i obety. Boh počuje volanie dneška a miluje ľudí dneška. Preto nás povoláva. Aby sme rozprávali o ňom, aby sme sprítomňovali – všade, kde sme – jeho milosrdenstvo a lásku. Kde sú dnes proroci? Ja verím, že sedia tu, predom mnou.

Prosme teraz spoločne najvyššieho Proroka a Veľkňaza:

Milosrdný Ježišu, ty si na zemi bol mužom modlitby, činu, lásky i obety. Urob aj z nás svojich prorokov. Daj, aby celý náš život, naše slová i skutky prinášali zvesť o Bohu a jeho nekonečnom milosrdenstve.

Amen.

15. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 6,7-13

Každý kresťan je poslaný ohlasovať Krista³⁷

Vzbudiť túžbu a motivovať veriacich, aby svojím životom ohlasovali Krista.

Na hodine výtvarnej výchovy dala učiteľka deťom nakresliť postavu človeka. Hovorila: „Možno vám to pôjde lepšie, keď si predstavíte niekoho z vašej rodiny – otca, mamu alebo to môže byť váš kamarát. Išlo o menšie deti, a tak im učiteľka trochu

³⁷ Porov.: SOPKO, M.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

pomáhala. Stála pri nich, prechádzala sa pomedzi lavice a zároveň všetko komentovala. Až prišla k Jankovi a na papieri videla skôr háky-báky ako nejakú postavu.

Pýta sa ho: „A to je kto?“ Janko odpovedá: „To je Pán Boh.“ „Pán Boh,“ zadiví sa učiteľka, „veď toho do dnešného dňa nikto nevidel.“ „To nič,“ povedal Janko, „ale od dnešného dňa ho bude poznať každý.“

Milí bratia a sestry! Tie posledné slová vyzerajú zaujímavo: „Bude ho poznať každý.“ Táto veta neraz zaznela aj z úst prorokov v Starom zákone. Boh sa tu však sám mocne zjavil svojmu ľudu, a tak ho poznal každý skrze to, čo urobil. V Novom zákone **„... v plnosti času zjavil sa v Kristovi...”** (Gal 4,4).

Ježiš sám pracoval na tom, aby ho poznal každý. Ale aby sa o tom mohli všetci dozvedieť, **„zvolal Dvanástich a začal ich posielat' po dvoch“** (Mk 6,7). A povedal im: **„Keď kdekol'vek vojdete do domu, ostaňte tam, kým odtiaľ nepôjdete ďalej“** (Mk 6,10).

Ježiš vyvinul obrovské úsilie, aby ohlasoval slovo a konal skutky. Zdá sa, že išiel nadoraz. Dozrel však čas, aby aj apoštoli išli a ohlasovali Božie kráľovstvo. Boli predĺženými rukami Ježišovho poslania, nejdú teda „vo vlastnej réžii“. A navyše mali na sebe zakúsiť realitu, čo to urobí, keď sa ľudia stretnú so živým Bohom.

Ježiš posielal učeníkov po dvoch. Nie preto, aby sa nebáli, alebo žeby im bolo smutno, ale v Izraeli bolo zvykom, že každá dôležitá vec či udalosť mala byť dosvedčená najmenej dvoma svedkami. Avšak ich poslanie sa tu javí ako veľmi špecifické. Dal im moc nad nečistými duchmi. Posielal ich, aby oslobodzovali a uzdravovali človeka od zla, ktoré ho ovláda znútra.

Prikazuje im, aby **„si okrem palice nebrali na cestu nič: ani chlieb, ani kapsu, ani peniaze do opaska, ale aby sa obuli do sandálov a neobliekli si dvojce šiat“** (Mk 6,8-9). Ježiš chce, aby šli ako chudobní a nenároční, ale hlavne, aby šli nezaistení, nezabezpečení, bez zásob. Aby sa neviazali na nič, čo by im neumožňovalo spoľahnúť sa na Boha. Majú na sebe zažiť, že idú v Kristovej sile, v jeho Duchu, v úplnom spoľahnutí na neho, pretože bez neho zápas so zlom nemožno vyhrať.

Ježiš im hovorí, ako ohlasovať. Majú ísť do domu a ostať tam, zdržať sa. Majú sa stať akoby súčasťou domu. Majú sa s ľuďmi zžiť a nechať na nich pôsobiť Kristovo slovo. Až potom sa budú môcť stretnúť so zlom. Ale Ježiš ich už vopred upozorňuje, pretože vie, že niekde ich neprijmú, ani nevypočujú. Hovorí im: **„Odíd'te odtiaľ a straste si prach z nôh na svedectvo proti nim“** (Mk 6,11).³⁸

³⁸ Porov.: OPARTNÝ, A.: *Stůl slova (cyklus B)*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996, s. 201-205.

Drahí bratia a sestry! Aby sme mohli toto evanjelium správne porozumieť a vziať za svoje, musíme sa pýtať, ako sa ono dotýka nás. Či Ježiš posielal medzi ľudí len vysvätených služobníkov: diakonov, kňazov, biskupov, alebo máme aj my všetci miesto v ohlasovaní evanjelia? Sme poslaní aj my ako apoštoli? Ak áno, kde nás Kristus posielal?

Musíme si uvedomiť, že niet poslania bez povolania. Každý, ako boli aj apoštoli, musí byť najprv povolaný. Až vo svetle tohto povolania spoznáваме svoje poslanie. Na naše povolanie, ako tu sedíme, odpovedali už naši rodičia, ktorí nás dali pokrstiť. V krste sme dostali nezmazateľný znak, pečať, že sme Boží. Boh nás prijíma za svoje deti.

V krste je teda prameň nášho poslania, ktoré je pre nás všeobecným kňazstvom. Ale je tu ešte jedna vec. Ako to, že apoštoli boli schopní robiť také veľké veci, ako je vyhánanie zlých duchov, uzdravovanie vo všetkých oblastiach života. Boli toho schopní, lebo boli poslaní a obdarení Kristovou mocou.

Základnou výzbrojou, mocou kresťana je milosť posväcujúca. Je to sám živý Boh prítomný v duši človeka. Ona je základným predpokladom, pôdou pre úspešný život vo viere v tomto svete. Je prostredím, v ktorom kresťan berie každodennú silu, aby mohol plniť Božiu vôľu. Preto je veľmi dôležité chrániť sa akejkoľvek nákazy hriechu. On dokáže dokonale zdrviť našu dušu. Paralyzuje nás, takže nie sme schopní účinne pôsobiť. Oberá nás o silu. Ježiš sám povedal: **„Bezto mňa nemôžete nič urobiť“** (Jn 15,5). A páchať hriech znamená vyhnáť Boha zo svojej duše. Je to stav, kedy sme bez neho a vtedy naozaj nemôžeme nič účinne urobiť.

Hriech je prejavom ľudskej slabosti. Všetky naše charakterové nedostatky a poklesky sú prejavom našej slabosti. Okolitý svet, zvlášť ak ide o kresťanov, je v tomto veľmi všímavý. Pre pád jedného človeka, laika či kňaza, je schopný zavrhnúť celé spoločenstvo Cirkvi. Svet má pred sebou istý ideál o tom, aká by Cirkev mala byť. Ľudia v nej: biskupi, kňazi a všetci ostatní by mali viesť svätý život, vynikať chudobou a čistotou. Ak Cirkev nespĺňa tento obraz o sebe podľa ideálov sveta, nie je dobrá. Iste je to veľmi zjednodušený obraz o Cirkvi, pretože Cirkev, to sme my všetci a ako hovorí sv. Augustín: „Cirkev nie je len spoločenstvom svätých, ale aj hriešnikov.“

Z toho vyplýva, že závisí od každého jedného z nás, aké svedectvo o Bohu vydávame. Teda, aký obraz Boha v sebe nosíme. Či je pravdivý a či Boha hľadáme celým srdcom. Veľmi záleží na tom, aký obraz Boha svetu ponúkame. Či to bude pravdivý obraz Božej tváre, a či osloví ľudí. Alebo bude pokrivený a my namiesto toho, aby sme druhým Boha predstavili v pravom svetle, vyplašíme ich. Dajme pozor, aby náš Boh nebol Bohom chlapca z výkresu, aby to neboli len háky-báky.

Dovoľme Bohu, aby v nás iní mohli uvidieť jeho pravú tvár. Azda najviditeľnejšie sa Boh zjavuje skrze nás v našich postojoch kresťana, ktorých vrcholom je služba pre neho a pre svet.

Do bohatej rodiny hľadali vychovávateľku. Prihlásila sa hlboko veriaci sestra. Keď sa prišla predstaviť, otec rodiny jej povedal, že nesmie vo výchove deťom rozprávať o Ježišovi. Otec bol totiž presvedčený ateista. Sestra sa tejto podmienky zľakla a prosila kňaza o radu, čo má robiť. On jej odpovedal: „Keď nemôžete o Bohu rozprávať, tak žite jeho život v rodine.“ Sestra potom so spokojným svedomím prijala toto miesto. Po istom čase mladšie dievčatko ochorelo. Malo nákazlivú chorobu. Nakoniec sa dievča predsa len uzdravilo, ale vychovávateľka ochorela a zomrela. Keď jej chystali pohreb, našli u nej medailónik, v ktorom si sestra zapísala radu kňaza: „Keď nemôžete o Bohu rozprávať, tak žite jeho život v rodine.“ Rodina, ktorej opatrovala dievčatko, bola z toho veľmi dojatá. Napokon sa zriekla ateizmu a stali sa veriacimi ľuďmi.³⁹

Čo urobil v rodine život pokornej a skromnej ženy! Hoci nemohla hovoriť, predsa svedčila o Bohu svojím životom. Boh bol v každom jej milom slove, pohladení dievčaťa, rešpektovaní domácich, v každom milom úsmeve. Skrze ňu domáci mohli zažiť, aký Boh je, že bol medzi nimi. V nej.

Koľkí z nás sme sa už stretli s ľuďmi, ktorí ešte len otvorili ústa a zavanul z nich pokoj, úžasná pokora, láskavosť, citlivosť, vďačnosť. Jednoducho Boh sa dal pocítiť. Dal sa, lebo mu to dovolili, umožnili. Rozhodli sa dať mu svoj život podľa jeho slov: „**Kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho**“ (Mk 8,35). A to je to podstatné v poslaní kresťana. Hoci Boh je všemocný, spolupracuje s nami na spáse sveta. Chce, aby sme ho prinášali všade, kde nás naše kroky zavedú: či už je to škola, naše firmy, pracoviská, nemocnice, väznice, jednoducho všade.

Môže sa však stať, že bremeno ohlasovania a života kresťana na prvý pohľad niekomu naženie strach. Strach z toho, čo tí druhí povedia, keď im budeme o Bohu rozprávať. Nestrápnime sa náhodou, nevysmejú nás všetci? Nemajme strach, i keď niekedy môže prísť, lebo Boh je s nami. „**Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta**“ (Mt 28,20). Nežijeme a nebojujeme sami. Nejdeme vo vlastnej réžii. Ideme v úplnej závislosti na ňom. A to premáha náš strach. Možno aj preto Ježiš žiadal od apoštolov, aby si na cestu nebrali nič.

Preto si aj dnes vyprosujeme odvahu, chuť, zapálenie ohlasovať Boha svojím životom. Najprv to, aby sme sami rástli v skúsenosti vo viere, rástli v poznaní Boha. Aby sme mali srdce upriamené na neho a boli tak schopní nechať sa viesť jeho duchom. Lebo ak to Bohu dovolíme, on sám sa zaručil, že budeme „**sol'ou zeme a svetlom sveta**“ (Mt 5,13a.14a). Alebo na inom mieste

³⁹ Porov.: KERUL – KMEC, M.: *Priklady, myšlienky a citáty (A-J)*, Košice : Casp, 2000, s. 55.

hovorí apoštol Pavol: „Medzi inými svietite ako svetlá na svete“ (Flp 2,15). Boh cez nás chce osvetliť tento svet, aby videl v pravde, kam kráča. Ale zároveň, aby vedel, že má prísť k Bohu. Aby vedel, že Boh stále stojí von pred domom (ako otec) a stále čaká. Čaká, aby každý mohol zažiť jeho lásku. Aby ho mohol poznať každý.

Amen.

16. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 6,30-34

Oddych v tichu modlitby⁴⁰

Presvedčiť o dôležitosti stíšenia sa vo svete chaosu.

Dnešná doba je veľmi uponáhľaná. Každý sa niekde ponáhľa. Všetko rýchlo plynie a vyvíja sa. Všade vládne hluk a človek nemá čas sa utíšiť. Nemá čas nabráť síl. Cez deň sme v jednom kolese: telefón, škola, spoločenské povinnosti, deti, doprava, televízia, správy atď. V čom to je? Je to vari v strachu zo stretnutia so samým sebou alebo je to naozaj nedostatkom času?

V dnešnom evanjeliu nás Pán Ježiš pozýva do samoty: „**Pod’te vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite**“ (Mk 6;31).

Ježiš sa uchýľuje do samoty v blízkosti Betsaidy, kde ústi Jordán do Genezaretského jazera.⁴¹ Aj Ježiš myslí na dôležitosť odpočinku a voľného času, kedy človek nabera množstvo síl. Túto potrebu oddychu poznal aj židovský národ, ktorý sa riadil veľmi prísnyimi predpismi o sobote. Napríklad mali presne predpísané úkony, ktoré mohli urobiť, aj úkony, ktoré im boli prísne zakázané.

V odpočinku je nám príkladom aj Pán Boh, ktorý za šesť dní stvoril svet a na siedmy odpočíval. Človek má napodobňovať Boha, aj keď pracuje, a aj keď odpočíva.⁴² Ježiš sa utieka do samoty pred každým dôležitým rozhodnutím. V samote sa pohrúžil do modlitby. Aj v modlitbe sa dá nabráť veľa síl a chuti do práce. Niekedy v nej netreba ani slov. Stačí sa len utíšiť. Boh nás vidí a vie, čo nás trápi. Takýmto druhom modlitby je kontemplácia. Takto sa modlili aj mnohí svätí. Možno ju praktizujete aj vy, hoci o tom neviete. Čo je to vlastne kontemplácia? „Kontemplatívna modlitba nie je nič iné, ako dôverný priateľský

⁴⁰ Porov.: SVETLÁK, V.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

⁴¹ Porov.: PAUL – GERHARD MÜLLER : *Evangelium sv. Lukáše*. Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 1998, s. 89.

⁴² Porov.: Sociálna encyklika JÁNA PAVLA II.: *Laborem exercens in Sociálne encykliky*, Trnava : SSV, 1997, s. 480.

vzťah, v ktorom sa často zdržiavame sami s tým, o ktorom vieme, že nás miluje“ (sv. Terézia z Avily alebo KKC 2709). Alebo ináč: Dlhý láskyplný pohľad na Boha. Boha môžeme stretnúť vo svojom najhlbšom vnútri, ale najskôr sa musíme utíšiť a na chvíľu sa zastaviť.

„Keď majster pozval vysokopostaveného človeka na meditáciu, dostal odpoveď, že je priveľmi zaneprázdnený. Vtedy majster povedal svojim žiakom: „Tento muž mi pripomína drevorubača, ktorý plytval s časom a silami, lebo pracoval s tupou sekerou. Ten muž totiž unavene odpovedal, že nemá čas nabrúsiť si ostriu.“⁴³

Na všetko iné si dokážeme nájsť čas, ale na stíšenie, kde môžeme načerpať síl, nie. Zdá sa, akoby sme unikali pred pravdou o sebe, akoby sme sa jej báli. Riešime to prácou. Cez prácu sa snažíme uniknúť pred pravdou o sebe a naplniť vnútornú prázdnotu. Keďže práca je prvoradá, rodina sa dostáva na bočnú koľaj a deti i žena tým trpia. Všetky naše problémy naberajú na intenzite práve pred spaním. Vtedy je nám veľmi ťažko zaspať. To, pred čím unikáme, sa stále viac a viac ozýva. Síce si telesne oddýchneme, ale duševne nie. Čím naplniť túto prázdnotu? Ako si riešiť svoje otázky o sebe? Pán Ježiš nám na to dáva jednoduchú odpoveď. Utišiť sa, na chvíľu sa zastaviť a kontemplovať. „Človek potrebuje kúsok púšte, aby našiel sám seba,“ hovorí známy psychológ Frankl.⁴⁴ Veď keď ideme v rýchlíku, nestačíme vnímať veci, okolo ktorých sme práve prešli. Aj naše vnútro si žiada chvíľku ticha a ísť na hlbinu. Spracovať to, čo sa práve udialo a využiť to na svoje dobro. To sa nám nikdy nepodarí, ak sa nezastavíme. Život nie je vždy rýchlík, v ktorom len tak prefrčime. Stretávame sa v ňom s mnohými ľuďmi a nadväzujeme s nimi vzťahy. Tieto vzťahy sú neraz veľmi komplikované a vyžadujú si od nás veľa energie. Treba sa zastaviť. Čím to bude pravidelnejšie, tým lepšie. Tu by sme sa mohli opýtať, ako to treba robiť? Jednoducho, utíšením sa a stretnutím s Bohom. Viem, že je to veľmi ťažké, ale je to veľmi dôležité pre náš vnútorný život, pretože len tam nájdeme silu ísť vpred.

Naše vnútro si môžeme zapratať všeličím, ale aj tak nebudeme šťastní. Šťastní dokážeme byť len vtedy, keď milujeme. Láska dáva našej práci novú dimenziu. Dáva jej zmysel, lebo práca je tu nielen pre moje dobro, ale aj pre dobro blížneho. Len keď milujem, môžem rozdávať. Na to, aby som mohol rozdávať, musím od niekoho túto lásku čerpať. Lásku môžem čerpať len z lásky k Bohu, s ktorým sa môžem stretnúť v modlitbe alebo v kontemplácii.

⁴³ RICHTEROVÁ, M.: *Mozaika radosti II. LÚČ* – vydavateľské družstvo Bratislava, 1998, s. 18.

⁴⁴ Porov. FIZZOTTI, E.: *Být svobodný*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství 1998, s. 33.

I modlitba je určitý druh relaxu, kde môžeme načerpať silu pracovať pre druhých.

Človek je tvor, ktorý je odkázaný na druhých ľudí. Vytvára si skupiny priateľov, ktorí majú rovnaké názory a rovnaké zmýšľanie. Hľadá si takých, ktorým môže veriť a zdôveriť sa im. Takýmto priateľom môže byť v našom živote aj Boh. On sa nám tíško prihovára cez naše svedomie a čaká na nás, kedy si na neho spomenieme. Môže k nám hovoriť aj cez našich blízkych. Chce nám pomôcť a nechce, aby sme sa zbytočne trápili. On nás miluje. Na to, aby sme si vyriešili naše problémy, musíme sa stíšiť, a nie unikať do hluku. Pred problémami nikdy neutečieme. Oni sa vždy vrátia. Najlepšie je ich riešiť a nájsť si na ne čas, utíšiť sa a prísť na to, kde je problém. Prekonaním problému sa stávame silnejšími a o niečo skúsenejšími. Záleží len na nás, čo si vyberieme. Bude to rezignácia alebo riešenie? Nájdime odvahu ich riešiť! V dnešnej dobe je veľa ľudí, ktorí majú takéto problémy a snažia sa ich riešiť.

Mnohí mladí majú problémy sami so sebou. Čím to je? Je to tým, že si nenájdu kúsok voľného času na seba alebo sa nedokážu utíšiť a oddýchnuť si. Vyzerá to, akoby schválne vyhľadávali hluk. Mladí sú vo veku, v ktorom si musia zodpovedať otázky o svojom budúcom smerovaní, nájsť si svoje miesto v živote. Je to čas rozhodovania a hľadania ideálov. Tí, ktorí sa k tomu stavajú zodpovedne, neboja sa utíšiť a nájsť odpoveď na mnohé svoje otázky. Toto stíšenie neplatí len pre mladých. Aj my, bratia a sestry, sa mnohokrát nachádzame v situáciách, kedy sa musíme zodpovedne rozhodnúť. Vtedy je dobré rozhodovať sa v modlitbe na kolenách.

Človek nemôže byť stále vystavený hluku a stresu. Jednoducho nie je na to stavaný. Cez stres prichádza k mnohým psychickým chorobám. Sme zodpovední aj za svoje zdravie a to nielen fyzické, ale i duševné. U ľudí, ktorí sa snažia žiť duchovne, vidíme akýsi pokoj a duševnú rovnováhu. Títo ľudia objavili svoj hlavný zmysel života. Nie je to sláva, kariéra, osobná prestíž alebo peniaze, ale je to Láska. Svoj zmysel nachádzajú v Bohu, s ktorým sa dokážu stretnúť v kontemplácii. Kontemplácia je stav, v ktorom slová nie sú potrebné. Za všetko hovorí láska, ktorá práve v tej chvíli zaplavuje srdce pokojom a nevysloviteľným šťastím, ktoré sa nedá z ničím porovnať.⁴⁵ Svätí cez kontempláciu vyznávajú Bohu svoju vieru a lásku.

Naučme sa aj my čerpať silu cez modlitbu. Skúsme si na ňu nájsť stabilný čas. Ak si niekto myslí, že to nejde, mylí sa. Ten, kto naozaj chce, nájde si čas. Keď miluješ nejaké dievča, vždy si ho dokážeš nájsť. Prečo si ho nenájst' pre Boha, ktorý nás tiež miluje? Mohli by ste ešte namietat', že on si na vás nenájde

⁴⁵ Porov.: GRUN, A.: OSB, Nebe začína v tobě. Praha : Zvon, 1997, s. 94.

čas. Ani to nie je oprávnené tvrdenie. Skúsme dostať prácu do harmónie s odpočinkom a modlitbou. Vtedy to bude správne.

Neunikajme sami pred sebou ako jeden dedinský farár v nasledujúcom príbehu. Dedinského farára dona Camilla povýšili a pracoval vo Vatikáne. Raz musel vybaviť dôležitú vec vo svojej starej farnosti. Najprv šiel do starého kostola, kde sa mu odrazu prihovoral Ježiš. Don Camillo sa ho opýtal, prečo sa mu za tri roky v Ríme nikdy neprihovoral. Ježiš mu odpovedal: „Vždy som bol k tebe rovnako blízko, ale ty si ma v Ríme nemohol počuť, lebo si bol ďaleko od seba. Tu ma počuješ, lebo si sám sebe blízko.“⁴⁶

Tak je to aj s nami. Boh je vždy blízko pri nás, len my sme ďaleko od seba. Vložme naše problémy do Božích rúk a zverme mu ich. Naučme sa dôverovať Bohu a nájsť si preň čas, utíšiť sa a načerpať síl, naplniť naše vnútro a nájsť pravý zmysel nášho života.

Pane, daj nám síl stretnúť sa so samým sebou. Pomôž nám nájsť si čas pre seba a teba. Pomôž nám, aby sme ti dokázali dôverovať a vložiť naše problémy do tvojich rúk. Ty si láska a chceš nám pomôcť. Prosím ťa, obmäkči nám srdcia, aby sme boli ochotní sa s tebou stretnúť v kontemplácii a dokázali vdychovať tvoju lásku. Daj nám síl, aby sme sa dokázali v tebe pozrieť do svojej tváre, prijať sa takí, akí sme a otvoriť sa ti.

Amen.

Slávnosť sv. Cyrila a Metoda

Mk 28,16-20

Poslanie kresťana⁴⁷

Hlbšie si osvojiteľ vydanie svedectva o Kristovi.

Čo v nás vyvoláva slovo reklama? Aké pocity pri tom prežívame? Povieme azda, že je to niečo, čo patrí ku každodennému životu. Obklopuje nás na každom kroku. Všade nám niečo ponúkajú, čo je, samozrejme, podľa nich vždy to najlepšie a najvýhodnejšie. Do reklamy je zapojených mnoho ľudí, ktorí horlivo pracujú pre finančný zisk. Často hovoria aj vedome polopравdy, len aby na tom čo najviac zarobili a ani sami neveria tomu, čo hovoria.

⁴⁶ RICHTEROVÁ, M.: *Mozaika radosti II.* LÚČ – vydavateľské družstvo Bratislava, 1998, s. 25.

⁴⁷ Porov.: ŠTEFANÁK, O.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

Drahí bratia a sestry, milí mladí priatelia, Ježiš v dnešnom evanjeliu vyzýva svojich učeníkov, a teda aj nás, k apoštolátu a k svedectvu. Predtým ako vystúpil na nebesia, keď boli s ním zhromaždení na vrchu, povedal im: „**Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal**” (Mt 28,19-20a).

Ježiš nám daroval pravdu, ktorú prijal od svojho Otca a ktorej veríme. To nie je nejaký pochybný tovar, ktorí odporúčajú rôzni díleri so zreteľom na zisk. Máme byť svedkami a ohlasovateľmi tejto pravdy. V dnešnom evanjeliu sme počuli, že Ježišov príbeh sa neskončil jeho smrťou, vzkriesením a nanebovstúpením. Práve naopak, vtedy sa len nanovo začal. Odtiaľ, z hory v Galilei, sa jeho učeníci vydali do celého sveta, aby všade ohlasovali Kristovu radostnú zvesť. Takto sa to bude diať po všetky časy až do skončenia sveta. Teraz, pri Ježišovom odchode, sú všetci okolo neho, sú jedno s ním ako ovce so svojím pastierom. Tri roky žili s ním a často ani nechápali, kým je Ježiš. Teraz spoznali, že Ježiš je Pán: ich Pán a Pán celého sveta. Toto poznanie si vyžadovalo bezpodmienečné oddanie sa pre Kristovu vec – ohlasovanie evanjelia. Stali sa z nich naozajstní Kristovi nasledovníci, ktorí sa s plnou vážnosťou priklonili k nemu, snažia sa o posvätenie skrze neho a v plnej ochote sa mu dávajú k dispozícii. Toto sú znaky, ktoré budú charakterizovať Kristových nasledovníkov cez všetky nasledujúce obdobia.

Pozrime sa bližšie na Ježišov „misijný rozkaz,” ktorý sme dnes počuli. Obsahuje tri podstatné časti. Najprv Ježiš hovorí: „**Učte všetky národy**” (Mt 28,19a). Tým vyzýva učeníkov, aby všetkým ľuďom hlásali jeho radostnú zvesť. Má to byť ohlasovanie, ktoré z nich urobí taktiež apoštolov. Z adresátov ohlasovania Evanjelia nie je nik vyňatý, ani zatvrdlivý židovský národ, ktorý nechcel prijať Krista a jeho učenie. Potom nasleduje druhá časť Ježišovho „misijného rozkazu”: „**Krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého**” (Mt 28,19b). Tým pozýva všetkých, ktorí spoznajú jeho Evanjelium, aby prijali zárodok večného života vo sviatosti krstu. Ježiš svoj „misijný rozkaz” končí slovami: „**Naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal**” (Mt 28,20a). Teda nestačí len krstiť nových členov Cirkvi. Je potrebné aj naďalej ich viesť v živote s Kristom. Krst sa musí overiť v živote. Každý, kto bol pokrstený v Kristovi, je povolaný o ňom svedčiť slovom i životom. Na tomto sa overuje pravosť kresťana.

Sú rôzne spôsoby, ktorými môžeme a máme vydávať svedectvo. Všetci kresťania bez výnimky sú k tomu povolaní, každý na svojom mieste a svojím spôsobom. Môže to byť slovom zvestovateľa, slovom výzvy, slovom poučenia, napomenutia, útechy. Tým často viac otvárame ľuďom bohatstvo povolania v Kristovi. A týmto sa rozmnožuje aj viera. Okrem zvestovania slovom je veľmi

dôležité aj zvestovanie skutkami a životom, ktorý priťahuje nových nasledovníkov Krista a podporuje život tých kresťanov, ktorí už prijali evanjelium.

Drahí priatelia, dnes, keď sme sa tu zhromaždili na slávnosť našich vierozvestov, sv. Cyrila a sv. Metoda, Cirkev nám predkladá pred náš duchovný zrak vynikajúci vzor ich apoštolátu. Oni verne splnili Kristov „misijný rozkaz“. Potom, čo spoznali Ježišovu pravdu, privinuli sa k nej celým srdcom a nezradili ju ani pri rôznych ťažkostiach svojej doby. Ved' si len pripomeňme, čo všetko kvôli svojmu presvedčeniu podstúpili. Najťažšie bolo pre nich nepochopenie zo strany svetských a cirkevných predstaviteľov. To ich však neodradilo, lebo si boli vedomí, že Boh a mnohí ľudia ich potrebujú. Naši predkovia boli akoby vo tme, lebo ešte im nebolo zjavené v prístupnej forme Slovo evanjelia. Sv. Cyril a sv. Metod im ho zvestovali a zároveň celým svojím životom dosvedčovali pravdivosť týchto slov.

Podľa Kristových slov v dnešnom evanjeliu sú pre nás vzorom. Tak ako oni vo svojom čase a na svojom mieste v spoločnosti hlásali a dosvedčovali Kristovu blahozvešť, tak to máme robiť aj my. Každý tam, kde je postavený. Položme si otázku: Hlásame a dosvedčujeme Kristovo evanjelium? Alebo sa bojíme či hanbíme za Krista? Všetci máme byť podľa Ježišových slov **„soľou zeme a svetlom sveta“** (Mt 5,13-14). Sme naozaj soľou zeme? Sme skutočne soľou zeme a svetlom sveta? Ježiš po označení svojich nasledovníkov za svetlo sveta dodáva: **„Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach“** (Mt 5,16). Apoštolát nie je len slovné ohlasovanie evanjelia, ale celý opravdivo žitý kresťanský spôsob života. A zároveň toto ohlasovanie sa nezameriava len na neveriacich, ale aj na posilňovanie spolubratov vo viere. Aby sme splnili Ježišov „misijný rozkaz“, ešte nemusíme ísť všetci do misií. Nielen tam možno svedčiť o Kristovi. Všade okolo nás je dosť možností, kde môžeme účinne splniť Ježišov „misijný rozkaz“ a opravdivo svedčiť o Kristovi.

K tomu je potrebné úprimné priľnutie k nemu, lebo bez neho nič nemôžeme urobiť. Odtiaľ musíme čerpať silu, aby sme pri rôznych životných skúškach nezmalomyseľneli. Je totiž ľahko svedčiť o Kristovi v spoločenstve, ktoré úprimne verí. Ťažšie je to už v protináboženskom prostredí, kde sa stretáme často s nepochopením, prípadne aj s výsmechom. Vzorom nech nám sú učeníci z dnešného evanjelia. Vidíme ich najprv blízko pri Ježišovi. Od neho čerpali silu a až potom išli do prostredia, kde boli poslaní svedčiť o tom, čo počuli a videli.

I my sa najprv pripútajme pevne ku Kristovi. Od neho a s ním sa podujímajme na dielo svedectva a apoštolátu v našom okolí. Dajme sa

motivovať vzormi ľudí, ktoré vidíme v Cirkvi a ktoré nám dodávajú silu pre apoštolát. Ak sa pevne postavíme za pravé ľudské a kresťanské hodnoty, vtedy vydávame svedectvo o Kristovi.

To dosvedčuje aj nasledujúci príbeh, ktorý uverejnila švajčiarska revue Sobildwache.

Pred rokmi istá mladá žena bola zamestnaná v módnom obchode veľkého mesta. Deň pred sviatkom Nanebovzatia Panny Márie požiadala svoju zamestnávateľku, aby jej dala voľno a dodala, že jej môže v tento deň zraziť aj z výplaty, lebo sa nechcela dožadovať nijakého privilegia na úkor svojich spolupracovníčok. Zamestnávateľka sa nahnevala a povedala: „Nepotrebujem zamestnancov, ktorí chcú mať voľno na každý cirkevný sviatok.“ Nato zbožná zamestnankyňa ihneď rozhodným tónom dodala: „A ja nemôžem zostať v takom dome, kde nemám možnosť zachovávať zákony Cirkvi. K prvému nasledujúceho mesiaca vám dávam výpoveď.“ Majiteľku to veľmi mrzelo, lebo táto žena bola najlepšou spomedzi jej pracovníčok. Teraz ešte síce nemala silu zmeniť svoj výrok, no postoj mladej pracovníčky spôsobil, že sa už nikdy takto nerozvážne nezachovala. Neuplynul ešte ani mesiac a statočnej mladej žene ponúkli až štyri nové miesta. Medzi nimi bolo aj miesto s ešte oveľa lepšími podmienkami a predovšetkým svätili aj cirkevné sviatky. Teraz je vydatá a má za muža vzorného katolíka. A Nanebovzatie Panny Márie je pre jej rodinu celkom osobitným sviatočným dňom.

Na tomto príklade zreteľne vidíme statočné vydávanie svedectva o Kristovi v otázke mravnej hodnoty nedele a sviatkov. Môžeme povedať, že toto sa deje pri každom opravdivom apoštoláte. Ak my nezaprieme Krista, ani on nezaprie nás. Naším poslaním je vydávať o ňom svedectvo vhod, či nevhod. Buďme opravdivými ohlasovateľmi a svedkami. Hlásať Krista, hlásať jeho zvesť sa vždy vyplatí. Veď či nie je nebeské kráľovstvo, ktoré hlásame, viac ako jedlo a nápoj, alebo ako akékoľvek iné pozemské dobro?!

Drahí bratia a sestry, buďme si vedomí svojho vznešeného poslania, ktoré nám Kristus zveril pred svojím nanebovstúpením. Snažme sa mu robiť dobrú reklamu. My sme uverili, že Ježiš je pravda, a preto sa nemusíme obávať, že pri hlásaní evanjelia budeme zavádzať ľudí nepravdou. Naše okolie potrebuje pre svoj život Ježiša, a teda aj našu reklamu jeho osobe i jeho pravde. Spojme sa s Ježišom, aby nás mohol posilňovať v úsilí o dobro Božieho kráľovstva a nechajme ho konať v nás a skrze nás.

Spoločne sa obráťme k nemu v modlitbe: Pane Ježišu, ty si často musel prijať nepochopenie a nevďak počas svojho pozemského života, keď si svedčil o Otcovej pravde. Chápeš naše ťažkosti a slabosti, ktoré nás obmedzujú pri plnení tvojho „misijného rozkazu“. Prosíme ťa, na príhovor svätých Cyrila a Metoda, našich vierozvestov, daj nám silu i odvahu svedčiť o tvojej pravde a láske i za cenu mnohých obetí, aby všetci ľudia získali spásu. Amen.

Navštívenie Panny Márie

Lk 1,39-56

V pomoci blíznym nachádzame radosť⁴⁸

Povzbudiť, že aj v drobných prejavoch lásky slúžime v blíznym Pánu Ježišovi.

Mladá žena sa vracala z práce domov autom. Šoférovala s najväčšou opatrnosťou, veď sedela v novom, novučičkom aute, ktoré si kúpila s manželom najmä za jeho úspory. Na veľmi rušnej križovatke na chvíľu zaváhala a narazila do druhého auta. Mladá žena sa rozplakala. Ako vysvetlí manželovi, čo sa jej stalo? Šofér druhého auta bol slušný, uznanlivý a vysvetlil jej, že si majú vymeniť čísla poisťovní a osobné údaje. Žena hľadala doklady v gaštanovom plastickom puzdre a pri tom jej vypadol kúsok papiera. Boli na ňom pekným mužským krasopisom napísané tieto slová: „V prípade, že by sa Ti niečo prihodilo... nezabudni, drahá, že mám rád Teba, a nie auto!“⁴⁹

Bratia a sestry, dnešné evanjelium nám na sviatok navštívenia Panny Márie opisuje stretnutie: „***V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu***“ (Lk 1,39-40).

Mária po zvestovaní prežívala veľkú radosť, pretože sa v nej počal nový život a to život nie obyčajný, ale Boží. Zároveň sa však cítila opustená pretože sa nemala s kým podeliť s touto radosťou. Čo by povedali ľudia? Určite by ju vysmiali. A Jozef? Z Písma vieme, že bol človekom spravodlivým, ale vedel by ju pochopiť? Anjel jej však naznačil, že jej príbuzná Alžbeta počala syna už v pokročilom veku. Mária neváhala a rýchlo sa vydala na dlhú cestu, aby jej poslúžila. Vedela, že bude potrebovať pomoc. A tak dochádza k stretnutiu dvoch žien, svätých žien. Nebolo to však obyčajné stretnutie. Alžbetu naplnil Duch Svätý a prorokuje: Požehnaná si medzi ženami, požehnaný je plod tvojho života a radosťou sa pohlo dieťa v jej lone. Tu sa stretli nielen tieto sväte ženy, ale aj Pán Ježiš s Jánom Krstiteľom.

V komunite Taize vo Francúzsku je v chráme okno s motívom navštívenia. Zobrazuje Pannu Máriu vo chvíli zvitania sa s Alžbetou, ale trocha neobyčajným spôsobom. V lone Božej Matky možno vidieť Ježiša ako dvíha ruku na požehnanie Jánovi.

Bratia a sestry, mladí priatelia, každé stretnutie konané z lásky a mienené s dobrým úmyslom v snahe pomôcť, poslúžiť, je požehnaním. A každá služba si vyžaduje obeť. Mária obetovala tri dni cesty, kým prišla k svojej príbuznej.

⁴⁸ Porov.: ULIČNÝ, M.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

⁴⁹ FERRERO, B: *Niekedy stačí jeden slnečný lúč*. Don Bosco, Bratislava, 1998, s. 28.

Obetovať čas znamená obetovať seba. Aké je to ťažké dnes si nájsť chvíľu času pre blížneho. Žijeme v dobe techniky. Autami prekonávame denne také vzdialenosti, ktoré v minulosti by sa zdali nemožné. Mobilné telefóny nám umožňujú rozprávať sa s človekom, ktorý sa nachádza na inom kontinente. Ale dajme si otázku: Máme k sebe bližšie, ako ľudia minulosti? Nemožno sa vracieť späť v myslení, treba hľadiť dopredu. Tak posuňme dopredu našu vôľu a snahu vyjsť zo seba k tým, ktorí nás potrebujú.

Možno už niekto z nás ležal na nemocničnom lôžku alebo doma v chorobe. Tam plynie čas ináč. Tam si človek viac váži prítomnosť blízkej osoby. Nepotrebuje dary, ale potrebuje človeka.

V čítaní sme počuli slová apoštola Pavla: majte účasť na potrebách blížnych, buďte pohostinní, plačte s plačúcimi, tešte sa s radujúcimi... (porov. Rim 12,9-16). Tento apoštol národov dobre poznal, čo je to pomoc. Sám sa ocitol neraz v ťažkostiach pri prekonávaní vzdialeností na svojich apoštolských cestách. Od nás sa nevyžaduje, aby sme ohlasovali evanjelium po celom svete, ale aby sme mali otvorené oči pre ľudí, ktorí žijú v našej blízkosti. Keď vypočujeme kamaráta, ktorý má vážne problémy, lebo práve stratil zamestnanie a nevie, čo ďalej. Vtedy sme misionármi, ľuďmi na pravom mieste. Je však ľahké byť na pomoci človeku, ktorý je sympatický, obľúbený. Ale vidieť Pána Ježiša v každom, aj v chudobnejšom, špinavom človeku či v nepriateľovi, tam už máme zábrany. Hľadať Kristovu tvár v tvári blížneho je najlepším liekom na prekonanie každej antipatie.

Častý problém dnešného človeka je, že prestáva komunikovať. Manželia nemajú čas podeliť sa s tým, čo prežili počas dňa. Rodičia strácajú záujem, kde sú ich deti a čo robia. Dospievajúcich musia rodičia nútiť, aby sa porozprávali, lebo len čo prídu domov, zatvoria sa v izbe. A tak sa pomaly vytráca láska z rodiny, kde si majú byť všetci najbližší.

Albino Luciani rozpráva o žene, ktorá jedného dňa svojmu manželovi a synom pekne pripravila a ozdobila stôl, ale s hrstou sena na každom tanieri. „Čože, dnes nám dáš seno?“ pýtali sa jej. „Ó, nie,“ odpovedala, „hneď vám prinesiem obed. Ale dovoľte mi niečo povedať: už roky vám varím, usilujem sa vám spestriť jedálny lístok a nikdy však nepoviete: Chutí nám to, dobre si to urobila! Povedzte, prosím vás aspoň slovko, veď nie som z kameňa!“⁵⁰

Všímam si ľudí okolo seba? Ako sa správam k najbližším? Nájdem si čas ich navštíviť? Nežiada sa veľa, stačí byť vďačným, veselým a všímavým, jednoducho kresťanom.

⁵⁰ LUCIANI, A.: *Listy včerajším*. Nové mesto, Bratislava, 1995, s. 137.

A ešte je tu radosť z obety a z vynaloženej sily pre blížneho. Mária ju ospievala vo svojom chválospeve Magnificat. Je to zavanutie budúceho šťastia v nebi.

Pozrime sa teraz, ako sa môže zmeniť naše stretnutie s blízkymi, ak nosíme v srdci lásku a radosť.

Mladík búcha jedného večera na dvere domu. Je sviatočne oblečený, v dierke na chlopni kabáta má zastoknutý kvet, ale vo vnútri mu silno búcha srdce; ktovie, ako dievča a jeho rodina prijmu žiadosť o manželstvo, ktorú prichádza s obavami predložiť. Otvoriť mu príde sama dievčina. Letmý pohľad, rumenec a zrejmé potešenie dievčaťa mu dodávajú istotu. Vstúpi a vidí matku dievčaťa. Zdá sa mu veľmi sympatická, dokonca má chuť objat' ju. Je tu aj otec. Stretol sa s ním sto ráz, ale dnes večer sa mu zdá premenený akýmsi zvláštnym svetlom. Neskôr prichádzajú dvaja bratia: objatie okolo krku, srdečné pozdravy.

Čo sa robí v tom mladíkovi? Čo znamenajú všetky tieto lásky, ktoré sa tak odrazu objavili ako huby? Nejde o lásky, ale o jednu lásku: miluje dievča a lásku, ktorú priniesol jej, rozlieva na všetkých jej príbuzných. Kto vážne miluje Krista, nemôže sa zdráhať milovať ľudí, ktorí sú jeho bratmi. Aj keď sú škaredí, zlí a neprijemní, láska im má dodať trochu lepšiu podobu.⁵¹ Drobná láska. Často je to aj jediná, ktorá je možná.

Bratia a sestry, aj malý prejav lásky ľahko zmení strach na radosť. Žena, ktorá mala nehodu a poškodila auto, sa tým veľmi trápila. Stačil malý lístok s textom a celá situácia sa preniesla do iného svetla. Naučme sa podľa Máriinho vzoru byť otvorení na potreby našich blízkych. Ona neváhala podstúpiť dlhú cestu, aby pomohla Alžbete a podelila sa s ňou so svojou radosťou.

Pane Ježišu, denne stretávam mnoho ľudí. Ako často si neuvedomujem, že za tými tvármi si ty, prítomní medzi nami. Daj mi silu, aby som bol otvorený na potreby svojich najbližších podľa vzoru našej Matky.

Amen.

⁵¹ LUCIANI, A.: *Listy včerajším*. Nové mesto, Bratislava, 1995, s. 136.

17. nedeľa v Cezročnom období „B“

Jn 6,1-15

Ježiš chlieb života⁵²

Poukázat na Ježišov súcit prirodzeným potrebám človeka a povzbudiť, aby skutky ľudí boli presiaknuté láskou.

Pocítili ste niekedy žalúdočnú nevoľnosť, keď ste jedli postojačky alebo náhlivo? Naše telo si vyžaduje, aby sme sedeli a odpočívali, keď požívame pokrm. To isté platí aj o našom duchovnom trávení. Musíme spomaliť tempo a uvoľniť sa, aby Ježiš mohol nasýtiť našu dušu. „Duchovná nevoľnosť“ sa prejaví vtedy, keď sa modlíme za pochodu. Často sme unavení z tlaku každodenného života. Aj keď sa denne modlíme, možno si pre stretnutie s Pánom nevyberáme najvhodnejšiu chvíľu dňa. Skúsenosť nám dokazuje, aké ťažké je počúvať Boží hlas a spočinúť v jeho láske, ak celý deň žijeme v zhone a ruchu.

Drahí bratia a sestry, Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu prejavil veľký súcit s vyčerpanými ľuďmi, ktorí strávili niekoľko dní na cestách, aby ho vyhľadali. Vykonal pre nich veľkolepý zázrak, keď rozmnožil päť jačmenných chlebov a dve ryby a nasýtil okolo päťtisíc mužov (porov. Jn 6,9-10).

Ježiš hovorí o svojom Nebeskom Otcovi, o Božom kráľovstve, hovorí o samých vznešených veciach a hneď je tu reč o niečom neobvyklom – o jedle. Niekomu by sa mohlo zdať nedôstojné, keď ľudia majú možnosť počúvať Božieho Syna a myslia na to, že majú hlad. Isté je, že Ježiš nebol povznesený nad hlad svojich poslucháčov. Vnímal ho a reagoval naňho tak, ako vždy vnímal núdzu a obyčajné potreby ľudí. Boh má starosť o všetko – to len človek sa snaží presvedčiť seba samého, že si môže vybrať zo všetkých obyčajných a neobyčajných starostí len niektoré, a síce tie neobyčajné. Ježiš pri tejto akcii, pri ktorej nielen nasýtil zástup, ale dáva mu jasne pochopiť, že je očakávaným Mesiášom a robí ešte jednu pozoruhodnú vec: potrebuje svojich učeníkov. Oni tam nestoja a nepozerajú, čo bude ich Majster robiť. Má pre nich úlohy, a jedna z nich je veľmi pozoruhodná. Ježiš hovorí: Postarajte sa, aby si všetci posadali. Vrchol pasivity – sedieť a to majú zariadiť učeníci. A potom sa Ježiš modlí a rozdáva, a pre všetkých sa dostane chleba a rýb. Neudivuje nás to trochu? Ak chce človek od Boha niečo dostať, musí sa dostať do pozície prijímajúceho. Musí niečo očakávať i keby mu všetci hovorili, že nemá nič očakávať a že má všetko robiť sám.

⁵² Porov.: VLASÁK. K.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

Drahí bratia a sestry, nezažili sme to už? Nevšimli sme si niekedy, že až vo chvíli, keď sme zanechali všetko úsilie, keď sme si prestali mať nekonečné a zbytočné starosti, keď sme sa jednoducho zastavili a s dôverou sa zahľadeli k Bohu, Boh začal jednať? A táto vec sa nemení ani v dnešnej dobe. Každý deň je naplnený príležitosťami, aby sme bojovali o svoju vernosť, aby sme Pánovi opätovne potvrdili, že ho milujeme. Láska sa prejavuje v skutkoch, nie v pekných slovách. Pokúsme sa každý deň vykonať aspoň nejaký skutok z lásky k Bohu, i keď nás to bude stáť aj nejakú obeť. Práve tam sa rodí najlepšie a najkrajšie ovocie lásky. Exupéry napísal: „Láska začína tam, kde sme schopní prestať myslieť na seba a ochotní vykonať niečo pre druhého, čo nás niečo stojí. Keď chceme byť šťastní a keď chceme prispieť k šťastiu našich blízkych, musíme sa rozhodnúť pre čínorodú lásku. Čínorodá láska nech je programom nášho života a náplňou nášho srdca. Pán Ježiš si to želá a ponúka nám k tomu svoju pomoc. Svoju pomoc naznačil aj v udalosti dnešného evanjelia, keď rozmnožil chlieb, aby telesne posilnil zástup ľudí. Tento zázrak bol prípravou na eucharistický chlieb, ktorý založil pri Poslednej večeri pre našu duševnú posilu. Aj nám Pán Ježiš pri svätom prijímaní podáva chlieb Božej lásky, aby posilnil našu slabú alebo unavenú lásku. Keď tento chlieb pri svätej omši nábožne prijímame, uschopňujeme sa konať skutky lásky k blízkym, a tak prispievať k životnému šťastiu iných i k svojmu vlastnému životnému šťastiu. Človek túži nielen po kúsku chleba, ale si žiada, aby mu bol podaný s láskou, aby mu tento dar lásky otvoril nádej na večnú lásku. Chlieb a láska sú nerozlučne späté: nič neosoží samotný chlieb, bez lásky je trpký. Aj ten najmenší kúsok chleba podaný s láskou nasycuje človeka, lebo mu otvára prístup do tajomstva Božej lásky. Dnes sme sa zišli pri Pánovom stole. Naša eucharistická slávnosť je sprítomnením tohto zázračného rozmnoženia chleba, ktoré sa začalo pri Genezaretskom jazere a uskutočnilo sa pri Poslednej večeri. Pán Ježiš vidí náš hlad a chce nás nasýtiť. Pozýva nás k sebe. Blažení tí, čo sú pozvaní na hostinu Baránkovu.

Kto prichádza ku nemu, nikdy nebude hladný. Bude dostávať stále viac a viac milostí, dobrodení a lásky.

Volali ma do nemocnice k mladému mužovi, ktorý ležal v bezvedomí a v beznádejnom stave. Zazvonil som a mojou prvou nádejou bolo, že otvorí milá sestrička. Prišla však sestra bez nálady, bez úsmevu, bez láskavého slova, bez ochoty. Mám zdravé hrdlo, ale ťažko som preglgol slinu. Siahol som po druhej nádeji. Prišiel lekár. Tváril som sa, že ho nepoznám, lebo som od neho nechcel protislužbu za službu, ktorú som mu kedysi urobil. Predniesol som mu poslednú vôľu príbuzných, a ak by bol pacient pri vedomí, určite by to bola i jeho posledná vôľa. A nastali drahoty. Trápne som sa cítil. Mysľou mi prebehla kniha Erik od Doris Lundovej o chlapcovi, ktorý mal leukémiu, ale ku ktorému,

*hoci bol v prísne sterilnom prostredí, vždy mohla prísť jeho matka. Spomenul som si na filmové a televízne zábery z oných nemocníc sveta. A keďže som nechcel porovnávať, tak som sa v duchu vrátil k tým, čo sú odsúdení na smrť pre vraždu, zločiny či zradu. Vo svojom živote porušili právo, a preto sú pozbavení všetkých práv, aj práva na život. Predsa však im ostalo jedno právo – posledná vôľa: zapáliť si cigaretu, posledný rum, vidieť ešte raz matku či napísať list pre svoju manželku. A splní sa im to, aspoň tak hovoria filmy. A chorému človekovi? Nakoniec som bol pri ňom, ale zlé dojmy ostali. Cestou k autu som myslel na dnešné evanjelium. Videl som akúsi spätosť, akýsi súvis medzi tým, čo sa stalo, a Božím slovom, ktoré som vám v dnešnú nedeľu prečítal: O Ježišovi, ktorý nasýtil pútnikov, čo prišli za ním.*⁵³

Pán Ježiš prišiel na túto zem a podujal sa sýtiť človeka, aby mohol nadobudnúť život vo večnosti. Keď nasýtil s piatimi chlebmi asi päťtisíc mužov, ľuďom sa to zapáčilo. Komu by sa nepáčilo jesť zadarmo? Ale Ježiš neprišiel na svet riešiť tieto problémy – že už nemusia siať, nemusia robiť. On prišiel, aby pomohol človeku sýtiť sa pre večný život. Možno si povie: Nie som hladný pre večný život. Mne chutí tento život. Mám televíziu, môžem sa prejsť, môžem sa porozprávať, mám priateľov. Mne chutí tento život. Netvrdím, že vám nemá chutiť tento život na dvoch nohách. No každé nasýtenie raz prestane a nastane hlad. Ježiš Kristus prichádza na zem, aby sýtil tento hlad. Ak budeme odmietať večný život, ako bude sýtiť Ježiš tento život v nás? V čom je život večný? Život večný si začínam sýtiť už dnes. Nebo a raj, to je Boh, ktorý sa zdieľa v človeku. Zdieľajúci Boh, ktorý prichádza, je prijatý človekom a ktorý je milovaný človekom, to je nebo pre človeka. Každý jeden z nás, keď prijíma Boha do svojho života cez lásku k blíznym, prichádza do priestoru zdieľajúceho sa Boha a zažíva nebo. Ak sa nerozhodnem vo svojom živote prejavovať dobrotu a lásku tým, s ktorými žijem a voči svojmu Bohu, neochutnám nebo. Máme život, ktorý je hladný po tom, aby mohol trvať večne, aby bol naplnený šťastím a blaženosťou. Ježiš Kristus prichádza, aby náš život sýtil. Ide o to, či ho prijmem.

Drahí bratia a sestry, predstavte si, ako sedíte na vrchu s Ježišom a s apoštolmi. Ježiš hľadá k nebu a prosí Otca, aby požehnal chlieb a ryby. Nato prichádza k vám jeden z apoštolov a ponúka vám toľko jedla, koľko sa vám žiada. Staré židovské príslovie hovorí: „Ktokoľvek urobí na ceste k Bohu jednu míľu, Boh pobeží k nemu dve!“ Dovoľte Ježišovi, aby vás naplnil pokojom a radosťou, pretože on prisľúbil, že nám pomôže v každej potrebe.

⁵³ Porov.: KAMAS, J.: *Lámanie slova* II. Trnava : SSV, 1992, s. 127.

Ježišu, odovzdávame ti všetko, čo nám práve prebieha mysl'ou. Pomôž nám stíšiť sa, aby sme mohli sedieť pri tvojich nohách a mať účasť na tvojej hostine múdrosti potrebnej pre náš život.

Amen.

Slávnosť Premenenia Pána „B“

Mk 9,2-10

Kristovo premenenie pripravuje apoštolov pre Božie veci⁵⁴

Ježiš každého z nás premieňa na svoj obraz pre Božie kráľovstvo.

Mnohí z nás poznáme situáciu, keď sme šli po ulici a ako tak ideme, zrazu na nás niekto volá po mene. Otočím sa – a...?! Nie a nie si spomenúť, odkiaľ toho človeka poznáme. Až po predstavení sa nám vybavujú všetky spomienky na dotyčného. Povieme si: zmenil sa na nepoznanie. Tak podobne zareagovali apoštoli, keď im Ježiš začal hovoriť o svojom utrpení, ktoré ho čaká. O tom sa dozvedáme niekoľko veršov pred dnešným čítaným evanjeliom. Peter nechcel o tom ani počuť, ale Ježiš ho karhá slovami: „***Nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské***“ (Mk 8,33b)! Dnešný deň je zvlášť dňom Božích vecí. Ježišovo premenenie je opísané v každom evanjeliu. Svätý Marek hovorí, že po šiestych dňoch po prvej predpovedi o utrpení vzal na vysokú horu Petra, Jakuba a Jána, aby boli v samote.

„Tam sa pred nimi premenil. Jeho odev zažiaril a bol taký biely, že by ho nijaký bielič na svete tak nevybielil“ (Mk 9,2b-3).

Zažiaril tak, že sa aj učeníci zľakli. Túto skutočnosť zaznamenali evanjelisti Matúš, Marek a Lukáš s pozoruhodnou presnosťou. To nám dáva istotu, že ide o veľmi dôležitý okamih v živote apoštolov. Lukáš hovorí, že Ježišova tvár, kým sa modlil, zmenila podobu. Žiara či svetlo v chápaní židovského národa je vždy spojená s Božou prítomnosťou, jeho blízkosťou. V knihe Exodus môžeme čítať Mojžišovu prosbu k Bohu: „***Daj mi vidieť svoju slávu***“ (Ex 33,18)! Boh však povedal: „***Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive***“ (Ex 33,20)! A keď sa Mojžiš vracal z hory k ľudu, jeho tvár tak žiarila, že ho ľud prosil, aby si zakryl tvár šatkou. Báli sa, lebo videli Božiu blízkosť (porov. Ex 34,29-35). Boh teda svoju slávu prirovnáva k tvári. Ježiš, keď sa zjavuje trom apoštolom, naplňuje svoje

⁵⁴ Porov.: ŽMIJOVSKÝ, P.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2002.

slová: „*Veru, hovorím vám: Niektorí z tých, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia, že Božie kráľovstvo prichádza s mocou*“ (Mk 9,1). Ježiš pripravuje svojich učeníkov na niečo výnimočné. Chce, aby mali živú skúsenosť jeho veleby a slávy. Apoštoli vidia Ježiša osláveného v svojej plnej moci. Rozprávanie sa Ježiša s Mojžišom a Eliášom je vyjadrením završenia Zákona a Prorokov. Ježiš je prostriedkom a zároveň aj cieľom dejín spásy. To si majú uvedomiť apoštoli pri slovách: „*Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho*“ (Mk 9,7). Prečo sa Ježiš premenil pred apoštolmi, azda najlepší vystihujú slová svätého pápeža Gregora Veľkého z 5. storočia v dnešnej eucharistickej prefácii: „Lebo on zjavil svoju vznešenosť pred vyvolenými svedkami, keď svoje telo, podobné nášmu, prežiaril nebeským jasom. Tým posilnil vieru svojich učeníkov, aby sa nepohoršili nad jeho smrťou na kríži, a ukázal, že všetkých jeho verných očakáva sláva, žiariaca z neho, ktorý je hlavou Cirkvi.“⁵⁵

Bratia a sestry! Milovaní Kristovi učeníci! Niektorí psychológovia dokážu veľa vyčítať z tváre človeka. Tvrdia, že do 40-tych nikto nemôže za to, akú tvár má. Je to dedičný faktor. Ale po 40-tke tvár odzrkadľuje vnútro a život človeka. Lebo tvár človeka je akoby zrkadlom duše. Inakšie vyzerá tvár matky a inak tvár hýrivca. Ako bohoslovec som často zažil situáciu, že ma zastavil úplne cudzí človek a pýtal sa, či som zo seminára. Súdil to podľa tváre. Z tváre môžeme vyčítať, čo sa odohráva vo vnútri človeka – či je šťastný, alebo trpí, či sa modlí, alebo pripravuje zločin. V našej tvári by iní mali postupne poznávať tvár Krista. Aby sa zmenil vzhľad našej tváre, nepotrebujeme ísť na plastickú operáciu, ale ako Ježiš vystúpme na vrch a modlime sa. Premenenie na hore nie je udalosťou minulosti a iba pre apoštolov. Priestor a čas venovaný modlitbe sa stane horou nášho osobného premenenia. A nielen premenenia, ale aj odpočinku, radosti a povzbudenia do ďalších dní, poznačených ponížením, bolesťou, krížom a neustálym zomieraním. Lebo bez modlitby nezakúsime sladkosť Pánovej prítomnosti, ako ju zakúsili Peter, Jakub a Ján. Ťažko opísať účinky a veľkosť chvíľ strávených s Ježišom. I Peter sa zmohol len na slová: „Učiteľ, dobre je nám tu.“ A chcel zostať na hore. Je pravda, že v každej modlitbe nezakúsime veľký zážitok z prítomnosti Ježiša. Ale i jeden jediný postačí na to, aby sme nabrali síl prijať svoj každodenný kríž. Lebo kto sa modlí, vie, že zákon kríža ide cez smrť ku vzkrieseniu, cez poníženosť k sláve, cez temnotu k svetlu. Svätý apoštol Ján hovorí: „*Ked' sa zjaví Kristus, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je*“ (1Jn 3,2). To nie sú prázdne slová, ale vyjadrujú jeho osobnú skúsenosť z poznania Krista. V každom z nás je túžba, ktorá nás pohýna k Bohu. Od neho sme vyšli a k nemu prichádzame. Sme určení pre Božie veci. Náš príbytok je v nebi. Vrch Premenenia ponúka božské

⁵⁵ RÍMSKY MISÁL. Vatikán : Typis polyglottis Vaticanis, 1980, s. 739.

zjavenie ako predobraz nebeského kráľovstva. Ježiš nielenže ohlasoval jeho príchod, ale ho i uskutočňoval a stále realizuje v Cirkvi. Tajomstvo Ježišovho svetla, ktoré nás premieňa, je nevyčerpatel'né. Celý jeho život je pre nás svetlom. Ruženec svetla, ktorý nám daroval Svätý Otec, nás pozýva meditoval' nad tajomstvom Krista.⁵⁶ Premenenie na hore má v ňom dôležité miesto. Centrálna otázka znie: Ako mám poznávať Krista, aby som sa premenil? Aby som zažil stretnutie na „mojej hore premenenia“? Pápež Ján Pavol II. hovorí, že každý učeník má hľadiet' na Kristovu tvár. To vedie k prijatiu lásky od Otca a k radosti v Duchu Svätom.⁵⁷ Preto svätý Pavol hovorí: **„Ked' sa však obráti k Pánovi, závoj spadne. Pán je Duch; a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz“** (2Kor 3,16-18). Ježiš na hore je ten istý na Kalvárii a ten istý po pravici Boha. Predtým nám dal viac, než mohol dať. Ježiš chce nás premeniť na svoj obraz nielen tým, že hľadáme naňho v modlitbe. Hora premenenia sa opakuje vo večeradle, i keď iným spôsobom, ale ten istý Ježiš je tu prítomný na oltári v Eucharistii. On pozná človeka. Človek ostáva sám sebe nepochopiteľnou bytosťou a jeho životu chýba zmysel, ak sa mu nezjaví Láska, ak sa nestretne s Láskou, ak ju nezakúsi a určitým spôsobom si ju neosvojí, ak nemá na nej živú účasť. Práve preto Kristus Vykupiteľ v plnej miere zjavuje človeka človekovi samému. Vie, že ak chce človek dôkladne pochopiť sám seba, musí sa priblížiť ku Kristovi aj so svojou slabosťou a hriešnosťou, so svojím životom a smrťou. Musí do neho vojsť celou svojou bytosťou, musí si "prisvojiť", asimilovať celú skutočnosť vtelenia a vykúpenia, aby tak znova našiel seba. Ježiš Kristus je stály začiatok a trvalý stred poslania, ktoré sám Boh zveril človekovi. Preto dáva seba v Eucharistii.

Premenenie chleba a vína je tiež Božie zjavenie. Je to miesto, kde môžeme reálne byť prítomní ako apoštoli vo večeradle pri jednom stole Pánovho premenenia. On ide do nášho vnútra a v ňom sa uskutočňuje premena. Naše srdce sa stáva horou, na ktorú máme vystúpiť spolu s Ježišom. On je tu. Aký je však môj postoj? Kým on sa premieňa na oltári, najväčšie tajomstvo a vrchol nášho kresťanského života, spíme ako apoštoli na hore. Niektorí by im to zazlievali a v duchu si hovoria: Ja by som nespál! Skutočnosť je iná. Ľudská slabosť bola a je prítomná. Stačí sa opýtať, ako prežívam svätú omšu, obeť Ježiša Krista, jeho premenenie na oltári? Pápež Pavol VI. v deň svojej smrti, na sviatok Premenenia Pána v roku 1978 povedal, že tento sviatok vnáša do nášho

⁵⁶ IOANNES PAULUS PP. II, **ROSARIUM VIRGINIS MARIA** EPISCOPIS CLEROFIDELIBUS DE MARIALI ROSARIO DATA, Ex Aedibus Vaticanis, die XVI mensis Octobris MMII, 9

⁵⁷ JOHN PAUL II.: **HOMILY** Friday, 6 August 1999 Feast of the Transfiguration of the Lord and the 21st anniversary of the death of Paul VI.

každodenného života svetlo Božej slávy, ťahá našu myseľ k večnému životu v nebi.⁵⁸

Čo mám ale robiť, aby som bol premenený Ježišom?

Pomôže nám príklad svätého Augustína. Biskup Augustín slúžil vo svojom biskupskom chráme sv. omšu. Po premenení pozrel na posvätený chlieb pred sebou. Zdalo sa mu, akoby sa mu podoba chleba prihovarila: „Prichádzam k tebe v podobe chleba, aby si ma mohol požiť. Vrucnejšie sa s tebou ani nemôžem spojiť, než aby si ma požil.“ Vtedy sa začal biskup Augustín vo svojom srdci rozprávať s Pánom: „Povedz mi, čo to pomôže, keď ťa prijmem do seba? Moje telo premení posvätený chlieb, tvoje telo, na seba, a to predsa nie je nič dobrého. Lebo ja som, a keď sa ty zmeníš na mňa, aj ty budeš úbohý, biedny, slabý a hriešny...”

Augustín čakal na odpoveď. Odrazu počul v sebe slová: „Môj duch je všemohúci Boží Duch... tvoje telo ma nikdy nedokáže premeniť... môj všemohúci Duch Boží premení teba... ty sa zmeníš na mňa.“

„Ale ako budem po tom premenení vyzerat?“ opýtal sa Augustín.

„Tak ako teraz,“ povedal Pán. „Ja nezmením tvoje telo, ale tvojho nesvätého ducha. Tvojho nesvätého ducha premením na svätého ducha.“

„Ďakujem ti, Pane, za tento nesmierny dar!“ povedal Augustín a hlboko sa poklonil.

„Augustín! Mýliš sa! Nie kvôli tebe budeš premenený. Premením ťa, aby si mal milujúce srdce... srdce milujúce všetkých... srdce, ktoré hľadá a prináša pokoj...”

V Augustínových slovách cítime pokoru. A práve o ňu nám ide. Ona otvára srdce človeka, aby mohol Ježiš vystúpiť na horu s nami, a tak konať v nás. Apoštoli padli na kolená, keď videli premeneného Ježiša. My ich máme nasledovať. Nie v telesnom postoji, ale v srdci. Nechať sa prežiarit' Ježišovým svetlom, ktoré je láska, aby sme boli jeho bratmi. Modlitba je výrazom lásky. Zamilovaní dokážu byť hodiny a hodiny spolu, hľadiet' si do očí a rozprávať sa. Môžeme povedať: Pán sa o mňa stará. Miluje ma. Je vždy pri mne.⁵⁹ Ježiš nám dáva viac ako iba slová, pohľad. Dáva seba v Eucharistii. Je pre nás cestou do neba. Ved' sám povedal: **„Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť. Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne. A toho, kto prichádza ku mne, neодоžením, lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. A**

⁵⁸ Porov.: JOHN PAUL II.: **HOMILY** Friday, 6 August 1999 Feast of the Transfiguration of the Lord and the 21st anniversary of the death of Paul VI.

⁵⁹ GUARDINI, R.: *O modlitbe*. Praha : Zvon, 1991. s.133.

vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Jn 6,35.37-40). „Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta“ (Jn 6,53-54). Žasnime nad týmto zázrakom. On je centrom a stredobodom nášho života. Kto pozná Ježiša, vidí Otca a toto poznanie je možné len v Duchu Svätom.

O chvíľu budeme svedkami Ježišovho premenenia na oltári. Oltár je horou, na ktorú nás Ježiš pozýva. Chce nás posilniť na ceste k nášmu domovu. S ním voláme Abba, Otče!

Pane Ježišu, ty nás v sviatosti Eucharistie premieňaš na svoj obraz. Nie sme hodní takéhoto daru, ale bez neho nedôjdeme do Božieho kráľovstva. Daj, aby sme ťa videli z tváre do tváre a poznali ťa. Lebo ty poznáš nás, svoje ovce a my tvoj hlas. Pripravuješ nás pre Božie veci a každým dňom sme bližšie pri tebe. Posilňuj nás láskou k Bohu, k blíznym a k sebe. Lebo ty si milovaný Boží Syn, v ktorom má Otec svoje zaľúbenie a my sa ťa snažíme počúvať.

Amen

18. nedeľa v Cezročnom období „B“

Jn 6,24-35

Eucharistia, živý chlieb

Nestačí len vedieť, čo je Eucharistia.

Viacerí z nás, aj dovolenkujúci, si uvedomujeme, že vrcholí žatva. Sv. Irenej sa zamýšľal snád' ako my a položil si otázku: „Ako môžu niektorí kresťania hovoriť, že telo nie je schopné mať večný život, keď je živé telom a krvou Pána Ježiša...?“ A zaiste si predstavil, že ako obilné zrnko, ktoré padlo do zeme, keď sa rozložilo, zase vyrazí, tak i naše telá, keď boli živé Eucharistiou, a potom sa uložia do zeme, až príde ich čas, zasa vstanú, pretože Božie slovo im dá vzkriesenie...

Tí, čo hľadali Ježiša po zázračnom nasýtení, ho našli v Kafarnaume a počuli od neho slová: „***Ja som chlieb života...***“ (Jn 6,35).

Ježiš je Boh a rozumie našim prirodzeným potrebám. V evanjeliu počúvame, ako nám ich Ježiš pomáha riešiť. Najprv zázračne nasýtil zástup chlebom, ktorý je potrebný pre náš prirodzený život a následne poukazuje na význam duchovného pokrmu potrebného pre naše duše. Ježiš neopovrhne prirodzenou prácou. Človek má pracovať, teda i siať, žať, mlieť obilie a piecť chlieb. Ježiš rovnako jasne hovorí o duchovnom chlebe: „***Ja som chlieb života...***“ (Jn 6,35). Je samozrejmé, že práca si vyžaduje námahu. Platí, že kto nepracuje, nech ani neje. Nebolo by správne, keby sme chceli raz mať účasť v Božom kráľovstve, a počas života by sme neplnili to, čo nám určil Boh ako podmienky k získaniu večného života. Boh vysvetlil človeku, že nie iba z chleba žije človek. Človek môže pohrdnúť sýtiť svoju dušu, pretože dá sa žiť aj bez Boha. Hlad duše sa môže potlačiť túžbami žiť len pre prirodzené potreby života. To môže len do času, po prirodzenú smrť. Evanjeliu možno rozumieť aj v tom zmysle, že Ježiš bojuje s nami o nás, chce v nás vzbudiť hlad i apetít na niečo viac, než len sú chlieb a hry, čiže pokrm pre telo a psychiku. Boh chce viac, chce nasýtiť naše duše. Môže to urobiť jedine prosbou a presviedčaním za pomoci pravdy. K nasycovaniu Chlebom života – Eucharistiou sa nedá donútiť násilím. Boh čaká, až sa sám človek rozhodne prijať duchovný pokrm. Kedy to nastáva? Vtedy, keď uverí Bohu! Podmienkou k úžitkom prijímať Eucharistiu je viera. Bez viery môže sa prijať Eucharistia, ako niektorí hovoria, len ako oplátka. K úžitku prijímania Eucharistie patrí viera. Neznamená prísť len na svätú omšu, ale je potrebné byť v priateľskom stave s Ježišom. Byť v milosti posväcujúcej, byť bez ťažkého hriechu.

Viera, ktorá umožňuje prijímať Eucharistiu, nie sú len vedomosti.

Rehoľná sestra hovorí: „Mali sme u nás v ústave dievčatko, mentálne postihnuté. Vždy som ho s úžasom pozorovala, keď sme ho priniesli do kaplnky na našu adoráciu. Raz som poprosila kňaza, aby jej dal sv. prijímanie. Ale kňaz nechcel, že nie je patrične pripravená. Lenže ona sa nemôže pripraviť, veď ani nerozpráva. A tak som povedala kňazovi: „Vyskúšame ju.“ Položila som pred ňu chlieb, obyčajnú hostiu a kríž. Dievčatko sa dotklo chleba a ukázalo si na ústa. Potom sa dotklo hostie a ukázalo na kríž. Láskavý Boh pre nás nepochopiteľným spôsobom pripravil toto dieťa a ono dostalo sväté prijímanie.“

Viera v eucharistického Krista je osobný vzťah, kedy človek prichádza k Ježišovi s tým, že ho chce prijať pod spôsobmi chleba a vína ako pravého a skutočného Boha a Pána. S vierou sa druží aj nádej a najmä láska k Bohu. Eucharistia si vyžaduje celého človeka, rozumného a slobodného, ktorý prijal a osvojil si jeho učenie o Eucharistii, čo dnes učí Cirkev.

Nie preto zostupuje Ježiš každý deň z neba, čiže nie preto sa každý deň slávi sv. omša, aby ostal v zlatom kalichu, ale aby sme našli iné nebo, ktoré je nám nekonečne milšie. Je to výzva pristupovať často k prijímaniu, veľmi často. Je to jediný liečivý prostriedok, ak chceme vyzdraviť. Kresťan si uvedomuje; som živá monštrancia. Boh si praje, aby sme ostali v spojení s ním, keď ho prijímame. Kresťan sa stáva svätostánkom. Keď na konci vďakyvzdania vidíme, ako mizerne sme to urobili, rozhodnime sa stráviť zvyšok dňa ďakovaním. Nemôžeme povedať, že by sme počas ďakovania po svätom prijímaní často pociťovali útechu. Je to skôr okamih, kedy jej máme najmenej... Pokladajme to za celkom prirodzené, lebo sme sa Ježišovi neponúkli ako niekto, kto chce prijať návštevu pre svoje vlastné povznesenie, ale naopak, na radosť toho, ktorý sa nám daruje.

Vo francúzskej knihe *Heros ou traitres?* podáva manželka jedného väzňa svedectvo o svojom žiaľovanom manželovi:

Zakaždým, keď som šla navštíviť svojho manžela do väzenia, opakoval mi: „Ako mi je ťažko samému na izbe! Túžim po sv. prijímaní! Túžim po Ježišovi! Urob všetko možné a zadováž mi tú nesmiernu radosť!“ Nevedela som ako. Kňazi ma odrádzali, že je to pre mňa, pre ženu veľmi nebezpečné. Bola to ťažká vec. Raz som stretla pri autobuse muža, ktorého som už poznala, ale nevedela som, kam ho mám zaradiť. Pozdravil ma, stisol mi ruku a pýtal sa: „Pôjdete navštíviť svojho manžela? Pozdravte ho! A toto mu odovzdajte. A splníte mu jeho veľkú túžbu.“ Bol to malý balíček obalený celofánom. Keď som prišla do väznice, manžel sa ma ako obvyčajne opýtal: „Priniesla si?“ A ja po troch rokoch prvý raz som sa mohla na túto otázku usmiať. Manžel pochopil. Väzenský strážca - iste Božím riadením - balíček neprezeral. Manžel vzal balíček, pritisol si ho k srdcu, uctil si v duchu Pána Ježiša a prvý raz sa vrátil s rozjasnenou tvárou do cely. Cestou domov som sa rozplakala od radosti, že Ježiš si našiel spôsob, ako vstúpiť do biednej väznice, biednejšej ako bola maštaľ v Betleheme.⁶⁰

Ježišove učenie o sebe samom v Eucharistii je zvýraznené vierou, nádejou a láskou. Treba Ježišovi veriť, v Ježiša dúfať, milovať a zostávať s ním. To je fundament nášho prežitia a života s eucharistickým Ježišom. Eucharistia nás privádza k obetiam, službe, vernosti evanjelia. Bez viery, nádeje a lásky opravdivo žitej, bez tohto základu by sa kult Eucharistie ľahko mohol zmeniť iba na polykanie oplátky počas sv. omše, či pozeraniu sa na kúsok oplátky v monštrancii. Fundament nás oduševňuje i k dôstojnému správaniu pred eucharistickým Kristom, ako i rozvíja náš vzťah ku kostolu či kňazskej službe.

⁶⁰ Porov.: RICHTEROVÁ, M.: *Mozaika radosti*. Bratislava : LÚČ, 1997, s. 108.

Bol raz starý múdry kráľ. Po všetky roky svojho života múdro a s láskou vládol svojmu ľudu. Teraz cítil, že prišiel jeho čas a ustarostene myslel na to, čo s jeho ľuďmi a krajinou po jeho smrti bude. Vtedy si zavolať svojho jediného syna a povedal mu:

„Syn môj, moje dni sú spočítané! Choď preto do sveta a hľadaj chlieb šťastia, lebo iba ak budeš mať pre svojich poddaných chlieb šťastia, nasýtia sa a ty im budeš dobrým kráľom.“

Princ odišiel do sveta a hľadal chlieb šťastia. Ale v žiadnej pekárni v nijakej krajine chlieb šťastia nepoznali. Princ bol zúfalý. Nikto nevedel o chlebe šťastia, nikto nemal odpoveď na jeho otázku.

Keď tak raz sedel pohrúžený do svojho strachu a úzkosti, prišlo k nemu dieťa a pozeralo sa naňho. „Si hladný,“ povedalo a podalo mu kúsok chleba. „Zober si ho, nemám viac, ale rozdelím sa s tebou.“

Princ si vzal chlieb a jeho úzkosti ihneď pominuli, akoby ich nikdy nemal. Zvolal: „Ty máš chlieb šťastia. Daj mi ešte! Odkiaľ ho máš?“

„To je chlieb, čo mama ráno upiekla. Dala mi ho, aby som nebola hladná. Ty si hladný, preto som sa s tebou rozdelila,“ šteboce dievčatko.

„A to je všetko? Nie je to nijaký mimoriadny chlieb?“ opýtal sa princ. „Nie, je ako každý iný, ale keďže som si ho s tebou rozdelila, stal sa pre teba chlebom šťastia,“ odpovedalo dieťa. Tu princ spoznal, kde kedykoľvek nájde chlieb šťastia. Vrátil sa k otcovi a porozprával mu, ako našiel chlieb šťastia a ako mu pomohol premôcť zúfalstvo. A otec odvtedy vedel, že aj princ bude po všetky dni svojho života múdro a s láskou spravovať krajinu.

Eucharistia je dynamickým centrom - prijíma nás z rozptýlených oblastí nášho duchovného vzdialenia sa, spája nás s Ježišom a bratmi a posúva nás s Ježišom a bratmi smerom k Otcovi. Je ako slnko, ktoré priťahuje k sebe ľudí a s ňou kráčajú k tajomnému, a to k najistejšiemu cieľu.

Vedec a jezuita Teilhard de Chardin si zapísal do denníka: „Niekedy som si predstavoval, že som to ja, ktorý prijíma svätý chlieb a živí sa ním. Teraz vidím, že je to práve on, ktorý sa ma zmocňuje a priťahuje k sebe. Ja ho nestrávim, on musí stráviť mňa...“

Je čas žatvy, kedy si počas svojich prázdnin, dovolení môžeme preštudovať, osvojiť, prehodnotiť svoj vzťah k Eucharistii, živému chlebu, ktorým je sám Ježiš, pretože sám hovorí: „**Ja som chlieb života...**“ (Jn 6,35).

Amen.

19. nedeľa v Cezročnom období „B“

Jn 6,41-51

Eucharistia ako dar večného života

Pri častom prijímaní spoznávajme tajomstvo Ježiša a jeho lásky.

Je čas dovoleníek, a tak si môžeme predstaviť:

Na rybačke sedeli dvaja chlapi oproti sebe na brehu rieky. Jednému z nich „brali ryby“ a druhému nie. Ten, ktorému ryby nebrali, bol zlý na seba i toho druhého rybára. Po čase sa hnevľivo a najmä hlasne pýta: „Čo robíte, že vám ryby berú a mne nie?“ – „Ja? Nič zvláštneho, iba sa s nimi rozprávam a pozývam ich ku sebe,“ znela odpoveď. Vtedy sa zlý, rozhnevaný rybár ešte viac rozhneval a volal ešte zlostnejšie: „Len nebudte prešibaný!“ Nastalo ticho. Po chvíľi dobrý rybár povedal: „Pozývam vás na môj breh. Presvedčíte sa, že hovorím pravdu.“

Na druhý deň včasráno boli obaja rybári na brehu s tým, že si vymenili miesta. Ale ryby tak ako deň predtým brali znova len tomu dobrému rybárovi a opakovala sa situácia z predchádzajúceho dňa. Najprv bolo ticho. Po čase rozhnevaný rybár kričí: „Oklamal si ma! Ryby mi neberú!“ Z opačného brehu počul odpoveď: „Hovoril som: Musíš sa naučiť s nimi rozprávať! Ale dokiaľ sa naučíš rozprávať s rybami, nauč sa rozprávať s ľuďmi!“ Zložil udicu a odišiel na iné miesto.

Čo myslíte, o čom spokojný rybár rozprával s rybami?

Čo myslíte, prečo mnohí dnes nepristupujú s Eucharistií?

Dnešný úryvok evanjelia začína slovami: „***Židia šomrali na Ježiša, lebo povedal: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba,“ a hovorili: „Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: „Zostúpil som z neba““ (Jn 6,41-42)?!***

Ježiš predpovedá založenie Eucharistie a najmä zdôrazňuje jej dôležitosť pre večný život. Eucharistia nás chráni pred smrťou a dáva nám nádej na večný život. Všetci vieme, že raz musíme zomrieť. A predsa mnohí žijú tak, akoby nemali zomrieť, nepripravujú sa na stretnutie s Bohom – Sudcom. My veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, aby naša smrť nebola konečná, ale aby bola darom od Boha Otca, aby sme mohli „žiť naveky“.

Ježiš nás osobne učí takejto smrti. Pripravuje nás na ňu svojimi sviatosťami. Najmä Eucharistiou a pomazaním nemocných. Duch Svätý nám neustále vnuká, že pod spôsobmi chleba a vína v Eucharistii je prítomný živý zmŕtvychvstalý Kristus. Eucharistia je sám Ježiš. Ježiš, ktorý nás pozýva prežiť drámu dočasného prirodzeného života a ktorý chce nám dať večný život. Cirkev preto v spojení s Eucharistiou vysluhuje sviatosti.

Ježiš vie o našich ťažkostiach. Chce nám pomôcť. Dialóg Ježiša so Židmi prezrádza ich neveru. Videli divy a znamenia, ktoré Ježiš konal, a predsa neverili. Len mužov pri nasýtení na púšti bolo päťtisíc, keď Ježiš piatimi chlebmi a dvoma rybami nasýtil zástup. A stále pochybovali, či Ježiš je očakávaný Mesiáš. Nechýbala im dobrá vôľa? Alebo nechceli zmeniť spôsob svojho života.

Byť kresťanom znamená prijať Boha za svojho Pána. Svojho Boha poznávať, milovať a plniť všetko, čo od nás žiada. Boh jednoznačne žiada zriecť sa každého hriechu. Hoci je ťažké žiť s Bohom, nie je to neuskutočniteľné. Boh sám sa postaral o to, aby sme život s Bohom mohli mať ľahší. Preto ustanovil sviatosti, a najmä Eucharistiu. Prístupu a ovociu plynúcemu z Eucharistie sa máme učiť.

Kňaz opisuje správanie sa skupiny chlapcov:

Raz som išiel do kostola na hodinu náboženstva. Z kostolnej brány vybehla upratovačka a volala: „Už to nemôžem vydržať! Tie deti sú neznesiteľné, úplne nevychované!“ A začala rozprávať, ako deti vyčíňali v Božom dome. Išlo, prirodzene, o chlapcov. Jedni zvonili zvončekmi pri oltárnych stupňoch, iní väčším zvonom pri dverách sakristie. Dvaja sedeli v spovednici, iní sa naháňali medzi lavicami, ďalší sa snažili hrať na organe.

Zrazu deti zbadali, že prichádzam. Keď som vošiel, všetci sedeli v laviciach. Iba červeň na tvári a rozstrapatené vlasy prezrádzali akési bojové zážitky. Po modlitbe som im povedal: „Chlapci, zdá sa, že ste sa pred hodinou nevhodne správali v kostole. Rodičia vám doma dovoľia robiť taký hluk?“

Zahanbení chlapci odpovedali, že nie, najmä vtedy, keď sú dedko alebo babička chorí. Ani vtedy nie, keď príde kňaz alebo iný hosť. „Otecka, dedka a hostí by ste si uctili pokojným správaním. A nezabúdajte, že vo svätostánku je Pán Ježiš pod spôsobom chleba. Správate sa, ako by ste neverili v jeho prítomnosť.“

Tváre chlapcov boli skrúsené. Spýtal som sa ich: „Ešte sa tak budete správať v kostole?“ „Nie!“ odpovedali s ľútosťou. Kiežby dodržali dané slovo.

Eucharistia nám dáva nádej na večný život. Keď budujeme svoj vzťah na zemi k živému eucharistickému Ježišovi, on nás neodmietne v hodine našej smrti. Ježiš sám hovorí, že ho poslal na zem Otec. Prijímanie eucharistického Krista je nám nádejou a významné sú Ježišove slová: **„Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta“** (Jn 6,51).

Eucharistia je sviatosť jednoty. Učí nás jednote v Najsvätejšej Trojici a buduje s nami jednotu. Svätá omša, počas ktorej sa slávi Eucharistia, je budovanie jednoty medzi nami a jednoty s Ježišom. Preto sme všetci pozvaní zúčastniť sa

každú nedeľu a prikázaný sviatok na celej svätej omši. Chorý a tí, čo pre vážne okolnosti nemôžu prísť, majú mať v nás a skrze nás účasť.

Židia Ježišove slová nechceli prijať. A rovnako dnes na nikoho nerobí nátlak. Je pravdou, že ani apoštoli na začiatku v Ježišovej škole nemali stopercentnú istotu v Ježiša ako Božieho Syna. Spolupracujú s Božou milosťou a z rybárov sa stali osobnosti Cirkvi.

Dnes sa môžeme o eucharistickom Kristovi dozvedieť viac. Je správne, že si vieme nájsť čas na čítanie a rozjímanie Svätého písma a osvojenie si správneho postoja aj ku Kristovi v Eucharistii.

Kedysi pražská mestská rada vydala nariadenie, aby sa vo všetkých pražských chrámoch spísali všetky umelecké pamiatky, ktoré sa tam nachádzajú. Zoznam mal byť umiestnený na vonkajších chrámových dverách. Jeden pražský farár, ktorý často pozoroval návštevníkov, ktorí v chráme hľadali len staré obrazy, vzácne maľby, a všetko, čo je starobylé, umelecké, ale okolo oltára chodili bez povšimnutia a ani nepokľakli pred svätostánkom, na prvé miesto do zoznamu napísal: „Najdrahocenejší a najvzácnejší poklad, ktorý je v tomto chráme, je Ježiš Kristus vo svätostánku.“⁶¹

Stretávame sa i u vzdelaných ľudí s konštatovaním, že kresťanstvo je náboženstvo také ako iné. Každý človek v čosi verí. Prečo by mali prijímať to, čo učí akurát Cirkev rímskokatolícka? Prečo by nemal mať napríklad pravdu Marx či Freud? Náboženstvo nazvali „ópiom, nástrojom imperialistov“. Kristus predsa nemohol byť Boh, snáď bol Ježiš chytrejší človek. Iní prirovnávajú Ježiša k Budhovi, Mohamedovi či nejakému gurovi. Pýtajú sa, prečo by ho mali počúvať, či sa podľa neho riadiť? Čo mi môže dať Ježiš napríklad v Eucharistii? Židia odmietli v Kafarnaume Ježiša. I dnes Ježiša mnohí odmietajú, neveria mu, nechcú ho poslúchať. Tieto a iné argumenty nie sú nič nové pod slnkom, snáď len pod iným názvom strany, hnutia sa o tom vyjadrujú. Majú pravdu v tom, že na zemi sa dá žiť bez Boha, prikázaní, sviatosti, Cirkvi... Hovoria o sebe, že vedia, čo majú robiť. Keď sú mladí, zdraví, majú moc a postavenie, sú silní, odvážni... Nahovárajú si, že treba žiť a užiť si, a načo sa zaťažovať myšlienkou čo bude, najmä po smrti. Preto všetko, čo súvisí so smrťou, podceňujú, a to nie iba interrupciu či eutanáziu. Ak sa niečo, či niekto ozve proti, zvyšujú hlas, silu poslanca, postavenia, moci, agresivity, zlosti a nenávisti.

Je aj druhá skupina ľudí, či druhá cesta na svete. Uveriť v Boha. Dôverovať v Bohu. Je to Slovo Pravdy a Života. To je Ježišova cesta, ktorá vedie k životu dnes i po smrti. Niektorí sa ešte mýlia v hľadaní života po živote v okultizme, parapsychológii, spiritizme, reinkarnácii... Aj toto je ešte strata času, síl. Prečo? Pretože ten, ktorý je Pravda, jasne hovorí: „**Kto verí vo mňa,**

⁶¹ Porov.: HORÁK, A.: *Pane, rty mé ráč otevřítí...* Brno, 1946, s. 218.

má večný život“ (Jn 6,47). A prísľub spojený s Eucharistiou je možný pre každého človeka.

Bolo to na južnom pobreží jednej latinsko-americkej krajiny. V rybárskej osade býval Marco so svojou manželkou Lindou a tromi deťmi - Josém, Amaliom a Luciou. Bol rybár. Ale už niekoľko mesiacov je nezamestnaný. Firma, pre ktorú lovil ryby, sa odsťahovala z dediny. Povedali mu: „V tejto oblasti sa rybolov už nevypláca.“

Prišiel deň, keď Marco musel opustiť svoju rodinu, aby si vo veľkom meste, veľmi vzdialenom od jeho dediny, našiel prácu. Keby ostal v dedine, čoskoro by sa im minuli skromné úspory a celá rodina by musela hladovať. Matka a deti boli veľmi smutné, keď ich otec musel odísť tak ďaleko, aby im zarobil na každodenný chlieb. Aj otec Marco bol smutný, lebo nevedel, kedy opäť uvidí svoju ženu a tri deti. Celý deň rozmýšľal, čo by im mal nechať na pamiatku, aby žena a deti naňho mysleli, keď bude preč. A rozmýšľal aj o tom, čo by si on mal vziať so sebou ako spomienku na svojich drahých. Keď sa zvečeralo, všetci sedeli okolo stola. Vedeli, že dnes naposledy večerajú spolu s oteckom. Bolo napäté ticho, každý vedel prečo. Iba maličká Lucia sa odvážila opýtať: „Otecko, budem ešte spať, keď zajtra odídeš?“ „Áno,“ odpovedal otec, „odídem zavčasu. Potrebujem celé dva dni, kým tým starým autobusom prídem do veľkého mesta na severe. Ale hneď si nájdem prácu a byt, a potom si prídem po vás, aby sme boli vždy spolu. Neviem, ako dlho to potrvá. Chcem si vziať niečo od vás na pamiatku, aby mi to pripomínalo, že vás mám rád a že sa musím čoskoro po vás vrátiť. Ale aj vám chcem nechať niečo na pamiatku. Nech vám to pripomína, že ma milujete a že na mňa čakáte.“ „Ale nemám nič,“ pokračoval otec, „čo by som vám daroval. Ale je niečo, a to nám pomôže: vám - myslieť na mňa, a mne - myslieť na vás. Vždy, keď budete jesť pri tomto stole chlieb, myslíte na mňa. A keď ja budem vo veľkom meste jesť chlieb, budem myslieť na vás.“ „Dohodnuté!“ kričali deti a hoci vedeli, že otecka dlhší čas nevidia, neboli už také smutné, lebo si povedali: Vždy, keď budeme s mamou za stolom jesť, budeme myslieť na otecka a on bude myslieť na nás, kým si po nás nepríde. A od toho dňa chutil chlieb deťom a matke doma a otcovi vo veľkom meste ešte viac.⁶²

Tu si znova uvedomujeme lásku Pána Ježiša v spojení s Eucharistiou. Odišiel k Otcovi. Zoslal nám Ducha Svätého, ktorý i dnes skrze Cirkev prejavuje svoju lásku. Príde deň, hodina v živote každého z nás, keď uvidíme Ježiša z tváre do tváre, už nie pod spôsobmi chleba a vína. Eucharistia je preto pre nás chlieb života, nádej i prejav Božej lásky.

Rybár, čo nevedel vychádzať s ľuďmi, nepochopil, o čom spokojný rybár rozprával s rybami. My dnes vieme, prečo pristupujeme k Eucharistii.

Amen.

⁶² Porov.: RICHTEROVÁ, M.: *Mozaika radosti*. Bratislava : LÚČ, 1997, s. 107.

20. nedeľa v Cezročnom období „B“

Jn 6,51-58

Sila Eucharistie

Poznávať a žiť s Eucharistiou.

Rád by som vás chcel pozvať aspoň v duchu do Bardertonu.

Barberton je Južnej Afrike. Na misijnej stanici sestier sv. Františka majú kaplnku, a na stene známy františkánsky kríž, pod ním typický černošský domček. Symbol? Zapálená sviečka oznamuje, že je obývaný. V prvom momente hodnotením očami Európana nezvyčajný svätostánok. Nezvyčajné? Príklad vynaliezavosti inkulturácie? Svätostánok v podobe černošského domčeka - naozaj výstižné. Nekonečne svätý Boh, ale prebývajúci v našej každodennosti.

Aj tento kostol má bohostánok. V ňom taktiež prebýva večný, svätý a nekonečný... Boh. A ešte si pripomeňme jeden bohostánok. Ak myslíte na svoje srdce, vžívate sa do mojich myšlienok. Ježiš Kristus nás pozýva, aby sme sa zamysleli a prijali jeho slová:

„Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa“ (Jn 6,57).

Ježiš hovorí o tajomstve. Boh človeku vysvetľuje tajomstvo lásky, ktorá je v Najsvätejšej Trojici. Večný, všadeprítomný, nekonečný, vševediaci... Boh v plnosti času posla na zem svojho Syna, ktorý je mu rovný a s Duchom Svätým sú jeden Boh. Boh prichádza na zem ako človek. Ľudská prirodzenosť má pomôcť ľudstvu, aby si žili podľa vôle Božej. A keď Boh Syn vie, že nadišla chvíľa odchodu k Otcovi, keď pripomenul a poučil ľudí o všetkom, čo očakáva Boh od ľudí, pri Poslednej večeri, keď večeral naposledy s Dvanástimi, Ježiš berie do rúk chlieb a víno, denný pokrm človeka, a prejavuje prianie. Pri slovách: toto je moje telo... a toto je moja krv, po vypovedaní týchto slov kňazom, pod spôsobmi chleba a vína zostáva Boh prítomný medzi ľuďmi až do konca čias, kedy pri poslednom súde príde Ježiš ako Sudca živých a mŕtvych. V chlebe máme zomleté zrnká, z ktorých sa už nemôže zrodiť nový klas. Vo víne máme vylišované hrozno, z ktorého sa už nestane viničný kmeň. A predsa chlieb a víno nie sú len pokrmom pre telo, ale aj pokrmom pre dušu. Skrze chlieb a víno môže žiť človek nielen prirodzeným životom, ale Ježiš dáva chlebu a vínu nevídanú hodnotu, sám je v chlebe a víne živý, a dáva prísľub: „Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Jn 6,54). Ježiš nedáva prísľub nejakého mýtického, začarovaného chleba z bájky, ktorý by automaticky spôsoboval nesmrteľnosť. Eucharistia je čosi viac, než „prijatie“ Pána Ježiša. Je to predovšetkým duchovné spojenie, spoločenstvo

s Bohom. Znamená to pretrvávajúce v Bohu, čo zodpovedá latinskému *communio*. Absolútne vieme, že také „vstúpenie do communie“ sa nezrealizuje, ak chýba viera a duchovné dispozície.

Eucharistiu nestvorí žiadna nábožná modlitba nad bochníkom chleba, hoci najlepšieho či najčerstvejšieho. Nenastane premenenie, ak na ňom nebude mať účasť kňaz, ktorého Ježiš poveruje mocou a posielal, aby v jeho mene premieňal chlieb a víno na telo a krv Pána. Radšej treba povedať, skrze ktorého „vteľuje sa“ Kristus; ktorého telom, rukami, ústami i slovom si posluhuje Kristus, aby prítomnil svoju obeť i seba samého. Je to veľké tajomstvo kňazstva a Eucharistie. Vo chvíli konsekrácie deje sa niečo, čo je neviditeľné, nepostrehnuteľné ľudským zmyslom, keď stáva sa z každej i najmenej časti chleba a vína Eucharistia. Ježiš je prítomný celý i v tej najmenej zmyslami postrehnuteľnej časti Eucharistie. Keď s vierou človek prijíma Eucharistiu, hoci len pod jedným zo spôsobov, či už chleba alebo vína, prijíma živého Krista, ktorý ho obdarúva potrebnými darmi.

Podľa evanjelia viacerí odišli od Ježiša v Kafarnaume, keď im dával prísľub svojho tela a krvi ako posily pre večný život. Chýbala im viera, dôvera v moc Ježiša a pretože sa viac spoliehali a dôverovali svojej logike a nie Ježišovi, odišli sklamaní. Aj dnes je veľa ľudí, čo neveria v prítomnosť Ježiša v Eucharistii. Protestanti, veriaci reformovaní (kalvíni), pod spôsobmi chleba a vína pri večeri Pánovej vidia len spomienku na Pána Ježiša. Evanjelici augsburského vyznania pod spôsobmi chleba a vína veria prítomnosť Pána Ježiša len pri večeri Pána a vtedy, keď tieto spôsoby prijímajú.

My, ale i východné ortodoxné cirkvi veríme v prítomnosť Pána Ježiša od chvíle premenenia až dovtedy, pokiaľ spôsoby chleba a vína trvajú. Preto v našich kostoloch máme bohostánky, kde najmä pod spôsobom chleba z praktických dôvodov, uchováваме Eucharistiu, čiže živého Pána Ježiša.

A predsa aj mnohí kresťania zanedbávajú a neprístupujú, neprijímajú často Eucharistiu. Prečo? Z rôznych dôvodov. Je to však ich škoda, zanedbávajú potrebnú posilu najmä pre seba. Človek vydrží niekoľko dní bez vody a niečo viac bez jedla. Je zvláštne, že veriacemu kresťanovi stačí raz či dva razy do roka prijať eucharistického Krista, a dokonca len preto, že mu to prikazuje cirkevný príkaz. Iný opačný, rovnako nesprávny prístup k Eucharistii je u tých, čo aj denne prijímajú, či vtedy, keď sú prítomní na svätej omši, ale sviatosť zmierenia nepraktizujú, ak, tak len raz do roka.

Pre mnohých je prvé sväté prijímanie začiatok priateľstva s Ježišom a zároveň aj koniec. Ale sú aj povzbudivé príklady.

Keď kňaz pripravoval k prvému svätému prijímaniu Paulina Poisseta, vedel, že pochádza z veľmi ľahostajnej rodiny voči Bohu. Kňaz obdivoval jeho horlivosť a zbožnosť, no pritom smutne uvažoval: „Neuplynú ani pár rokov a už ma ani nepozdraví.“

Začne piť a kliať, ako to vidí vo svojej rodine. Ved' len niekedy niekoho z rodiny vidím v kostole.“ Jeho obavy sa však nesplnili. Paulin zhromaždil skupinu detí, ktoré pristupovali spolu s ním k prvému svätému prijímaniu. Dohodli sa, že o rok urobia to isté. Žiaľ, po roku ich bolo iba päť, no netrápilo ich to. Dohodli sa, že odteraz častejšie, najlepšie mesačne, sa budú spovedať a prijímať sväté prijímanie. Tie deti svojou vytrvalosťou oživil náboženský život.⁶³

Ako veľmi je potrebné najmä u detí pestovať vzťah, úctu k Eucharistii. Berme prvé sväté prijímanie ako výzvu pre nás dospelých, ako prosbu Ježiša, ktorý túži po opätovaní svojej lásky, ako nutnosť, aby sme raz získali účasť na Božom kráľovstve.

Veríme, že Eucharistia je žriedlom života. A nejde len o život večný. Eucharistia je prínosom aj pre prirodzený život. Eucharistia spája nás navzájom a dáva nám nádej aj vtedy, keď človek už nemôže pre telo, zdravie nič viac urobiť.

Na Heydukovej ulici v Bratislave, na onkológii ležala 8-ročná Zuzka. Vedela, čo jej je. Diagnóza znela: zhubný nádor na nohe. Pripravovala sa na prvé sväté prijímanie. Patrila medzi najlepšie žiačky. Skoro denne chodila doma na svätú omšu. Zo začiatku, keď sa dozvedela o svojej chorobe, veľa plakávala. Hoci mama slzy skrývala, našla ju so slzami v očiach. Na oddelenie v nemocnici chodieval starší kňaz František Žák. S ním sa spriatelila. Vyrozprávala mu svoj problém. Tento dobrý kňaz sa rozhodol, že Zuzke spraví radosť. Hoci v ich kostole Zuzka medzi prvoprijímajúcimi deťmi chýbala, v jednom bratislavskom kostole, hoci oveľa skromnejšie, vedeli to len rodičia a kňaz, Zuzka tiež prvý raz v ten istý deň prijala Pána Ježiša. Bolo to tiež na sviatok Najsvätejšej Trojice. Po svätej omši Zuzka prekvapila tohoto staručkého kňaza slovami:

„Už nebudem plakať, dôstojný pán. Dnes som pri svätom prijímaní sľúbila Pánu Bohu, že už nikdy nespácham hriech, ako ste ma to učili. Od dnešného dňa, vždy keď budem vyslovovať meno Božie a meno Pána Ježiša, vzbudím si v srdci túžbu stretnúť sa s Bohom v nebi.“

Počuli to aj jej rodičia. Zuzka o sedem mesiacov zomrela. Otec a matka po jej smrti prišli kňazovi povedať, že slovo dodržala a jej posledné slová boli: „Ježiš, môj Boh.“⁶⁴

Kiež by sme aj my v hodine smrti mohli s čistým srdcom, hoci s bážňou povedať: Ježiš, môj Boh!

Žime tak, ako píše Francúz Guy v liste priateľovi zo Sahary: „Po ôsmich dňoch kňaz! Bola to pre mňa veľká radosť. Uprostred púšte som posluhoval pri svätej omši a pristúpil som k svätému prijímaniu. Aká to radosť môcť uprostred tohto nekonečného piesku prijímať Ježiša, všade cítiť jeho svätú prítomnosť.“⁶⁵ Amen.

⁶³ Porov.: KLIMASZEWSKI, S.: *Evanjelium v živote dieťaťa B.* Bratislava : Alfa, 1992, s. 158.

⁶⁴ Porov.: *Fermentum* č. 3/1994, s. 11.

⁶⁵ Porov.: *Homiletické smernice* 1975/76, s. 4/50.

Sloboda

Povzbudiť veriacich k slobodnému a zodpovednému rozhodnutiu v živote.

Život nás často postaví do situácie, keď sa musíme slobodne rozhodnúť. Bude záležať len na nás, ako sa rozhodneme. Boh nám dal slobodu, nebude nás obmedzovať v jej vykonávaní.

Ježiš kladie apoštolom otázku: „**Aj vy chcete odísť**“ (Jn 6,67)? Všetko necháva na slobodné rozhodnutie apoštolov.

Po vystúpení Krista v synagóge, kde ohlásil ustanovenie Eucharistie, veľa učeníkov totiž opustilo Učiteľa, pretože jeho slová o eucharistickom tajomstve sa im videli ťažko prijateľné. „**Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať**“ (Jn 6,60)?! Pri Ježišovi zotrvali iba tí najoddanejší a Pán teraz očakáva opätovné potvrdenie ich priateľstva a bezpodmienečnej dôvery v neho. Obracia sa teda na tých, čo ho deň čo deň verne nasledovali a pýta sa ich: „**Aj vy chcete odísť**“? A Peter v mene všetkých odpovedá: „**Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý**“ (Jn 6,68-69). A apoštoli povedali ešte raz áno. Položme si otázky: Čím by boli apoštoli bez Ježiša? Kam by zamierili svoje kroky? Kto by splnil túžby ich srdca? Život bez Krista ani teraz nemá zmysel.

Aj my sme navždy povedali „áno“ Ježišovi. Prijali sme Ježiša Pravdu, Život, Lásku a Slobodu. Ale naša sloboda nám neslúži iba na to, aby sme sa bezcieľne motali po ceste z jednej strany na druhú. Slúži nám na zameranie sa na konkrétny cieľ: na Krista. Vtedy s údivom odhalíme onen radostný rozmer slobody, ktorá si volí Ježiša a všetko to, čo nás k nemu približuje, a odvrhne to, čo nás od neho vzdiaľuje. Ale sloboda sama osebe nestačí, potrebuje sprievodcu – Polárnu hviezdu. Polárka nášho života, naším krokom, smerom je Pán. Čím by sme vyplnili tie svoje krátke dni, ktoré nám Boh dal? Čo sa bez neho vôbec oplátí?

Mnohí ľudia pod slobodou rozumejú toľko, ako nechať sa strhnúť svojimi vášňami a inštinktívnymi chůtkami danej chvíle. Títo ľudia v podstate zabúdajú, že sloboda je zaiste nepopierateľným a základným ľudským právom, necharakterizuje ju však možná voľba zla, ale možnosť zodpovedného konania dobra, ktoré uznávame a po ktorom ako takom túžime. Človek s dvojakým chápaním slobody odmietne každú pravdu, ktorá prezentuje platný a záväzný cieľ pre celé ľudstvo, pretože sa mu bude zdať nepriateľom jeho vlastnej slobody. Vo Svätom písme sa stále opakuje základná vec, na ktorej stojí celá

dôstojnosť ľudskej osoby a to je, že: Boh stvoril človeka ako slobodnú bytosť. Z toho vyplýva, že človek je slobodný. A kde sa hovorí o slobode, tam musia byť aj možnosti – najmenej dve, z ktorých si je možné vybrať. Boh človeku túto slobodu nikdy neodníme. „NIKDY.“ To je základ, ktorý robí človeka človekom. To je definícia človeka. A tak každý jeden z nás sme naozaj v stave, kedy musíme rozmýšľať, čo robiť a čo nerobiť. Od toho, ako sa rozhodneme, závisí naša zodpovednosť pre slobodné rozhodnutie.

Bruno Ferrero nám vo svojej knihe *Je tam hore niekto?* píše, ako jeden mocný kráľ cestoval cez púšť a za ním putovala dlhá karavána, ktorá viezla rozprávkový poklad zlata a vzácných perál. Na pol ceste jedna ťava z karavány, vysilená rozpáleným slnkom lapajúca vzduch, odpadla a viac nevstala. Truhlica, ktorú niesla, sa skotúlala po dunách, rozbila sa a celý obsah, perly a drahokamy, sa rozsypali do piesku. Vladár nechcel strácať čas. Iné truhlice nemal a ťavy boli preťažené. Namrzeným a súčasne veľkodušným gestom vyzval svoje pážatá a zbrojnošov, aby si vzácné perly pozbierali a ponechali. Mladíci sa chamtivo vrhli na bohatú korisť a začali zo všetkých síl prehrabávať piesok. Vladár pokračoval v ceste púšťou. Zbadal však, že za ním niekto uteká. Obrátil sa. Bolo to zadychčané a spotené páža. Spýtal sa ho: „A ty si tam neostal, aby si si niečo nazbieral?“ Páža dôstojne povedalo: „Ja idem za svojím kráľom.“

V podobnej situácii, v akej sa nachádza kráľ na púšti, sa nachádzal aj Ježiš Kristus. Ježiš povedal Dvanástim: „***Aj vy chcete odísť?***“ ***Odpovedal mu Šimon Peter: „Pane, a ku komu by sme šli? Ty máš slová večného života“*** (Jn 6,66-69).

Ani kráľ nenútil svoje páža aby išlo za ním. Nechal to na jeho slobodnom rozhodnutí. Ani Ježiš nenútil apoštolov. Apoštoli sa slobodne rozhodli ísť za Ježišom. Ani Boh nás nenúti, aby sme sa rozhodli pre neho. Boh nám dáva slobodu rozhodnutia. Záleží len na nás. Preto pred každým rozhodnutím prosme Boha, aby naša myseľ bola čistá a slobodná od hriechu.

Amen.

22. nedeľa v Cezročnom období „B“ Mk 7,1-8.14-15.21-23

Božie prikázania, či ľudské obyčaje?

Máme mať jasno medzi Božími prikázmi a ľudskými obyčajmi.

Stretli ste sa už s reakciou: „bla, bla, bla“? Alebo reakciou: „kecá, veľa rozpráva a – skutek utek“?

Francúzsky spisovateľ Eugen Sue svojimi románmi dokázal vzbudiť súcit k chudobným a trpiacim. Svojou prácou si získal veľký majetok. Keď raz sedel v kaviarni,

prišla k nemu pani z Noirot preoblečená za žobráčku. Pokorne prosila o almužnu. Ale hlásateľ humanity, modernej lásky k blížnemu sa na ňu tvrdo vyrútil a hrozil jej, že ju dá zatknúť. Vtom sa mu pani z Noirot dala spoznať a povedala: „Taký ste teda, Eugen Sue. Dojímavo viete písať o biede chudobných, ale len písať.“ Slávny spisovateľ sklonil hlavu a od hanby mlčal.

Aby sme nemuseli skloniť hlavu od hanby a mlčať, zamyslíme sa nad odpoveďou Pána Ježiša farizejom:

„Dobre o vás, pokrytcoch, prorokoval Izaiáš, ako je napísané: ‚Tento ľud ma uctieva perami, ale ich srdce je ďaleko odo mňa. No darmo si ma ctia, lebo náuky, čo učia, sú iba ľudské príkazy‘“ (Mk 7,6).

Prečo Ježiš nazýva všetku zbožnosť farizejov pokrytectvom? Predsa to mysleli so svojou službou Bohu vážne. Ježiš odhaľuje a ostro útočí na ich zbožnú horlivosť, ktorá ponúka Bohu iba vonkajšie úkony a ešte sa aj hrdia, že tým Boha uspokojili. Ježiš viackrát jasne poukazuje na to, že takýmto plnením vonkajších predpisov sa nikdy neslúži Bohu, a teda umývaním rúk, čiaš, džbánov, medeníc a postelí sa nedá pred Bohom dosiahnuť čistota. Ježiš nie je radikálny odporca predpisov, ktoré platia v Starom zákone. Z evanjelia vieme, že Ježiš mnohé predpisy zachováva. Bojuje iba proti tým, ktoré ľudia konajú výlučne len pre oči, navonok, a tak vlastne klamú samých seba vo vzťahu k Bohu. Ježiš zabraňuje tomu, aby si človek nemyslel, že by týmito úkonmi pomohol obstať pred Bohom. Predpisy nesmú spôsobiť blížnemu škodu. Pretváрка, uprednostňovanie ľudského pred Božím nie je milé Bohu. Kto skutočne slúži Bohu, ten miluje aj svojho blízneho.

Ježiš pozná situáciu ľudí, pozná aj predpisy Písma, priamo robí svojim útočníkom, farizejom výčitky svedomia slovami proroka Izaiáša, ktorý tiež ostro odsudzuje vonkajšiu nábožnosť. Keď Ježiš hovorí ***„Božie prikázania opúšťate a držíte sa ľudských obyčajov“*** (Mk 7,8), poukazuje na nesprávne počínanie farizejov, ktorí zašli až tak ďaleko, že pozbavili platnosti štvrté prikázanie Desatora, ktoré dal Boh. Učili, že deti nemusia rodičom dať určený majetok na ich živobytie, keď ho syn ako «korban» prisľúbil chrámu, čím sa štvrtý príkaz „cti otca i matku“ stalo neúčinným a rodičia môžu byť vystavení napospas biede. „Korban“ znamená „obetný dar“.

Ježiš dokazuje veľký odklon farizejov od Zákona, keď poukazuje na nesprávne učenie, že nečisté vchádza do človeka zvonku v hmotnej podobe, a že tomu sa dá zabrániť vonkajšími úkonmi. Koreň zla sa nachádza nie celkom v prirodzenej sfére, ale v duchovno-duševnej oblasti ľudského ja, z ktorého ako zlé semeno vychádza všetko zlo, aby otráвило život ľudí na svete. Nijaké čisté jedlo, nijaké

umývanie nemôže vytvoriť správny vzťah k Bohu. Tu ide o niečo celkom iné, čo môže spôsobiť len Duch Boží vo svojej milosti.

Čo môže znečistiť vnútro je to, čo vychádza z vnútra – srdca človeka. A Ježiš menuje dvanásť prejavov zlého srdca a proti tejto nečistote nepomôže nijaké umývanie, nijaké čo ako dôkladné vonkajšie úkony. To, čo vchádza zvonka do človeka, sa vylúči a neoddelí ho od Boha. Iba zlo vychádzajúce z človeka oddeľuje človeka od Boha.

Je zaujímavé, v akom poradí Ježiš uvádza dvanásť prejavov zla. Prvé štyri sú v pluráli (množnom čísle) a ostatné v singulári (jednotnom čísle). Prvá časť sa dotýka vzťahu k blíznym a druhá vzťahu k Bohu.

Teda vnútro človeka rozhoduje o tom, či je človek čistý, alebo nečistý. Od dedičného hriechu si prináša človek na svet sklon k hriechu. Preto krst dáva milosť, silu, že človek môže víťaziť nad hriechom, čo pred prijatím krstu je ťažšie. Kresťan aj po krste musí vynakladať úsilie, aby zvíťazil nad pokušením, ktoré je po dedičnom hriechu hlboko zakorenené v človeku.

Od nás kresťanov právom Boh žiada, aby sme svätosťou upevňovali svoje vnútro voči Bohu. Slová žalmu: „**Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného**“ (Ž 51,12), sú a budú aktuálne. Platí, že kto nebaží po bohatstve a moci, kto sa nebojí ani ľudí, ani smrti, ten je nedotknuteľný, je slobodným človekom. Môže sa podriaďovať zákonom a poslúchať druhých ľudí, je však slobodný. Ježiš neučí nič, čo je proti slobode. Tí, čo nežijú podľa učenia Krista, sa radšej skrývajú za zákony, predpisy. V Ježišovej škole sa učí slobode. Je pravdou, že aj šaty robia človeka, a tiež čistota pol života. Vkusné oblečenie budí sympatiu, počiatok priateľstva. Hygiena je dôležitá pre zdravie a dobrý pocit.

Ale nielen z chleba žije človek... Ježišove slová neboli vypovedané len pre jeden prípad. Sú významným oslovením a vedú k zamysleniu.

Zbožná žena svojimi úkonmi vzbudzuje pozornosť veriacich. Prvá si kľaká, dlho kľací, pri modlení pôsobí priam sväto... Vtedy ju v duši osloví svedomie: „Povedz, milá duša, kvôli komu v skutočnosti konáš takéto viditeľné úkony?“

Ježiš si praje, aby naše svedomie bolo správne, zdravé a pravdivé. Ježiš vo svojej reči je pravdivý. Vo svojej láske chce uchrániť všetkých pred pretvárkou, pokrytectvom...

Pravá viera sa nezakladá na vonkajšej, povrchovej či magickej činnosti a nepodlieha rôznym vplyvom. „**Čistým je všetko čisté**“ (Tit 1,15). Svätosť spočíva na plnení vôle Božej, nie na náladách, predstavách, domnienkach ľudí. Bohu sa treba klaňať v Duchu a pravde (porov. Jn 4,24). Nechajme Boha hovoriť

z nášho srdca. Kto žije v zhode s vôľou Božou, stáva sa znamením Boha pre svoje okolie.

Kedysi dávno žil človek so strašne zdeformovanou tvárou. Bolo veľmi nepríjemné sa na neho pozrieť, a preto sa mu ľudia vyhýbali. Nazdávali sa, že všetko pekné je zároveň dobré a že všetko škaredé je zároveň zlé: preto ho považovali za zlého človeka. A tak bol nútený žiť osamelým životom.

Jedného dňa sa vydal tento postihnutý muž k maskérovi a prosil ho, aby pre neho vyrobil masku svätca. Maskér bol skutočne majstrom vo svojom odbore a vytvoril masku tak plnú života, že nikto neveril, že by to nebola pravá tvár. Muž nosil masku vo dne v noci, doma i vonku. A pretože vyzeral ako svätec, ľudia od neho očakávali, že bude tiež ako svätec konať. A on hral túto rolu ako najlepšie vedel.

Po nejakom čase sa do neho zamilovala dobrá a pôvabná žena. Stala sa jeho celoživotnou družkou. Jedného dňa zistila, že jej muž nosí masku a prosila ho, aby ju dal dole. On sa však bál, že stratí jej priazeň a tak stále odmietal. Nakoniec ho žena presvedčila, že ho miluje tak silno, že znesie akýkoľvek pohľad. A tak si nedôverčivo sňal masku z tváre. Žena bola šokovaná a úplne zmätená povedala: „Prečo tú masku nosíš? Veď tvoja tvár je presne ako tá maska!“ Herec sa stal tým, čo hral.⁶⁶

Neškodí pripomenúť si slová sv. Augustína, ktoré neprestávajú byť pravidlom: „Miluj, a rob čo chceš!“ Kto opravdivo miluje, nectí si Boha len perami. Taký sa pridŕža Božích príkazov. Chráni sa zlého. Verne a s láskou zachováva všetko, čo učia Božie prikázania.

Aj pred Bohom neobstojí „bla, bla bla... či kecanie“... Aj keď nie je čas maškarných plesov, kde je zvyk o polnoci odmaskovať sa, nie je na škodu, aby sme sa sami videli v pravom svetle, kriticky, pravdivo, aby sme s pomocou Božou začali žiť podľa Božích prikázaní.

Amen.

23. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 7,31-37

Prosme o uzdravenie z duchovnej hluchoty a nemoty

Boch chce, aby sme boli zdraví.

Čo vás priviedlo na svätú omšu? Nepoznám vaše úmysly. Dovoľte, prosím, jednu osobnú spomienku. Videl som Svätého Otca modliť sa. Uvedomil som si, že nám sa učiť vrúcne, zbožne a vytrvalo modliť. Modlil sa ticho, nič

⁶⁶ Porov.: HAYS, E.: *Malá duchovní dobrodružství*. Praha : Portál, 1997, s. 63.

nebolo počuť, modlitbu bolo cítiť. Áno, pápež je fyzicky chorý. Patrí však k najjasnejším duchom našej doby.

Ján Pavol II., nástupca sv. Petra, prichádza po tretíkrát na Slovensko. Sledujete tlač, televíziu, rozhlas – čo všetko sa vyčíta tejto návšteve? Nielen financie, koľko to bude štát štát... Kritik i neveriaci či veriaci iných cirkví, nehovoriac o kresťanovi katolíkovi, si môže spočítať, a najmä uvedomiť, že takáto návšteva má byť prínosom pre národ, štát, Slovensko, pre veriacich a pre všetkých. Ján Pavol II. obdaroval sedem kostolov titulom „bazilika minor“, na svoj kostol. Nielen takto, ale rôznym spôsobom nám prejavuje svoju lásku, úctu a povzbudzuje nás k viere v Ježiša Krista, Božieho Syna, aby sme boli spasení.

Každý z nás poznáme následky dedičného hriechu. Ján Pavol II. chce prísť ako otec, brat, priateľ. Nie, aby sme ho oslavovali, ale aby s nami prežil naše bôle, kríže, ťažkosti, chce sa s nami rovnako aj potešiť. Pripravme sa na návštevu pápeža Jána Pavla II. uvažovaním a následne odpoveďou vlastného života. Národ je ohrozený. Časť národa je chorá na pýchu. Osobujú si moc a právo, ktoré patrí jedine Bohu. Potierajú Desatoro. Zavádzajú. Ľudský rozum a v mene slobody Božie príkazy, ako nezabiješ, nepokradneš, nepreriekneš krivé svedectvo..., učia prestupovať. A národu hrozí hluchonemota. Zvykáme si na chorobu, ktorá sa prejavuje tým, že sa stávame hluchými a nemými. Hluchí sa stávame na Boží hlas v nás, v svedomí. Sme nemí, mlčíme, keď máme hovoriť jasne a zrozumiteľne, čo je hriech.

Zastavme sa a pýtajme sa: nie sme už aj my hluchonemí? Prichádzame sem prosiť Boha o pomoc a sme ochotní počuť, čo od nás právom žiada Boh?

Ježiš sa ku každému z nás v evanjeliu prihovára ako k hluchonemému: „*Effeta*“, čo znamená „*Otvor sa*“ (Mk 7,34).

Evanjelista sv. Marek opísal uzdravenie a následne udalosti po uzdravení, a končí slovami, že Ježiš „*dobře robí všetko: aj hluchým dáva sluch a aj nemým reč*“ (Mk 7,37).

Nikde v evanjeliu nečítame, že by Ježiš niekomu povedal: Chcem, aby si bol chorý! Kristus nikoho nemrzačí, ale každého, kto sa mu odovzdá, vedie k plnosti života, k slávnemu vzkrieseniu. Kristov súcit s nemocnými a jeho mnohé uzdravenia chorých každého druhu sú výrazným znamením toho, že „*Boh navštívil svoj ľud*“ (Lk 7,16) a že sa celkom priblížilo Božie kráľovstvo. Ježiš nemá moc iba uzdravovať, ale aj odpúšťať hriechy a prišiel uzdraviť celého človeka, jeho dušu i telo. On je ten lekár, ktorého potrebujú nemocní. Jeho súcit s trpiacimi ide tak ďaleko, že sa s nimi stotožní: „*Bol som chorý a navštívili ste ma*“ (Mt 25,36). Ježiš žiada od nemocných, aby verili. Pri uzdravovaní používa vonkajšie znaky. Hluchonemého zobral stranou od zástupu a vložil mu prsty do uší, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka. Inde im káže umyť sa. Viackrát

poznamenáva, že chorí sa ho snažia dotknúť a evanjelium hovorí, že z Ježiša vychádzala sila, ktorá uzdravovala všetkých (porov. Lk 6,19).

Natíska sa otázka: Prečo náš národ, ktorý sa percentuálne hlási ku kresťanstvu, ktorý v tak veľkom počte sa zúčastňuje na pútiach, prečo sa stáva chorým? Odpoveď môžeme vidieť v dnešnom evanjeliu. Ježiš hluchonemému povedal: „**Effeta, čo znamená „Otvor sa“**“ (Mk 7,34).

Evanjelistu o chorom napísal, že ho priviedli k Ježišovi a poprosili ho, aby ho Ježiš uzdravil. Nebolo by správne, keby sme prestali chodiť na púte či prestali sa hlásiť ku Kristovi. Je správne, že sme tu. To je však len prvý krok, čo od nás žiada Ježiš.

Stačí si zalistovať v novinách a časopisoch ohľadne návštevy Svätého Otca. Mnohí píšú, argumentujú, koľko to štát bude stáť. Mnohí v našom okolí si rovnako počínajú. Čo je to za kresťana, ktorý vyhlasuje, že si nepraje, aby sa z jeho daní platila táto návšteva. Potom sa už nečudujeme, keď iný, nie kresťanský politik, je proti návšteve pápeža, ale s pápežom sa chce stretnúť. Nie je chyba v nás? Nie je to choré?

Poznáme podobenstvá o horčičnom zrníčku, kvase, soli? Z týchto podobenstiev si zoberme poučenie, že aj keď nás je málo, nesmieme byť hluchí a nemí voči pravde. Od nás sa žiada, aby sme pomohli bratom a sestrám otvoriť sa pravde. Nik z nás by teraz nemal povedať, že uzdravenie nepotrebuje, alebo že iní potrebujú uzdraviť sa. Je správne, keď dáme vedomý a dobrovoľný súhlas Ježišovi, aby sa nás dotkol a uzdravil nás. Keď budeme zdraví, budeme môcť iným pomôcť sa uzdraviť. Ako? Všetci vieme, Ježiš sa nás "dotýka", aby nás uzdravoval vo sviatostiach.

Kto z nás je bez hriechu? Na kríž vzal Kristus celú ťarchu zla, sňal „**hriechy sveta**“ (Jn 1,29), pričom nemoc je len ich dôsledkom. Svojím umučením a smrťou na kríži dal Kristus nový zmysel utrpeniu: môže nás urobiť podobnými jemu a spájať nás z jeho vykupiteľským utrpením.

Kristus pozýva svojich učeníkov, aby ho nasledovali. Ježiš právom od nás žiada za naše hriechy a hriechy svojich drahých, svojho národa vziať na seba svoj kríž. A keď ho budeme nasledovať, nadobudneme nový pohľad na veci Božie.

Evanjelistu Marek hovorí o apoštoloch: „**Oni šli a hlásali, že treba robiť pokánie. Vyhнали mnoho zlých duchov, pomazali olejom veľa chorých a uzdravovali ich**“ (Mk 6,12-13).

Duch Svätý udeľuje niektorým ľuďom zvláštnu charizmu uzdravovania, aby ukázal silu milosti Ježiša Krista. O Svätom Otcovi Jánovi Pavlovi II. mnohí nielen hovoria, ale sa presvedčili, že všade, kde prichádza, prináša pokoj a uzdravenie. Je človekom, ktorý nemlčí, keď je niekomu i nepriateľovi

spôsobované zlo, krivda, bezprávie. Nemlčí, prosí, vyvíja aktivity, aby vo svete vládol pokoj a spravodlivosť.

Pápež sa modlí. Nezabúda na to, na čo často aj veriaci zabúdajú. Choroba duše a tela sa prejavuje aj preto, že sa modlíme len niekedy. Nestačí byť len niekedy kresťanom.

Žena v ankete o interrupcii povedala: „Verím v Boha, ale či Boh bude chovať dieťa, ktoré nechcem?“ Nie sú takéto slová choré?

Žena pri prijímaní na gynekológii pred potratom povie lekárovi: „Mohli by ste mi to urobiť v stredu či vo štvrtok?“ A keď sa lekár pýta, prečo, žena povie: „Viete, je prvý piatok.“ Nie je to choré?

A koľko je chorých matiek, čo konajú proti svedomiu, keď učia dcéry podvádzať ich svedomie. Koľko je chorých mužov, mládencov, ktorí roky pristupujú k spovedi, ale nevyznali sa, že robili nátlak na ženu či priateľku k interrupcii.

Nie sú chorí tí, čo ožobračujú svojich blízkych nevyplatenou mzdou, nútením znesväcovať nedeľu, čo sa nečestne obohacujú? Môže si takýto chorý užiť bohatstva, moci, slávy, keď iný pre jeho hriech plačú, trápia sa, sú prepúšťaní z práce, nemajú z čoho zaplatiť nielen tie základné poplatky pre domácnosť, ale nemajú za čo kúpiť potrebné veci svojim deťom.

Čudoval sa podnikateľ, keď kňaz nechcel prijať od neho finančnú pomoc, ktorú farnosť moc potrebovala. Prečo? Kňaz vedel, že sú to nečestne získané peniaze.

Nie je to choroba, hriech, keď mlčíme pri hriechoch iných? Keď schvaľujeme hriech iného? Keď sa tešíme pri hriechoch iných. Keď dáva radu na hriech? Keď nenapomíname pri hriechu? Keď sa robíme pri hriechoch slepí, hluchí, nemí? Ježiš k nám hovorí: „**Effeta, čo znamená „Otvor sa“**“ (Mk 7,34).

Zvlášť ku nám Boh hovorí, aby sme mali odvahu prosiť a modliť sa za chorých, najmä duchovne hluchonemých. Cítíme výčitku svedomia, že sme mlčaním a hluchotou spôsobili nejaké problémy? Začnime konať! Pán Ježiš každému z nás hovorí: „... **stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti**“ (2 Kor 12,9). Hoci v evanjeliu o hluchonemom nečítame o obetiach tých, čo ho priviedli k Ježišovi, naučme sa na vlastnom tele doplniť to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev (porov. Kol 1,24).

Každý z nás si uvedomujeme Ježišove slová: „Chorých uzdravujte“ (Mt 10,8)! Vieme, že toto poverenie a úlohu realizovať sme dostali v Cirkvi všetci od Pána Ježiša. Kto nám môže zabrániť nemlčať, nevidieť...?

Uvedomujeme si slová sv. Jakuba: „**Je niekto z vás chorý? Nech si zavolá starších Cirkvi a nech sa nad ním modlia a mažú ho olejom v Pánovom mene. Modlitba s vierou uzdraví chorého a Pán mu uľaví, ak sa dopustil hriechov,**

odpustia sa mu“ (Jak 5,14-15). Cirkevná tradícia tento obrad uznáva za jednu zo siedmich sviatostí Cirkvi.

Ježišove slová: „**Kto má uši, nech počúva**“ (Mt 11,15), platia i dnes. Je správne, že i počas modlitby učíme sa počúvať a hovoriť. Je správne, že svoj vzťah k Bohu, blíznym i sebe chceme vylepšovať. Pomoc nám sľubuje i Panna Mária: „Nebolo počuť, že by niekto, kto sa pod moju ochranu utiekal, mňa o pomoc prosil a žiadal, bol nevypočutý.“

Na záver jedno memento:

Kňaz rozpráva:⁶⁷ Nedávno som sa rozprával s jednou ženou - lekárkou, ktorá sa hrdila tým, že je ateistkou. A rovnako sa hrdila aj tým, že kedysi, keď bola študentkou - medicínou, bola veriacou. Patrila do spoločenstva ľudí, študentov, čítala Sväté písmo, meditovala, modlila sa a chodila k sviatostiam. Ale dnes už z toho nerobí nič. A je jej dobre, hovorí. Viera jej nechýba.

Pýtam sa jej na príčinu zanechania viery. Hovorí: „Keď som bola veriacou, v istom momente som začala cítiť vieru ako bremeno. Patrila som do istého spoločenstva, kde som bola duchovne vedená... Ja som chcela žiť svoju mladosť. Nechcela som páchať hriechy, chcela som len žiť svoju mladosť. Chcela som sa modliť, ale chcela som sa aj zabávať. A toto mi nebolo dovolené. Isté veci, v ktorých som ja nevidela nič hriešneho, mi boli predstavené ako nedovolené, ba priam hriešne. A tak ja som nerobila nič iné, len si spytovala svedomie. Vo všetkom som videla len hriech... Začala mi chýbať zo života radosť... A tak som jedného dňa so všetkým praštila a cítim sa úžasne voľná a slobodná. Viete, ako dobre sa žije bez náboženstva?“

Kto nesie zodpovednosť za jej odchod z Cirkvi? Myslím, že starší bratia, ktorí ju chceli formovať nie podľa Ježiša, ale podľa seba.

Zamyslíme sa aj nad tými, ktorých sme my urobili chorými. Ktorí sú naším pričinením hluchonemí. Pri náprave majme na pamäti: nebát sa prijať Ježiša, o ktorom museli jeho súčasníci konštatovať: Ježiš „**dobro robí všetko: aj hluchým dáva sluch a aj nemým reč**“ (Mk 7,37).

Je samozrejmé, že si denne i viackrát nájdeme čas a pozrieme sa do zrkadla. Aj evanjelium nám nastavuje zrkadlo. Je čas zadívať sa na seba. Vidieť nielen viditeľné, ale aj to, čo ukrývame pred očami iných. Uvedomiť si stav svojho vnútra, svoju chorobu, duchovnú hluchonemotu. A najmä liečiť sa, dať sa dotnúť a uzdraviť Ježišom. Sme Bohom stvorení na jeho obraz. Sme obdarení rozumom a slobodnou vôľou a práve to nás zaväzuje, aby sme boli zdraví. O toto zdravie prosme, vyprosujme sebe, drahým, národu pri príprave na návštevu Svätého Otca Jána Pavla II. Amen.

⁶⁷ Porov.: BUBÁK, M.: SVD. Správca UPECE v Bratislave.

24. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 8,27-35

Prečo kríž v živote?

V znamení kríža je naša spása.

Skúsme dať odpoveď na hádanku: Čomu sa žiadny človek nevyhne? Vyjadrime to jedným slovom. Tým slovom je kríž.

Skupina mladých chcela Božím slovom osloviť rovesníkov. Obrátil sa na firmu, ktorá vyrábala zrkadlá. Objednal niekoľko tisíc zrkadiel takej veľkosti, aby pohodlne vošli do vrečka. Na každé jedno zozadu pripevnil slová z dnešného evanjelia: Ježiš sa pýta: „A za koho ma pokladáte vy?“ Pod týmto citátom bolo: „Ak chceš vidieť, koho Boh oslovuje, pozri na druhú stranu.“ Tieto zrkadielka ako dar mnohých bezstarostných mladých ľudí aspoň na chvíľu zastavili a zaiste viacerí sa vážne zamysleli.

Ježiš nikomu z nás nechce pokaziť náladu. Naopak. Chce, aby sme objavili zmysel svojho života.

Na to upozorňuje Ježiš slovami: „***Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho***“ (Mk 8,34-35).

Ježiš učeníkom začína odhaľovať svoje tajomstvo, prečo prišiel ako človek na svet. Pomocou otázok, ktoré im Ježiš kladie, majú pochopiť, čo od nich bude Ježiš požadovať. Petrova odpoveď vedená Duchom Svätým vyjadruje, kto je Ježiš: Mesiáš! Apoštoli ešte nerozumejú Kristovmu tajomstvu o Mesiášovi a preto ich pouča: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych“ (Mk 8,31). Nazýva sa Synom človeka. Apoštoli v ňom vidia Mesiáša. Je Božím tajomstvom, že toto zjavenie, ktorého sa učeníkom dostáva, nemožno poznať len ľudskými zmyslami, že sa dá vidieť iba v Bohom darovanej viere. Božská podstata je skrytá pod vonkajším zjavom človeka.

To čo nasleduje po Ježišovom vysvetlení v správaní Petra, je úplný zvrat. Peter vedený Duchom Svätým vyznáva, že Ježiš je Mesiáš, ale nechápe poslanie Ježiša, Mesiáša v jeho poslaní. Tajomstvo Božieho Syna sa musí splniť v tom, že zvíťazí ako uvrhnutý do najväčšej biedy, ako obetovaný potupnej smrti. Ježiš tak koná vo vedomí blížiacich udalostí, ktoré majú svet spasiť.

Peter koná impulzívne, rýchlo, cíti sa hovorcom apoštolov a vznesie protest. Peter dostal tvrdé pokarhanie od Ježiša: „Chod' mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské“ (Mk 8,33), a pochopí ho po

nanebovstúpení Ježiša, keď príjme Ducha Svätého. Tvrdé slová, pomenovanie Petra Satanom, sú výstrahou pre tých, ktorý neprijmú Ježiša, bohočloveka s jeho utrpením za spásu celého sveta.

Ďalšie vysvetľovanie má pomôcť pochopiť, čo bude nasledovať. Apoštoli si musia osvojiť cestu, po ktorej kráčal Ježiš a ktorá sa stala cestou spásy. Apoštoli sa musia zasvätiť službe obety. Len ten, kto zaprie sám seba, kto sám sebe dokáže povedať „nie“, čiže dokáže vziať svoj kríž a bude nasledovať Ježiša, zachráni si život pre večnosť.

Do konca čias kto chce byť Ježišovým učeníkom, musí ho nasledovať po tejto ceste kríža, na ktorej jediným svetlom je viera v Boha.

Počas stavby Emerson Hall v Harvardskej univerzite dekan Charles Eliot oslovil psychológa a filozofa Williama Jamesa, aby navrhol vhodný nápis nad vchod do tohto nového domova filozofickej fakulty.

Po nejakom čase James poslal Eliotovi výrok gréckeho filozofa: „Človek je mierou všetkých vecí.“

James nedostal žiadnu odpoveď od dekana. Videl však, že na lešení, za ochrannou plachtou usilovne pracuje umelec. No keď sa práca ukončila a plachtu strhli, nastalo prekvapenie. Nápis znel: „Pane, čože je človek, že sa k nemu priznávaš?“ (Ž 144, 3).

Eliot nahradil Jamesov návrh slovami žalmistu. Na týchto dvoch nápisoch cítiť veľký rozdiel medzi zmýšľaním zameraným na Boha a zmýšľaním zameraným na človeka.

Je to výzva pre nás: Znameníím kríža začínajme a končíme deň a všetky modlitby. Robme znamenie kríža pomaly, veľkým pohybom od čela na prsia, od jedného ramena k druhému. Je to znamenie vesmíru a znamenie vykúpenia. Na kríži náš Pán vykúpil všetkých ľudí. Krížom posväcuje človeka až do posledného vlákna jeho bytosti. Preto to znamenie robíme pred modlitbou, aby do nás vnieslo poriadok a zapálilo nás, sústredilo v Bohu naše myšlienky, srdce a vieru. Po modlitbe, aby v nás zostalo to, čo nám Boh daroval.

Poľský dramaturg Bransteatter v hre Návrat márnوترatného syna (Varšava 1948) uvádza príklad zo života umelca Rembranta. Pred Rembrantovým rodinným domom v Leyde stojí kríž. Treba ho odstrániť, lebo hatí prenikaniu svetla do bytu a zabláňa výhľad. Drevorubači zotínajú kríž sekerami. A hľa, kríž vyrastá v jeho rodine. Rembrantovi umiera žena, stratí syna a dcéru, upadá do dlžôb, berú mu dom i obrazy. V poslednej núdzi nachodí cestu k Bohu, šťastie i svetlo, ktoré takéto reflexie vrhá na jeho maľbách. Duchovne obrozený vyznáva: „Keď človek chce dobre poznať cenu života, musí prejsť cez veľkú búrku. Každé stvorenie prináša na svet malý lúč svetla. Utrpenie a trpká krivda očisťujú toto svetlo, ktoré sa stáva čoraz jasnejšie ako briliant, keď ho brúsia.

Kde berú silu trpiaci, chorí, skúšaní? Odkiaľ tí, čo sa im venujú, čo znášajú s nimi tieto ťažkosti, čerpajú silu? Kde berú silu tí, čo v nebezpečnej práci riskujú pre iných životy a obetujú svoje životy? Ukážu na kríž: Kríž je našou silou i zárukou našej spásy.

Kríž nám patrí. Aj keby sme si vedeli život bez osobných krížov predstaviť, predsa ukrižovaný Ježiš je naša istota, nádej, ukazovateľ na ceste do večnosti s ním. O takej istote hovoril kardinál Cheverus.

Kázal v parížskej katedrále Notre Dame pôstne kázne. Hrnuli sa na ne zástupy veriacich, ba aj mnohí evanjelici. Tí boli jeho kázňami nadšení, ale nepáčilo sa im, že na kazateľnici je umiestnený veľký kríž Krista Pána. Kardinál sa to dozvedel a nasledujúcu nedeľu začal kázať takto: „Počul som, že niektorým mojim poslucháčom sa nepáči kríž, ktorý visí tu na kazateľnici. Chcem im vyhovieť, a preto ho dám odniesť.“ A zvesil ho a odovzdal kostolníkovi. A potom pokračoval: „A teraz vám vyrozprávam skutočnú udalosť, ktorá sa tu v meste nedávno stala. Akýsi zloduch si počkal v úzkej uličke na bohatého človeka, ktorý si pokojne kráčal po ulici. Vyrútil sa na neho, zrazil ho na zem, aby ho zabil a okradol. Videl to náhodný chodec, veľký silák, priskočil, odsotil zločinca a svojím telom zakryl slabého človeka, aby ho ochránil. V tom sa zločinec rozzúril a z pomsty za to, že mu chodec prekazil plán, vrazil mu nôž do chrbta a utiekol.

Túto scénu videl z vysokého okna svojho ateliéru akademický maliar. Bol taký vzrušený, že v nasledujúcich dňoch namaloval túto udalosť na plátno. Potom vyhľadal zachráneného muža a priniesol mu obraz. A ten pohnutý pohľadom na obraz zvolal: „Ó, drahý majstre, vy ste na obraze zachytili pravú podobu môjho záchrancu, ktorý ma zachránil svojím telom. Predajte mi ten obraz, kúpim ho za hocakú vysokú cenu, lebo chcem mať svojho záchrancu stále pred očami.“

A kardinál pokračoval: „Tu na kazateľnici visel obraz nášho záchrancu Ježiša Krista. Zachránil nás od večných trestov za hriechy. Zakryl nás svojím telom a dal si prebodnúť svoje srdce z lásky k nám. Mohol by teda niekto z vás rozumne odmietajť portrét nášho záchrancu?“

A všetci prítomní, všetci do jedného zdvihli ruky a volali: „Chceme naspäť kríž! Chceme ho naspäť!“ A znova zavesili kríž na kazateľnicu.

Ako si nevieme predstaviť Ježiša bez kríža, tak naše kríže majú zmysel jedine s Ježišom ukrižovaným. Uverili sme Ježišovým slovám: **„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho“** (Mk 8,34-35).

Náš život je často hádanka. Dokážeme ju vyriešiť s Ježišom, naším ukrižovaným Kráľom, ako to urobili ženy Pruska.

Pruský kráľ Frederik William III. sa počas svojej vlády ocitol vo vážnej situácii. Vojny vyčerpali kráľovskú kasu a kráľ začal pociťovať akútny nedostatok financií. Nechcel však sklamať národ a kapitulácia pred nepriateľmi bola nemysliteľná. Po starostlivom zvážení sa rozhodol obrátiť na ženy Pruska. Poprosil ich, aby priniesli na podporu národa svoje šperky zo zlata a striebra. Tie, ktoré tak urobili, dostali ozdobu z bronzu a železa, na ktorej bol nápis: "Dala som zlato za železo - 1813." Ženy na kráľovu výzvu odpovedali v hojnom počte. Zaujímavé je to, že túto ozdôbku od kráľa si vážili viac než šperky, ktorých sa vzdali. Dôvod je zrejmý: nápis všetkým pripomínal, že niečo obetovali pre kráľa a pre národ. Právě šperky prestali byť módne. Ani ženy, ani muži nenosili žiadne šperky okrem tejto kráľovej ozdôbky.

Mladí apoštolovali pomocou zrkadielok. My kresťania predstúpime raz pred svojho Kráľa bez ozdôb sveta, ale so znamením kríža.

Amen.

25. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 9,30-37

Poznávajme Božiu vôľu

Vždy sa pýtajme, študujme a žime to, čo od nás Ježiš očakáva.

Nemáte aj vy podobnú skúsenosť ako pani, čo si robila vodičský preukaz?

V autoškole im učiteľ rozprával o práci štvortaktného motora. Na konci prednášky sa inštruktor pýtal, kto tomu nerozumel. Prihlásili sa asi štyri. Vec vysvetlil ešte raz. Znova sa spýtal, či je ešte niekto, kto nerozumel.

Pani hovorí: „Obzrela som sa okolo, ale pretože žiadna ruka sa nezodvihla, neprihlásila som sa ani ja. Po hodine som sa pýtala muža vedľa seba, či tomu rozumel. Záporne pokrútil hlavou. Poznamenal: „Nebudem na seba vzťahovať pozornosť iných, že som nechápavý.“ Žena poznamenáva: „Keby som nemala švagra automechanika, ktorý mi to všetko vysvetlil ako malému dieťaťu, pretože som nie technický typ človeka, dodnes by som tomu nerozumela.“

Sv. Marek píše, ako apoštolovia počúvajú Pána Ježiša o tom, že ho zabijú, ale vstane z mŕtvych: „***Lenže oni nechápali toto slovo a spýtať sa ho báli***“ (Mk 9,32).

Nielen viacerí v autoškole, nielen učenici okolo Ježiša, ale koľko ľudí i dnes nerozumie slovám Ježiša. Naše „ja“ nám nesmie zabrániť poznať pravý zmysel slov Pána Ježiša.

Ježiš vedel, prečo Dvanásti mlčia. **„Oni mlčali, lebo sa cestou medzi sebou hádali, kto z nich je väčší“** (Mk 9,34). Predstava Dvanástich o obnovenom Dávidovom kráľovstve vyvolávala u nich spoločenské, politické myšlienky, kto bude mať vyššiu funkciu, postavenie. Ježiš veľmi jednoducho, aby to každý pochopil, čo je dôležité pre Božie kráľovstvo, podáva vysvetlenie. **„Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých“** (Mk 9,35).

V spoločenskom poriadku platí rivalita, konkurencia, spoločenská prestíž... V nadprirodzenom živote platia iné hodnoty.

Ježišove slová: **„Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých“** (Mk 9,35). Platia a budú platiť až do konca čias. Je pravdou, že Ježišove slová nám spôsobujú ťažkosti, trvá nám to často dlho, kým ich poznáme, osvojíme si ich a podľa nich žijeme.

Dnes je nedeľa masmédií. Zvykli sme si počúvať či sledovať programy v rozhlase a televízii. Chcú nás osloviť, získať, ale záleží od nás, my sa musíme rozhodnúť. Nik nás nebude brať na zodpovednosť, či a ako sme zrealizovali ponúkané hodnoty v masmédiách.

S postojom k Božím slovám, učeniu Ježiša je to celkom iné. Každý človek obdarený rozumom a slobodnou vôľou, keď sa stretáva s Božím slovom, je povinný zaujať taký postoj, ktorý mu prinesie odmenu od Boha. Preto je správne počúvať Božie slovo, správne prijímať a úspešne plniť. Môžeme nielen počuť, ale aj vidieť, ako koná Ježiš. Príklad Kristov je potrebné si osvojiť, veď sme kresťania. Nie je rozhodujúce meno, hodnosť, titul, ale vernosť k plneniu služby, ktorú máme vykonávať. Ježiš najdokonalejším spôsobom plnil svoje poslanie. Byť služobníkom a ešte všetkých, byť posledný, to nevyvoláva túžbu tak žiť, naopak. A predsa podľa Ježišových slov toto je jediná správna cesta. Po takejto ceste šli všetci svätí, všetci prví na čele s Ježišom, ktorý je prvý, pretože sa stal sluhom pre všetkých, ktorý neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a ktorý zomrel za hriechy všetkých.

Čím niekto zastáva vyšší úrad, čím je potrebnější, tým cennejšia je jeho pozícia. Čím väčší okruh ľudí používa jeho služby, tým zodpovednejšie musí pristupovať k svojmu úradu. Ako veľmi bola cudzia idea obety apoštolom, keď sa hádali o prvenstvo. Nechápali ešte slová a príklad Ježiša. Preto im pripomína službu ako jedinu mieru veľkosti.

Dieťa bolo za čias Ježiša zaznávané, bezvýznamné, podceňované. Keď ho Ježiš kladie do prostriedku medzi nich, pripomína veľkosť tých, ktorí sa o dieťa starajú. Na príklade dieťaťa Ježiš učí, že nielen apoštoli, ale všetci tí, ktorým sú iní zverení, musia slúžiť aj bezvýznamným, podceňovaným, teda aj zvereným.

Dostáva sa nám poučenia, ako máme sa správať a postupovať, keď sme predstavení. Akí sú najlepší rodičia? Tí, čo sa verne a zodpovedne starajú o svoje deti pred Bohom i spoločnosťou. To platí aj o všetkých predstavených. Rozhoduje ich láska, vernosť, spravodlivosť, česťnosť, zodpovednosť, ako sa správajú o každého a všetkých zverených. V Ježišovom dieťati z evanjelia je potrebné vidieť všetkých nám Bohom zverených. Prijat' dieťa znamená prijať samého Boha.

Blížili sa maturity. Študenti jedného gymnázia si rozdeľovali maturitné otázky, ktoré mali vypracovať. To určite viacerí poznáte. Tie sa potom oxeroxujú a každý bude mať kompletne všetky odpovede. Všetko by bolo fajn, keby sa večne frľajúcemu spolužiakovi zase nezdalo, že dostal tie najťažšie otázky a že literatúra nie je práve jeho koníček. Spolužiačka na to reagovala slovami: „Vieš, svet je omnoho lepší, než by bol, aj preto, že Michelangelo nepovedal, že stopy nemaľuje...“

Spomínate si na text piesne, ktorý znie:

Svet je oveľa lepší, ako by bol,
keby Noe povedal, že Archa ani zvieratá nie sú jeho odbor...
Mojžiš povedal, že sa s faraónom a s Egypťanmi nebude naťahovať...
Dávid povedal, že obry nie sú jeho parketa...
Ján Krstiteľ povedal, že púšť nie je jeho štýl...
Mária Magdaléna povedala, že ona nikomu nohy umývať nebude...
Peter povedal, že pohania ho nezaujímajú...
Pavol povedal, že sa nebude unavovať písaním listov...
A čo je najdôležitejšie:
Mária povedala, že sa necíti na to, aby porodila Spasiteľa...
A Ježiš povedal, že kríž je pre neho príliš potupný...

Príliš často zabúdame na slová Pána Ježiša: „**Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých**“ (Mk 9,35). Niekedy sa nám zdá, že musíme robiť veci, ktoré sú pod našu úroveň, ale môže byť väčšie poníženie, než poníženie Božieho Syna, od narodenia v chlieve až po potupnú smrť na kríži?

Je veľmi jednoduché realizovať sa, ale to nie je služba, keď robíme len to, čo sa nám páči, čo nás baví. Cirkvi ubližujú viac tí, ktorí sa presadzujú podľa svojich predstáv a záujmov, než tí, ktorí nerobia nič. Čaká ťa dnes niečo, čo je pod tvoju úroveň? Niečo, čím sa podľa mienky iných zhadzuješ? Myslí na to, že časom by mohol niekto povedať: „Svet je omnoho lepší, než by bol, pretože.... povedz, doplň svoje meno, nepovedal: „To nie je nič pre mňa...“⁶⁸

⁶⁸ Porov.: D. M.: *To nie je nič pre mňa*. Denník mladých, 2003, č.8, s. 46.

Ježišove slová: „**Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých**“ (Mk 9,35), ktoré povedal pred jeho bezprostredným utrpením, majú osobitný zvuk. Vieme, že boli nielen vyslovené, ale aj žité a pretrpené. V týchto slovách zaznieva veľké: „Áno, Otče!“
Uvedomujeme si aktuálnosť, ako realizovať otázku: ako ja chcem byť prvým, aby môj život s Kristovým návodom bol jasne a konkrétne zrealizovaný. Poslúžiť môže aj príklad:

Piataci na základnej škole sa rozhodli zriadiť si internetovú stránku. Pani učiteľka informatiky im pomohla vytvoriť stránku na servere a žiaci sami sa mali rozhodnúť, čo na ich stránke sa má nachádzať. Mali aktualizovať stránku. Keď už mali svoju www.piatac.sk, žiaci chceli, aby ich stránku čím viacerí navštívili, preto na prvej stránke napísali: „Naša WWW je najlepšia na svete. Sme prví v škole. Ak s tým nesúhlasíš, tak napíš!“

Aké bolo ich prekvapenie, keď už na druhý deň v internetovej poštovej schránke čítali slová: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých. J.“ Namiesto podpisu len písmeno J. Kto to napísal? Chlapci chceli zistiť adresu odosielateľa, z akého serveru prišla odpoveď, ale nič im to nehovorilo. Potom všetci špekulovali, kto je to ten „J.“. Ján, Jozef, Jaroslav?

Nevedeli, že tie slová im poslal ich pán kaplán, ktorý má tiež internet. Rozuzlenie prišlo na hodine náboženstva. Pán kaplán sa žiakov pýta: „Vie niekto, o čom bolo v nedeľu evanjelium?“ Nikto nevedel. A tí žiaci, čo nechodia do kostola, nevedeli o čo ide. Potom im pán kaplán Jozef prečítal nedeľné evanjelium. Keď prečítal slová: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých“ (Mk 9,35), celá trieda vedela, o čo ide. „Ááá! To náš pán kaplán nám napísal tieto slová!“

„Ja?!“ Prekvapenie kaplána bolo také veľké a prirodzené, že všetci žiaci, ktorí si boli istí, zvolali: „Áno!“ A jednotlivo volali: „Veď súhlasí aj podpis: „J.“. Keď sa utíšila trieda, kaplán pokračuje: „Nie iba meno Jozef začína sa na „J.“. Tieto slová nie sú moje, ale povedal ich niekto iný.“

„Kto?“ zvolala celá trieda, ktorá sa už tešila, že objavili autora. Na to kaplán povie: „No kto, predsa? Ježiš.“

Celá trieda stíchla. „Ježiš nemá na internete adresu,“ poznamenal ktorýsi chlapec.

Vieme, že Ježiš nemusí mať počítač, aby sa k nám prihovril hoci cez internet. Boh sa prihovára k nám cez tých, ktorým sme zverení, ktorí sú nám zverení. A dokonca i cez neveriacich hovorí Boh k veriacim, a naopak. Na internete je mnoho stánok. A keď je Ježiš v srdci človeka, v našom srdci, hovorí aj cez nás, a rovnako aj ku nám.

Kňaz Jozef, ktorý si pozrel internetovú stránku a vetu na prvej strane, správne a poučne zareagoval. Poučil ich, že nie je správne sa chváliť, namýšľať si o sebe, hoci by sme boli akokoľvek dokonalí. Nikdy by sme nemali zabudnúť na

Ježišove slová: „***Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých***“ (Mk 9,35).

Keď máme aj v oblasti viery ťažkosti, že nerozumieme ako žena v autoškole, nemajme strach a nebojme sa ako apoštoli. Pýtajme sa znova a znova. Učme sa! Dajme si veci vysvetliť. I Svätý Otec Ján Pavol II. nám v Bratislave povedal: „Nehanbite sa za vieru!“

Amen.

26. nedeľa v Cezročnom období „B“ Mk 9,38-43.45.47-48

Pokušenie

Vedieť a chcieť bojovať proti pokušeniu.

Kto z nás sa ešte nestretol s hriechom? Je potrebné hovoriť o hriechu? Vieme definovať, čo je to hriech? Čo je to dedičný hriech, osobný hriech? Aký je rozdiel medzi ťažkým a ľahkým hriechom?

Arabi vymysleli veľmi peknú povesť o tom, ako vznikla púšť. Na počiatku bol celý svet jednou veľkou záhradou. Po stvorení človeka Boh povedal: „Vždy, keď urobíš čosi zlého, pustím na zem jedno zrnko piesku.“ Ľudia to však nebrali vážne. Čo je to sto či milión zrníkov piesku v záhrade plnej kvetov?“ Utekajú roky a počet ľudských hriechov stále rastie. A rozširujú sa potoky a kopce zrní piesku, a ničie zeleň na svete. Týmto spôsobom vlastne vznikli púšte, ktoré stále zväčšujú svoje rozmery.⁶⁹

Niektorí by namietali, čo je to zrníčko piesku. A jedno zrnko piesku a k nemu druhé zrníčko piesku a vznikajú nesmierne veľké púšte. Každá vec sa skladá z drobností. A nie je to podobné s hriechmi ľudstva, našim hriechom? A ľudia i keď veria a vedia čo je hriech, často sa správajú nerozumne.

Chlapec, keď ho kňaz napomínal, aby zmenil svoje správanie, povedal: „Chcel by som byť psom.“ „A to prečo?“ „Lebo by som mohol bez výčitiek svedomia robiť to, čo kňaz nazýva hriechom.“⁷⁰

Je správne príkladom bojovať a učiť, ako nepáchat hriech.

⁶⁹ PELLEGRINI, P.: *365 zamyslení na každý deň*. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 1998, s. 86.

⁷⁰ KLIMASZEWSKI, S.: *Evanjelium v živote dieťaťa A*. Bratislava : Vydavateľstvo Alfa, 1992, s. 31.

Syn žiadal otca o vec, ktorú mu nemohol dať bez hriechu. Vtedy otec povedal synovi: „Keby som mal dve duše, mohol by som jednu stratiť kvôli tebe a druhú si zachovať pre seba. No keďže mám iba jednu dušu, nemôžem, a ani nechcem ju stratiť, hoci ťa mám veľmi rád.“

Hriechu, pohoršeniu, pokušeniu hovorí Ježiš. O každom človeku, ktorý iným pomáha chrániť sa hriechu, Ježiš hovorí: „*Nepríde o svoju odmenu*“ (Mk 9,41).

Ježiš v evanjeliu venuje pozornosť najmä pohoršeniu. Realita hriechu sa dotýka každého človeka. Potrebné je venovať pozornosť tomu, čo privádza k hriechu, čo navádza na hriech. Už pokušenie, ktorému sa nevenuje primeraná pozornosť, ruina človeka v prirodzenom i nadprirodzenom živote. Hriech nielen naruša, ale i ničí vzťah človeka s Bohom. Pokušenie sa nesmie a nemôže podceňovať.

Keď Ježiš hovorí: „Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka, odtni ju“ (Mk 9,43). Podobne je to s nohou, okom... Ježišove slová neznejú divne. Neznamenajú len niečo obrazné. Ježiš nechce z nás mrzákov, kaliky, ale rozhodné naše konanie proti každému hriechu. Napríklad vedieť sa kontrolovať a ovládať v túžbach, náladách, prianiach, pohnútkach... Keď moje oko túži vidieť čosi proti láske, pravde a spravodlivosti, nemusím si oko vylúpiť, ale rázne konať, odvrátiť zrak, nevenovať pozornosť, ktorá by postavila človeka proti príkazom Božím. Tiež platí vedieť sa kontrolovať, kde chcem ísť, s kým a prečo sa stretnúť. Ak niečo má poškodiť dušu, je našou povinnosťou konať, čiže neísť, nezúčastniť sa, nenavštíviť. Ježiš jasne učí, že sme povinní zlikvidovať každú príčinu hriechu. Vzdialiť sa od každého hriechu. Zachovať si priateľstvo s Bohom za každú cenu, i cenu straty vlastného prirodzeného života. Nadprirodzený život, život v priateľstve s Bohom, večný život, má a musí mať prednosť pred prirodzeným životom, životom bez Boha, dočasným životom. Jednoducho, Kristus žiada bojovať proti hriechu. Nepodceňujme všedný hriech.

Hriech je možné prirovnať ku chorobe, ktorá môže spôsobiť smrť. Chorý sa musí liečiť. Chorobám treba predchádzať. Choroby sa nesmú podceňovať. Vieme, čo dokáže spôsobiť chrípka, angína, jeden zápal...? Keď vieme mať starosť o choré telo, je správne chrániť si svoju dušu pred každým hriechom. Učíme sa poznávať a predchádzať chorobám tela, je správne rovnako poznať, čo je hriech, čo pokušenie a primerane a zodpovedne hriechom predchádzať. Choroby nevyliciteľne rýchlo môžu končiť smrťou.

Jeden muž veľmi šikovne a obratne chytal jedovaté zmiže, ktoré potom zasielal do blízkeho mesta k lekárnikovi, ktorý z ich jedu pripravoval lieky. V jedno odpoľudnie sa mu

obzvlášť darilo – chytil 15 kusov. Keď sa vrátil domov, bol veľmi unavený. Ani večerať sa mu nechcelo. Podľa zvyku uložil zmije do nádoby, ktorú síce zakryl, ale veko veľmi nedoliehalo. Lahol si a hneď zaspal.

V noci sa zmije dostali zo svojho väzenia, plazili sa a hľadali teplo. Našli ho na lovcovom tele. Keď sa lovec zobudil, zmeravel hrôzou. Videl a tiež cítil, že zmije sa obtočili okolo jeho krku, nôh a rúk – okolo celého tela. Bol to ťažký stav. No zachoval si chladnú hlavu a ani sa nepohol, aby ho azda niektorá z nich neuštipla.

S odovzdanosťou do Božích rúk trpezlivo čakal na ráno. Keď slúžka vošla do domu, zavolať na ňu: „Nechod sem! Chod' a naplň veľký hrniec do polovičky s teplým mliekom. Potom ho sem dones, veľmi opatrne a ticho, a postav ho do prostriedku izby!“

Keď už hrniec bol uprostred izby, začali zmije, cítiac mlieko, opúšťať svoju skrýš. Lovec cítil, ako sa mu uvoľňujú ruky i nohy. Trpezlivo a s radosťou vyčkal, kým sa všetky odplazia. Potom vyskočil, a zmije, omámené mliekom, jednu po druhej šikovne usmrtil. Potom si kľakol na kolená a ďakoval Bohu za záchranu. Hneď v ten deň odkázal lekárnikovi, že s touto prácou končí, aby už žiadnu dodávku zmijí neočakával.

Čo robiť, aby sme zlikvidovali príčiny hriechu? Najprv treba poznať príčiny a okolnosti hriechu. Poznať seba, svoje zápory i klady, okolnosti, kde, s kým žijeme. Jedná nedokonalosť, zanedbanie dobra môže vyvolať reťazovú reakciu viac hriechov po sebe nasledujúcich a často na začiatku zlý koniec nevidieť. Z lenivosti k modlitbe môžu vystáť ďalšie a závažnejšie hriechy. Po odkrytí hriechu je potrebný rázny a rozhodný odpor, jednoducho povedať hriechu nie!

Bartolomé Esteban Murillo (1617 – 1682) namaľoval obraz, ktorý zobrazuje sv. Jána z Boha, ako nesie na pleciach akéhosi chorého človeka. Pred ním ide s lampášom Ježiš.⁷¹

Obraz hovorí, že kto úprimne bojuje s pokušením, nikdy nie je sám. Boh dáva dostatok posily, ľuď, okolností na pomoc a sám Ježiš nám dáva svoju milosť.

Mnohí nábožní ľudia sa nachádzajú v stave takmer stálej nevernosti v „maličkostiach“; sú netrpezliví, chýba im láska v myšlienkach, úsudkoch i slovách, sú falošní v rozhovoroch i vo svojich postojoch, ťažkopádni a ľahostajní v prejavoch nábožnosti, neovládajú sa a majú príliš mravne neviazanú reč, ľahkomyselne znevažujú dobré meno blížneho. Poznajú svoje chyby a nedostatky a možno sa z nich aj vyznávajú v spovedi, ale neľutujú ich seriózne, ani nepoužívajú prostriedky, aby nad nimi zvíťazili. Nepozastavujú sa nad tým, že každá z týchto nedokonalostí je ako olovené závažie, ktoré ich ťahá nadol, nie sú si vedomí toho, že začínajú myslieť čisto ľudsky a vo svojom konaní sa riadia výlučne dočasnými motívmi a ani si neuvedomujú, že obyčajne kladú odpor darom milosti a zle ich užívajú. Takto stráca duša jas svojej krásy a Boh sa od

⁷¹ WOJTOWICZ, K.: *O kázni a dáždnikoch*. Bratislava : Lúč, 1991, s. 31.

nej čoraz viac vzdáľuje. Postupne duša stráca svoje styčné body s Bohom: nevidí v ňom milujúceho a milovaného Otca, ktorému sa oddáva so synovskou nežnosťou; niečo sa postavilo medzi ňu a Boha.

Nesmieme sa spoliehať len na svoje sily, skúsenosti, šikovnosť, aby sme nepodľahli pýche a pýcha predchádza pád. Pýcha je často začiatok pádov. Pýcha sa skrýva v nejednom pokušení.

Bol raz jeden vynikajúci umelec – sochár. Dokonale ovládal svoje umenie reprodukovat' seba samého ako sochu. Nebolo možné rozoznať kópiu od originálu. Jedného dňa sa dozvedel, že ho hľadal anjel smrti. Zhotovil dvanásť kópií seba samého. Keď prišiel anjel, bol celkom bezradný. Nevedel rozpoznať, ktorý z týchto exemplárov je hľadaný umelec. Bez úspechu sa vrátil do neba. Čoskoro sa však vrátil znova k umelcovi, lebo mu skrsla v hlave zaujímavá finta.

Postavil sa pred trinásť exemplárov a hovorí: „Majster, vy ste génius, keď dokázate tak dokonale vytvoriť svoje kópie. No ja som predsa objavil malú chybičku na vašej práci.“ Umelec hneď vyskočil a povedal: „To nie je možné. Aká je to chyba?“ „Presne tá, ktorú ste práve urobili,“ odpovedal anjel a odniesol si originál do večnosti.⁷²

Táto rozprávka odhaľuje ľudskú slabosť, pýchu. Dokonalý umelec, obdarený takými schopnosťami, prezradil sám seba svojou ľudskou slabosťou. Pretože bol pyšný a márnomyseľný, nepriznal si žiadnu chybu a pokladal sa za neomylného. Ak povieme slovo človek, znamená to zároveň slabosť a chyby, hriech a omylnosť. S perfekcionalistami a s dokonalými svätuškami je veľmi ťažké sa znášať. Kresťanská tradícia vždy realisticky počíta s ľudskou slabosťou a s ľudskými chybami. A kto prizná svoje chyby pred Bohom, tomu budú odpustené.

Nikdy pokiaľ žijeme na zemi, do posledného dychu si musíme a chceme dávať pozor. Pokušeniu sa nemusíme vyhnúť ani na smrteľnej posteli.

Do nemocnice priviezli pacienta s cievnou mozgovou príhodou. Je to vlastne človek v najlepších rokoch. K čomu vlastne došlo? Vďaka prasknutiu cievky sa zaliala krvou určitá oblasť mozgu. Vďaka rýchlemu a odbornému zásahu lekárov bol pacient zachránený. Lenže zásah bol veľmi veľký a lekár bude musieť učiť pacienta zasa chodiť, rozprávať, pohybovať rukami – pôjde o zdĺhavý proces. A aj keď pacient prejde rehabilitáciou, bude na ňom poznať podľa reči, pohybov a reakcií, že organizmus je čiastočne ochromený. Ak sa bude zásah opakovať, následky budú oveľa vážnejšie, dokonca pri opakovaných zásahoch môže dôjsť k smrti.

⁷² Porov.: Nitra : Hlasy z domova a misií 1998, č. 3, s. 6.

U hriechu ide o niečo podobné. Každý hriech, i keď je odpustený, zanecháva po sebe stopy.

Je krásne a chvályhodné, že chceme zabrániť šírenie púšte – hriechov. Dbajme o svoju dušu, máme ju len jednu ako otec, čo miluje syna, ale nemôže, nesmie súhlasiť s hriechom. Pretože naša vlasť je v nebi, kde chceme za vernosť, statočnosť života na zemi od Boha večnú odmenu.

Amen.

27. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 10,2-16

Manželstvo

Vieme, čo ukrýva toto slovo.

Nebude to pre vás si ťažko predstaviť.

Vnúčence prezerajú album s fotografiami. Stará mama sa zadíva na čiernobielu fotografiu čiastočne zožlknutú. V očiach sa jej objavia malé slzičky. Vnúčatko nerozumie, čo sa deje a potom zvolá: „Starká, to si ty tá nevesta?“ Stará mama prikývne a k slzičke sa pripojí úsmev na tvári. „A ten muž vedľa je dedko?“ Vnučka nečaká na odpoveď. Prvý raz vidí dedka, ktorý zomrel skôr, ako sa narodila.

Ako dobre sa to počúva, keď nielen dcérka mame a otcovi, vnúčatko babičke a dedkovi, ale aj muž a žena po rokoch svojej manželke a manželovi povedia: „Mám ťa rád. Mám ťa rada!“

Ako to bolí, keď to nemá syn či dcéra komu povedať, pretože je sirota živých rodičov. Ako to bolí, keď ženu opustí muž a žena opustí muža. Keď to, čo považovali za šťastie, keď si mysleli, že sú pre seba stvorení, zrazu už neplatí.

Čas, móda, filozofia, mienky a názory neuberajú na pravdivosti slov Pána Ježiša: „**Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje**“ (Mk 10,9).

Ježiš, Boží Syn, prijal ľudskú prirodzenosť. Bol Žid, vyrástol v rodine Jozefa a Márie ako prvorodený a jediný dieťa. Sám neuzavrel manželstvo, hoci manželstvom nepohrdal, naopak. Ježiš neprišiel zrušiť Zákon a prorokov, ale naplniť (porov. Mt 5,17). O tom hovorí aj udalosť evanjelia, keď farizeji pokúšajú Ježiša, „... **či smie muž prepustiť manželku**“ (Mk 10,2).

Manželstvo je viac ako len zmluva. Je základným ustanovením ľudského života. V manželstve chce Boh od muža a ženy, aby sa osvedčili a v napĺňaní Božej vôle dozreli. Muž a žena v prísnej škole lásky sa učia všetkým ľudským a božským cnostiam. Boh stvoril muža a ženu pre jasný cieľ. Cieľ manželstva nie iba privádzať na svet deti, tieto deti vychovávať, ale aj vzájomne si pomáhať pri spolužití. V obraznej reči svojej doby v Knihe Genezis vysvetľuje vzťah medzi mužom a ženou. Obaja sú stvorení jeden pre druhého. Manželská láska je silnejšia ako všetky ostatné ľudské záväzky. Z toho vyplývajú dôsledky pre jednotu a nerozlučiteľnosť manželstva.

Mojžišov zákon poznal možnosť manželskej rozluky v tom zmysle, že muž mohol prepustiť manželku, musel jej však vystaviť priepustný list, doklad o rozvode. To urobil Mojžiš pre tvrdosť srdca v jednom prípade a to pri nevere.

Ježiša farizeji práve s touto informáciou pokúšajú. Ježiš sa neuspokojuje s informáciou o tom, čo Zákon dovoľuje. Zaujíma Ježiša mravný príkaz a ten vyplýva zo samého poriadku stvorenia, keď Boh stvoril muža a ženu ako rovnocenných partnerov osobného, nielen sexuálneho spoločenstva, a preto manželstvo muža a ženy je čo do svojej podstaty nedotknuteľné. Otázku, či Ježiš nerozlučiteľnosť manželstva postavil ako prísny zákon, alebo „len“ ako vysokú mravnú požiadavku, pravdepodobne nemožno takto postaviť. Ježiš sa pýta na vlastnú, pôvodnú Božiu vôľu a tá je záväzná.

Rozvod nie je vynález našich dní. Už za čias Krista, už pred Kristom sa diskutovalo o nerozlučiteľnosti manželstva. Vzťahy muža a ženy sú dôležitým stavebným, duchovným materiálom šťastia osobného, rodinného i spoločenského. Keď sa narušia základy, korene, a keď sa celkom zničia, človek hľadá možný nový začiatok a to platí aj o manželskom spolunažívaní. O tom vedel aj Mojžiš. Bol nútený členmi svojho národa hľadať riešenie. V Knihe Deuteronomium, piatej knihe Mojžišovej, je zákon o prepustení manželky. Nejde o vyhlásenie manželstva za neplatné, ale o manželskú rozluky. Muž mohol manželku prepustiť, keď u nej zbadal „niečo odporné“. Musela to byť vážna chyba, či telesná, alebo mravná. To prekrútili a zneužívali Židia v neskorších časoch, keď manželku prepúšťali pre hocikaké malé nedorozumenie. Pre platnosť manželskej rozluky musel muž napísať, prípadne dať napísať kňazovi pre manželku zapudzujúci list, ktorý podpísali svedkovia. Tento úkon často mal pomôcť, aby si vec premyslel manžel. Muž ženu vyhnal z domu. Takúto ženu si už nesmel po čase znova vziať ku sebe.

Ježiš vyhlasuje napriek týmto praktikám manželstvo za nerozlučiteľné.

Problém nespočíva v tom, že sa ľudia rozvádajú, ale že ľudia uzatvárajú manželstvo len z ľudských pohľadov. Manželstvo nie je zábava, lotéria, ak bude šťastie, vyjde, ak nie, nie. Manželstvo je celoživotný vzťah. Úkon uzatvorenia

manželstva je zodpovedný úkon slobodných a rozumných ľudí muža a ženy na celý život. Do tvojej a mojej smrti, tak mi Pán Boh pomáhaj...

K platnosti manželstva musia byť splnené viaceré okolnosti. Pred Bohom je možné uzavrieť len manželstvo medzi mužom a ženou, ktorí majú vek, sú bez záväzkov platných z iného manželstva, sú schopní žiť ako muž a žena (impotencia), nie sú rozdielneho kultu, keď medzi nimi niet prekážky posvätného rádu, sľub, nedopustilo sa únosu, nebol spáchaný zločin, nie sú pokrvní, keď nie je prekážka príbuzenstva, verejnej mravopočestnosti a zákonného rodičovstva.

Uzavretím manželstva musí muž opustiť otca a matku, a začať žiť so svojou manželkou. Rodičia nesmú zasahovať do podstatných vecí platnosti manželstva. Začiatok manželského života sa nevyhne ťažkostiam. Na to majú byť manželia pripravovaní. Ťažkosti nesmú byť príčinou nesprávneho riešenia, akým je rozvod. Dobrá výchova je zárukou pravého šťastia manželov i celej rodiny a spoločnosti.

Manželvia majú poznať svoj zdravotný stav, ale Boh od nich vyžaduje čistú prípravu na manželstvo. To predpokladá, že spolunažívanie umožní rast vzájomnej lásky, ktorá bude schopná prinášať obete v spolunažívaní. Pred manželstvom je potrebné, aby sa primerane poznali. Svoj charakter, prednosti, zápory, záľuby, životné okolnosti, a usúdiť skôr ako si vyslúžia manželstvo, aby vedeli veci riešiť. Tu patrí aj náklonnosť k alkoholu, prílišný vzťah k rodine, priateľom, priateľkám, zachovanie vernosti, povinnosti, vzťah k deťom.

I napriek tomu si musia uvedomiť, že spoločný život prinesie iné vážne zmeny života, ktoré musia spoločne prekonávať. Manželstvo mení človeka a často k horšiemu. Chyby vyzozorované pred manželstvom nemožno brať na ľahko. Mylný je názor, že uzavretím manželstva sa odstráni nezhoda a ťažkosti spred manželstva. Uzavretie manželstva to nie je vrchol, méta, ale štart, ktorý si vyžaduje každodennú ochotu k obetiam, silu zachovávať manželskú vernosť. Môže nastať rozčarovanie, že manželstvo si predstavovali inak, že nepočítali s ťažkosťami v spolunažívaní.

Je požehnaním pre manželov, že denne objavujú nové úlohy, poslanie, zodpovednosť a keď spoločnými silami riešia radosti i starosti života. Manželvia sa učia celý život. Treba, aby si boli navzájom otvorení. Obohacujú sa navzájom, zdieľajú si radosti i žiaľ. Dialóg je dar pre každého z manželov.

Manželka významného hudobníka (Varchala) v ankete žena roka poznamenala: „Už si nepotrpím, aby mi na husličkách hral krásne, pre srdce bohaté melódie. Mám vždy radosť, keď mi pred koncertom doma či v zahraničí zavolá a povie: „Hrať budem najmä pre teba.“ Aj keď nepočujem tóny huslí, predsa je to obohacujúce pre mňa, že viem, že

ma môj manžel má stále rád, že ma miluje. A som šťastná, že mu môžem opätovať lásku.“

A vy, čo ste už odprevadili na večnosť manžela, manželku, viete, že Ježiš má pravdu, a že jeho slová: „**Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje**“ (Mk 10,9), sú bohatstvom, ktorému sa nevyrovná žiadny iný zväzok, priateľstvo, poklady...

Pre vás, čo sa chystáte uzavrieť sviatosť manželstva, je to výzva pripravovať sa na manželstvo zodpovedne, čestne a nezabúdať na modlitbu. Je krásne i to, že sa rodičia modlia za svojich dospievajúcich synov a dcéry, ale aj synov a dcéry v manželstvách.

Babička zatvorila album, pozrela sa na vnúcatá a spýtala sa: „Pomodlíme sa spolu za dedka?“ A vnučka so zopätými rúčkami šepkala Otčenáš. Modlitbu, ktorú ju naučila mamička.

Amen.

28. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 10,17-30

Zasvätený život

Cirkev má okrem laikov a diecéznych kňazov aj rehoľníkov a rehoľné sestry.

Každý z nás už videl, snád' sa aj rozprával, či má z rodiny, alebo máme priateľstvo s rehoľnou sestrou, rehoľným kňazom či rehoľným bratom. Čo vieme o rehoľnom živote? V čom je rozdiel medzi diecéznym kňazom a rehoľným? Prečo majú rôzne šaty? Kto sa môže zasvätiť Bohu rehoľnými sľubmi a čo sú to rehoľné sľuby?

Videli ste už na jar rozkvitnutú stráň bielymi snežienkami? A iste videli ste rozkvitnutú lúku. Kvety rôznej farby, vône, veľkosti, tvaru... Tak by sme mohli prirovnať Cirkev, v ktorej nie je len jeden spôsob, ako osláviť Boha na zemi. Pred týždňom sme počuli slová Pána Ježiša, že „**muž opustí svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele**“ (Mk 10,7-8). Ježiš vysvetľoval význam a potrebu manželského zväzku a nerozlučiteľnosti.

Dve sviatosti voláme stavovskými: manželstvo a kňazstvo. V Cirkvi máme aj iný stav, ktorý nie je sviatosťou, ale v mnohom sa zhoduje so sviatosťou kňazstva a to je zasvätený rehoľný život.

V evanjeliu sme počuli na Petrove slová: „**Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou**“ (Mk 10,28), túto Ježišovu odpoveď: „**Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry, alebo matku a otca, alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti, polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život**“ (Mk 10,29-30).

Z Božieho ustanovenia sú v Cirkvi medzi veriacimi vysvätení služobníci, ktorí sa volajú aj klerikmi a ostatní sa volajú aj laikmi. Obe tieto skupiny veriacich, zasvätení klerici a laici, primerane prispievajú k poslaniu Cirkvi. Ťažko by sme si Cirkev predstavili bez zasväteného života. Len stráň so snežienkami. Už v Skutkoch apoštolských čítame o diakonovi Filipovi, jednom zo siedmich, to je ten, čo pokrstil Etiópčana, správcu pokladne kráľovnej Kandaky (porov. Sk 8,27), ktorého Skutki apoštolské nazývajú „**evanjelistom**“ (Sk 21,8), lebo hlásal evanjelium, ktorý mal štyri dcéry panny, ktoré prorokovali. Z tejto správy vieme, že od začiatku sa v Cirkvi rozvíjal komunitný, spoločný život. To znamená, že Bohu sa darujú bezvýhradným životom muži a ženy spoločným životom v čistote – celibáte pre Božie kráľovstvo, v asketickom duchu, keď sa zriekajú vlastníctva majetku, čo dáva tušiť jeden spôsob zapojenia sa do prvotnej Cirkvi.

Čo hovorí história a súčasnosť o zasvätenom živote?

Zriekanie sa manželstva pre ohlasovanie Božieho kráľovstva na zemi, sa od začiatku v Cirkvi veľmi cenilo. Stav spomína už sv. Ignác Antiochijský († 115), ktorý povzbudzuje k trvalému celibátu, ale i iní cirkevní otcovia. Viac to boli ženy, čo sa takto zasvätili Bohu na celý život. Vieme o sv. Atanázi (295-373), ktorý viedol takýto život mlčania, modlitby, najmä rozjímavej modlitby a fyzickej práce, keď si zarábala na svoje živobytie. Na východe sa o mníšsky stav zaslúžil sv. Anton v 3. storočí (asi 250-365), ktorého voláme „otec mníchov“. Tento spôsob života pravdepodobne vychádza so slov: „**Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi**“ (Mt 19,21). Opustil domáci spôsob asketizmu a usadil sa na púšti. Nasledovali ho mnohí. Prvým zákonodarcom mníšstva je sv. Pachomius (asi 290-346). Dôraz sa kládol na samotu, kontempláciu a manuálnu prácu. Na západe na takýto spôsob života mal vplyv sv. Benedikt z Nursie (asi 480-547). Spísal regulu pre mníchov na základe rôznych skúseností mníchov. Rehoľa pomenovaná po sv. Benediktovi, benediktíni, sa stala rozhodujúcim činiteľom pre ďalšie asketické hnutia pre mužov i ženy. Modlitba a práca boli každodennou náplňou pod vedením predstaveného opáta.

Koncom 11. storočia začínajú vznikať po úpadku duchovného života žobravé hnutia, rehole. Historický život mníchov povstáva z úpadku a vznikajú centrá duchovného života, ako sú Cluny, Clairvaux, Chartres, Cîteaux a inde. Vzniká hnutie prísneho zachovávanía chudoby, živia sa žobraním, „kvestom“, dnes používa sa slovo „bratia“. Najznámejším vodcom z tejto žobravej skupiny je sv. František z Assisi (1181-1226). Pre svojich stúpcov napísal pravidlá života. Dnes oficiálne je zaregistrovaných 17 žobravých reholí. Tí si budujú centrá, kláštory a z nich vychádzajú evanjelizovať, kázať a učiť. Vznikajú aj ženské spoločenstvá. Po Trientskom koncile (1545-1563) začína nová forma zasväteného života, kde sa mnísi stávajú kňazmi. Už pred koncilom sv. Ignác z Loyoly (1491-1556) zakladá rehoľu Spoločnosť Ježišovu (1540), ktorá sa významne odlišuje od predchádzajúcich spôsobov zasväteného života. Dnes je do tohto druhu života na svete zainteresovaných asi deväťdesiat mužských a dvetisíc ženských duchovných rodín, reholí, kongregácií, ktoré sa presne označujú podľa svojej činnosti. Spoločný úmysel pre všetkých je služba, diakonia. Pracujú tam, kde je ich služba potrebná pre dobu, prostredie, požiadavky. Je to najmä katechéza, kázanie, výchova, misie, starosť o opustených, chorých, čiže sociálna a školská činnosť. Majú povolenie účinkovať buď na základe pápežského práva, alebo práv miestnych biskupov. Všetci rehoľníci, vyňatí alebo nevyňatí z právomoci biskupa, rehole majú svojich predstavených, ktorí členov rehole riadia. Všetci však patria medzi spolupracovníkov diecézneho biskupa v jeho pastoračnej službe.

Členovia zasväteného života majú svoje predpisy života, činnosti, na ktoré sa kandidáti najprv pripravujú a potom zaväzujú zložením sľubov na určitý čas, alebo najčastejšie na celý život. Vstup a celý ďalší život je stavaný na slobodnom a dobrovoľnom rozhodnutí. Tí, čo sa chcú zasvätiť, žiť tento spôsob života, pod vplyvom Ducha Svätého, po skúmaní, osvedčení sa pred tými, ktorí sú určení na formáciu, sľubmi sa darujú Bohu už zvláštnym spôsobom na zemi. Rehoľný život patrí k tajomstvu Cirkvi. Je to dar, ktorý Cirkvi dostáva od svojho Pána a ktorý ponúka ako trvalý životný stav veriacemu, ktorého Boh povoláva na profesiu evanjeliových rád. Rehoľný život má byť vo svojich rozličných formách znakom lásky samého Boha v reči našej doby. Spomeňme si na lúku, kde kvitnú rôzne kvety, farby, vône, veľkosti, tvaru...

Po určitom čase skladajú sľuby najmä tri: sľub čistoty, chudoby a poslušnosti. Niektoré rehole majú aj ďalšie sľuby podľa ich identity a charizmy, zamerania, postavenia a poslania.

Rôznym formám zasväteného života sú príbuzné spoločnosti apoštolského života, ktorých členovia bez rehoľných sľubov sledujú vlastný apoštolský cieľ spoločnosti.

Zaslúžili sa o rozvoj kresťanstva – viery a mravov, misií, vedy, umenia a kultúry. Kláštory boli centrom vzdelanosti. Dnes majú rehole univerzity, na ktorých študujú i neveriaci a inoveriaci, majú nemocnice pre všetkých, riadia iné školy, zariadenia podľa spirituality a zamerania, ktoré reholiam a kongregáciám do vienka vložili ich zakladatelia.

Rehoľníci si spomedzi seba volia predstavených rôznych stupňov na určitý čas, alebo aj do smrti. Majetok majú spoločný. Rozdiel medzi rehoľným kňazom a kňazom v diecéze je, že okrem čistoty a poslušnosti rehoľník sľubuje aj chudobu. Dnes je najmä v Európe pokles rehoľných povolání. V rozvojových krajinách a na misiách je viac rehoľníkov.

Je pravdou, že aj duchovní zložením sľubov, ktorými sa začleňujú do duchovných rodín, reholí a kongregácií, zostávajú len ľuďmi s chybami i prednosťami. Evanjeliové rady sa vo svojej rozmanitosti predkladajú každému Kristovmu učeníkovi. Stav zasväteného života sa teda javí ako jeden zo spôsobov „hlbšieho“ zasvätenia, ktoré má svoje korene v krste a úplne sa zasväcuje Bohu.

Na Slovensku pôsobí 22 mužských reholí a 34 ženských reholí. Venujú sa najmä sociálnej, školskej, zdravotnej a misijnej činnosti. Každá rehoľa si podľa svojich predpisov vychováva a formuje členov, spravidla šesť až dvanásť rokov. Niektoré mužské rehole nemajú kňazov. Členovia rehole majú rovnaké práva a povinnosti, ak predpisy neurčujú niečo iné, o čom členovia musia vedieť a si ich osvojiť. Prijímajú za členov väčšinou od 18 roku po 45 rok života. Rehole nefinancuje štát, ale žijú najmä z práce, ktorú konajú. Vyšší rehoľní predstavení sú združení v rade vyšších predstavených, niečo podobné ako biskupi pod názvom KBS – Konferencia biskupov Slovenska. Biskupom sa môže stať aj kňaz, člen rehole. Každá rehoľa je samostatná, čo sa týka riadenia, formácie či života.

Pán Ježiš často pri vážnych napomenutiach, poučení poznamenal: Kto môže pochopiť, nech pochopí... Ako pre manželstvo sa nehodí každý, hoci Boh stvoril muža pre ženu, a naopak. Tak zasvätený život nie je pre každého. Povolanie je dar, ktorý dáva Boh. Keď Boh povoláva, dáva i silu, ak človek spolupracuje s Božou milosťou. Preto mnohí nechápu zasvätený život. Vidia v ňom únik zo života, vypočítavosť, strach pred životom či manželstvom... Ale iní v ňom vidia hrdinov... Zasvätený život je správne vnímať ako dielo Božie. O tom hovorí aj odpoveď Pána Ježiša Petrovi: **„Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry, alebo matku a otca, alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti, polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život“** (Mk 10,29-30).

Áno, aj zasvätený je človek z mäsa a kostí, ale často sám sa diví riadeniu od Boha, o ktorom sa často presviedča. Každý zasvätený by vedel rozprávať svoje tajomstvá, ako ho Boh povolal, viedol, formoval, o svojich víťazstvách i porážkach, radoostiach i bojoch... Evanjeliové rady, čistota, chudoba a poslušnosť tvoria základ, ku ktorých sa pridávajú charizmy, poslania, určenia, v ktorých je možné vidieť riadenie Boha. Patrí sa Bohu ďakovať za každé povolanie. Kto môže pochopiť, nech pochopí. Pretože povolanie nie je iba ľudská záležitosť a už nie politická či iná.

Povolania skutočne sú kvetom na roli Božej. Boh si pozýva kedy chce, koho chce a za akých okolností on chce. Vid' rozkvitnutú lúku. Aj keď počuť kvičie hlasy, Boh riadi svet, Cirkev a každého človeka. Je krásne, keď vieme počúvať aj Boha, a nie iba čo vyhovuje našim náladám, predstavám, mienkam, názorom... Boh je strojcom šťastia človeka a o tom sa často presviedča ten, čo sa zriekol niečoho pre Božie kráľovstvo. Amen.

29. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 10,35-45

Misie ako výzva

Misionár je služobník podľa vzoru Ježiša Krista.

Dve otázky na úvod pre každého z nás: Dokážem hovoriť o misiách minútu? Ako kresťan katolík angažujem sa za misie?

Misie sú často chápané exoticky. Kraje ďaleko od nás, napríklad Afrika či Oceánia. Polonahí čierni ľudia, usmievavé deti, bradatý misionár rozdávajúc ružence, iná príroda, iné typy domov...

Aj na Slovensku je priestor pre misie a novú evanjelizáciu. Vyžaduje si to najmä nekresťanský štýl života, protikresťanská spoločenská situácia, absencia vedomostí najmä z oblasti viery a mravov, ale i povrchný prístup k tradícii, zvykové pristupovanie ku sviatostiam a iné. Evanjelium si vyžaduje primerané pretlmočenie do situácie nášho života. Nech je to kdekoľvek na svete, či „ad gentes – zámorské misie“, alebo „nová evanjelizácia – situácia, kde už kresťanstvo má svoju tradíciu“.

V roku 1827 bola vynájdená zápalka. Tenká drevená tyčinka s fosforovou hlavičkou, ktorá sa trením o drsný povrch zápalkovej škatuľky zapáli. Zápalka neslúži na

ohrievanie ani svietenie, na to je príliš malá a krátko horľavá. Slúži len na zapaľovanie. V styku s horľavou látkou ju zapáli, a tak malá zápalka môže zapáliť celý les. Malá príčina a veľký následok.

V nepokojných tridsiatych rokoch 19. storočia sa začali presadzovať nové hospodárske a politické pomery – aj výroba zápaliek sa začala v tejto dobe. Francúzska revolúcia viedla k ochudobneniu kedysi všemocného katolíckeho španielskeho a portugalského koloniálneho panstva, ktoré sa cítilo aj ako protektor misijnej práce. Vzostupujúci racionalizmus a osvietenstvo vysušilo v Európe náboženský život, a tým aj misijné oduševnenie. Okolo roku 1800 dosahovala misijná činnosť najnižší bod, na celom svete bolo sotva tristo misionárov. Vo Francúzsku boli kláštory rozpustené, cirkevný majetok skonfiškovaný. Zámorské misie zostali bez hmotnej pomoci, aj bez personálneho dorastu. Preto sa hľadali spôsoby, ako túto biedu odstrániť. Svetové meno si v tomto ohľade získala 23-ročná dievčina Pavlína Mária Jaricot. Roku 1822 založila v Lyone Spolok šírenia viery. Členovia mali týždenne obetovať malý obnos na misie, čo sa po desiatkach, stovkách a tisíckach dávalo dohromady a denne sa za misie mali modliť Otčenáš a Raduj sa... Začali vydávať misijné anály, ktoré uverejňovali nielen správy z misií, ale i pastierske listy francúzskych biskupov, čo malo vzbudiť oduševnenie za svetové misie. Čitatelia misijných análov sa mohli dozvedieť o prítomnom stave misií. Každé číslo obsahovalo informácie a zážitky misionárov, čo vo vtedajších časoch, keď ešte nebolo spravodajských agentúr, sa pociťovalo ako senzácia. Pavlína Mária Jaricot bola Bohom „vyrobená“ misijná zápalka.

Svet potrebuje misionárov doma i vo svete, ktorí budú horieť za svoju vieru. Musia horieť, čiže spĺňať určité kritériá a o nich hovorí Ježiš.

„...Kto sa bude chcieť stať medzi vami veľkým, bude vašim služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých“ (Mk 10,43-44).

Tieto vždy aktuálne slová vidíme na príklade Ježiša: ***„Lebo ani Syn, neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil“ (Mk 10,45).***

Hybnou silou, ktorá okrídľuje našu vôľu a privádza nás k tomu, aby sme sa vydávali na cestu, nie je túžba po moci alebo po ovládnutí sveta, nie je to ani sláva alebo ľudský úspech... Naše misionárske povedomie je darom, najkrajším darom, ktorý môžeme prijímať z neba, pretože on zušľachtľuje naše bytie ako stvorenie a zapája nás do diela evanjelizácie Božieho Syna, ktorý sa stal človekom.

Žiadna prekážka a žiadne ťažkosti nás nesmú odradiť od toho, aby sme sa neustále vydávali do nových krajín a za novými národmi ... Žiadny politický nečas a žiadna ideológia nesmie vyhasiť oheň ducha, ktorý nám bol daný, vnútornú vášeň, ktorá nás podnecuje k tomu, aby sme našim bratom a sestrám

prinášali Krista a radosť, ktorú cítime pri ohlasovaní Božieho kráľovstva. Život misionára, ktorý je často poznačený ťažkosťami, nás privádza na rovnakú vlnovú dĺžku s posolstvom spásy Krista poslaného Otcom, privádza nás do srdca Cirkvi, ktoré bije a žije rytmom jej synov a dcér, ktorí sa na celom svete zasadujú za rast Božieho kráľovstva. Nesmieme sa uzatvárať pred ťažkosťami, na ktoré misionári denne narážajú: nedostatok možností vzdelávania na všetkých úrovniach, účinky globalizácie a konzumného myslenia, chýbajúca náboženská sloboda, nedostatok pracovných miest v rôznych častiach sveta. Treba zohľadniť aj návrhy, ktoré vyjadrujú misionári kongregácii, ktorá sa zoberá misiami. Je potrebná analýza súčasnej situácie v misijných krajinách, vytvorenie konferencie rehoľníkov v Afrike a väčší záujem o problémy emigrantov v Európe.

Svetová populácia dnes dosahuje už šesť miliárd obyvateľov, z ktorých najmenej dve tretiny nepoznajú Krista. Zvyšnú tretinu tvoria kresťania, ktorí sú medzi sebou rozdelení. Iba 18 percent, teda len jedna miliarda, sú katolíci. Napriek tomu však existuje v Cirkvi negatívna tendencia, ktorá ukazuje, že vlastné poslanie *ad gentes* ako keby poľavovalo, čo zaiste nezodpovedá smerniciam Druhého vatikánskeho koncilu, a ani vyjadreniam Učiteľského úradu. Možno teda povedať, že misijné poslanie Krista zverené Cirkvi je ešte ďaleko od svojho završenia.

Nemožno povedať, že misie sú výlučne katolíckou myšlienkou. Systematicky pracovať nad definíciou misií začal protestant Gustav Warneck (1834 – 1919). Organizovanie kresťanskej Cirkvi medzi nekresťanmi chápal ako misiu, keďže sa uskutočňovala prostredníctvom poslov (apoštolov, misionárov).

Duch Svätý nasleduje, sprevádza a predchádza Cirkev v jej misijnom poslaní. Duch je teda tým pravým nositeľom misie apoštolov i Cirkvi.

John Gillmartin zaznamenal svedectvo ženy v stredných rokoch, ktoré vydala na jednom evanjelizačnom podujatí. Rozprávala podrobne o tom, že odkedy odišla z rodičovského domu, Boh sa začal vytrácať z jej života. Po rokoch sa ocitla následkom rôznych situácií v stave, keď sa jej život zdal v troskách, nenachádzala jeho zmysel a často uvažovala o tom, že ho sama ukončí. Jej priateľka len tak mimochodom jej dala letáčik, ktorý pozýval na evanjelizačný seminár. Spomenula si na svoje detstvo, kedy spolu s rodičmi chodievala do chrámu a spolu s nimi sa modlila. Možno, že i pod nostalgickým vplyvom tejto spomienky sa rozhodla, že tam pôjde. Bol to pre ňu deň milosti, kedy počúvajúc Božie slovo spoznala nielen svoje zlyhania v živote, ale našla tiež odvahu otvoriť sa pre Boha a začať s ním nový život.

Keď o tom neskôr uvažovala, ďakovala Bohu za priateľku, ktorá jej dala letáček, ktorým sa odštartovala zmena v jej živote. Zaumienila si, že ako poďakovanie za dar obrátenia, bude sa usilovať byť podobným „rozsievačom Slova“. Keďže nebola výrečná a veľmi sa hanbila s niekým hovoriť o Bohu, našla si iný spôsob. Nosila pri sebe vždy nejaký časopis alebo vreckové vydanie Svätého písma a zakaždým sa ho usilovala niekde nechať: v čakárni u lekára, kaderničky, v autobusovej čakárni... Modlila sa: „Pane, ja nie som výrečná, nuž hovor Ty sám...“ Večerami čítala evanjeliá a vety, ktoré sa jej dotkli, písala na malé kartičky alebo na malé reprodukcie ikon. Na druhý deň ich v obchode dávala zákazníkom spolu s účtom za nakúpený tovar. Niektorí kartičku hneď zahodili, iní ju bez prezretia vhodili do tašky a boli aj takí, ktorí sa poďakovali. Hovorila, že spočiatku to robila s veľkou trémou a s určitou hanblivosťou. To sa však zmenilo v jeden večer, keď tesne pred zatvorením obchodu prišla pani, ktorá tam v ten deň nakupovala. V očiach mala slzy, no bola šťastná. Povedala: „Ďakujem vám za kartičku... Viem, že cez ňu ku mne prehovoril Boh! Dnes som sa po mnohých rokoch znovu modlila...“ Stisla jej ruku a bez ďalšieho vysvetľovania odišla. Odvtedy z nej spadla akákoľvek tréma či hanblivosť pri takomto spôsobe evanjelizácie. Veď – ako sama povedala – mám istotu, že Boh má veľký záujem o každého.

Nie je možné byť kresťanom a pritom byť ticho o Bohu. Všetci sme povolaní k ohlasovaniu evanjelia. A svedectvo tejto ženy ukazuje, že ak človek miluje Boha, nájde spôsob, ako ho zvestovať tomuto svetu.

Encyklika *Redemptoris missio* má za svoj hlavný predmet výzvu k misiám v Cirkvi. Na mnohých miestach dáva základné a veľmi konkrétne smernice, ako toto poslanie uskutočňovať, ale nechýbajú v nej ani všeobecné teologické zdôvodnenia tohto poslanca. Poukazuje na jedinečnosť Krista ako Spasiteľa a Prostredníka pre všetkých ľudí. Na jeho kráľovstvo, do ktorého sú všetci povolaní. Encyklika dáva dôraz na pôsobenie Ducha Svätého, Priekopníka misií, ktorý má neohraničené rozmery a ktorý svojím vnútorným pôsobením podporuje všetky cesty misií, ako je osobné svedectvo, ohlasovanie, inkulturácia a dialóg.

Úsilie ohlasovať evanjelium ľuďom dnešnej doby, ktorí sú plní nádeje, ale neraz ich trápi strach aj úzkosť, treba zaiste pokladať za povinnosť, ktorú si plníme nielen voči spoločenstvu kresťanov, ale aj voči celej ľudskej spoločnosti.

Všetci kňazi musia mať misionárske srdce a misionársku mentalitu a zvlášť v eucharistickej obete majú spolu niesť starosť Cirkvi o celé ľudstvo. Zvláštne uznanie patrí misijným sestrám, ktorých panenský život prináša pre kráľovstvo Božie mnohoraké plody duchovného materstva.

Úlohu laikov v misijnej práci vyzdvihli aj pápeži najnovších čias. Celý rad cirkví vznikol len vďaka pôsobeniu laických misionárov a misionárok.

Koordinovať v celom svete dielo evanjelizácie národov a spoluprácu v misiách, pri zachovaní práva kongregácie pre orientálne cirkvi, je úlohou misijnej Kongregácie. Na oživenie misií ad gentes je potrebné animačné, riadiace a koordinujúce centrum, ktorým je Kongregácia pre evanjelizáciu. Biskupské konferencie majú veľký význam pre riadenie a koordinovanie misijnej činnosti v národnej a regionálnej rovine.

Na základe krstu sú všetci kresťania ako členovia Cirkvi spoluzodpovední za misijnú činnosť. Zvláštny príspevok pre misijnú úlohu Cirkvi tým, že pestujú u svojich synov a dcér misijné povolanie, majú priniesť rodiny a hlavne rodičia.

Misijné poslanie sa týka všetkých a celej Cirkvi, a preto všetci v nej musia počuť o naliehavosti misií, ako dôsledku vyplývajúcom z hodnoty prijatej v krste. V tomto poslaní však neexistuje žiadny minimalizmus, čo sa týka ohlasovaného Božieho kráľovstva, s jeho všetkými hodnotami. Všetci máme byť nie iba horiacou zápalkou, ale i, a najmä, horiacou sviecou na svietniku. Svet misií je svet každého z nás. Misie sú záležitosťou srdca kresťana.

Amen.

30. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 10,46-52

Chráňme si zrak viery

Mám zodpovednosť za správne videnie viery?

Je medzi nami niekto, kto by dokázal priať niekomu zlo? Napríklad, aby oslepol? Veríme, že nik z nás nie je taký zlý. Naopak. Pri stretnutí s človekom s bielou paličkou, slepým človekom, sme viac ochotní pomôcť, poslúžiť. Vieme si predstaviť rozdiel medzi nami, telesne vidiacimi a slepými. Až pri nevidiacom si často uvedomujeme, čo nám sprostredkujú zdravé oči.

Mám v rodine človeka, ktorý ako chlapec stratil zrak. Šestnásť rokov nevidel. Operovali ho na Vojenskej nemocnici v Hradci Králové. Primár, keď mu mal dať z očí posledný obväz, zobral ho do nemocničného parku. Prvé čo uvidel, už muž v rokoch, boli kvety. Z veľkej radosti ich začal trhať, chcel nimi poďakovať lekárom, že znova vidí. Keď trhal kvety, okríkol ho záhradník, čo si to dovoľuje. Primár dal záhradníkovi znamenie, aby mu nebránil.

Pri slovách Pána Ježiša Bartimejovi: „**Chod', tvoja viera ťa uzdravila**“ (Mk 10,52), cítime lásku Pána Ježiša ku každému z nás.

Známa príhoda z evanjelia o uzdravení slepého Bartimeja, Timejovho syna. Čo dôležité si môžeme všimnúť? Čo je podstatné? A prečo? Bartimej na začiatku sedí a žobre. Až do chvíle, keď počuje, že **„je to Ježiš Nazaretský“** (Mk 10,47), ktorý prechádza okolo. Preto kričí: **„Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou“** (Mk 10,47)! Kričí, aj keď **„mnohí ho okrikovali, aby mlčal“** (Mk 10,48). Neprestane kričať. Keď Ježiš povie: **„Zavolajte ho“** (Mk 10,49), mení sa postoj ľudí k slepcovi; už ho neokrikujú. Naopak, povzbudzujú ho: „Neboj sa! Vstaň, volá ťa“ (Mk 10,49)! Bartimej odhadzuje plášť; už nesedí, ale ide za Ježišovým hlasom, ktorý sa ho pýta: **„Čo chceš, aby som ti urobil“** (Mk 10,51)? A môže slepec povedať niečo iné ako: **„Rabboni, aby som videl“** (Mk 10,51)! A môže Ježiš, ktorý je **„láska“**, dať inú odpoveď, ako: **„Chod', tvoja viera ťa uzdravila“** (Mk 10,52)?! Čo je dôležité v tomto texte evanjelia? Čo podstatné? Príhoda je plná dynamiky. Vrcholom a pre nás výzvou a oslovením a mementom nie sú slová Bartimeja, ani slová svedkov udalosti, ale poznámka evanjelistu sv. Marka: **„A hneď videl a šiel za ním po ceste“** (Mk 10,52). Môžeme povedať, že Bartimej mal šťastie, že vtedy okolo prechádzal najväčší dobrodinec ľudstva Ježiš?

Položme si proti otázku: A neprechádza Ježiš aj dnes okolo nás? Áno! My vieme, že telesná slepota je nepríjemná. My sme telesne zdraví! My poznáme a v častejšom počte aj inú slepotu, ktorá nie je ľahšia, nie je menším zlom ako telesná slepota, ale je oveľa horšia a nebezpečnejšia. Je to duchovná slepota. Duchovná slepota je stav duše a často ten stav duše vidieť aj na tele. Človek v duši slepý stráca istotu, nádej, radosť. Duševná slepota je život bez Kristovho svetla. A týmto Ježiš v stave duchovnej slepoty pripomína: **„Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života“** (Jn 8,12).

Ako často sa stáva, že v tej duchovnej slepote žijú mnohí, ktorí túžia po pravde, chodia okolo pravdy, dotýkajú sa pravdy.

Kňaza na pútnickom mieste osloví muž v rokoch: „Otče, pomôžte mi. Som už dlhšie nezamestnaný. Pozrite, moje ruky nik nepotrebuje. Vkráda sa mi do duše presvedčenie, že moje ruky, mňa, už nepotrebuje ani Pán Boh.“

Priateľka sa vám žaluje: „Som pre manžela vzduch. Nech robím čokoľvek, už roky mi nepovedal: ďakujem, prosím, mám ťa rád... Mňa to ničí! Môj život je čím ďalej ťažší. Bojím sa, čo bude.“

Koľko rodičov sa trápi pre svoje deti? Kto spočíta bezsenné noci, keď premýšľajú, čo urobiť. Jedno z detí, ktoré vychovávali rovnako, si zvolilo iný spôsob života. Ignoruje všetko. Nevedia, ako ďalej.

Matka má malé deti a vie, že má sklerózu multiplex, ktorá veľmi rýchlo napreduje. Vie, že o niekoľko mesiacov bude bez pohnutia ležať na lôžku. Premýšľa, čo bude s deťmi, manželom...

Študent sa trápi. Nejde mu škola. Nemá na to, aby ukončil školu. Rodičia ho nútia. On nevie, ako im to povedať, čo robiť, má rád svojich rodičov, ale oni ho nechcú vypočuť.

Muž sa chce dostať z hriešneho života. Vidí, že to takto nemôže ísť ďalej. Chce opustiť hriech, priateľov, zamestnanie, alkohol, hry, ženy... ale sám to nedokáže. Potrebuje niekoho.

V takomto stave, o nič menej ťažšom, ako bol stav Bartimeja, sa nachádzajú mnohí z nás. My čo sme uverili v Krista, nesmieme mlčať. Keď ide o spásu duší, nesmieme mlčať či hovoriť: „Čo ťa nepáli, nehas!“ Zástup okolo Ježiša zvestoval slepému Bartimejovi blízkosť Ježiša. Sme povinní konať, pomáhať, zachraňovať... Koľkokrát sme sa s Ježišom už v živote stretli? Kto všetko nám pri tom pomohol? Koľko za posledný týždeň? Boli to stretnutia v modlitbe, s našimi blíznymi, cez udalosti, cez veci... Boli to zážitky, cítili sme dynamiku, prejavili sme určitú činnosť, dali sme si predsavzatia, niečo nás mrzelo, tak sme sa ospravedlnili, poprosili o odpustenie Boha, brata, sestru. A o deň, čo, hádam o hodinu i kratšie, už sme zabudli a boli sme tam, kde predtým. Ježiš nám odpustil, uzdravil našu dušu, oľutovali sme urážku brata a, priznajme si, život šiel ďalej v starých koľajach. Pretože na dôležité sme zabudli: ísť za Ježišom, vzdávať mu chválu, ďakovať mu, klaňať sa mu a oslavovať ho. Blízní z okolia nevideli zmenu v našom živote, lebo my sami sme na zmenu, na dar, ktorý sme od Ježiša dostali v rôznych formách: že som sa prebudil do nového dňa, že som zdravý, že môžem pracovať a podobne – zabudli sme...

Ježiš prechádza aj teraz okolo. Počuli sme Božie slovo. Príde na náš oltár. To stačí? Môžem byť spokojný len s tým, že som na omši? Všetci vieme, aspoň si to pripomeňme, že to nestačí. Ježiš od nás očakáva, že začneme pozeráť zdravými očami na Boha, na to, čo od nás očakáva vo vzťahu k bratom a sestrám, k svojim povinnostiam. Teraz je čas, aby sme sa zmobilizovali. Nemlčali vo svojom vnútri. Nedali sa od nepravdníkov umlčať. Tí nech kritizujú, ale i napriek ich neláske voči nám, Ježiš sa pýta: „**Čo chceš, aby som ti urobil**“ (Mk 10,51)? I napriek svojej nehodnosti, chybám, omylom, hriechom sa ma Ježiš pýta: „**Čo chceš, aby som ti urobil**“ (Mk 10,51)? Môžem povedať v takejto chvíli

hlúposť? Môžem povedať, že nič nepotrebujem? Ježiš nás povzbudzuje: „**Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý...**“ (Mt 7,7). Ale Ježiš chce od nás niečo viac. Keď nám dnes Cirkev dáva čítať túto perikopu evanjelia, chce, aby sme vykročili na ďalšiu cestu svojho života už nie chorí, už nie v hriechu a s hriechom, ale aby sme ďalej kráčali s Bohom ako jeho priatelia, aby sme boli jeden druhému skutočne bratmi a sestrami.

Uvedomujeme si, že Ježiš právom od nás žiada a očakáva osobnú zaangažovanosť. Prácou na svojom posvätení a vytrvalosťou v konaní dobra dáme najkrajšiu odpoveď na uzdravujúcu lásku Ježiša. Je správne, že si uvedomujeme, že nič a nikto nesmie spôsobiť, aby sme stratili pred svojich očí Ježiša. Niekedy spôsobuje našu slepotu duše strach. Čo povedia iní, či to dokážem, čo robiť, a podobne.

Ježiš prišiel, aby človek už nechodil v temnotách, ale aby mal svetlo. Ježiš prišiel ako svetlo a ľudia viac milovali tmu ako svetlo. Radšej ostávali v temnotách, lebo ich skutky boli zlé (porov. Jn 3,19-21). Duchovnú slepotu si človek môže sám zapríčiniť svojimi hriechmi, nevernosťou.

Mladý muž hovorí s bolesťou o rodičoch: Prečo ma dali pokrstiť, keď ma ako kresťana nevychovávali? Klamali Cirkev, Boha i seba. Nevidel som okrem sviatkov a slávností v našej rodine žiť vieru. Odsúvali ju stranou ako aj Boha, Cirkev ako nepodstatnú, nepotrebnú vec. Boh, Cirkev, kňaz sa stali len službou pre mojich rodičov. Zaplatíme si a Boh nám, keď budeme chcieť, musí odpustiť. Farár nám musí pokrstiť, zosobašiť, pochovať... Predsa si platíme a zaplatíme. Nenaučili ma milovať Boha a ľudí, a nevedel som, prečo by som mal milovať rodičov, keď som videl ich život.

Boh však neprestáva čakať na hriešnika ako otec na márnotravného syna. Ježiš chce byť svetlom nášho života.

Na jednom stretnutí mladých ľudí istý mladík povedal prítomnému kňazovi: „Dal by som čokoľvek, len aby som mohol veriť v Boha. Ale ja jednoducho nemôžem...“ Kňaz mu hneď položil pár rýchlych otázok: „Koľko kníh ste v tomto roku prečítali, ktoré by vám pomohli vniesť svetlo do tohto vášho problému?“ „Žiadnu,“ odpovedal mladík. „S koľkými ľuďmi, ktorí by vám mohli pomôcť nájsť správnu cestu, ste rozprávali?“ „No, s nikým.“ „Navštevovali ste chrám?“ „Nie, to nie.“ „Modlili ste sa, aby vám Boh pomohol?“ „Nie.“

Tento mladík by dal čokoľvek, len aby mohol veriť v Boha. Ale v skutočnosti nedal vlastne nič. Slepý žobrák však urobil všetko.

Náboženstvo a učenie Krista nepatrí do múzea. Naopak. Ako sv. Augustínovi v 5. storočí pomohol sv. Ambróz k zdraviu duše, keď Augustín opustil svoj bludný život a nastúpil na životnú cestu za Kristom. Ako sv. Margita Kortonská

v 13. storočí po deväťročnom hriešnom vzťahu pri pohľade na rozkladajúce sa mŕtve telo milenca nachádza cestu za Kristom. Ako Maťo Talbot, opilec už v 16. rokoch, nachádza v 20. storočí cestu k Bohu, keď dáva sľub kňazovi, že najprv týždeň, potom mesiac, rok a nakoniec do smrti nebude konzumovať alkohol.

To je oslovenie pre každého z nás. Príklad uzdraveného Bartimeja, Timejovho syna je výzvou, oslovením, ktoré chceme nasledovať.

Kto žije s Ježišom, nebude sklamaný. Môj príbuzný nezabudol Bohu ďakovať, že vidí svojimi očami. Dokazuje to svojím kresťanským životom. Celý ten čas čo nevidel, s dôverou sa modlil. Ak sme si spôsobili stav duše, slepotu duše svojím hriechom, nestrácajme nádej. Choroba, ktorú spôsobil náš hriech, je vyliečiteľná. Naše oči, ktoré hriech celkom obral o iskru, chce Ježiš uzdraviť. Už teraz, pri tejto svätej omši je namieste, že chceme nielen prosiť o uzdravenie, ale aj vykročiť za Ježišom. „**A dostanete všetko, o čo budete s vierou prosiť v modlitbe**“ (Mt 21,22). Boh neohraničuje svoju ochotu dávať. Hranicu vytvára naša ochota prosiť a naša kapacita viery. Najväčšie momenty v ľudskom živote nastávajú vtedy, keď človek spoznáva svoju biedu a verí v Kristovu moc – keď padá v pokore na kolená a začína sa modliť. A nezabudnime byť vďační ako uzdravený Bartimej: A šiel za Ježišom.

Amen.

31. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 12,28-34

Milovať Boha, blížneho i seba ...
Príkaz lásky nestráca na aktuálnosti.

Aj vy pri počúvaní evanjelia ste si povzdychli; znova budem počúvať o láske. Rozpráva sa o láske, spieva o láske, a stačí sa pozrieť okolo seba a rýchlo si všimneme absenciu lásky.

Ktosi radil kňazovi, aby kázal o čomkoľvek inom, len nie o láske. Aj tak lásky je stále menej a argumentoval jedným dychom: Manželia sa rozvádajú, súrodenci sa súdia, priatelia nerozprávajú, susedia na seba zazerajú, veriaci v kostole sa pretvarujú... Kňaz nedal dokončiť prívalu slov útočiacich proti príkazu lásky a poznamenal: A títo všetci sú chorí na nedostatok lásky a aby nezomreli v absentovaní lásky a skôr ako sa postavia pred Boha, ktorý je „**Láska**“ (Jn 4,8), je povinnosťou kňaza hovoriť o príkaze lásky.

Všetci musíme zvädzať boj o pravú lásku, pretože denne spoznáваме útoky pokušenia tela, sveta a diabla, preto túžime sa posilniť, aby sme odolali a vytrvali v pravej láske.

Preto aj dnes prijímame Ježišove slová nielen ušami, rozumom, srdcom, ale celou svojou bytosťou slová: „**Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily... Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého! Iného, väčšieho prikázania, ako sú tieto, niet**“ (Mk 12,30-31).

Synoptici (evanjelisti Matúš, Marek a Lukáš) zaznamenali význam a potrebu príkazu lásky. Už v Starom zákone v Knihe Deutorónomium (porov. 6,4-5) tento príkaz sa nechápal ako niečo obmedzujúce, ale ako najväčšia múdrosť. Kto pozná tento Boží príkaz, Božiu radu či smernicu pre život, má ho prijať ako najväčšie bohatstvo.

Príchod zákonníka a jeho otázka Ježišovi: „**Ktoré prikázanie je prvé zo všetkých**“ (Mk 12,28), nemožno chápať ako provokáciu, či zlý úmysel. Zákonník počúva, ako Ježiš správne odpovedá ľuďom zo zástupu na otázky. Židia mali 365 kladných a 248 záporných prikázaní. Taký počet môže pomýliť, ktorý príkaz je teda prvý, najdôležitejší, najpodstatnejší. Ježiš odpovedá. Dva príkazy, ktoré v Starom zákone nestoja vedľa seba, Ježiš takpovediac spája. Pre nás je dôležité, že tieto príkazy Ježiš nielen spojí, ale i interpretuje: „**Iného, väčšieho prikázania, ako sú tieto, niet**“ (Mk 12,31). Ježiš spojil dva príkazy, čo nik pred ním neurobil. Jasne učí, že jeden príkaz bez druhého nemožno odlúčiť. Jeden príkaz bez druhého by bol neúplný. Boha milovať a nemilovať blížneho nie je pravá láska. Pravdou je, že Boh chce byť milovaný dvojakou cestou lásky: nepriamo skrze ľudí a priamo oddanou vdáčnosťou viery.

Príkaz lásky nás vedie nasledovať Boha, ktorý je láska a ktorý svoju lásku k nám prejavuje už na začiatku pri stvorení sveta. Pohľad na svet nás učí láske, ktorou Boh miloval človeka skôr, ako ho stvoril. Celý svet je piesňou o Božej láske. Ježiš svoju lásku nielen vyjadril slovom, ale i svojou smrťou potvrdil. Mohli sme dostať od Boha viac, ako sme dostali v Eucharistii, tajomstve lásky, keď v tejto sviatosti máme prítomného živého a pravého Boha medzi nami? Boh aj do budúcnosti nám sľubuje svoju lásku v Božom kráľovstve.

Príkaz lásky je výzvou, aby sme opätovali Ježišovi lásku. V našom malom srdci máme mať dostatok miesta pre Boha celého sveta. Milovať budeš Boha, blížneho ako seba samého (porov. Mk 12,31). Kto splní príkaz, splní všetko. Kto nesplní príkaz, nič nesplnil, hoci by robil i zázraky. Našou prvou povinnosťou je: „**Milovať Boha z celého srdca, z celého rozumu a z celej sily**“ (Mk 12,33).

Svet nechce počuť o Božej láske. Nesmieme prestať hovoriť o príkaze lásky a žiť príkaz lásky. Známe sú slová: Ak chcete, aby vás ľudia prestali počúvať, začnite hovoriť o láske.“ (P. Plus). Čo možno čakať od sveta bez lásky? Vraždenie, nielen vo vojnách, ale i nenarodené deti, vraždenie manželskej lásky, súrodeneckej, susedskej, priateľskej lásky... Kto nemiluje brata, sestru, nemiluje ani Boha. Kresťan v druhom človeku i sebe samom miluje Boha. Kto by nenávidel seba, blížneho, nenávidí aj Boha. Jedine človek je schopný zo stvorených vecí pravej lásky. Zrieknime sa ktorejkoľvek časti príkazu lásky a prestaňme ju zachovávať, a nemôžeme hovoriť o pravej láske.

O veliteľovi koncentračného tábora v Osvienčime, Hössovi, sa hovorí, že otec chcel mať z neho kňaza a stal sa z neho jeden z najväčších vrahov v dejinách. Niekoľko metrov od domu, kde pohládzal svoje deti, dokázal vraždiť deti s matkami a otcami. Čo to bola za láska? V tom istom tábore Maximilián Kolbe dobrovoľne ide do bunkra hladu za svojho spoluväzňa. Čo to bola za láska?

Rovnako je známe o inom vrahovi ľudstva, Stalinovi, že bol v seminári a nik z jeho spolupracovníkov si nebol pri ňom istý svojím životom. Dal zavraždiť mnohých priateľov. Čo to bola za láska? Koľko ľudí sa modlí za svojich vrahov: „ako i my odpúšťame svojim vinníkom“. Čo je to za láska?

Príkaz lásky nekladie dôraz na pekné slová, ale pravé skutky lásky. To je výzva pre nás. Každodenné udalosti hovoria o našej láske. Nesmieme hriechom vyhnáť Boha zo srdca. Každým takým vyhnáním svet sa stáva väčším peklom. Boh stvoril svet z lásky. Boh stvoril i človeka z lásky a pre lásku. Boh právom žiada od nás lásku.

Sv. Františkovi z Assisi, o ktorom je známe, že horel láskou, sa sťažoval jeden človek, že má problém milovať Boha. Ako tak spolu šli cestou, stretli slepého a malomocného človeka. František sa ho spýtal: „Mal by si ma rád, keby som ti vrátil zrak a už by si nebol malomocný?“ „Pane,“ zvolal chorý „niežeby som vás miloval, ale stal by som sa vaším otrokom na celý život!“ „Vidíš,“ obrátil sa František na človeka, ktorý mu tvrdil, že mu robí ťažkosť milovať Boha, „ten chorý by ma miloval, keby som mu vrátil zdravie. Prečo ty nemiluješ Pána Boha za to, že si zdravý?“

Máme za čo Boha milovať.

Boj o lásku nám pripomína sv. Pavol v liste Korint'anom (porov. 1 Kor 13,1-13). A bolo by krásne, keby sme si prečítali a zamysleli sa sami nad slovami z Prvého listu sv. Jána apoštola (4,7-5,4), ktoré začínajú slovami: „**Milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha**“ (1 Jn 4,7). Amen.

Všetkých svätých, 1. novembra

Mt 5,1-12

Zmysel svätosti

Svätosť stále aktuálna a časová?

Spomeniete si, čo je cieľ či zmysel vášho života? Prečo žijete? Čo chceme ešte v živote dokázať? A prečo?

V osobnom, spoločenskom živote počúvame, že horolezec túži zdolať „štvrtisícovku“, študent zmaturovať či získať iný diplom, snúbenci založiť si rodinu, vychovať potomkov. A napokon všetci chceme žiť večne v nebi.

A čo práca nás samých na sebe, posväcovať sa? Žiť podľa Božích a cirkevných prikázaní?

Výstup na vysokú horu „štvrtisícovku“ či pracovať na sebe – zdá sa byť jednoduché, nie náročné. Keď vo výške začína byť menej kyslíka, výstup sa stáva namáhavý. Ale hrozí aj rýchla zmena počasia, ako búrky či hmly. Stalo sa, že vysokohorský turisti a horolezci hromadia okolo cesty pravidelne malé kôpky kamenia, a tie im pomáhajú sa zorientovať napríklad v čase hmly.

Koľkým už tieto značky, mohylky, zachránili život.

Ježiš nám blahoslavenstvami dáva cenné ukazovatele na ceste k večnosti. Ježiš o sebe vyhlásil: **„Ja som cesta“** (Jn 14,6), a v jeho blahoslavenstvách je návod, ako chudobní, plačúci, tichí, lační a smädní, milosrdní, čistého srdca, šíritelia pokoja, prenasledovaní pre spravodlivosť (porov. Mt 5,1-12), môžu úspešne na zemi získať zásluhy pre blažený život v Božom kráľovstve.

Blahoslavenstvá vykresľujú tvár Ježiša Krista a popisujú jeho lásku, vyjadrujú povolanie veriacich, ktorí majú podiel na jeho utrpení a vzkriesení. Blahoslavenstvá sú charakteristické postoje kresťanského života a sú paradoxnými prísľubmi, ktoré udržiujú nádej v protivenstvách, ohlasujú požehnanie a odmenu, ktorých sa učeníkom dostáva v skrytosti. Vzorom je život Panny Márie a svätých.

Ježiš bol zmyslom života pre Pannu Máriu a svätých.

Slávna spisovateľka Agátha Christie začína jednu zo svojich kníh rozprávaním o mužovi, ktorý chcel spáchať samovraždu. Skočil z útesu. Jeho pád však pribrzdil strom, a tak jeho pokus zabiť sa nevyšiel. V nemocnici hovoril sestričke, že si už nepraje žiť ďalej, pretože niet nikoho, kto by ho potreboval. Sestrička sa zamyslela a povedala: „Možno vás potrebuje Boh.“

V blahoslavenstvách sa skrýva úžasná novina. Boh nás potrebuje. On, ktorý je všemohúci, obracia sa na človeka a ponúka mu spoluprácu.

A tak každý jeden človek je dôležitý a potrebný. Možno, že sa nám vidí, že sme pre tento svet celkom bezvýznamný. Istý muž si takto povzdychol: „Keby som nežil, svet by to ani nespozoroval.“ Dôležitosť ľudskému životu však nedáva svet, ale Boh. Každého človeka uvádza do života v konkrétnom čase, v konkrétnom mieste a s konkrétnym poslaním. Stvoril by azda Boh niečo nedôležité? To určite nie!

Každý človek je pozvaný spolupracovať s ním, aby sa naplnil jeho plán so svetom. No nie každý človek je ochotný spolupracovať. Nie každý človek chápe význam svojho jestvovania. A to azda preto, lebo sa nepýtame na zmysel svojho života. Katechizmus na otázku Prečo Boh stvoril ľudí? – odpovedá: „Boh stvoril ľudí na to, aby ho poznali, milovali, jemu slúžili a tak do neba prišli.“ Zanedbávanie tejto pravdy odvráti človeka od hľadania pravého zmyslu života. A tak keď nehľadá Božiu vôľu pre svoj život, žije podľa vlastnej vôle. Uskutočňuje vlastné plány a pritom kdesi v hĺbke srdca cíti smútok a nepríjemné vedomie nezmyselnosti svojho života.

Jeden z najväčších psychológov nášho storočia Carl Gustav Jung bol najprv neveriaci a odmietal náboženstvo ako nehodnoverné. Ale keď empiricky preskúmal psychiku človeka, zistil, že existujú otázky: kto som, odkiaľ som, načo som, kam idem? Je možné, že niektorý človek tieto otázky v sebe zahádže hlukom a ruchom svetských záujmov, nánosom materiálnych pôžitkov alebo rozličnými stresami. Ale iný človek, ktorý sa týmito otázkami zaoberá hlbšie, dostane sa až do takej hĺbky svojho vnútra, kde sa jeho sebazpoznanie stretne s poznaním Boha. A tak vedec Jung sa dopracoval k skúsenosti Boha a vyhlásil: „Rozhodujúca otázka ľudského života znie: Som zameraný na Boha, alebo nie? Podľa toho má, či nemá hodnotu môj život.“

Nájsť správnu odpoveď na otázku o zmysle života, znamená nájsť dôležitosť a hodnotu vlastného života.

Boh sa vždy zastaví, keď sa neho niekto obracia vo viere.

Blahoslavení budeme, ak sa chudobní duchom budeme vedieť odpútať od klamnej dôvery v hmotné hodnoty a umiestnime svoje túžby predovšetkým do hodnôt duchovných a náboženských.

Blahoslavení budeme, ak sa dáme viesť k miernosti silných, budeme sa vedieť zriekať pomstychtivosti a nenávisti a budeme múdri pred strachom, ktorý našepkávajú zbrane, a dávať prednosť veľkorysému odpúšťaniu, slobode, a dobýjať dobrotou a mierom svet.

Blahoslavení budeme, ak nám nebude vodcovskou normou života sebeckosť, ale ovládanie a striedmosť.

Spisovateľ Dominik Pecka ukazuje v jednej vtipnej úvahe, čo dáva cenu nášmu jednaniu: Bez lásky nie je možná čnosť. Lakomec napríklad je opatrný, keď chráni svoje poklady, je spravodlivý, bojí sa, aby nedal niekomu viac, než mu to skutočne patrilo, je striedmy, aby zbytočne neutratil koruny, je i statočný v boji proti lupičom, ktorí ho chcú obráť o jeho zlato: ale opatrnosť, spravodlivosť, striedmosť, statočnosť lakomca nie sú čnosti, pretože nevychádzajú z lásky.

Z pohľadu lásky konkretizuje blahoslavenstvá biskup Klaus Hemmerle:
Šťastný ten, kto rád dáva a dokáže sa niečoho zriecť.
Šťastný ten, kto sa nevyhýba ťažkostiam a temnotám života, ale odvážne sa chopí svojho kríža.
Šťastný ten, kto zostáva pokojný a priateľský, keď od neho druhý niečo chce.
Šťastný ten, kto sa neuspokojí s polovičatosťou a cez všetky sklamania vytrvá na ceste napredovania.
Šťastný ten, kto nie je ľahostajný k núdzi svojho blížneho, kto má srdce a čas pre človeka vedľa seba.
Šťastný ten, kto zostáva rýdzy, jasný a priezračný napriek každej moci pokušenia.
Šťastný ten, kto si špiní ruky núdzou svojho blížneho a prispieva k vnútornému riešeniu napätia a konfliktov.
Šťastný ten, kto nie je zbabelý a prekonáva strach z odporu.

Pousilujme sa každý konkretizovať blahoslavenstvá do svojej životnej situácie. Aj keď sme nevyslovili slovo svätý, jedná sa o návod byť svätý, akých nás chce mať Ježiš Kristus.

Výstup na „štvrtisícovku“, dosiahnuť cieľ, je krásne a dobré, ale nesmieme zabudnúť, že sme pozvaní pracovať na svojej spásе a to vždy a stále. O to dnes prosme tých, čo už za svoj život obdržali odmenu od Ježiša.

Amen.

32. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 12,38-44

Pohľad na Krista učí správne postoj k sláve, moci i mamone

Vlastniť ešte neznamená byť šťastný.

Stretli ste sa s tým, že peniaze dokážu otvárať dvere do úradov, škôl, k titulom a postaveniam? Že to nie je nič nové? Učiteľ v 4. triede základnej školy dal svojim žiakom nasledovnú úlohu: Čo by si robil, keby si mal k dispozícii milión? A ešte k tomu povedal deťom: „Kto napíše najlepšiu prácu, dostane odmenu.“

Jedno z detí napísalo: „Keby som mal milión, dal by som peniaze svojim rodičom, aby si mohli postaviť pekný dom.“ A iné: „Dal by som peniaze misionárom pre úbohé černošské deti.“ Nakoniec tretí napísal: „Keby som mal milión, som si istý, že by som chcel mať ďalší milión.“

Učiteľ priznal cenu tretiemu, lebo – ako povedal – on spoznal túto chorobu.⁷³

A stretli ste sa s človekom, ktorý vás obdaroval milým slovom, úsmevom, radou, ochotou pomôcť? Že ani to nie je nič nové?

Aj úryvok z evanjelia nehovorí nič nové. Stále platia výstražné slová Pána Ježiša: „**Varujte sa zákonníkov...**“ (Mk 12,38) a konštatovanie: „**Táto chudobná vdova vhodila viac ako všetci...**“ (Mk 12,43).

Text evanjelia zobrazuje dva protikladné postoje veriacich a nábožných ľudí. Povedzme presnejšie: jeden postoj je falošne nábožný a druhý autenticky nábožný. Prvý postoj, reprezentovaný zákonníkmi, bol len zdaním nábožnosti: dlhé a sľaby horlivé modlitby, ktoré uspokojovali pýchu týchto učených mužov a zaistovali im materiálny zisk, z čoho však ani Boh nemal chválu, ani veriaci duchovný úžitok. „**Takých postihne prísnejší súd**“ (Mk 12,40) – predpovedá Pán Ježiš. A druhý postoj, šľachetný a hodný nasledovania – to je postoj obetavého skutku vdovy. Pán Ježiš teda výrazne poukazuje na pravidlo, ktoré potvrdzuje aj naša každodenná skúsenosť. Ak nábožnosť sa vykazuje jedine náboženskými praktikami – bude len nábožnosť reklamy, bude mŕtva a nepresvedčivá pre svet. Ale pravá nábožnosť preukazuje sa skutkom, životom. A každý hodnotný skutok musí byť obetou. Môže to byť obeta času, zdravia, síl, nervov, môže to byť obeta tých „drobných mincí“, obeta malá v ľudských očiach (čo koho zaujíma, koľko nás to stalo?), ale ako tá minca vdovy, ktorá si zasluhuje Kristovu pozornosť a pochvalu (On jediný vie, koľko nás to stálo!).

S dôverou pozeráme počas Najsvätejšej obety na kríž Ježiša Krista, ktorý tiež bol ničím, bol „bláznovstvom“ v hodnotení sveta. Ale ten skutok, tá obeta, sú schopné pohnúť nebo a zem.

Text evanjelia nás oslovuje a my si môžeme položiť v súvislosti s darom viac otázok.

Čo je to obeta? V bežnom živote obetou alebo darom sa volá každý dar pre Boha. Keď skrze kňaza sa prináša obeta Bohu, je to obeta liturgická. Priniesť obetu Bohu môže aj každý človek sám. Je to vtedy, keď z lásky k Bohu sa vedome a dobrovoľne zrieka príjemných a dovolených vecí pre svoju dušu alebo dobro svojich bratov a sestier. Keď prijíma ťažkosti života trpezlivo a s

⁷³ Porov.: LUCIANI, A.: *Otče náš*. Nitra :Kňazský seminár sv. Gorazda, 1996, s. 63.

láskou ich znáša z lásky k Bohu pre spásu svojej duše a dobro bratov a sestier. Je to aj odpoveď na ďalšiu otázku.

Aký je cieľ obety? Ide o zblíženie sa človeka s Bohom, prehĺbeniu ich vzájomného spojenia, čo má človeku pomôcť k posväteniu jeho života. O hodnote daru nerozhoduje jeho veľkosť, hodnota, ale to, s akou láskou a dôverou obetu prinášame. Čo nás obeta stojí? Krst nás zaväzuje, že keď začneme užívať svoj rozum a slobodnú vôľu, sme povinní prinášať obete tak duchovné, ako aj hmotné pre spásu svojej duše. Významné miesto v živote kresťana zaujíma svätá omša. Obetovanie chleba a vína je symbolom obety človeka. Každý z nás má na nej svoju čiastku. Pri obetovaní si uvedomujeme celý obsah svojho života. Vtedy spolu s chlebom a vínom prinášame nielen tie najťažšie obete a dary Bohu, ako je utrpenie, choroba, smrť našich blízkych, ale aj všetky povinnosti, ktoré musíme plniť, všetko, čo robí náš život krásnym, bohatým, šťastným. Bohu je veľmi milá naša obeta modlitby. Keď Bohu ďakujeme, odprosujeme, klaniame sa, či Boha prosíme. Najvyššiu cenu obety má náš vlastný život. Tak chápeme aj smrť za Krista. Spomeňme si napríklad na mučeníka Maximiliána Kolbeho, ktorý šiel z lásky k Bohu do bunkra hladu za spoluväzňa Františka. Obetou milou Bohu môže byť aj zrieknutie sa pokrmu, a to nielen v pôstnom čase a v piatok. Veď pôstom, a teda obetou, je aj zrieknutie sa večerného filmu v televízii, keď čas využijem pre svoju rodinu, alebo si prečítam niečo pre svoju dušu. Darom je aj zrieknutie sa výhod, ktoré mi patria. Zriekanie nám má pomôcť zvíťaziť nad našimi slabosťami, chybami či hriechmi. Bez obety nie je nič veľké, a to nie iba v kresťanstve, ale v živote vôbec. Kto vie zaujať správny postoj k obetám, ten spozná a zažije aj rast svojej osobnosti človeka i veriaceho kresťana. Vypočítavosť, špekulovanie, kalkulovalenie, aj keď obohatí, ale neuspokojí tak, ako keď človek koná s úprimným srdcom a radostnou myslou. V biologickom živote platí zákon: zničenie určitej hodnoty prináša zrodenie novej. Analógia pre život. Keď odumrie zrno, rastie nová úroda. Ak chce človek duchovne rásť, musí prinášať obete. Duchovný rozvoj človeka musí byť vykúpený zriekaním sa a obetami. Jedným paradoxom je naša smrť. Vtedy strácame všetko, čo sme nadobudli pre seba a čo sme vybudovali. Strácame všetky materiálne i duchovné hodnoty. Plnia sa slová Jób: „*Nahý som vyšiel z lona matky, nahý sa ta vrátim. Boh dal, Boh vzal, meno Božie nech je zvelebené*“ (Jób 1,21). A práve vtedy, keď všetko strácame, vtedy získavame. Iba to, čo malo pred Bohom hodnotu, nám poslúži ako odmena a čo sme zanedbali, neurobili alebo zle urobili, bude slúžiť na potrestanie. A preto je správanie ženy vdovy pre nás oslovením. „*Ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie*“ (Mk 12,44).

Sv. Serapion, pustovník, počas hladu v Egypte, predal sväté evanjelium a za utržené peniaze kúpil chlieb a rozdal chudobným. Keď mu to niektorí vytkli, povedal: „Urobil som, ako to káže Sväté písmo: Choď, predaj čo máš a rozďaj chudobným.“⁷⁴

Sv. Cyril, jeruzalemský biskup, počas veľkého hladu v roku 357 predal chrámové nádoby a koberce a podelil medzi chudobných.

Nie každý máme k dispozícii hrubú peňaženku či bankové konto. Nie každý máme geniálny talent, ale každý má možnosť z toho, čo má, dávať mnoho, často snád' aj všetko, keď motívom a motorom konania je láska k Bohu a ľuďom. Je správne, že vieme bojovať proti pýche, lakomstvu. A je správne, že vieme tomu učiť i deti, a tak zabrániť ich, ale i nášmu nešťastiu.

Raz kdesi kričalo dieťa, pretože strčilo ruku do otvoru vzácnej čínskej vázy a nemohlo ju dostať von. Rodičia sa snažili zo všetkých síl ruku vytiahnuť, ale dieťa kričalo čím ďalej tým hlasnejšie. Nakoniec im nič nezostávalo, len drahú vázu rozbiť. Nad kôpkou črepov vyšlo najavo, prečo rúčka dieťaťa ostala uväznená. Dieťa v pästi zvieralo drobnú mincu, ktorú objavilo na dne vázy, a ktorú vo svojom detskom nerozume nechcelo pustiť.⁷⁵

A keď nechceme byť ako toto dieťa, učme sa pravej Kristovej láske. Deliť sa, zriekať sa, ovládať sa... byť šťastnými. A kresťanským je, keď chceme urobiť šťastnými nielen seba, najbližších, ale aj svoje okolie.

Je veľa spôsobov, ako pomáhať chudobným. Raz sa išiel bohatý priemyselník poradiť s jednou klauzúrnou sestrou. Bol rozhodnutý urobiť so svojím bohatstvom to, čo jej Pán ukáže, hoc i všetko predajť a rozdať chudobným. Sestra si vyžiadala čas na modlitbu a keď sa boháč vrátil pre odpoveď, povedala mu: „Máš v tejto chvíli veľa peňazí?“ „Áno,“ odpovedal. „Teda choď a kúp nejakú tovareň a daj prácu iným robotníkom.“ A on to aj tak urobil.⁷⁶

Aj dnes si Boh posluhuje nami. Kristus kráča dejinami. Dejiny spásy zostavuje z tých najnepatrnejších vecí, ľudí a činov. Z krajíčkov chleba, pohára vody, z haliera chudobnej vdovy... Je to všetko nepatrné, drobné, a predsa z toho vzniká velebná mozaika, vznešený obraz Božej lásky zachraňujúcej ľudstvo. Dva haliere chudobnej vdovy mali zaľúbenie v Božích

⁷⁴ Porov.: DANCÁK, F.: *Slúžiť a pomáhať*. Prešov : Náboženské vydavateľstvo PETRA, 1999, s. 28.

⁷⁵ Porov.: ABELN, R., KNER, A.: *Modlit se člověk naučí jen modlitbou*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1997, s. 15.

⁷⁶ Porov.: CANTALAMESSA, R.: *Chudoba*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1995, s. 62.

očiach, kým o Herodesových miliónoch, ktoré vynaložil na stavbu toho istého chrámu, sa mlčí. Boh hľadá na srdce. Preto sa netrápme nad tým, že nemáme toho mnoho, ale hľadme aspoň na to málo, aby sme dali zo srdca.

Končí sa cirkevný rok. Podľa príkladu štedrosti našich zomrelých, s vdakou čo nám zanechali, myslíme na ich i našu spásu. Rozmnožujme cez modlitbu, obete, príkladný život kresťanov zásluhy pre nich i pre nás. Pri pohľade na prírodu, ktorá je darom Stvoriteľa, nezabúdajme, že od Boha sme vyšli a k Bohu sa musíme vrátiť. A Bohu patrí všetko, i my. A keď si túto myšlienku osvojíme, získavame viac, ako si môžeme v tejto chvíli uvedomiť. Boh odmení aj pohár vody podaný z lásky. Boh odmení i túto svätú omšu, odmení čisté srdcia.

Amen.

33. nedeľa v Cezročnom období „B“

Mk 13,24-32

Memento

Aj história učí múdro žiť a očakávať posledný deň.

Stretávame sa na milej slávnosti, keď si obec Kamenná Poruba chce uctiť osobnosti s ňou spojené. Aj dnes sú aktuálne slová zo Starozákonnej knihy Sirachovho syna: **„Chváliť nám treba slávnych mužov, našich otcov, ako nasledovali po sebe“** (Sir 44,1). Títo naši bratia a sestry sú pravé osobnosti. Nestoja o pocty a jeden z ich poukázal na príslovie, ktoré hovorí: „Všetko dočasu, Pán Boh naveky.“ Nebude na škodu pripomenúť si niečo z histórie.

Obec sa prvýkrát písomne spomína v listine nitrianskeho konventu z roku 1368 ako Stephanburbaya. Prvý kostol sa datuje do 14. storočia. Kanonická vizitácia z roku 1831 podáva, že na hlavnom oltári boli drevené sochy Panny Márie s Ježiškom na ruke, nad ňou reliéf Najsvätejšej Trojice: Boh Otec objíma svojho ukrižovaného Syna. Po stranách oltára boli sochy sv. Barbory, Kataríny, Margity a Márie Magdalény. Hore na oltári dvaja anjeli.

Vizitácia zaznamenala i to, že kostol už nestačil pojať veriacich a múry mal prasknuté na viacerých miestach. Často v ňom omdlievali ženy a pre veľký stisk nebolo možné vyniesť ich na čerstvý vzduch. Preto odporúčala preskúmať možnosti rozšírenia kostola alebo prerúbania bočného vchodu. Pri zemetrasení roku 1858 na kostole spadla povala a potom loď zarastala trávou a kríkmi.

Súčasný kostol sa začal stavať v roku 1860 na mieste starého a malého kostola. Pri stavebných úpravách odstránili múry kostola i ohradu cintorína. Z pôvodnej stavby ponechali iba gotickú vežu, ktorá sa zachovala neporušená. Stavbu v novogotickom štýle dokončili roku 1870.

Počas prvej svetovej vojny zrekvirovali na kanóny z obce 3 zvony. Vo veži sú dnes 3 zvony. Z nich najväčší je neskorogotický zvon zo začiatku 16. storočia o priemere 47 cm. Nesie mená Ježiša Krista a štyroch evanjelistov. Dva novšie zvony si veriaci zadovážili roku 1925 u trnavského zvonolejára Fischera.

V roku 1961 sa obnovil vonkajšok kostola. Pri oprave našli na povale vzácne gotické sochy z pôvodného gotického hlavného oltára. Po zreštaurovaní sa sochy vrátili späť na oltár pri úprave interiéru v rokoch 1974-1975. Obnovený kostol 5. júla 1975 posvätil nitriansky biskup Ján Pásztor. Po poslednej obnove fasády a maľby, na slávnosť Všetkých svätých roku 1997, kostol požehnal a posvätil J. E. Ján Chryzostom kardinál Korec.

Podľa kanonickej vizitácie z roku 1798 obec už mala cirkevnú školu. V roku 1831 zo 70 detí schopných chodiť do školy navštevovali ju len traja. V obci sa nachádzajú aj dve kaplnky: kaplnka sv. Jána Nepomuckého a kaplnka Panny Márie Nanebovzatej z roku 1875. V súvislosti so zakladaním kostola v Stránskom roku 1887 sa tu zriadil poštový úrad a roku 1904 notársky úrad. Zemianske tituly boli úradne zrušené roku 1918.

História obce je bohatá, ako aj súčasné dianie. Všetci si uvedomujeme už povedané: „Všetko dočasu, Pán Boh naveky.“

O tom hovorí aj úryvok evanjelia o konci sveta, o ktorom Pán Ježiš poznamenáva: „***Ale o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani anjeli v nebi***“ (Mk 13,32).

V týchto slovách je pre nás zhrnuté poslanstvo o zavŕšení sveta i nášho života. Sú to vážne slová a hovoria o udalostiach a zmenách, aby nás vyburcovali ku bdelosti, k neustálemu očakávaniu a pripravenosti. Na čo nesmieme zabudnúť, a čo si viac máme uvedomiť? Tieto slová hovoria o radosti, lebo hovoria o stretnutí s tým, ktorý si nás vyvolil, ktorý nám prisľúbil, že uvidíme jeho tvár, najláskavejšiu tvár, tvár Syna človeka, láskavú Ježišovu tvár. Ježišove slová učeníkom hovoria o konci sveta, o udalostiach, ktoré koncu budú predchádzať. Vtedy druhýkrát príde „***Syn človeka... s veľkou mocou a slávou***“ (Mk 13,26). Slávny príchod Kristov, ktorý očakávame, je pre nás oslobodením a spásou. Prorok Daniel videl ten deň ako čas úzkosti, ale ľud Boží bude vtedy oslobodený. Pán zachráni od večnej smrti tých, čo sa utiekajú k nemu. Ježiš nás vyslobodil jedinou obetou kríža a urobí dokonale šťastnými tých, čo sa dajú posvätiť. „***Jedinou obetou navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú***“ (Hebr 10,14).

Toto Ježišovo posolstvo o konci sveta nás vedie k zamysleniu nad ľudským životom a dejinami ľudstva. Môžeme to prirovnať k hre na schovávačku. Niektorí sa schovávajú a iní ho hľadajú. Otec alebo mama hľadá syna či dcéru. Keď ho uvidí, vykrikuje radostou, keď odhalí láskavú tvár. V objavovaní a hľadaní tváre v tejto detskej hre je naznačené tajomstvo nášho života. Človek hľadá tvár. Veriaci človek, ktorý úprimne hľadá, nájde za každou vecou, udalosťou či človekom skrytého Boha. Náš Boh je skrytý Boh, necháva sa hľadať, aby sme mali ešte väčšiu radosť zo stretnutia s ním. I človek sa vie skrývať. Skrýva sa za veci tohto sveta, za predstavy, za výhovorky, ale i za roky svojho života; som ešte mladý, som ešte pekná... Je pravdou, že každý sa raz stretne so svojím Bohom. Dôjde k stretnutiu Boha so svojím dieťaťom, človekom. Dôjde ku stretnutiu Boha Sudcu so svojím bratom. Dôjde k stretnutiu Ježiša s nami, Vykupiteľa s tými, za ktorých zomrel. Tragické by bolo, keby sme odmietali toto stretnutie. Je len na našu škodu, že sa na toto stretnutie nepripravujeme. Aj znamenia na našom tele, znaky rokov, chorôb a podobne máme chápať ako memento, aby sme sa pripravili na stretnutie s Bohom Sudcom. To, čo na nás dopúšťa Boh, máme chápať nie ako trest, ale ako dar. Vyhňime sa, bráňme sa, neprijímajme napríklad starobu alebo chorobu ako trest, ale ako dar. Náš pohľad na život nech je preniknutý svetlom Ježišovej lásky. Mladí by zvlášť mali mať v úcte starobu tých, ktorí im dali život. Nemali by zabúdať, že raz aj oni budú starí. Aj staroba má svoje čaro, svoje milosti a je neopakovateľná ako mladosť. Boh nás nepovolal len k práci, ale máme pamätať predovšetkým na svoju dušu aj v mladšom veku. Kto zradí Boha v mladom a strednom veku, ten si veľmi, veľmi ťažko získava cestu k Bohu v rokoch staroby a choroby. Nie vždy človek si môže povedať: keď budem na dôchodku, keď budem starý, budem sa viac modliť, chodiť do kostola, pristupovať ku sviatostiam. A kto už aktívne prežíva starobu, nesmie strácať z pamäti, že tí, s ktorými žije, nie sú zlí. Nie každý prejav je prejav nevďaku. Správanie mladších ešte nie je len zlo.

Kým príde ten deň a hodina, o ktorej nevie nik, ani anjeli v nebi (*porov. Mk 13,32*) treba správne konať. Vieme, sú hodnoty života, ktoré keď im venujeme viac pozornosti, stávajú sa obohatením pre nás. Všimnime si niektoré čnosti, ktorými sa môžeme obohatiť:

Úsmev: Vieme, že s usmiateou tvárou nielen obveseľujeme svoje okolie, ale stretávame viac radosti. Smutný svätý je len smutný svätý.

Láska: Nečakajme len na lásku od iných, ale rozdávajme lásku, milujme a budme milovaní. „Kým teda máme čas, robme dobre všetkým“ (*Gal 6,10*). A čo príkaz lásky?

Vďaka: Je pravdou, že čím je človek starší, tým viac si uvedomuje vďačnosť. Zvlášť v modlitbe voči Bohu. Vďačnosť otvára srdcia ľudí.

Pohyb: Príslovie hovorí, že čo sa nehýbe, to zhrdzavie. Staroba to neznamena utiahnuť sa niekde do kúta, ustúpiť iným z cesty, čakať len na smrť. V starobe je múdre vedieť odpočívať v rozumnej činnosti. Koľkí vo svojej starobe objavili nové talenty a angažujú sa vo svojom okolí!

Vzdelávanie: Kresťan má byť otvorený pre všetko nové, čo ho učí žiť tak, aby získal večný život. Je čas vedieť klásť otázky sebe i okoliu a dať na ne primeranú a správnu odpoveď.

Rozdávanie: S citom a taktom sa podeliť v živote, čo sme sa naučili, zažili, spravili. Je správne, ak každý nový deň berieme ako príležitosť niečo zo seba darovať. Nesprávne si počína ten, ktorý sa uzatvára do seba. Staroba je čas darovať to, na čo som v živote nemal čas, chuť, odvahu či sil.

Utrpenie: Bez utrpenia je staroba zriedkavosťou. Áno, k životu patrí aj utrpenie. Keby sme chceli ísť životom bez utrpenia, neboli by sme vlastne ani ľudia. Hovorí sa, že kto sa v starobe ráno zobudí a nič ho nebolí, nech sa nad sebou zamyslí. Kto vie trpieť, vie aj súcitiť s inými. Kto prijíma utrpenie, prijíma Boha. Keď sa človek správne a včas nepripraví na starobu, stáva sa, že príde aj tragédie. Nik nemá právo vziať si život. Naopak. Ak vieme od Boha prijať veci dobré, je správne, že vieme prijať aj utrpenie.

A vzory máme vo svojom okolí:

Niektorí šíria ticho dobré meno obce, národa. Iní privádzajú na svet deti, ako dar od Boha i napriek tomu, že je to dvanáste, deviate... Iná sa stará o ležiaceho muža verne devätnásť rokov. Ďalší sa stará o priateľa a učí ho chodiť, jesť, dáva mu silu žiť. Iní učia deti a milujú ich ako vlastné. Ďalší si nájde čas a o tom všetkom píše pre budúce pokolenia.

Podobní sú svätému Pimenovi Veľkému (+440), od ktorého si niekto pýtal radu: „Prečo stále súdim svojich bratov?“ A starec mu odpovedal: „Preto, že si doteraz nepoznal seba samého. Lebo kto poznal samého seba, už nevidí chyby svojich bratov.“

Všetci sme vyzvaní čestne, zodpovedne pracovať tam, kde nás chce mať Ježiš, aby sme sa neocítili v situácii:

Pred Boží súd predstúpil istý človek a dobrosrdečne vyznáva: „Pozri, Pane, zachovával som všetky tvoje prikázania, nič zlé som neurobil, nijakú nespravodlivosť, nijaký zločin. Pane, moje ruky sú čisté.“ „To je pravda, ale, žiaľ, sú i prázdne,“ odpovedal Najvyšší Sudca.

Dnešná nedeľa nám pripomína, že je správne, keď náš život dá sa prirovnať k neustálemu volaniu: Príď, náš Pán! My sa netrápime počítaním, kedy máš prísť. Žijeme tak, aby sme boli stále pripravení, či o polnoci, či nad ránom, či počas dňa. Žijeme ako v predsieni či v tieni večnosti, nemáme dôvod na hystériu, ale na milosrdenstvo. Veríme, že druhý príchod bude iný, ako bol v Betleheme. Vtedy prišiel ako neznámy. Teraz ho očakávame, že príde s božskou mocou, aby prevzal kráľovstvo nad tými, ktorí prijali pozvanie a pracovali na výstavbe jeho kráľovstva. Myšlienka na Kristov príchod u verných vyvoláva radosť a útechu, že budú spoludedičmi Božieho kráľovstva.

A tak ešte dnes sa chceme pripodobniť moreplavcovi, o ktorom Žigmund Freud, tvorca psychoanalýzy, píše v novele, že máme byť stále pripravení.

Námorník sa ocitne na ostrove niekde pri rovníku. Prekvapilo ho správanie miestnych domorodcov, ktorí ho vítali potleskom, spevom a niesli ho na rukách do svojho hlavného mesta. Tam ho korunovali za svojho kráľa, ale len na jeden rok. V čase jedného roka kráľovi boli splnené všetky priania a rozkazy. Pravdaže, námorník sa začal zaujímať o veciach okolo seba. To čo sa dozvedel, mu vyrazilo dych. Po roku ho obyvatelia odvezú na pustý ostrov, kde zostane bez akýchkoľvek prostriedkov na živobytie, bude ako obeta pre bohov. Keď sa námorník kráľ spamätal zo šoku, začal premýšľať, čo robiť. Najprv začal budovať akúsi vojnovú loď. Potom na ostrove dal príkaz sadiť ovocné a iné stromy, siať a sadiť zeleninu. Nakoniec dal na ostrove príkaz postaviť pekný dom. Tak sa kráľ námorník pripravil na deň, keď ho domorodí obyvatelia vylúčia z ich ostrova.

Môžeme povedať, že sa premýšľajúci námorník vo Freudovej novele pripravil na zmenu života. Myšlienka na večnosť na stretnutie s naším Bohom by mala byť podobná. Urobiť všetko preto, aby sme boli prijatí do Božieho kráľovstva.

Už v prorok Daniel napísal: „*Múdri sa budú skviet' ako jas oblohy a tí, čo mnohých priviedli k spravodlivosti, ako hviezdy na večné veky*“ (Dan 12,3).

Amen.

34. nedeľa v Cezročnom období „B“, Krista Kráľa

Jn 18,33-37

Máme večného Kráľa

Nedeľa Krista Kráľa nám pripomína Ježiša Kráľa Superstar

Všetci vieme, prečo v úradných miestnostiach máme obraz prezidenta. Keď v jednej kancelárii chceli do rámu vložiť fotografiu prezidenta, zistili, že je tam už deväť portrétov. Kto by ich dokázal teraz vymenovať?

Všetci mali moc, slávu, vojsko, úrady a všetko, čo k hlave štátu patrí. Kto si dnes na nich spomína? Čo dnes znamenajú?

Poslednú 34. nedeľu cirkevného roka V období cez rok voláme Nedeľou Krista Kráľa. Už dvetisíc rokov sa nie jeden národ hlási k tomuto Kráľovi. Kristus Kráľ žije stále. Dôkazy?

Nielen blahoslavený páter Pro, SJ v Mexiku, ale i cigán, blahoslavený španiel Zesirýn Mallu (27.11.1993 blahoslavený) a iní zomierali s výkrikom: „Nech žije Kristus Kráľ!“

Aj dnes Kristovi Kráľovi vzdávame úctu, spievame piesne, stavíme chrámy a nielen chrámy. Nad Lisabonom pri ústí rieky Tag stojí tridsaťmetrová socha Krista Kráľa ako vótum – verejný sľub národa, vernosť Kristovi Kráľovi.

Podobne nad Rio de Janeiro na hore Corcovado stojí sedemdesiatmetrová socha Krista Kráľa. Rovnako stojí na hranici Argentíny a Chile v Andách ako znamenie pokoja.

Ježišove slová na otázku Piláta: „***Si židovský kráľ?***“ (Jn 18,33), sú pre nás veriacich aktuálne: „***Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta***“ (Jn 18,36).

Evanjelium pripomína dialóg medzi rímskym miestodržiteľom, zástupcom rímskeho cisára v Palestíne, Pilátom, a Ježišom, Božím Synom. Kto by si dnes spomínal na Piláta? Rímska ríša patrí histórii. A Ježiš? Je ten istý, včera, dnes i naveky. Kristus je Alfa i Omega, začiatok i koniec. Je Boží Syn, Syn Boha Otca, ktorý stvoril svet. Nie iba zem, ale celý svet. Ježiš splnil a plní svoj sľub, že Duch Svätý bude riadiť svet, učiť ľudí Boha poznávať, Boha milovať, Bohu slúžiť, aby tí čo uveria v Boha a splnia čo od nich Boh bude vyžadovať, odmenil Ježiš Kristus, Kráľ vo svojom Božom Kráľovstve.

Apoštol Ján v dialógu medzi Pilátom a Ježišom predstavuje Krista Kráľa, ktorého k Pilátovi rodáci priviedli ako zločinca. Vzácná je otázka Piláta k Ježišovi: „***Čo si vykonal***“ (Jn 18,35)? A Ježiš, ktorý po rozmnožení chleba a rýb na púšti sa utiahol do ticha, pretože nechcel, aby ho zástup vyhlásil za svojho kráľa, pred Pilátom vyznáva: „***Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je stadiaľto***“ (Jn 18,36).

Ježiš do konca čias svojím učením hovorí, že prišiel na svet, aby vydal svedectvo o Božej pravde, aby ohlásil Božie kráľovstvo a zaistil mu platnosť.

Pod „pravdou“ sa tu rozumie Božia skutočnosť sama, možno ju nazvať aj „svetlom“ alebo „životom“, všetky tieto výrazy vyjadrujú to isté, a predsa to môžu len nedostatočne vysloviť. Ježiš Kristus je Pravda. Pravého Boha, ktorý prijal ľudské telo, aby ho bolo vidieť, počuť, ľudia usmrtili, ukrižovali, ale on na tretí deň z mŕtvych vstal, aby spasil všetkých ľudí, všetkých od stvorenia sveta až do druhého príchodu Božieho Syna na svet ako Sudcu živých a mŕtvych.

Dnes na Sviatok Krista Kráľa si pripomíname, že Božia pravda prišla na svet. Vždy tu síce bola, ale evanjelium nám pripomína, že Kristus po svojom zmŕtvychvstaní už nenechá svet na pokoji. Hovorí to Ježiš: **„Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas“** (Jn 18,37). Ježišove slová sú večné. Nebo a zem sa pominú, ale jeho slová sa nepominú.

Veriaci kresťania sa nečudujú, že keď kráľov nahradzujú prezidenti, Cirkev vyhlasuje a hlási sa znova a stále ku Kristovi Kráľovi. Veríme, že náš dočasný život, prirodzený život, život na zemi je konečný. Smrť neminie nikoho, kto sa na zemi narodil. Veríme v nový život, večný, bez konca, život, kde budeme vidieť Boha z tváre do tváre. Kristus, ktorý vyhlásil a dokázal svojím životom, že je „Cesta, Pravda a Život“, je naša nádej, pre ktorú sa vyplatí žiť i zomrieť.

História hovorí, že o Božom diele, Cirkvi, sa hlásalo, že nedožije rok 2000. A dnes? Kde sú tí, čo v mene tejto lži vraždili, lúpili, klamali...?

A nám Ježiš adresuje slová: **„Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas“** (Jn 18,37). Nesmieme zabudnúť na Kristove slová ani dnes. Aj dnes sa pravda prekrúca, falšuje a v mene pravdy klame, kradne, a aj keď nie priamo, aj vraždí.

Pilát sa pýtal Ježiša: **„Si židovský kráľ“** (Jn 18,33)? Ježiš mu odpovedal: **„Sám hovoríš, že som kráľ“** (Jn 18,37). Kiež náš život žijeme tak, aby sme svojimi slovami, skutkami, myšlienkami vyznávali, že Ježiš Kristus je náš Boh, ktorý nás spasil a vykúpil, v ktorého veríme, ktorého sa snažíme milovať, s ním žiť a aj raz vo večnosti prebývať.

Ak sa pokladáme za Kristových učeníkov, tak na záver cirkevného roka majme oblečenú výzbroj svetla. Znamená to, že pri pohľade na kríž Krista Kráľa si úprimne odpovedáme na otázku, ktorú nám predkladá Ježiš pred Pilátom: Hovoríš to sám od seba, alebo ti to iní povedali o mne, že som Kristus Kráľ? Koniec cirkevného roka nás vyzýva, aby sme „pochytali“ zlodějov našich srdc a duší, aby sme ich „zatvorili“ do väzenia, a napokon ich rozhodne odsúdili ako nepriateľov nášho života, ako nepriateľov Krista Kráľa a nositeľov tmy. Potom

môže vstúpiť do nášho života Božie svetlo, ktoré je prisľúbenou nádejou Božieho kráľovstva.

Perzská rozprávka hovorí o šachovi, ktorý si dal zavolať najväčších mudrcov a položil im otázku: „Čo je najväčším nešťastím v živote človeka?“ Prvý odpovedal: „Najväčším nešťastím je byť chorý.“ Druhý: „Najväčším nešťastím je byť starý!“ A tretí: „Najväčším nešťastím je mať pred smrťou pocit premárneného života.“

Slová z Kréda „verím v život večný“, nech sú nám mementom na ceste do Božieho kráľovstva.

Stál na lavičke v parku, k tomu opitý, kamaráti dávali pozor, aby nepadol, ale nahlas kričal: Som kráľ! Okoloidúci sa zastavovali, jedni mávli rukou, staršia pani sa pohoršovala. Čoho bol kráľom? Prečo o tom tak kričal? Neviem. Mám priateľa, ktorý keď v jeho prítomnosti niekto vypovie slovo „kráľ“, hneď zareaguje. Prečo? Má totiž priezvisko Kráľ. Občas vidíme na obrazovke kráľovnú Veľkej Británie, Dánska či inej krajiny.

A aj vy, deti, radi počúvate rozprávky o kráľoch? Čo všetko si vieme pri slove kráľ vybaviť v pamäti? Dnes má svoj sviatok náš večný Kráľ, Kráľ Kráľov, Ježiš Kristus.

Modlime sa: Kristus Kráľ, ďakujeme ti za končiaci sa cirkevný rok. Odpusť nám naše previnenia. Ježiš, Kristus Kráľ vládni, kraľuj nad nami!

Amen.

Ľubomír STANČEK

ŽIVÉ SLOVO

Prvé vydanie

Tlač: Tlačiareň J. Kušnír, združenie podnikateľov

Vydala: Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka
Spišská Kapitula – Spišské Podhradie
2004

ISBN 80-89170-11-0
EAN 9788089170111